

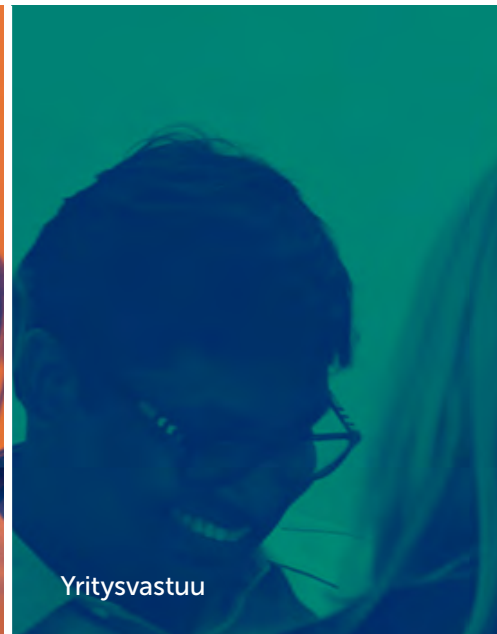

Vuosi-
kertomus
2018

1898
2018

 Suominen

Sisällysluettelo

Liiketoiminta	3	Yritysvastuu	18	Hallinto	33	Taloudelliset tiedot	48
Suominen lyhyesti	4	Muita kuin taloudellisia tietoja		Selvitys konsernin hallinto-		Hallituksen toimintakertomus	50
Näin luomme lisäarvoa	6	koskeva selvitys	19	ja ohjausjärjestelmästä	34	Tilinpäätös	60
Muutoksenteekijä -strategia	8	Suomisen yritys vastuu	22	Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan		Konsernitilinpäätös.....	60
Väliaikaisen toimitusjohtajan katsaus	10	Sosiaalinen vastuu	25	puheenjohtajan kirje	41	Osakekohtaiset tunnusluvut	115
Convenience-liiketoiminta-alue	13	Ympäristövastuu	27	Palkka- ja palkkioselvitys	42	Emoyhtiön tilinpäätös	119
Care-liiketoiminta-alue	15	Hallinto ja taloudellinen vastuu	29	Hallitus	46	Hallituksen ehdotus tilikauden	
Avainluvut	16	Yritysvastuudata	31	Johtoryhmä	47	voiton käyttämisestä	129
						Tilintarkastuskertomus	130
						Tunnusluvut	133
						Tietoa osakkeenomistajille	139

Liiketoiminta

Suominen on pyyhintätuotteisiin käytettävien kuitukankaiden maailmanlaajuinen arkkijohdaja. Suomisen päämarkkinat ovat Pohjois-Amerikka ja Eurooppa, ja yhtiö toimii myös Etelä-Amerikan markkinoilla.

**Muralidhar
Lalagiri**

Tuotekehityspäällikkö
Yhdysvallat

Suominen lyhyesti

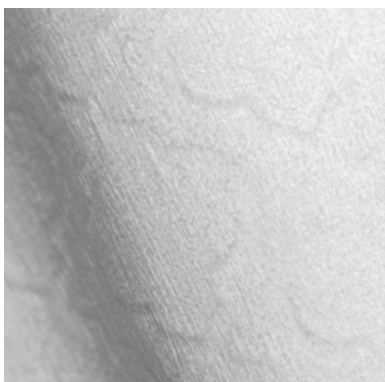
Suominen valmistaa kuitukankaita rullatavarana pyyhintä- ja hygieniatuotteisiin sekä terveydenhuollon sovelluksiin. Suominen on pyyhintätuotteisiin käytettävien kuitukankaiden maailmanlaajuinen markkinajohtaja. Yhtiöllä on lähes 700 työntekijää Euroopassa ja Pohjois- ja Etelä-Amerikassa.

Suomisen osake (SUY1V) noteerataan Nasdaq Helsingissä.

Suomisen kuitukankaista valmistettuja pyyhintätuotteita ovat esimerkiksi henkilökohtaiseen hygieniaan ja lastenhoitoon tarkoitetut kosteuspyyhkeet sekä kodinhoitoon ja ammattikäyttöön tarkoitetut

pyyhintätuotteet. Hygieniatuotesovelluksia ovat esimerkiksi terveyssteetit, vaiopat sekä aikuisten inkontinenssituotteet. Terveydenhuollon kuitukankaita käytetään muun muassa leikkaussaliinoin ja haavataitoksiin.

Toimintaa kolmella mantereella

Suomisen liiketoiminta-alueet

CONVENIENCE

39 %

lastenhoito

22 %

henkilökohtainen
hygienia

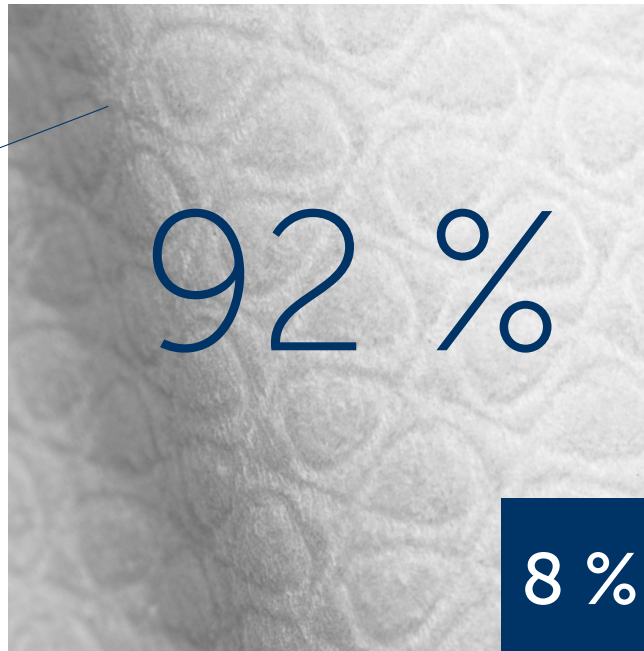
20 %

kodinhoito

9 %

ammattikäyttö

CARE

8 %

hygienia- ja terveyden-
hoidontuotteet

Lue lisää osoitteessa suominen.fi

> Tietoa Suomisesta / Suominen yhtiönä

Näin luomme lisäarvoa

Suominen luo arvoa hankkimalla kuituraaka-aineita ja valmistamalla niistä kuitukankaita, joita asiakkaamme jatkojalostavat tuotteiksi sekä kuluttajille että ammattikäyttöön. Tarkoituksemme on tehdä elämästä parempaa.

Arvonluontimalli

Vuoden 2018 tiedot sulkeissa

Resurssit

Rahoitus

- Liiketoiminnan rahavirta (32,1 milj. euroa)
- Velat (190,2 milj. euroa)
- Oma pääoma (130,5 milj. euroa)

Luonnonvarat

- Vesi (6 444 709 m³)
- Raaka-aineet (134 389 tonnia)
  - Puupohjaiset
  - Öljypohjaiset
- Energia (1 903 062 GJ)
  - Maakaasu
  - Ostettu sähkö
  - Ostettu höyry

Ihmiset

- 676 työntekijää keskimäärin
- Henkilöstön koulutus (181 051 euroa)

Älylliset kyvykkyudet

- Suomisen brändi
- Suomisen tapa toimia
- Tutkimus ja kehitys
- Patentit
- Ammatilliset ja johtajuuskyvykkyudet
- ICT-järjestelmät

Sosiaaliset suhteet

- Asiakassuhteet
- Tutkimus- ja kehitysyhteistyö sidosryhmien kanssa
- Kuluttajadialogi
- Raaka-ainetoimittajat
- Valmistuskumppanit
- Paikallisyhteisöt
- Ammatilliset verkostot

Tuotantolaitokset

- Kahdeksan tuotantolaitosta
- Maantieteellisesti ja teknisesti kattava tuotantolaitosten verkosto

Strategia ja toimintaympäristö

Muutamme ihmisten käsityksen kuitukankaista

Paras bisneksessä

Luomme kuitukankaita, joita muut eivät pysty luomaan

Muutoksen tekijöiden yhteisö

Teemme elämästä parempaa

Globaalin keskiluokan kasvu
Väestön ikääntyminen
Väestönkasvu
Yksilökeskeisyys

Terveystuotemenojen kasvu
Lisääntyvä terveys- ja hyvinvointitietoisuus
Lainsäädäntö

Tuotokset

Tuotteet ja palvelut

- Suominen valmistaa kuitukankaita rullatavarana pyyhintä- ja hygienia-tuotteisiin sekä terveydenhoidon sovelluksiin

Brändit

- We Love Wipes
- Tuotebrändit

Jätteet ja päästöt

- Suorat ja epäsuorat kasvihuone-kaasupäästöt (143 723 tonnia)
- Kaatopaikkajäte (2 702 tonnia)
- Käsitelty vesi tuotannosta

Vaikutukset

Asiakkaat

- Liiketoiminnan kiihdyttäminen
- Suorituskykyisemmät tuotteet
- Suomisen brändiarvo
- Asiakastytyväisyys

Henkilöstö

- Palkat (35,6 milj. euroa)
- Ammatillinen kehitys
- Pyrkimys syrjimättömyyteen ja yhdenvertaisuuteen
- Turvallinen työpaikka (tapaturmataajuus 3,20)

Kumppanit

- Maksut (328,7 milj. euroa)
- Liiketoiminnan kasvu
- Eettinen liiketoiminta

Osakkeenomistajat

- Pääoman palautus (6,3 milj. euroa)

Ympäristö

- Jäte- ja päästökuormitus tuotannosta ja lopputuotteista
- Kompostoituvat ja wc:stä huuhdeltaessa hajoavat lopputuotteet
- Tuotannosta ei päästetä ulos käsittelemätöntä vettä

Yhteiskunta

- Mukavampi elämäntapa
- Parempi hygienia
- Panoksemme infektioiden vähentämiseen
- Yhteisöverot (0,8 milj. euroa)
- Työllistäminen

Miten malli toimii?

Suomisen arvonluontimalli kuvaa koko arvonluontiprosessimme: millaisia resursseja käytämme strategiamme toteuttamisessa ja mitkä ovat liiketoimintamme tuotokset ja vaikutukset.

Arvonluontimalli on periaatteessa liiketoimintamallimme pähkinänkuoressa, eli siihen on listattu ainoastaan kaikkein tärkeimmät asiat. Kaikki listatut asiat eivät kuitenkaan ole keskenään yhtä merkittäviä eikä niiden keskinäistä tärkeysjärjestystä ole esitetty

mallissa. Siksi mallia tulee ensisijaisesti tarkastella kokonaisuutena.

Arvonluontimallissa Resurssit ovat liiketoiminnassamme käyttämiämme voimavaroja. Kohdassa Strategia kuvataan Suomisen liiketoiminnan ydin sekä esimerkkejä ulkopuoli-

sista tekijöistä, kuten toimintaympäristöömme mahdollisesti vaikuttavat megatrendit.

Tuotokset ovat liiketoimintojemme tuloksia. Vaikutukset kuvaavat, miten liiketoimintamme ja tuotoksemme vaikuttavat meitä ympäröivään maailmaan.

Muutoksenteekijä-strategia

Suomisen vuoteen 2021 ulottuva Muutoksenteekijä-strategia esiteltiin vuonna 2017. Se perustuu kahdella edellisellä strategiakaudella tehtyyn työhön.

Suomisen Muutoksenteekijä-strategia pohjautuu määrätietoiselle työlle. Se perustuu kilpailuetuun, jota Suominen on viime vuosina parantanut esimerkiksi investoimalla tuotantoteknologiaan sekä tuotekehityskapasiteettiin ja -kyvykkyyksiin.

Muutoksenteekijä-strategian mukaisesti Suominen tähtää kannattavaan kasvuun lisäämällä korkean lisäarvon tuotteiden osuutta tuoteportfoliossaan. Strategiakaudella kasvua tavoitellaan myös uusien keinoin, sillä tutkimme mahdollisuuksia toiminnan laajentamiseen uusille markkina-alueille, ensisijaisesti Aasiaan.

Muutamme ihmisten käsityksen kuitukankaista

Paras
bisneksessä

Luomme
kuitukankaita,
joita muut eivät
pysty luomaan

Muutoksen-
tekijöiden
yhteisö

Teemme elämästä parempaa

Visio ja tarkoitus

Suomisen visio on muuttaa ihmisten käsitys kuitukankaista. Meille ei siis riitä, että ylitämme asiakkaidemme odotukset innovaatioillamme, vaan haluamme myös muuttaa ihmisten käsityksiä kuitukankaiden roolista. Kuitukankaat eivät ole keskenään samanlaisia: jokainen Suomisen tehtaalta lähtevä kuitukangasneliometri on ladattu valikoiduilla, loppukäyttäjän tarpeiden ja käyttötarkoituksen mukaan räätälöidyillä ominaisuuksilla.

Suomisen tarkoitus on tehdä elämästä parempaa. Siinä kiteytyy kuitukankaista valmistettujen lopputuotteiden olennainen rooli ihmisten arjessa. Tekemällä työmme paremmin Suomisella teemme ihmisten elämästä parempaa.

Strategian kolme kulmakiveä

Suomisen Muutoksentekijä-strategialla on kolme kulmakiveä. Ne kertovat, miten aiomme toteuttaa strategiaamme ja mitä toimintamme osa-alueita meidän on kehitettävä menestyäksemme tulevaisuudessa.

1. Paras bisneksessä

Suomisen tavoitteena on olla alansa paras muuttamaan loppukäyttäjien tarpeet kaupalliseksi menestykseksi, joka hyödyttää sekä asiakkaitamme että meitä itseämme. Se edellyttää asiakkaan asiakkaiden tarpeiden entistä syvällisempää ymmärtämistä ja yhteistyötä asiakkaiden kanssa molemminpuolisen lisäarvon luomiseksi. Toimitusketjultamme se edellyttää kysyntälähtöisyyttä, ja tavoitteemme on, että meillä on toimialan houkuttelevimmat tuotebrändit. Etsimme myös uusia kasvumahdollisuuksia.

2. Luomme kuitukankaita, joita muut eivät pysty luomaan

Kehitämme ja valmistamme ainutlaatuisia kuitukankaita, joita muut yritykset eivät pysty luomaan. Tämä on jossain määrin totta jo nyt, mutta meillä ei teknologian ja innovoinnin osalta vielä ole tavoittelemaamme asemaa toimialallamme. Teemme innovaatioprosessistamme entistä tehokkaamman, jotta pystymme vastaamaan aiempaa nopeammin loppu-

käyttäjien muuttuviin tarpeisiin. Kuitukankaisiimme tulee älykkäitä ominaisuuksia. Lisäksi haluamme tarjota markkinoiden vastuullisimmat kuitukankaat.

3. Muutoksentekijöiden yhteisö

Suomislaiset muodostavat yhtenäisen joukon. Vaikka toimintamme on maantieteellisesti hajautunutta, haluamme kehittyä aidoksi maailmanlaajuiseksi yhteisöksi. Pyrimme siihen etsimällä uusia yhteenkuuluvuuden tunnetta lisääviä vuorovaikutuskeinoja. Tavoitteenamme on myös vahvistaa haluamme muuttaa asioita – niin yrityksessä kuin koko teollisuudenalalla. Sisäisesti se edellyttää luottamukseen perustuvaa johtamista, kaikkien päivittäistä työtä tukevien johtamiskäytäntöjen kehittämistä sekä tiedon aktiivista ja avointa jakamista.

Väliaikaisen toimitusjohtajan katsaus:

Vaikea vuosi

Vuosi 2018 oli Suominen Muutoksentekijä-strategian toinen toteutusvuosi. Vuosi ei ollut helppo, mutta otimme kuitenkin edistysaskelia.

Vuosi 2018 oli alusta asti vaikea. Markkinoilla oli hintapainetta ja ylikapasiteettia, etenkin kahdella suurimmalla tuotealueellamme, lastenhoitopyyhkeisiin tarkoitetuissa kuitukankaissa ja wc:stä huuhdeltavissa tuotteissa. Koimme myös useiden keskeisten tuotannon-tekijöiden, erityisesti raaka-aineiden ja rahoituksen, kustannusten merkittävän nousun. Positiivista oli uuden tuotantolinjamme ylösajo Bethunessa Yhdysvalloissa ja sen kääntymisen bruttokatteeltaan positiiviseksi toisella vuosineljänneksellä.

Vuonna 2018 Suominen liikevaihto kasvoi 431,1 (426,0) milj. euroon. Määrätietoiset hinnoittelutoimenpiteemme kasvattivat liikevaihtoa, mutta Yhdysvaltain dollarin heikkeneminen suhteessa euroon peitti niiden positiivisen vaikutuksen. Suominen kannattavuuden kehitys oli

selkeä pettymys. Liikevoitto laski 4,6 milj. euroon ja tilikauden tulos jäi tappiolliseksi. Positiivista tilikaudessa oli se, että Suominen liiketoiminnan rahavirta säilyi vahvana ja oli 32,1 milj. euroa.

Pyrimme voittamaan vaikeudet vuoden mittaan käynnistämällä uusia aloitteita ja toteuttamalla määrätietoisesti strategi-
aamme. Uskonkin, että tämä luo pohjan paremmille tuloksille vuonna 2019.

Kasvuinvestoinnit

Bethunen uuden tuotantolinjan vakaus ja tehokkuus paranivat tasaisesti, ja linja kääntyi vuoden 2018 toisella neljänneksellä bruttokatteeltaan positiiviseksi. Nettotuotantomäärien hyvä kehitys ja positiivinen vaikutus bruttokatteeseen jatkuivat vuoden viimeiseen neljännekseen asti, kun tuotantolinjalla tehtiin suunniteltuja koeajoja tuotevalikoiman laajentamista varten. Koeajot onnistuivat, mutta ne heikensivät tuotantolinjan kannattavuutta väliaikaisesti.

Tuotantolinja on jo lunastanut sille alun perin asettamamme odotukset. Se vie tuotantoteknologiamme täysin uudelle tasolle ja tarjoaa Suominen asiakkaille ainutlaatuisia etuja tuomalla kuitukangas-
tuotteiden muotoiluun uusia mahdol-

lisuuksia. Linja on räätälöity Suominen teknologiaosaamisen pohjalta, mikä takaa valmistratkaisuihin verrattuna ylivertaiset ominaisuudet. Uusi linja valmistaa ainoastaan korkean lisäarvon tuotteita, joten niiden osuus tuoteportfoliostamme tulee vääjäämättä kasvamaan.

Bethunen lisäksi meillä on toteutusvaiheessa kaksi muutakin merkittävää investointihanketta. Niistä ensimmäinen on koko konsernin kattava tietojärjestelmä uudistus, jolla on tärkeä rooli globaalien ydinprosessiemme yhtenäistämässä. Kahdeksasta tehtaastamme jo kuusi on ottanut uudet järjestelmät käyttöön. Järjestelmien on määrä olla käytössä kaikilla tehtailla vuoden 2019 ensimmäisen vuosipuoliskon loppuun mennessä. Toinen investointihanke koskee uuden karstauskoneen asennusta olemassa olevalle tuotantolinjalle Green Bayn tehtaallamme Yhdysvalloissa. Hanke etenee suunnitellusti, ja uuden koneen arvioidaan olevan täydessä käytössä vuoden 2019 loppuun mennessä.

Portfolion muutos etenee

Tuoteportfolion muuttaminen on keskeinen elementti Muutoksentehtävästrategiassamme. Käytännössä se tarkoittaa, että pyrimme kasvattamaan ns. korkean lisäarvon tuotteiden – eli kodinhoitoliinoiniin, ammattikäyttöön tarkoitettuihin pyyhkeisiin ja hygieniatuotteisiin tarkoitettujen kuitukankaiden – osuutta ja vähentämään riippuvuuttamme lastenhoitopyyhkeistä.

Vuonna 2018 portfolion muutos eteni, sillä lastenhoitopyyhkeisiin tarkoitettujen

Portfolion muutos eteni, sillä lastenhoitopyyhkeisiin tarkoitettujen kuitukankaiden osuus liikevaihdosta aleni.

jen kuitukankaiden osuus aleni 39 %:iin liikevaihdostamme (41 % vuonna 2017). Tavoittelemamme iso muutos ei tapahtu yhdessä yössä, ja siksi olenkin erittäin tyytyväinen edistymiseemme. Vuoden 2018 viimeisinä kuukausina lanseerasimme useita uusia hygieniatuotteisiin tarkoitettuja kuitukankaita, mikä on hyvä esimerkki Suominen pyrkimyksistä kasvattaa edelleen korkean lisäarvon tuotteiden osuutta tuoteportfoliosta.

Digitaalisia ominaisuuksia kuitukankaisiin

Syyskuussa toimimme markkinoille Suominen Intelligent Nonwovens™ -konseptin. Kyseessä on kuitukangasmarkkinoiden ensimmäinen tuotekonsepti, joka mahdollistaa digitaalisten, koneluettavien ominaisuuksien lisäämisen tuotteisiimme. Kaikki ominaisuudet ovat skannattavissa älypuhelimella tai vastaavalla laitteella. Tämä mm. parantaa tuoteturvallisuutta ja tuotteiden jäljitettävyyttä jatkojalostajasiakkaillemme ja tarjoaa brändeille uudenlaisen markkinointityökalun.

Suominen Intelligent Nonwovens™ on jotain täysin uutta asiakkaillemme, ja sen an-

siosta olemme eturivin toimijoiden joukossa digitaalisuuden lisäämisessä kuitukankaisiin. Vaikka olemme tähän mennessä saaneet vasta esimakua sen mahdollisuuksista, tiedämme jo nyt, että siinä kiteytyy erinomaisella tavalla yksi strategiamme kolmesta kulmakivestä: *Luomme kuitukankaita, joita muut eivät pysty luomaan.*

Valmistaudumme kertakäyttömuoveja koskevan direktiivin voimaantuloon

Toimintaympäristössämme viime vuosina tapahtuneista muutoksista merkittävin on ehkä Euroopan komission julkaisema ehdotus kertakäyttömuoveja koskevaksi direktiiviksi. Sen tarkoituksena on suojella ympäristöä, ja siinä ehdotetaan useita toimenpiteitä kertakäyttöisten muovituotteiden aiheuttaman roskaantumisen vähentämiseksi. Pääpaino on merten roskaantumisen vähentämisessä.

Aiheesta käytävä julkinen keskustelu painottuu muovisten aterimien ja imupillien kieltämiseen, mutta direktiivi vaikuttaa myös kuitukankaista valmistettaviin lopputuotteisiin, koska monet kosteuspyyhkeet valmistetaan ainakin osittain muovia sisältävistä raaka-aineista. Terveysiteiden ja kosteuspyyhkeiden osalta Euroopan komissio ehdottaa uusia pakkausmerkintävaatimuksia ja kuluttajavalistusta. Komissio ehdottaa myös laajennettua tuottajavastuuta kosteuspyyhkeille, mikä edellyttäisi valmistajien – eli Suominen asiakkaiden – osallistumista jätehuolto- ja siivouskustannuksiin.

Suominen tukee työtä merten roskaantumisen torjumiseksi ja Euroopan

komission kosteuspyyhkeiden pakkausmerkintöjen parantamista koskevaa ehdotusta. Tuemme myös tavoitetta tarjota kuluttajille enemmän tietoa kosteuspyyhkeiden käytöstä ja niiden asianmukaisista hävittämistavoista. Olemme valmiita etsimään yhteistyössä ratkaisuja roskaantumisen vähentämiseen. Korostamme myös, että pyyhintätuotteilla, joihin suurinta osaa kuitukankaitamme käytetään, on nyky-yhteiskunnassa tärkeä ja korvaamaton tehtävä.

Seuraamme tarkasti kertakäyttömuovidirektiivin vaikutuksia arvoketjuumme, mutta odotusarvona on, että yleinen huoli kertakäyttöisistä muovituotteista lisääntyy tulevaisuudessa. Se tarkoittaa, että kuitukangasvalmistajien on kehitettävä tuotteita, joilla on pienemmät ympäristövaikutukset. Tämä saavutetaan monilla eri toimenpiteillä, kuten lisäämällä sellun käyttöä raaka-aineena. Sellusta voi tulla meille paljon tärkeämpi, koska se on käyttämistämme kuituraaka-aineista ympäristöystävällisin ja Suomisella on teknologiset valmiudet lisätä sen käyttöä. Ympäristöystävällisyys ei ole Suomiselle uusi asia. Esimerkiksi uusiutuviista, biohajoavista raaka-aineista valmistettu BIOLACE®-tuotelinjamme on jo yli kymmenen vuotta vanha. Laajensimme BIOLACE®-tuotelinjaa marraskuussa kahdella uudella tuotteella, mikä osoittaa, että Suominen aikoo vakaasti ottaa johtoaseman vastuullisuutta painottavassa toimintaympäristössä.

Kannattavuuden palauttaminen

Kannattavuuden heikentyminen on Suomiselle haaste, mutta työ tilanteen parantamiseksi on käynnissä. Kannattavuuden parantamisessa tärkein toimenpide on jo mainittu tuoteportfolion muutos, mutta sen lisäksi käynnistimme vuoden 2017 lopulla kehitystoimenpiteitä, jotka keskittyvät kannattavuuden parantamiseen kehittämällä hinnoittelua, suorituskykyä ja tuotannon suorituskykyä.

Nostimme syyskuussa hintojamme maailmanlaajuisesti ensimmäistä kertaa niin pitkään aikaan kuin muistamme. Hinnankorotukset koskivat kaikkia Suomisen tuotteita ja olivat vastauksemme raaka-aineiden, rahtien ja hyödykkeiden hintojen ennen kokemattomaan nousuun. Emme olleet ainoita, vaan myös lukuisat asiakkaamme ja kilpailijamme ilmoittivat hinnankorotuksista, sillä sama paine kohdistui koko arvoketjuun.

Koska tilanne ei parane pelkästään kustannuksia leikkaamalla, otamme hinnoitteluun jämakämmän otteen, sen lisäksi että parannamme operatiivista suorituskykyämme ja tehostamme suunnittelua hyödyntämällä uusia tietojärjestelmiä. Joitakin tuloksia on jo nähtävissä korkeampien tuotehintojen myötä, mutta työ on vielä kesken, ja arviomme mukaan suurimmat hyödyt ovat vielä edessäpäin.

Toimitusjohtajan vaihtuminen

Elokuussa Suomisen toimitusjohtaja vaihtui Nina Kopolan jättäessä yhtiön. Nina oli

johtanut yhtiötä joulukuusta 2011 lähtien, ja hänen kautellaan Suominen oli kehittynyt maantieteellisesti suppealla alueella mutta monella eri alalla toimivasta yrityksestä maailmanlaajuisesti johtavaksi kuitukangasyhtiöksi. Uudeksi toimitusjohtajaksi nimitettiin Pekka Ojanpää.

Muutamaa kuukautta myöhemmin koimme traagisen menetyksen, sillä Pekka Ojanpää, jonka oli tarkoitus aloittaa Suomisella joulukuussa, kuoli tapaturmaisesti. Myötäelämme Pekan perheen surussa.

Hyvät eväät tulevaisuuteen

Vuosi päättyi hyviin uutisiin, kun Suomisen hallitus nimitti Petri Helskyn uudeksi toimitusjohtajaksi 7.1.2019 alkaen. Tämä näyttää meille tien eteenpäin ja auttaa meitä kaikkia säilyttämään fokuksen. Tervetuloa, Petri!

Vuosi 2018 oli siis Suomiselle todellista vuoristorataa. Saimme kokea kaikkea mahdollista pettymyksistä ja surusta toimintaympäristön muutoksiin ja uusiin innovaatioihin. Haluaisin kiittää kaikkia Suomisen työntekijöitä kovasta työstä ja fokuksen säilyttämisestä. Kiitokset myös muille sidosryhmille, jotka olivat mukana matkallamme vuonna 2018.

Rakennetaan tulevaisuutta viime vuosina hankituilla hyvillä eväillä ja hyödynnetään meissä piilevä potentiaali.

Tapio Engström

toimitusjohtaja (vt.) 7.1.2019 asti

Suominen on kuitukangasmarkkinoiden johtava yhtiö maailmanlaajuisesti ja viime vuosina yhtiö on edelleen määrätteisesti parantanut kyvykkyyksiään. Näen Suomisessa paljon pitkän aikavälin potentiaalia ja on selvää, että odotukset ovat korkealla tulevaisuuden menestyksen suhteen – sekä Suomisen sisällä että yhtiön ulkopuolella. Meillä on ilman muuta haasteitakin ratkottavana, mutta nyt, kun olen päässyt aidosti tutustumaan yhtiöön ja tiimiin, en voisi olla innostuneempi. Tulemme päättäväisesti toteuttamaan tarvittavia toimenpiteitä parantaaksemme yhtiön kannattavuutta.

Petri Helsky

toimitusjohtaja 7.1.2019 alkaen

Convenience- liiketoiminta-alue

Suomisen Convenience-liiketoiminta-alue tarjoaa kuitukankaita moniin erilaisiin pyyhintätuotteisiin: lastenhoitoon, henkilökohtaisen hygienian tuotteisiin sekä kodinhoitoon ja ammattikäyttöön tarkoitettuihin tuotteisiin. Vuonna 2018 Convenience-liiketoiminta-alueen osuus liikevaihdostamme oli 92 %. Asiakaskuntaan kuuluu mm. maailman tunnetuimpia kuluttajabrändejä.

Suominen on noin 20 %:n markkinaosuudellaan pyyhintätuotteissa käytettävien kuitukankaiden maailmanlaajuinen markkinajohtaja.

Convenience-liiketoiminta-alue toimittaa kuitukankaita erilaisiin pyyhintätuotteisiin. Pyyhinta kuitukankaidemme tärkeimpiä käyttökohteita ovat:

- Lastenhoitopyyhkeet (39 % Suomisen liikevaihdosta vuonna 2018)
- Henkilökohtaisen hygienian hoitoon tarkoitettut tuotteet, esim. silmämeikin puhdistuslaput ja kasvonaamiot, kostea wc-paperi ja muut wc:stä huuhdeltavat tuotteet (22 %)
- Kodinhoitoliinat, esim. pöytäpintojen puhdistustuotteet ja lasinpuhdistuspyyhkeet (20 %)

- Ammattikäyttöön tarkoitettut tuotteet, esim. yleispyyhkeet ja terveydenhuolto- ja ravintola-alalla pintojen desinfiointiin käytettävät pyyhkeet (9 %)

Convenience-liiketoiminta-alueen asiakkaita ovat globaalit kuluttajabrändit, kaupan omien merkkien valmistajat, vähittäiskaupan ketjut sekä alueelliset jatkojalostajat. Asiakassuhteemme ovat tyypillisesti hyvin pitkiä, keskimäärin yli 10 vuoden mittaisia.

Convenience-liiketoiminta-alueen päämarkkinat ovat Pohjois-Amerikka ja Eurooppa, ja meillä on toimintaa myös Etelä-Amerikan markkinoilla.

Convenience vuonna 2018

Convenience-liiketoiminta-alueen vuoden 2018 liikevaihto oli 396,0 miljoonaa

euroa (388,6 miljoonaa euroa vuonna 2017). Liikevaihdon kasvu heijasti myyntihintojen hyvää kehitystä.

Suominen Intelligent Nonwovens™-konsepti mahdollistaa digitaalisten, koneluettavien ominaisuuksien lisäämisen tuotteisiimme.

Kärsimme tuotantontekijöiden kallistumisesta raaka-aineiden, rahtien ja energian hintojen noustessa ennennäkemättömän jyrkästi. Toteutimme useita toimenpiteitä lievittääksemme tämän kannattavuuttamme heikentäneen kehityksen vaikutusta. Niitä olivat esimerkiksi Suomisen tuotteiden hinnankorotukset, vanhentuneiden hinnoittelumekanismien uudistaminen ja

monet muut hinnoittelun, suorituskyvyn ja tuotannon suunnittelun parantamiseen tähdänneet toimenpiteet.

Uusi märkärainaus hyödyntävä tuotantolinjamme Bethunessa Yhdysvalloissa kääntyi bruttokatteeltaan positiiviseksi. Toimitimme huippumodernin tuotantolinjan tuotteita useille asiakkaille ja jatkamme linjalla valmistettavien korkean lisäarvon tuotteiden lisäämistä tarjoomaamme. Viimeisellä neljänneksellä tuotantolinjan vaikutus bruttokatteeseen heikkeni väliaikaisesti, kun teimme linjalla onnistuneita koeajoja, jotka liittyvät tuotetarjonnan laajentamiseen.

Helmikuussa tiedotimme toisesta pienemmästä kasvuinvestointihankkeesta Green Bayn tehtaallamme Yhdysvalloissa. Hanke käsittää uuden viimeisintä teknolo-

giaa edustavan karstauskoneen asennuksen olemassa olevalle vesineulauslinjalle. Se parantaa kykyämme toimittaa korkean lisäarvon kuitukankaita kotitalouksien pyyhintätuotteisiin, henkilökohtaisen hygienian tuotteisiin ja ammattikäyttöön tarkoitettuihin pyyhkeisiin. Uuden koneen arvioidaan olevan täydessä käytössä vuoden 2019 loppuun mennessä.

Convenience-liiketoiminta-alueella oli kaksi merkittävä tuotelanseerausta vuonna 2018. Niistä ensimmäinen oli Suominen Intelligent Nonwovens™ -tuotekonsepti, joka mahdollistaa digitaalisten, koneluettavien ominaisuuksien lisäämisen tuotteisiimme. Se mm. parantaa tuoteturvallisuutta ja tuotteiden jäljitettävyyttä jatkojalostaja-asiakkaillemme ja tarjoaa brändeille uudenlaisen työkalun tuotteiden markkinointiin kuluttajille. Konsepti perustuu Suominen ainutlaatuiseen kykyyn valmistaa erittäin tarkkakuvioisia kuitukankaita, joihin voidaan koodata kaikenlaisia digitaalisia ominaisuuksia heikentämättä niiden muita toiminnallisuuksia tai muuttamatta niiden ulkonäköä.

Vastuullinen tuoteportfolio, joka kokoaa yhteen asiakkaiden kaikkiin eri tarpeisiin vastaavat Suominen kuitukankaat, oli keskeinen tuotelanseeraus.

Toinen keskeinen tuotelanseeraus oli Vastuullinen tuoteportfolio, joka kokoaa yhteen asiakkaiden kaikkiin tarpeisiin vastaavat kuitukankaat, olipa kyse muovittomuudesta, biohajoavuudesta, kierrätysmateriaalin osuudesta tai jostakin muusta. Vastuullinen tuoteportfolio oli vastauksemme lisääntyvään huoleen kertakäyttöisten tuotteiden ympäristöystävällisyydestä. Aiheesta on käyty keskustelua jo pitkään, mutta Euroopan komission julkaisema ehdotus kertakäyttömuoveja koskevaksi direktiiviksi nosti sen lopullisesti tapetille. Vastuullisen tuoteportfolion avulla pureudumme tähän ympäristökysymykseen tosissamme ja tarjoamme asiakkaillemme kuitukankaita, joilla on yhtä hyvät ominaisuudet kuin tavanomaisilla tuotteilla, mutta jotka huomioivat myös muuttuvan toimintaympäristön sekä ympäristötietoisten kuluttajien tarpeet.

Lue lisää: suominen.fi

> Tietoa Suomisesta / Liiketoiminta

Care-liiketoiminta-alue

Suomisen Care-liiketoiminta-alue tarjoaa kuitukankaita hygieniatuotteisiin sekä terveydenhoidon sovelluksiin. Vuonna 2018 Care-liiketoiminta-alueen osuus liikevaihdostamme oli 8 %. Liiketoiminta-alueen asiakkaita ovat globaalit kuluttajabrändit, johtavat alueelliset valmistajat ja terveydenhoitotarvikkeiden valmistajat.

Care-liiketoiminta-alue on pienellä markkinaosuudellaan haastajan asemassa. Hygieniatuotteisiin tarkoitetut kuitukankaat ovat yksi Suomisen kasvualueista, ja terveydenhoidon sovelluksissa Suomisen tavoitteena on palvella tarkkaan valikoituja niche-markkinoita.

Suomisen hygieniatuotteisiin tarkoitettujen kuitukankaiden tärkeimmät käyttökohteet ovat:

- Naisten hygieniatuotteet
- Aikuisten inkontinenssituotteet
- Vaipat

Terveydenhoidon kuitukankaiden tärkeimmät käyttökohteet ovat:

- Haavanhoitotuotteet
- Leikkaussaliliinat
- Potilashoitotuotteet

Hygieniatuotteissa ja terveydenhoidon sovelluksissa kuitukangas on usein yksi monimutkaisten lopputuotteiden komponenteista. Esimerkiksi terveyssteetit voivat koostua monesta kerroksesta erilaisia materiaaleja, joista Suomisen kuitukangas on yksi

lopputuotteen toimivuuteen olennaisesti vaikuttava komponentti.

Care-liiketoiminta-alueen asiakkaita ovat globaalit kuluttajabrändit, hygienia- ja terveydenhoitotarvikkeiden valmistajat sekä alueelliset jatkojalostajat. Care-liiketoiminta-alueen päämarkkinat ovat Pohjois- ja Etelä-Amerikka sekä Eurooppa.

Care vuonna 2018

Care-liiketoiminta-alueen liikevaihto vuonna 2018 oli 35,1 miljoonaa euroa (37,5 milj. vuonna 2017), eli 8 % Suomisen-konsernin liikevaihdosta.

Vuonna 2018 Care-liiketoiminta-alue kärsi myös tuotannontekijöiden kallistumisesta raaka-aineiden, rahtien ja energian hintojen noustessa ennennäkemättömän jyrkästi. Se heikensi Suomisen kannattavuutta, mutta ennakoimme tilannetta muun muassa korottamalla kaikkia Suomisen tuotteiden hintoja, uudistamalla vanhentuneita hinnoittelumekanismia ja ryhtymällä moniin muihin toimenpiteisiin

hinnoittelun, suorituskyvyn ja tuotannon suunnittelun parantamiseksi.

Vuonna 2018 Suominen ei lanseerannut julkisesti uusia kuitukankaita terveydenhoitotuotteisiin, mutta tuoteportfoliota uudistettiin muulla tavoin. Lisäksi tähän asti ainoastaan Yhdysvalloissa valmistetun värillisen FIBRELLA® Zorb+ -kuitukankaan valmistus aloitettiin myös Alicanten tehtaalla Espanjassa viime vuosina tehtyjen laiteinvestointien myötä. Tämä vakautti FIBRELLA® Zorb+ -kuitukankaan myyntiä ja oli merkittävä lisäys Suomisen pieneen mutta kannattavaan toimintaan terveydenhoidon kuitukankaissa.

Lokakuussa toimimme hygieniatuotemarkkinoille kolme uutta kuitukangasta. Lanseerasimme FIBRELLA® Cozy -kuitukankaan, jota voidaan käyttää hygieniatuotteiden pintakerroksena esimerkiksi pikkuhousunsuojissa. Se on pehmein materiaali luokassaan ja sen nesteenhallintaominaisuudet ovat erinomaiset. Se valmistetaan vesineulaamalla eli kuidut sidotaan toisiinsa ilman sidosaineita, mikä tekee siitä ihoystävällisen, hajuttoman

ja turvallisen materiaalin. Tämän ansiosta FIBRELLA® Cozy on houkutteleva vaihtoehto hygieniatuotebrändeille ja jatkojalostajille, jotka tavoittelevat nykypäivän terveystietoisia kuluttajia.

Lisäksi laajensimme Suomisen yli 10 vuotta vanhaa BIOLACE®-tuoteperhettä tuomalla markkinoille sisäkerrosmateriaaliksi (ADL) tarkoitetun BIOLACE® Moven sekä pintakerrokseen tarkoitetun BIOLACE® Cozyn. Molemmat on suunniteltu käytettäväksi imukykyisissä hygieniatuotteissa. BIOLACE®-tuoteperheen laajennus ajoittui sopivasti, sillä Euroopan komissio julkaisi samoihin aikoihin ehdotuksensa kertakäyttömuoveja koskevaksi direktiiviksi, jonka tavoitteena on suojella ympäristöä. Tämä määräysten mahdollinen muutos sai asiakkaamme entistä enemmän kiinnostumaan vastuullisuudesta ja lisäsi esimerkiksi muovittomien tai biohajoavien kuitukankaiden kysyntää. Uskomme, että tämä toimintaympäristön muutos lisää BIOLACE®-tuotteiden ja muiden vastuullisten kuitukankaiden kysyntää.

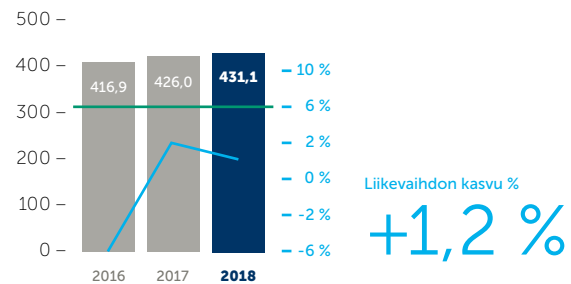
Lue lisää: suominen.fi

> Tietoa Suomisesta / Liiketoiminta

Avainluvut

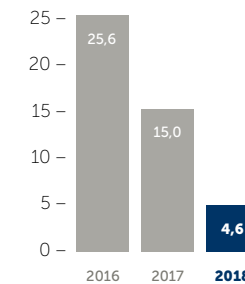
Liikevaihto,
milj. euroa

431,1

Vertailukelpoinen liikevoitto,
milj. euroa

4,6

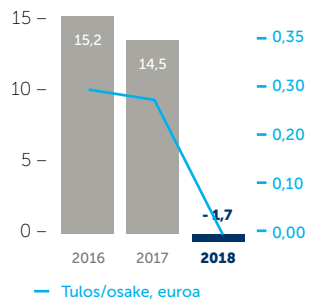
	2018	2017	2016
Liikevaihto, milj. euroa	431,1	426,0	416,9
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	4,6	15,0	25,6
Raportointikauden tulos, milj. euroa	-1,7	14,5	15,2
Tulos/osake, euroa	-0,03	0,27	0,29
Osinko/osake, euroa *	0	0,11	0,11
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	32,1	22,2	28,5
Rahavirta/osake, euroa	0,56	0,39	0,56

	2018	2017	2016
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	13,6	37,2	53,3
Omavaraisuusaste, %	40,7	42,5**	45,3
Oma pääoma/osake, euroa	2,27	2,38**	2,81
Velkaantumisaste, %	54,2	59,5**	39,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	2,3	6,6	11,6
Henkilöstö, keskimäärin	676	670	646

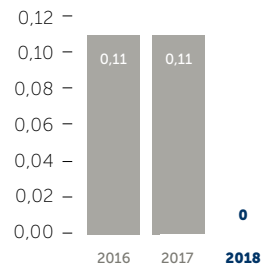
*Osinko tai pääoman palautus. Vuonna 2018 hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.
**Oikaistu

Avainluvut

Raportointikauden tulos ja tulos/osake, milj. euroa

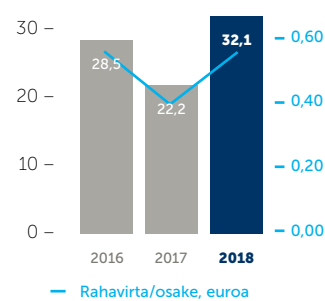

Osinko/osake, euroa *

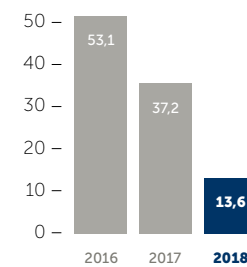

* Osinko tai pääoman palautus. Vuonna 2018 hallituksen ehdotus yhtiökokoukselle.

Liiketoiminnan rahavirta ja rahavirta/osake, milj. euroa

Bruttoinvestoinnit, milj. euroa

Taloudelliset tavoitteet 2017–2021

Vuoteen 2021 päättyvällä viisivuotiskaudella Suominen tähtää

Keskimäärin 15 % sijoitetun pääoman tuottoon (ROI)

Keskimäärin 6 % vuotiseen liikevaihdon kasvuun

Keskimäärin 40-80 % välille sijoittuvaan velkaantumisasteeseen.

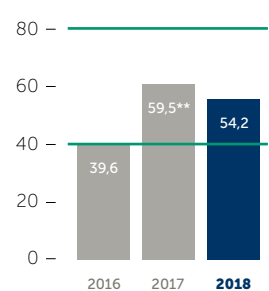
Graafien vihreät viivat osoittavat tavoitetasoja vuosille 2017–2021.

Omavaraisuusaste ja oma pääoma/osake, %

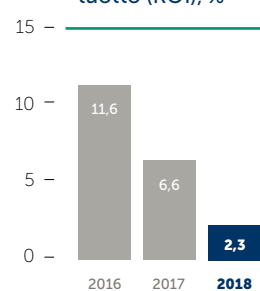
** Oikaistu

Velkaantumisaste, %

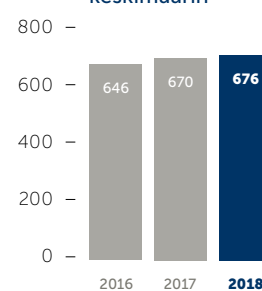

** Oikaistu

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %

Henkilöstö, keskimäärin

Yritysvastuu

Suomisella yritysvastuu tarkoittaa kykyä luoda asiakasarvoa ympäristöä kunnioittaen sekä parantaa työntekijöidemme ja toimintaamme epäsuorasti liittyvien ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua.

**Kyra
Dorsey**

Tuotekehityspäällikkö
Yhdysvallat

Muita kuin taloudellisia tietoja koskeva selvitys

Johdanto

Direktiivin 2014/95/EU ja kirjanpitolain edellyttämät muut kuin taloudelliset tiedot esitetään tässä vuosikertomuksen 2018 Yritysvastuu-osiossa.

Suomisen liiketoimintamalli, toimintaperiaatteet sekä riskit ja riskienhallintamenettelyt kuvataan jäljempänä tässä selvityksessä. Tietoja raportoinnin muista osa-alueista sekä toimintaperiaatteidemme toteutumisesta liittyen ympäristöasioihin, sosiaalisiin asioihin ja henkilöstöasioihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan annetaan jäljempänä tässä Yritysvastuu-osiossa.

Suominen Oyj:n hallitus on hyväksynyt Yritysvastuu-osiossa esitetyt tiedot. Osiossa esitetyt tiedot ovat tilintarkastamattomia.

Liiketoimintamalli

Suominen valmistaa kuitukankaita rullatavarana pyyhintä-, hygieni- ja terveydenhoidon tuotteisiin. Suominen hankkii raaka-aineensa kuidun tuottajilta globaaleilta markkinoilta ja myy tuotteen- sa jatkojalostajille tai brändinomistajille, jotka jalostavat kuitukankaita kuluttaja-

ja ammattikäyttöön tarkoitetuiksi tuotteiksi. Suomisen päämarkkina-alueet ovat Pohjois-Amerikka ja Eurooppa. Lisäksi yritys toimii Etelä-Amerikan markkinoilla.

Lisätietoa Suomisen liiketoimintamallista saa tämän vuosikertomuksen Näin luomme lisäarvoa -osion sivulta 6.

Toimintaperiaatteet

Suomalaisena julkisesti noteerattuna yhtiönä Suominen noudattaa päätöksentönsä ja hallinnossaan osakeyhtiölakia, markkinoiden väärinkäyttöasetusta (EU) N:o 596/2014 (MAR), arvopaperimarkkinalakea ja muita listayhtiöitä koskevia määräyksiä, Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015 sekä oman yhtiöjärjestyksensä määräyksiä. Yksityiskohtaista tietoa Suomisen hallinnosta annetaan Suominen Oyj:n selvityksessä hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2018 tämän vuosikertomuksen sivuilla 34–40.

Suomisella on kaksi yritysvastuuseen liittyvää toimintaohjetta. Suomisen omaa toimintaa ohjaa Suominen Oyj:n hallituksen hyväksymä eettinen ohje. Eettisessä ohjeessa kuvataan Suominen Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden käytäntöjä ja periaatteita, ja

käsiteltäviä aiheita ovat esimerkiksi reilut liiketoimintakäytännöt, rahoitusmarkkinoiden sääntely, ihmisoikeudet ja ympäristö. Suominen edellyttää koko henkilöstöltä eettisen ohjeen noudattamista.

Vaatuksemme tavarantoimittajille kuvataan eettisessä toimittajaohjeessa, jossa käsitellään esimerkiksi palkkoja ja työaikoja, lapsi- ja pakkotyövoimaa sekä ympäristöä. Eettistä toimittajaohjetta päivitettiin vuonna 2018 huomioimaan paremmin ihmisoikeuksiin sekä korruption ja lahjontaan liittyviä asioita. Suomisen asiakkuus edellyttää toimittajilta toimittajaohjeen noudattamista.

Sekä eettinen ohje että toimittajaohje ovat saatavilla Suomisen verkkosivustolla Yritysvastuu-osiossa (www.suominen.fi). Toimintaperiaatteiden toteutuminen ja keskeiset suorituskykyä mittaavat tunnusluvut kuvataan jäljempänä tässä Yritysvastuu-osiossa.

Riskit ja riskienhallinta

Suomisella on yhteensä kahdeksan tuotantolaitosta Euroopassa, Yhdysvalloissa ja Brasiliassa. Hankimme raaka-aineemme globaaleilta markkinoilta, ja päämarkkina-

alueitamme ovat Eurooppa ja Yhdysvallat. Vuonna 2018 Suomisen palveluksessa oli keskimäärin 676 henkilöä.

Toimintaamme liittyy tiettyjä yritysvastuuriskejä. Pyrimme tällä hetkellä parantamaan ihmisoikeuksiin, ympäristöön, sosiaalisiin asioihin sekä korruption ja lahjontaan liittyvien olennaisten riskien tunnistusta ja arviointia sekä kehittämään käytäntöjä niiden hallitsemiseksi. Tarkoituksena on tehostaa yritysvastuuriskien hallintaa ja sisällyttää näiden riskien hallinta osaksi yhtiön liiketoimintariskien hallintaprosessia.

Lisätietoa liiketoiminnan riskeistä ja niiden hallinnasta saa tähän vuosikertomukseen sisältyvästä hallituksen toimintakertomuksesta 2018 sivuilta 50–59.

Ihmisoikeudet

Suominen tiedostaa vastuunsa ihmisoikeuksien kunnioittamisesta. On olemassa riski, että Suomisen omassa toiminnassa tai yhtiön toimitusketjussa loukataan ihmisoikeuksia. Ihmisoikeusloukkaukset voivat vaikuttaa kielteisesti yksittäisiin henkilöihin ja heidän hyvinvointiinsa sekä vahingoittaa Suomisen mainetta.

Suominen noudattaa paikallisia, kansallisia ja kansainvälisiä lakeja ja määräyksiä ja kunnioittaa YK:n yleismaailmalliseen ihmisoikeuksien julistukseen kirjattuja periaatteita. Eettisessä ohjeessaan Suominen sitoutuu työnantajana kunnioittamaan ihmisoikeuksia. Suominen ei suvaitse minkäänlaista syrjintää esimerkiksi iän, sukupuolen, uskonnon, etnisen alkuperän, rodun, vamman, seksuaalisen suuntautuneisuuden, poliittisen vakaumuksen tai aseman perusteella. Suominen ei myöskään suvaitse pakkotyötä missään muodossa eikä lapsityövoiman käyttöä. Suominen kunnioittaa järjestäytymisvapautta ja huolehtii, että kollektiivinen neuvottelu-oikeus toteutuu käytännössä. Yhtiössä noudatetaan niin kutsuttua sokkorekrytointiperiaatetta aina kun mahdollista uusissa rekrytoinneissa syrjinnän ehkäisemiseksi rekrytointiprosessin aikana. Miesten ja naisten palkkatasa-arvoa valvotaan vuosittain mahdollisten syrjivien palkkauskäytäntöjen tunnistamiseksi.

Suomisen työntekijöiltä edellytetään eettisen ohjeen noudattamista, eivätkä työntekijät saa toimia tavalla, joka loukkaa ihmisoikeusperiaatteita joko suoraan tai epäsuorasti. Suominen rohkaisee työntekijöitään ilmoittamaan epäilemistään eettisen ohjeen vastaisesta toiminnasta esimiehelleen, henkilöstöhallinnolle tai ulkopuoliselle lakimiehelle niin kutsutun whistleblowing-ilmoituskanavan kautta.

Vuonna 2019 Suominen järjestää eettistä ohjeistusta koskevan koulutuksen kaikille toimihenkilöilleen.

Suominen päivitti eettistä toimittajaohjettaan vuonna 2018 ihmisoikeuksien osalta. Kaikkien Suomisen toimittajien on sitouduttava kunnioittamaan ihmisoikeuksia, jotka on määritelty kansainvälisesti tunnustetuissa standardeissa, kuten esimerkiksi YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistuksessa työelämän perusperiaatteista ja -oikeuksista. Yhtiö kieltää lapsityövoiman ja pakkotyövoiman käytön, mukaan lukien velkaorjuus, vastentahtoinen työ, vanki- ja orjatyövoima, ja edellyttää tavarantoimittajiensa pidättäytyvän kaikenlaisesta syrjinnästä esimerkiksi uskonnon, etnisen tai kansallisen alkuperän, sukupuolen, seksuaalisen suuntautuneisuuden, siviilisäädyn, iän, poliittisen vakaumuksen, aseman, poliittisen puolueen tai ammattiliiton jäsenyyden tai muun paikallisella lailla suojatun piirteen ominaisuuden perusteella. Lisäksi Suomisen tavarantoimittajien tulee hyväksyä työntekijöiden oikeus liittyä ammattiliittoon, toimia edustuksellisesti ja/tai liittyä työpaikkaneuvostoihin.

Kaikkien Suomisen tavarantoimittajien tulee noudattaa päivitetyn toimittajaohjeen vaatimuksia. Ihmisoikeusloukkauksiin liittyvien riskien pienentämiseksi toimitusketjussamme tavoitteenamme on

sisällyttää nämä vaatimukset toimittaja-auditointiprosessiin ja auditoida suurin osa kuitutoimittajistamme vuoteen 2021 mennessä.

Sosiaaliset ja henkilöstöasiat

Suominen on sitoutunut tarjoamaan henkilöstölleen, alihankkijoilleen ja muille yhtiössä työskenteleville oikeudenmukaisen, turvallisen, tasa-arvoisen ja terveellisen työympäristön. Suominen on kuitenkin valmistavan teollisuuden yritys, jonka työntekijöistä suurin osa työskentelee tehtaissa ja altistuu siten tietyille turvallisuusriskeille. Toteutuessaan nämä turvallisuusriskit voivat johtaa kuolemaan tai vakavaan loukkaantumiseen tai aiheuttaa muita vakavia negatiivisia vaikutuksia yksittäisille ihmisille ja heidän läheisilleen. Ne voivat vaikuttaa kielteisesti myös Suomisen maineeseen työnantajana ja heikentää mahdollisuuksia houkutella, pitää ja palkata päteviä työntekijöitä.

Suomisen riskienhallintakäytännöt perustuvat ennaltaehkäisevään turvallisuustyöhön, ja Suominen on ottanut käyttöön Life Saving Rules -säännöt ja Behavior-Based Safety-ohjelman, jotka koskevat sekä tuotanto- että toimistotyöntekijöitä.

Turvallisuusriskien lisäksi Suomisen työntekijät voivat altistua häirinnälle, syrjinnälle tai muille ongelmille, kuten huonolle työ- ja yksityiselämän tasapainolle.

Toteutuessaan nämä riskit voivat heikentää yksittäisten ihmisten hyvinvointia, niillä voi olla oikeudellisia seurauksia ja ne voivat vaikuttaa negatiivisesti Suomisen maineeseen työnantajana. Eettisessä ohjeessaan Suominen kieltää kaikenlaisen syrjinnän yhtiössä. Suominen pyrkii noudattamaan sokkorekrytointiperiaatetta, jolla pyritään estämään syrjintä rekrytointiprosessissa. Lisäksi Suominen seuraa vuosittain miesten ja naisten palkkatasa-arvoa, sairauspoissaoloja sekä työ- ja yksityiselämän välistä tasapainoa.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Korruptiota ja lahjontaa voi esiintyä Suomisen omassa toiminnassa tai yhtiön toimitusketjussa. Korruptio- ja lahjontatapaukset voivat johtaa oikeudellisiin seuraamuksiin, vaikuttaa negatiivisesti Suomisen liikesuhteisiin ja vahingoittaa yhtiön mainetta.

Eettisessä ohjeessaan Suominen sitoutuu pidättäytymään kaikesta epäreilusta liiketoiminnasta, kuten petoksista, korruptiosta ja lahjonnasta. Kaikkia työntekijöitä rohkaistaan kysymään neuvoa esimiehiltä tai henkilöstöhallinnolta, jos he havaitsevat mahdollisen eturistiriidan tai muun epäreilun liiketoimintakäytännön tai epäilevät sellaista.

Suominen päivitti toimittajaohjettaan vuonna 2018 epäreilun liiketoiminnan, korruption ja lahjonnan osalta. Toimit-

tajien on noudatettava kaikkia soveltuvia korruptionvastaisia lakeja ja määräyksiä, eivätkä toimittajat saa osallistua minkäänlaiseseen korruptioon, kiristykseen, kavallukseen tai rahanpesuun.

Ympäristöasiat

Suominen on valmistavan teollisuuden yritys, joka valmistaa kuitukangasmateriaaleja sekä uusiutuvista että uusiutumattomista raaka-aineista. Suomisen oma toiminta ja Suomisen toimitusketjuun kuuluvien yritysten toiminta voivat aiheuttaa ympäristöhaittoja, jotka voivat johtaa oikeudellisiin seuraamuksiin tai vahingoittaa Suomisen mainetta. Suomisen liiketoimintaan kohdistuu myös sääntelyn muutoksista aiheutuvia riskejä, jotka liittyvät erityisesti kertakäyttöisten tuotteiden ympäristövaikutuksia koskevien vaatimusten kiristymiseen. Suomisen ympäristöriskien hallinta perustuu sertifioituihin ympäristö- ja laatu-järjestelmiin. Kaikilla Suomisen tehtailla on sertifioitu laatu-järjestelmä (ISO 9001), ja seitsemällä kahdeksasta tehtaasta on sertifioitu ympäristöjärjestelmä (ISO 14001). Suominen on sitoutunut ottamaan ympäristönäkökohdat huomioon toiminnassaan, ja tavoitteenamme on minimoida tuotteidemme ympäristövaikutukset niiden koko elinkaaren ajalta. Suominen edellyttää myös

tavarantoimittajiensa jatkuvasti parantavan toimintansa ympäristövastuullisuutta, edistävän luonnon monimuotoisuuden suojelua ja torjuvan ilmastonmuutosta.

Rikkomusten raportointi

Suominen on ottanut käyttöön ulkopuolisen lakimiehen ylläpitämän rikkomusten raportointikanavan ja rohkaisee kaikkia työntekijöitään ilmoittamaan mahdollisesta yhtiön eettisen ohjeen vastaisesta toiminnasta. Tähän ulkopuolisen tahon hoitamaan järjestelmään voi ilmoittaa havaitsemastaan, laittomaksi tai epäeettiseksi epäilemästään toiminnasta anonyymisti. Ulkopuolisen tahon ylläpitämän raportointikanavan lisäksi mahdollisista epäilyistä voi ilmoittaa esimiehille tai henkilöstöhallinnolle.

Suominen noudattaa lakeja ja määräyksiä eikä suvaitse minkäänlaisia kostotoimia sellaista henkilöä kohtaan, joka ilmoittaa hyvässä uskossa epäilemästään eettisen ohjeen vastaisesta toiminnasta. Ilmoituksen tutkintaan osallistuvaan tai siinä Suomista avustavaan henkilöön kohdistuvia kostotoimia ei myöskään suvaita. Kaikki kostotoimet ovat eettisen ohjeen vastaisia.

Suomisen raportointikäytännöt

Suominen kerää jatkuvasti terveyteen, turvallisuuteen ja ympäristöön liittyviä tietoja

tehtailtaan ja raportoi tiedot vuosikertomuksessaan. Olennaisuusperiaatteen mukaisesti toimistot ja muut tilat, joissa ei ole tuotantotoimintaa, jäävät tiedonkeruun ulkopuolelle. Kaiken esitetyn tiedon raportointikausi on yksi kalenterivuosi, ja kaaviokuvissa olevat historiatiedot kattavat viisi edellistä vuotta.

Ympäristö-, terveys- ja turvallisuustiedot kattavat kaikki tehtaat. Windsor Locksin tehdas Connecticutissa Yhdysvalloissa on sekä Suomisen että Ahlstrom-Munksjö Oyj:n käytössä, ja sen osalta ympäristötunnusluvussa on otettu huomioon vain Suomisen käyttämät resurssit. Terveyttä ja turvallisuutta mittaavissa tunnusluvuisa ei ole mukana henkilöstöä, joka on työskennellyt Suomiselle kuuluvilla tuotantolinjoilla, mutta ei ole työsuhteessa Suomiseen. Kunkin tunnusluvun laskentaperiaatteet ja -rajaukset on esitetty Yritysvastuudata-osiossa alkaen sivulta 31.

Suomisen yritysvastuu

Suomisella yritysvastuu tarkoittaa kykyä luoda asiakasarvoa ympäristöä kunnioittaen sekä parantaa työntekijöidemme ja toimintaamme epäsuorasti liittyvien ihmisten hyvinvointia ja elämänlaatua. Pyrimme entistä vastuullisempaan toimintaan päivittäisten toimenpiteiden, vastuullisen päätöksenteon ja pitkäaikaisien hankkeiden avulla, mikä mahdollistaa vastuullisempien liiketoimintakäytäntöjen pitkäjänteisen kehittämisen.

Tiedostamme globaalit kestävä kehityksen haasteet, kuten luonnon monimuo-

toisuuden köyhtymisen, ilmastonmuutoksen ja epätasa-arvon, sekä niitä koskevan tietoisuuden lisääntymisen. Nämä haasteet edellyttävät myös meiltä toimenpiteitä ja haastavat meidät asettamaan yritysvastuutavoitteemme entistä korkeammalle.

Yritysvastuuagenda 2018–2021

Vuosi 2018 oli Suomisen yritysvastuuagendan 2018–2021 ensimmäinen toteu-

tusvuosi. Järjestyksessään toisessa yritysvastuuagendassaan Suominen määrittelee yritysvastuutavoitteensa kolmen painopistealueen kautta: ihmisten elämänlaadun parantaminen kaikkialla arvoketjussa, Suomisen tuotantoprosesseista aiheutuviin ympäristövaikutusten pienentäminen ja Suomisen tuoteportfolion ympäristöjalanjäljen kattavampi mittaus ja hallinta.

Yritysvastuuagendassa määritellään konkreettiset pitkän aikavälin ympäristö- ja sosiaalisen vastuun tavoitteet. Olemme

käynnistäneet toimenpiteitä kaikilla painopistealueilla, ja kullekin painopistealueelle on määritelty pitkän aikavälin tavoitteet, jotka on määrä saavuttaa vuoteen 2021 mennessä. Agenda ohjaa työtämme ja auttaa meitä keskittämään ponnistelumme ja resurssimme konkreettisiin toimenpiteisiin tällä strategiakaudella.

Yritysvastuuagendan painopistealueet:

1. Yhtiö, joka välittää Suominen parantaa työntekijöidensä elämänlaatua ja varmistaa liiketoimintansa sosiaalisen riskittömyyden. Tämän painopistealueen strategiset tavoitteet liittyvät terveyteen ja turvallisuuteen, henkilöstön hyvinvointiin sekä raaka-aineiden vastuulliseen hankintaan.

Aihe	Tavoite 2021
Terveys & turvallisuus	Meillä ei tapahdu lainkaan poissaoloon johtavia työtapaturmia.
Henkilöstön hyvinvointi	Tavoite määritellään, kun hyvinvoinnin mittaamisen pilottiprojekti on saatu päätökseen vuonna 2019.
Hankinnat	Päivitetyn toimittajaohjeen noudattamista valvova auditointi kattaa suurimman osan kuituostajista vuoteen 2021 mennessä.

2. Ympäristövaikutukset minimiin Suominen minimoi kuitukangastuotantonsa aiheuttamat luonnonvarojen kulutuksen ja ympäristövaikutukset. Strategisia tavoitteita ovat vesi- ja energiatehokkuuden parantaminen, hiilidioksidipäästöjen vähentäminen ja kaatopaikkajätteen määrän pienentäminen.

Aihe	Tavoite 2021
Vesitehokkuus	Käytämme 8 % vähemmän vettä tuotettonia kohti verrattuna vuoden 2016 tasoon.
Energiatehokkuus	Käytämme 8,5 % vähemmän energiaa tuotettonia kohti verrattuna vuoden 2016 tasoon.
CO2-päästöt	Hiilidioksidipäästömmme tuotettonia kohti ovat 7 % pienemmät verrattuna vuoden 2016 tasoon.
Kaatopaikkajäte	Emme tuota lainkaan kaatopaikkajätettä.

3. Vastuullisimmat kuitukankaat Suomisen tavoitteena on tarjota asiakkailleen markkinoiden vastuullisimmat kuitukankaat. Koska kuitukangasmateriaalien vastuullisuuden mittaamiseen ei ole teollisuusstandardia tai muuta menetelmää, Suominen on päättänyt kehittää oman menetelmänsä, niin sanotun tuotevastuullisuusindeksin. Strategiset tavoitteet asetetaan vuonna 2019 luotavan indeksin mukaan.

Aihe	Tavoite 2021
Vastuulliset tuotteet	Tavoite määritellään vuonna 2019 kehitettävän tuotevastuullisuusindeksin mukaan.

Yritysvastuuagendan ensimmäisenä toteutusvuonna päivitimme eettisen toimittajaohjeemme paremmin huomioimaan ihmisoikeudet ja reilut liiketoimintokäytännöt. Pitkän aikavälin tavoitteenamme on auditoida suurin osa Suominen kuitutoimittajista toimittajaohjeen noudattamisen osalta vuoteen 2021 mennessä.

Vuonna 2018 emme pystyneet aloittamaan pilottihanketta henkilöstön hyvinvoinnin mittaamiseksi, ja hanketta ja siihen liittyvien tavoitteiden asettaminen siirrettiin vuoteen 2019.

Toisena vuonna peräkkäin emme onnistuneet saamaan parannusta aikaan keskeisten ympäristötunnuslukujemme osalta. Tämä johtui pääasiassa uuden tuotantolinjamme ylösajovaiheesta Bethunessa Yhdysvalloissa. Odotamme kuitenkin saavuttavamme tuotannon ympäristövaikutusten pienentämistä koskevat pitkän aikavälin tavoitteemme suunnitellusti.

Suominen tuotevastuullisuusindeksi-hanke käynnistettiin vuonna 2018, mutta tuoteportfoliota koskevien tavoitteiden asettaminen siirrettiin vuoteen 2019. Tuotevastuullisuusindeksin tarkoitus on arvioida ja hallita Suominen tuotteiden ympäristövaikutuksia kattavammin huomioiden tuotteiden koko arvoketju. Lisätietoa Suominen nykyisestä vastuullisesta tuotevalikoimasta saa viereisestä Vastuullinen tuoteportfolio -osiosta.

Vastuullinen tuoteportfolio

Vuonna 2018 yleinen tietoisuus kertakäyttötuotteiden ympäristövaikutuksista, erityisesti niiden aiheuttamasta merien roskaantumisesta lisääntyi. Euroopan komissio julkaisi ehdotuksensa kertakäyttömuoveja koskevaksi direktiiviksi, jonka tarkoituksena on suojella ympäristöä. Direktiivissä ehdotetaan useita toimenpiteitä kertakäyttöisten muovituotteiden aiheuttaman roskaantumisen vähentämiseksi. Aiheesta käyty julkinen keskustelu vaikutti Suomiseen lisäämällä ympäristövaikutuksiltaan vähäisempien kuitukankaiden kysyntää.

Vastuullinen tuotevalikoima on yksi Suominen yritys vastuustrategian kulmakivistä. Ympäristöön liittyvien huolten lisääntyessä meidän on löydettävä ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja modernin yhteiskunnan tarpeisiin. Vuonna 2018 Suominen julkaisi Vastuullisen tuoteportfolion korostaakseen ympäristöystävällisempiä kuitukangasvaihtoehtoja.

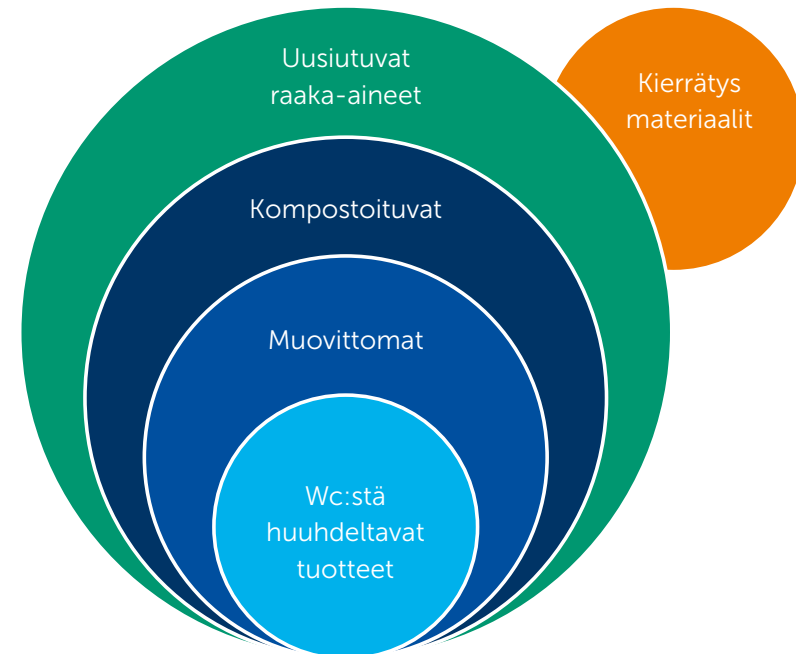
Suomisella on jo laaja valikoima uusiutuvista ja biohajoavista raaka-aineista valmistettuja tuotteita, ja etsimme jatkuvasti vaihtoehtoisia materiaaleja korvataksemme muovit tuotteissamme. Olemme laajentaneet tarjontaamme tuomalla markkinoille uusia ympäristöystävällisempiä kuitukangastuotteita ja kehittämällä uusia tuotteita Vastuulliseen tuoteportfolioon, joka koostuu uusiutuvista, kierrätetyistä,

kompostoituvista ja muovittomista raaka-aineista valmistetuista tuotteista, sekä kokonaan hajoavista wc:stä huuhdeltavista tuotteista.

Kehitämme parhaillaan uutta mitaristoa, jonka avulla voimme kattavammin arvioida ja hallita tuoteportfoliomme vastuullisuusnäkökohtia.

Suominen tukee kestävän kehityksen tavoitteita

Suominen edistää YK:n kestävän kehityksen tavoitteita joko toimintansa tai tarjontansa kautta. Olemme määritelleet kymmenen toimialamme kannalta merkittävintä tavoitetta, ja yritys vastuuaugendamme tukee työtämme niiden saavuttamiseksi.

Suominen Vastuullinen tuoteportfolio koostuu uusiutuvista, kierrätetyistä, kompostoituvista ja muovittomista raaka-aineista valmistetuista tuotteista, sekä kokonaan hajoavista wc:stä huuhdeltavista tuotteista.

Yhtiö, joka välittää

Tavoite 3: Terveyttä ja hyvinvointia:

Yksi Suomen yritysvaluuttuagendan kulmakivistä on olla yhtiö, joka välittää – se tarkoittaa, että huolehdimme

henkilöstöstä ja kaikista toiminnassamme mukana olevista ihmisistä. Edistämme terveellistä ja turvallista työympäristöä, ja tuemme tavoitetta myös tuotetarjonnallamme, sillä monissa nykyisin markkinoilla olevissa hygieniatuotteissa käytetään perusmateriaalina kuitukankaita.

Tavoite 5: Sukupuolten tasa-arvo:

Suominen edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa, ja periaatteenamme on "sama palkka samasta työpanoksesta". Suominen seuraa miesten ja naisten välisiä palkkaeroja ja ryhtyy korjaaviin toimenpiteisiin, jos epätasa-arvoa havaitaan. Suominen tukee myös vapaaehtoisesti Naisten Pankin aloitetta, jonka tarkoituksena on rahoittaa naisten yrittäjätoimintaa ja toimeentuloa lahjoituksilla ja kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Tavoite 8: Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua:

Suominen ei suvaitse orjuutta eikä lapsityövoiman käyttöä missään muodossa toiminnassaan tai toimitusketjussaan.

Suominen pyrkii tarjoamaan kaikille työntekijöilleen turvallisen työympäristön. Suominen tukee myös nuorten

työllistymistä, ja vuonna 2018 osallistuimme Vastuullinen kesäduunikampanjaan Suomessa, joka auttaa nuoria hankkimaan työkokemusta ja helpottaa heidän työnsaantiaan jatkossa.

Tavoite 10: Eriarvoisuuden vähentäminen:

Suominen edistää monimuotoisuutta ja kaikkien yhtäläisiä mahdollisuuksia. Yksi esimerkki tästä on Suomen sokkorekrytointiprosessi, jossa rekrytoijalta piilotetaan hakuprosessin ajaksi hakijoiden henkilötiedot ja hakijoiden arviointi perustuu pelkästään heidän osaamiseensa.

Ympäristövaikutukset minimiin:

Tavoite 6: Puhdas vesi ja sanitaatio:

Suominen on sitoutunut parantamaan vesitehokkuuttaan. Kaikki käytetyt prosessivedet puhdistetaan, ja tehtailtamme lähtevä prosessivesi on vesistöön päästettyä yhtä puhdasta tai puhtaampaa kuin prosessiin tullessaan.

Tavoite 7: Edullista ja puhdasta energiaa:

Suominen käyttää mahdollisuuksien mukaan vähähiilisiä energialähteitä ja pyrkii jatkuvasti parantamaan tuotantoprosessiensa energiatehokkuutta.

Tavoite 13: Ilmastotekoja:

Suominen on sitoutunut tehostamaan toimintaansa kasvihuonekaasupäästöjen kannalta. Suomen kehittää lisäksi jatkuvasti uusia uusiutuvista raaka-aineista valmistettuja tuotteita vähentääkseen fossiilisten raaka-aineiden kulutusta.

Tavoite 14: Vedenalainen elämä:

Suominen tukee kaikkia tarvittavia toimia merten saastumisen vähentämiseksi. Suominen kehittää jatkuvasti tuotetarjontaansa pystyäkseen tarjoamaan biohajoavia tuotteita, jotka hajoavat myös merellisessä ympäristössä. Tuemme valistustyötä ja pakkausmerkintöjä koskevia vaatimuksia edistääksemme kuitukangastuotteiden asianmukaisia hävitystapoja, jotta ne eivät päätyisi roskaamaan meriä.

Tavoite 15: Maanpäällinen elämä:

Edistämme kestävä ja vastuullista metsänhoitoa ja valmistamme kuitukankaita myös kestävästi hoidetuista metsistä peräisin olevista sertifioituista raaka-aineista.

Vastuullisimmat kuitukankaat:

Tavoite 12: Vastuullista kuluttamista:

Etsimme jatkuvasti mahdollisuuksia parantaa raaka-ainetehokkuuttamme, sillä olemme tunnistaneet tarpeen käyttää luonnonvaroja tehokkaammin. Tutkimme myös mahdollisuuksia jätehuollon parantamiseen kaatopaikkajätteen vähentämiseksi. Osana yritysvaluuttuagendaamme olemme käynnistäneet hankkeen, jonka tavoitteena on parantaa tuotteidemme ympäristöjalanjäljen hallintaa niiden koko elinkaaren ajalta.

Sosiaalinen vastuu

Välttävänä yhtiönä haluamme tarjota henkilöstöllemme ja liikekumppaneillemme reilun, turvallisen, tasa-arvoisen ja terveellisen työympäristön. Tavoitteemme on tukea vastuullisia liiketoimintakäytäntöjä läpi koko tuotantoketjumme. Olemme sitoutuneet kunnioittamaan toiminnassamme ihmisoikeuksia, ja odotamme samaa liikekumppaneiltamme.

Edellytämme koko henkilöstöltä eettisessä ohjeessa kuvattujen eettisten periaatteidemme noudattamista. Myös kuituomittajiltamme edellytetään täyttä sitoutumista eettiseen toimittajaohjeeseemme sekä kaikkien sovellettavien lakien ja kansainvälisten sopimusten noudattamista.

Henkilöstö

Vuonna 2018 Suominen käytti 181 051 euroa (2017: 254 167 euroa) henkilöstön koulutukseen. Viime vuosina Suomisella on ollut käynnissä koulutusohjelmia liittyen toiminnanohjausjärjestelmän uusimiseen sekä henkilöstön koulutukseen uudella Bethunen-tuotantolinjalla. Pienentyneet henkilöstön koulutuskustannukset liittyvät pääasiassa pienentyneeseen koulutustarpeeseen näiden ohjelmien puitteissa.

Jatkoimme vuonna 2018 sairauspoissaolojen seurantaa, ja valitettavasti sairaus-

poissaolot lisääntyivät ja olivat 2,2 % kokonaistyötunneista (2017: 1,6 %).

Vuonna 2018 Suominen jatkoi ylimmälle johdolle, keski johdolle ja asiantuntijoille suunnattua ammatillisen kehityksen prosessia, jonka piirissä oli yhteensä 117 henkilöä. Prosessiin kuuluu esimiehen ja alaisen välillä kahdesti vuodessa käytävä keskustelu ja itsearviointilomake, jonka aiheita ovat mm. motivaatio, työkuormitus ja urasuunnitelmat.

Tasa-arvo

Suominen kunnioittaa ihmisoikeuksia ja työelämän oikeuksia ja kohtelee kaikkia työntekijöitä oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti. Edistämme monimuotoisuutta ja takaamme kaikille hakijoille yhtäläiset mahdollisuudet noudattamalla sokkorekrytointiperiaatetta mahdollisuuksien mukaan rekrytoinneissamme. Sokkorekrytointiprosessi otettiin käyttöön vuonna 2015, ja siitä lähtien sen periaatteita on noudatettu rekrytoinneissa aina kun mahdollista, ylin johto mukaan lukien. Hakijan henkilötiedot, kuten nimi, sukupuoli, etninen tausta ja ikä, piilotetaan, ja hakijat arvioidaan yksinomaan heidän ansioidensa perusteella. Prosessin tavoitteena on välttää tiedostamattomien syrjivien asenteiden vaikutusta rekrytointiprosessissa.

Vuonna 2018 Suominen jatkoi tasa-arvoisen palkkauksen seuraamista neljättä vuotta peräkkäin analysoimalla kaikkien kuukausipalkkaisten työntekijöiden indeksoidut palkat. Tutkimus käsitti noin 287 henkilöä eri puolilla maailmaa. Tuntipalkkaiset työntekijät (n. 419 henkilöä) jätettiin tutkimuksen ulkopuolelle, koska kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden palkat eivät ole vertailukelpoisia. Analyysin perusteella naisten palkat Suomisella olivat keskimäärin 80 % miesten palkoista (2017: 81 %). Ylimmässä johdossa ja keski johdossa naisten palkat olivat miesten palkkoja korkeampia, mutta suurin sukupuolten välinen palkkaero on asiantuntijoiden välillä. Johtopäätöksemme on, että Suomisella sukupuolten välillä on edelleen palkkaeroja ja että niitä on tärkeää seurata ja ryhtyä tarvittaessa korjaaviin toimenpiteisiin.

Pitääkseen palkkauksen läpinäkyvänä Suominen raportoi kolmantena vuonna peräkkäin toimitusjohtajan palkan ja yhtiön keskipalkan suhdeluvun. Suhdeluku kertoo, paljonko toimitusjohtajan* palkka on suhteessa kuukausipalkkaisten työntekijöiden keskipalkkaan. Vuonna 2018 Suominen toimitusjohtajan palkan ja yhtiön keskipalkan suhdeluku oli 6,01 (2017: 6,02). Lisätietoa palkitsemisesta

Suomisella löytyy palkka- ja palkkioselvityksestä alkaen sivulta 42.

Suominen koko henkilöstöstä (690 työntekijää vuoden 2018 lopussa) 22 % oli naisia (2017: 22 %) ja 78 % miehiä (2017: 78 %). Suominen palkitsemisjärjestelmän piiriin kuuluvista 117 työntekijästä 33,3 % oli naisia (2017: 38,6 %) ja 67,7 % miehiä (2017: 61,4 %). Suominen globaali palkitsemisjärjestelmä on lyhyen aikavälin kannustinohjelma, jolla palkitaan asiantuntijoita, keski johtoa ja ylintä johtoa, jos sekä henkilökohtaiselle suoritukselle että organisaation tulokselle asetetut vaatimukset täyttyvät. Suominen ylimmän johdon eli konsernin johtoryhmän jäsenistä 14,3 % oli naisia (2017: 25 %) ja 85,7 % miehiä (2017: 75 %). Kohderyhmän suhteellisesta pienuudesta johtuen pienetkin organisaatiomuutokset aiheuttavat suhteellisesti merkittäviä muutoksia sukupuolten väliseen tasapainoon tarkasteltavissa kohderyhmissä.

Suominen koko henkilöstöstä 95 % oli vakituisia työntekijöitä ja 5 %:lla oli määräaikainen työsopimus. Vakituiseksi työntekijöiksi katsotaan myös avoimessa työsuhteessa olevat työntekijät (ns. at-will.) Suominen koko henkilöstöstä 59 % on tuntipalkkaisia ja 41 % kuukausipalkkaisia työntekijöitä. Tuntipalkkaiset työntekijät

* Vuonna 2018, suhteen laskentaan käytettiin annualisoitua toimitusjohtajan palkkaa

ovat yleensä tuotantolinjan työntekijöitä ja kuukausipalkkaisia työntekijöitä ovat asiantuntijat, keskijohto ja ylin johto.

Turvallisuus

Turvallinen työpaikka on yksi tärkeimpiä painopistealueitamme. Keskeinen tavoitteemme on, että työntekijät pääsevät joka päivä terveenä töistä kotiin.

Vuonna 2018 tavoitteemme oli edelleen nolla työtaturmaa. Emme saavuttaneet tätä tavoitetta, mutta kaikki turvallisuutta kuvaavat tunnuslukumme kehittyivät positiiviseen suuntaan. Suomisen toimipaikoilla sattui vuonna 2018 yhteensä neljä poissaoloon johtanutta tapaturmaa (LTA) (2017: 5). Kahdeksasta toimipaikasta neljä saavutti nollan LTA:n tavoitteen vuonna 2018. Tapaturmataajuutemme (AFR) laski 3,20:een vuonna 2018 (2017: 4,06). Myös tapaturmien vakavuusaste (ASR) aleni ja oli 0,10 (2017: 0,15).

Vuonna 2018 Behavior-Based Safety (BBS) -turvallisuusohjelma oli käynnissä viidettä vuotta. Ohjelma kattaa kaikki Suomisen työntekijät sekä tehtailla että toimistoissa. Ohjelma korostaa yksilön omaa vastuuta työturvallisuudesta ja keskittyy vaikuttamaan yksilön asenteisiin ja motivaatioon. Ohjelmaa toteutetaan järjestämällä turvallisuuskierroksia, mikä tarkoittaa, että koulutettu työntekijä kulkee työtilojen läpi havainnoiden sekä turvallisia että vaarallisia toimintatapoja ja olosuhteita ja keskustelee niistä avoimes-

ti työntekijöiden kanssa. Vuonna 2018, BBS-ohjelmaa täydennettiin järjestämällä muulle kuin operatiiviselle henkilöstölle virtuaalisia turvallisuuskierroksia. Tarkoituksena on auttaa kaikkia työntekijöitä ymmärtämään turvallisten toimintatapojen tärkeys ja se, miten nämä periaatteet voidaan juurruttaa jokaisen työntekijän päivittäiseen toimintaan.

Turvallisuuskierroskoulutus kuuluu paikallisena kaikkien uusien työntekijöiden perehdytykseen. Vuoden 2018 loppuun mennessä oli järjestetty yli 25 000 turvallisuuskierrosta eri puolilla maailmaa. Niillä havaittiin yhteensä 4 792 vaarallista toimintatapaa tai olosuhdetta. Tämä vastaa yli 3 000 tuntia työturvallisuuden parantamiseksi tehtyä työtä.

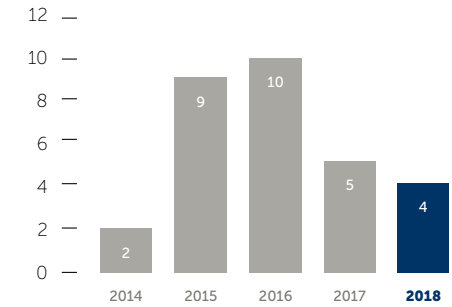
Suominen kehittää työturvallisuutta jatkuvan parantamisen periaatteella ja jakaa eri tehtaiden parhaita käytäntöjä. Työturvallisuutta kehitettäessä pyritään vaikuttamaan erityisesti ihmisten asenteisiin, käyttäytymiseen ja toimintatapoihin sekä turvallisuuskulttuurin rakentamiseen. Työturvallisuuden seuranta on osa tuotantolaitosten päivittäistä toimintaa.

Korruption ja lahjonnin torjunta

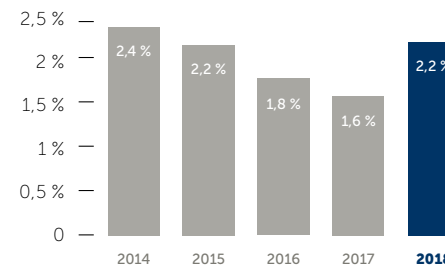
Suominen pidättäytyy kaikesta epäreilusta liiketoiminnasta, kuten petoksista, korruptiosta ja lahjonnasta. Suomisella on käytössä rikkomusten raportointijärjestelmä, jonka kautta voi ilmoittaa ulkopuoliselle lakimiehelle epäilemästään eettisen

ohjeen vastaisesta toiminnasta. Vuonna 2018 ulkopuolisen rikkomusten raportointijärjestelmän kautta ei tehty yhtään ilmoitusta korruptio- ja lahjontapäilyistä.

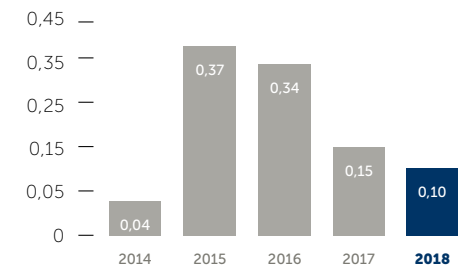
Poissaoloon johtaneiden työtaturmien määrä

Sairauspoissaolot, % kaikista työtunneista

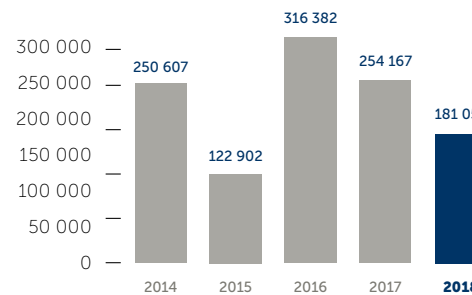

Tapaturmien vakavuusaste (ASR)

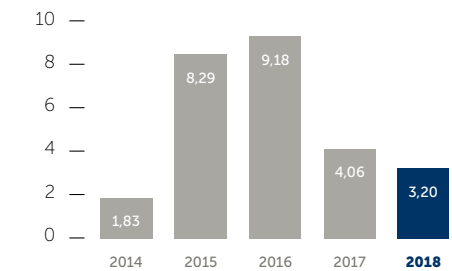
Työtaturmista johtuvien poissaolopäivien määrä tuhatta työtuntia kohden

Henkilöstön koulutusmenot, euroa

Paulinia sisältyy raportointiin 1.2.2014 alkaen

Tapaturmataajuus (AFR)

Työtaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohden

Ympäristövastuu

Suomiselle ympäristövastuu tarkoittaa luonnonvarojen vastuullista käyttöä mahdollisimman pienin ympäristövaikutuksin. Toimintamme merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat käyttämiemme raaka-aineiden tuotannosta sekä omien tuotantolaitoksiemme veden- ja energiankulutuksesta sekä tuotannosta syntyvästä kaatopaikkajätteestä. Energia- ja vesitehokkuuden parantaminen sekä kaatopaikkajätteen määrän ja kasvihuonekaasujen määrän pienentäminen ovat edelleen keskeisimpiä ympäristötavoitteitamme. Olemme laatineet toimintasuunnitelmia näille painopistealueille ja seuraamme säännöllisesti edistymistämme kohti tavoitteiden saavuttamista.

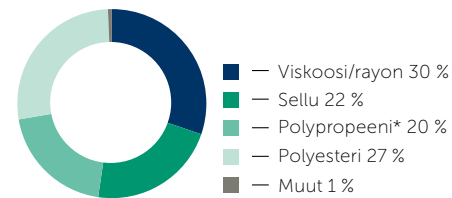
Suominen on sitoutunut huomiomaan toimintansa ympäristövaikutukset Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Ympäristövastuu edellyttää päivittäistä sitoutumista, ja toiminnan jatkuvan parantamisen ja tehostamisen lisäksi Suomisella painotetaan materiaalien uudelleenkäytön ja kierrättämisen periaatteita. Seitsemällä Suomisen kahdeksasta tehtaasta on sertifioitu ympäristöjärjestelmä (ISO 14001).

Raaka-aineet

Raaka-aineilla on merkittävä rooli liiketoiminnassamme, sillä niiden osuus kaikista kustannuksistamme on noin 60–70 %. Vuonna 2018 Suominen osti 134 389 tonnia kuituraaka-ainetta (2017: 139 514 tonnia), josta suurin osa oli viskoosia, sellua, polypropeenaa ja polyesteriä. Suomisen raaka-aineista 52,9 % oli peräisin uusiutuvista lähteistä (2017: 49,7 %).

Tällä hetkellä käyttämämme uusiutuvat kuidut ovat suurimmaksi osaksi puupohjaisia. Suominen tukee vastuullista metsänhoitoa ja valmistaa kuitukankaita myös sertifioituista raaka-aineista, kuten

Raaka-aineiden käyttö 2018 (yhteensä 134 389 tonnia)

*Sisältää kuituraaka-aineen lisäksi ostetut polypropeeni-kuitukankaat

FSC® (FSC-N002523)- ja PEFC-sertifioituista raaka-aineista.

Pyrimme myös jatkuvasti löytämään uusia innovatiivisia raaka-aineita ja mahdollisuuksia käyttää kierrätyskuituja kuitukankaiden valmistuksessa minimoidaksemme tuotteiden elinkaaren aikaiset ympäristövaikutukset.

Energiatehokkuus

Energiatehokkuuden parantaminen oli edelleen yksi painopisteistämme. Energiatehokkuutemme heikkeni toista vuotta peräkkäin ja oli 13,77 GJ tuotetonnia kohti (2017: 13,19* GJ/t). Energiankulu-

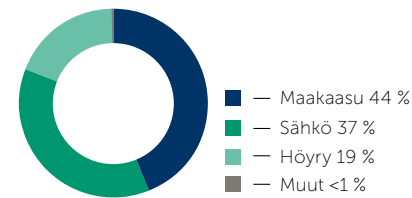
tuksen kasvu oli odotettavissa Bethunen tehtaan uuden tuotantolinjan ylösajon vuoksi. Energiankulutus ylitti hienoisesti energiatehokkuustavoittemme, joka oli 13,38 GJ tuotetonnia kohti vuonna 2018.

Uusiutuvien energialähteiden osuus energiankulutuksesta vuonna 2018 oli 10,1 % (2017: 12,5 %)*.

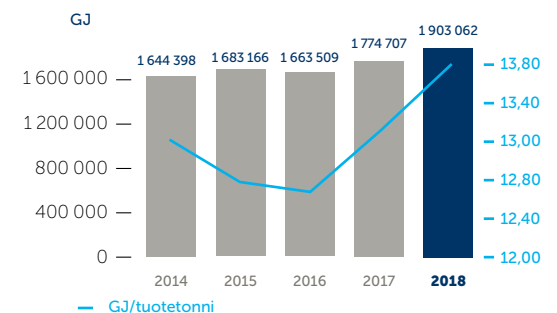
Suominen on asettanut vuodelle 2019 energiatehokkuustavoitteeksi 13,1GJ/t, ja pitkän aikavälin tavoittemme on parantaa energiatehokkuuttamme 8,5 % vuoteen 2021 mennessä vuoden 2016 tasosta, mikä vastaa 11,65 GJ/t.

*Oikaistu

Energian kulutus 2018 (yhteensä 1 903 062 GJ)

Energian kulutus (GJ) ja energiatehokkuus (GJ/tonni)

Paulinia sisältyy raportointiin 1.2.2014 alkaen

Vesitehokkuus

Vuodelle 2018 asetettu veden kulutusta-voite oli 42,77 m³ tuotettonnia kohti, sillä arvioimme Bethunen uuden tuotantolinjan saavuttavan täyden kapasiteettinsa.

Uuden linjan pitkittyneellä ylösajolla oli kuitenkin suurempi vaikutus kuin olimme odottaneet emmekä saavuttaneet vuodelle 2018 asetettua tavoitetta. Vuonna 2018 vesitehokkuutemme oli 46,6 m³/t (2017: 39,6 m³/t).

Märkärainausteknologiaa käytetään kahdella Suominen tehtaalla, Windsor Locksin ja Bethunen tehtailla Yhdysvalloissa. Märkärainaus kuluttaa muita tuotantoteknologioita enemmän vettä, ja siksi märkärainausa hyödyn-tävien tuotantolinjojemme vedenotto kattaa suurimman osan Suominen vedenotosta. Investointimme märkärainaus-usteknologiaan lisäävät siten kokonais-vedenkulutustamme. Suominen pyrkii

kuitenkin tulevana vuosina kompensoi-maan uuden märkärainausuotantolinjan vedenkulutusta lisäävän vaikutuksen konsernitasolla ja on sitoutunut paran-tamaan vesitehokkuuttaan 8 % vuoteen 2021 mennessä verrattuna vuoden 2016 tasoon, mikä vastaa 36,6 m³/t. Vuodelle 2019 Suominen on asettanut vesitehok-kuustavoitteeksi 42,15 m³/t.

Puhdistamme kaikki prosessivedet ennen niiden päästämistä vesistöön, ja siksi kaikki Suominen prosesseista poistuva vesi on yhtä puhdasta tai puhtaampaa kuin prosessiin tullessaan.

Hiilidioksidipäästöt

Suominen tuotettonnikohtaiset omasta toiminnasta sekä ostetusta energias-ta aiheutuvat hiilidioksidin kokonais-päästöt (suorat, Scope 1, ja epäsuorat, Scope 2) vuonna 2018 olivat 1,04* CO₂-ekvivalenttitonnia (2017: 1,01 t CO₂e).

Suominen on asettanut tavoitteekseen vähentää kasviuonekasupäästöjään 7 % vuoden 2016 tasosta vuoteen 2021 mennessä.

Suominen ostaa osan tarvitsemastaan energiasta yhtiöiltä, joilla on alhaisemmat hiilidioksidipäästöt. Vuonna 2018 päästömme vähenivätkin yli 8 403 CO₂-ekvivalenttitonnia verrattuna alueen keskiarvoon, mikä merkitsee 9,04 %:n vähennystä hiilidioksidipäästössä alueellisiin verrokkipäästöihin nähden.

*Arvio. Windsor Locksin kasviuonekasupäästöt on arvioitu energian kulutuksen mukaan, koska luotettavaa tietoa kasviuonekasupäästöistä ei ollut saatavilla.

Kaatopaikkajäte

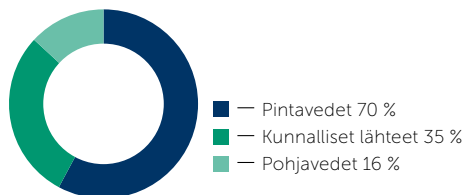
Vuonna 2018 kaatopaikkajätteen määrä kasvoi 19,6 kg:aan tuotettonnia kohti (2017: 16,8 kg/t) ja oli siten hieman suurempi kuin vuodelle 2018 asetettu tavoite 18,8** kg/t.

**Oikaistu

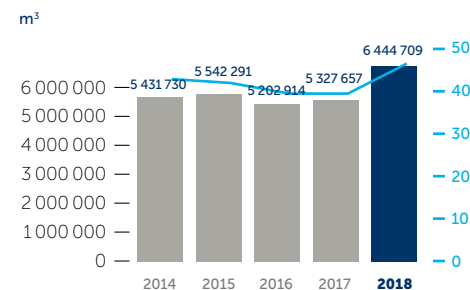
Kaatopaikalle päätyvän tuotantojätteen määrä on kasvanut viime vuosina. Pääsyy tähän negatiiviseen kehitykseen on, että olemme menettäneet tuotantojättemme kierrätykseen ja hyötykäyttöön kykeneviä yhteistyökumppaneita. Etsimme parhaillaan uusia yhteistyökumppaneita. Lisäksi Bethunen uuden tuotantolinjan ylösajo on kestänyt arvioitua kauemmin, mikä myös vaikuttaa jossain määrin jätemäärien kasvuun.

Vuodelle 2019 Suominen on asettanut tavoitteekseen 19,6 kg kaatopaikkajätettä tuotettua tonnia kohti ja pitkän aikavälin tavoitteena meillä on edelleen 0,0 kg kaatopaikkajätettä vuoteen 2021 mennessä. Saavuttaakseen tämän tavoitteen Suominen ryhtyy vahvemmin etsimään uusia mahdollisuuksia ja kumppanuuksia parantaakseen materiaalitehokkuuttaan sekä tuotantojätteen hyötykäyttöä.

Veden käyttö lähteittäin 2018 (yhteensä 6 444 709 m³)

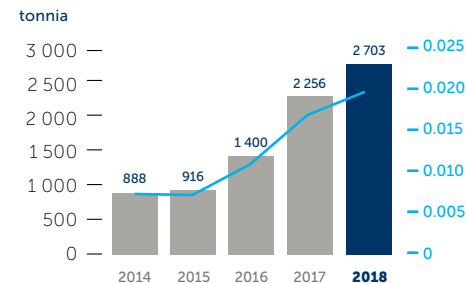

Veden kulutus (m³) Vesitehokkuus (m³/tuotettu tonni)

Paulinia sisältyy raportointiin 1.2.2014 alkaen

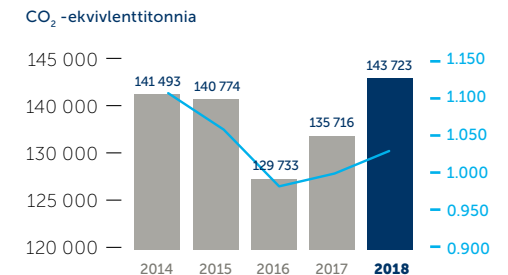
Kaatopaikkajäte

Paulinia sisältyy raportointiin 1.2.2014 alkaen

Kasviuonekasupäästöt*

*sisältää suorat ja epäsuorat päästöt

Paulinia sisältyy raportointiin 1.2.2014 alkaen

Hallinto ja taloudellinen vastuu

Taloudelliset vaikutukset

Suominen on edelleen taloudellisesti elinvoimainen yritys. Liikevaihdon kasvu, hyvä kannattavuus, vahva rahavirta ja vankka taloudellinen asema ovat pitkällä aikavälillä edellytyksiä sille, että voimme vastata taloudellisista veloitteistamme eri sidosryhmille sekä edistää yleistä taloudellista hyvinvointia.

Verojalanjälki

Suominen-konsernin (Suominen) verojalanjälki edustaa Suomisen toiminnasta sen toimintamaissa aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia yhteiskuntaan verojen ja veronluonteisten maksujen muodossa. Suomisen liiketoiminnasta aiheutuu Suomiselle verojen ja veronluonteisten maksujen maksamisvelvollisuuksia sekä velvollisuus periä ja tilittää konserniyhtiöiden liiketoiminnasta johtuvia veroja ja veronluonteisia maksuja.

Suomisen verojalanjälki syntyy Suomisen liiketoiminnasta yhtiön toimintamaissa. Suominen ei ole sopinut järjestelyistä, joiden tarkoituksena olisi muuttaa tai järjestellä uudelleen yhtiön verorasitusta siitä, mikä aiheutuu normaalista liiketoi-

minnasta. Suomisen konserniyhtiöiden välinen tavarakauppa on erittäin vähäistä. Konsernin sisäisiä palveluita saavilta konserniyhtiöiltä peritään palveluveloitusta. Palveluveloitusta on hinnoiteltu käyttäen markkinaehtoperiaatetta.

Suomisella on yrityksiä ainoastaan niissä viidessä maassa – Brasiliassa, Suomessa, Italiassa, Espanjassa ja Yhdysvalloissa – joissa sillä on sekä tuotanto- että myyntitoimintaa. Verojen muiden veronluonteisten maksujen suhteen Suominen noudattaa kunkin maan lakeja ja määräyksiä.

Suomalaisten konserniyhtiöiden päämarkkinat ovat ulkomailla, minkä vuoksi näiden yhtiöiden vienti ylittää merkittävästi kotimaan myynnin. Vienti on arvonnäköverotonta. Tästä seuraa, että suomalaisten konserniyhtiöiden arvonnäköverollisiin ostoihin sisältyvä vähennettävä arvonnäkövero on huomattavasti suurempi kuin niiden arvonnäköverollisen myynnin perusteella tilittämä arvonnäköveron palautusta Suomesta.

Suomisen verojalanjälki kattaa konserniyhtiöiden kustannuksiin sisältyvien verojen ja veronluonteisten maksujen lisäksi myös konserniyhtiöiden perimät ja tilittämät verot ja veronluonteiset maksut, kuten välilliset verot. Verotuksen ja kirjanpidon erilaisesta ajoituksesta aiheutuvat laskennalliset verot eivät sisälly verojalanjälkeen.

Vuonna 2018 Suomisen palveluksessa oli keskimäärin 676 henkilöä. Suominen vaikutti paikallisen yhteiskunnan talouteen

Sidosryhmä	Suora taloudellinen vaikutus 2018	
Asiakkaat	Liikevaihto 431,1 milj. euroa	Suomisen merkittävimpiä asiakkaita ovat globaalit kuluttajabrändit ja kaupan omien merkkien valmistajat.
Henkilöstö	Maksetut palkat 35,6 milj. euroa	Suominen työllisti vuonna 2018 noin 676 henkilöä Euroopassa sekä Pohjois- ja Etelä-Amerikassa.
Yhteistyökumppanit	Materiaalit ja palvelut 328,7 milj. euroa	Suominen ostaa raaka-aineita sekä muita tuotteita ja palveluita paikallisilta ja kansainvälisiltä yhteistyökumppaneilta.
Yhteiskunta	Maksetut yhteisöverot 0,8 milj. euroa	Suominen ja sen yksiköt ovat omissa yhteisöissään tärkeitä työllistäjiä ja siten yleisen hyvinvoinnin edistäjiä.
Rahoittajat	Nettorahoituskulut 6,3 milj. euroa	
Osakkeenomistajat	Vuonna 2018 maksettiin yhteensä noin 6,3 milj. euroa pääoman palautuksina vuodelta 2017.	Suomisella oli 3 920 osakkeenomistajaa 31.12.2018.

positiivisesti työntekijöiden tuloverojen ja sekä yrityksen että työntekijöiden maksamien sosiaaliturvamaksujen muodossa. Siten Suominen verojalanjälkeen sisältävät myös perityt ja tilitetty työntekijöiden tuloverot ja sosiaaliturvamaksut. Työnantajan verot on raportissa erotettu selkeästi työntekijöiden veroista ja maksuista.

Suominen yhteisöveroon vaikuttavat merkittävästi määrin joissakin Suominen toimintamaissa aikaisempina vuosina syntyneet verotukselliset tappiot. Paikallisten verolakien ja -määräysten mukaan verotappiot voidaan siirtää myöhemmille tilikausille ja vähentää tulevien vuosien verotettavasta tuloksesta. Tällä

hetkellä Suominen ei maksa yhteisöveroa Suomessa, koska sillä on edellisiltä vuosilta siirtyneitä verotuksellisia tappioita. Suomisella on useassa toimintamaassaan käytössä verolainsäädännön sallima verokonsolidointijärjestelmä, jolloin kyseisessä maassa sijaitsevat erillisyhtiöt verotetaan tuloveron osalta konsolidoidun verotettavan tulon perusteella sen sijaan, että kukin yhtiö verotettaisiin erikseen.

Suominen Yhdysvalloissa maksamiin yhteisöveroihin vaikuttavat paikalliset verokannustimet, joiden perusteella yritykset voivat vähentää 50–100 % vuoden aikana käyttöön otettujen investointien hankintahinnasta nopeutettuina veropoistoina. Yhdysvaltalaisen tytäryhtiöiden yhteenlaskettu verotettava tulos pienene huomattavasti vuosina 2018 ja 2017 Suominen Bethunen-tehtaalla toteutta-

man laajan investoinnin johdosta. Nopeutettujen veropoistojen käyttö pienentää verotettavaa tulosta siltä verovuodelta, jolloin niitä hyödynnetään, ja siirtää tuloverojen maksua myöhemmäksi. Nopeutettujen veropoistojen käyttö pienentää tulevien vuosien verotuksessa vähennettäviä kuluja ja siten kasvattaa verotettavaa tuloa sekä kyseisiltä vuosilta maksettavaa yhteisöveroa.

Konserniyhtiöt maksavat myös kiinteistöveroja omistamistaan maa-alueista ja rakennuksista sekä erilaisia maksuja, joiden perusteena on esimerkiksi valmistustoiminnan harjoittaminen. Lisäksi esimerkiksi Brasiliassa peritään veroa yrityksen liikevaihdon perusteella. Suominen ei käsittele näitä perittävinä ja tilitettävinä välillisinä veroina, vaan konserniyhtiöiden kustannuksiin sisältyvinä veroina.

1 000 euroa	2018		2017	
	Suomi	Muut maat	Suomi	Muut maat
Konsernin verot ja maksut				
Yhteisövero verotettavan tulon perusteella *	4	-1 633	-13	6 335
Yhteisövero liikevaihto perusteella	-	-1 129	-	-786
Kiinteistövero**	-66	-801	-67	-591
Työnantajamaksut	-1 537	-9 292	-1 513	-9 077
Kuluksi kirjattu arvonnäkövero	-30	-34	-34	-7
Viennin tullit***	-	-83	-	-53
Tuonnin tullit***	-622	-2 306	-598	-1 706
Valmiste- yms. verot	-129	-115	-110	-229
Muut verot ja veronluonteiset maksut	-35	-191	-38	-189
YHTEENSÄ	-2 415	-15 582	-2 374	-6 302

Perityt ja edelleentilitettyt verot ja maksut	Suomi	Muut maat	Suomi	Muut maat
Arvonnäkövero, netto	4 818	-3 231	7 981	-4 840
Tilitetyt palkoista perityt maksut	-2 768	-7 805	-2 652	-7 761
Tilitetyt lähdeverot	-406	-133	-272	-119
Muut tilitetyt verot	-	-13	-	-
YHTEENSÄ	1 644	-11 182	5 057	-12 720

* Yhteisövero ei sisällä laskennallisia veroja. Vuoden 2017 yhteisöverot olivat positiiviset johtuen nopeutettujen veropoistojen käytöstä Yhdysvalloissa.

** Kiinteistöverot.

*** Tullit maksaa tavarantuoja- tai vientiyritys eikä niitä peritä ja/tai tilitetä jonkin muun puolesta. Tästä syystä tullit raportoidaan maksettuina veroina.

Helsingissä 30. tammikuuta 2019

Jan Johansson
Hallituksen puheenjohtaja

Risto Anttonen

Andreas Ahlström

Hannu Kasurinen

Laura Raitio

Jaana Tuominen

Petri Helsky
Toimitusjohtaja

Yritysvastuudata

Sosiaalinen vastuu	2014	2015	2016	2017	2018	Laskennan rajaukset ja laskentaperiaatteet
Sairauspoissaolot % kaikista työtunneista	2,4 %	2,2 %	1,8 %	1,6 %	2,2 %	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Toimitusjohtajan palkan ja yhtiön keskipalkan suhdeluku	-	-	7,66	6,02	6,01	Toimitusjohtajan palkka jaettuna kuukausipalkkaisten työntekijöiden keskipalkalla.
Henkilöstön koulutusmenot, euroa	250 607	122 902	316 382	254 167	181 051	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Naisten suhteellinen osuus, %						
Koko henkilöstöstä	-	-	22,0 %	22,0 %	22,0 %	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Ylimmästä johdosta	28,6 %	28,6 %	28,6 %	25,0 %	14,3 %	Kattaa yrityksen johtoryhmän
Turvallisuuden tunnusluvut						
Poissaoloon johtaneet työtapaturmat (LTA)	2	9	10*	5	4	Kattaa kaikki Suominen työntekijät. Sisältää tapaturmat, jotka ovat johtaneet poissaoloon. Työmatkustus sisältyy lukuihin, mutta matkustus työpaikan ja kodin välillä ei kuulu tähän.
Tapaturmien vakavuusaste (ASR)	0,04	0,37	0,34	0,15	0,10	Kattaa kaikki Suominen työntekijät. Työtaturmista johtuvien poissaolopäivien määrä tuhatta työtuntia kohden.
Tapaturmataajuus (AFR)	1,83	8,29	9,18*	4,06	3,20	Kattaa kaikki Suominen työntekijät. Työtaturmien määrä miljoonaa työtuntia kohden.
Työvoima						
Henkilöstö keskimäärin	591	614	646	670	676	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Vakituisia työntekijöitä	-	-	94 %	96 %	95 %	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Määräaikaisia työntekijöitä	-	-	6 %	4 %	5 %	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Tuntipalkkaisia työntekijöitä %			63 %	60 %	59 %	Kattaa kaikki Suominen työntekijät
Kuukausipalkkaisia työntekijöitä %			37 %	40 %	41 %	Kattaa kaikki Suominen työntekijät

Ympäristövastuu

Energiankulutus lähteittäin, GJ

Lähde	2014	2015	2016	2017	2018	
Ostettu sähkö	637 406,1	663 165,9	649 210,3	673 063,9	700 912,8	Kattaa kaikki Suominen tuotantolaitokset
Maakaasu	769 663,4	728 034,6	725 227,9	782 615,4*	830 205,7	Kattaa kaikki Suominen tuotantolaitokset
Ostettu höyry	231 207,5	286 145,2	283 370,8	313 810,4	367 212,8	Kattaa kaikki Suominen tuotantolaitokset
Muut	6 121,0	5 820,8	5 700,1	5 217,7	4 730,8	Kattaa kaikki Suominen tuotantolaitokset
Yhteensä	1 644 398,1	1 683 166,4	1 663 509,1	1 774 707,5*	1 903 062,1	Kattaa kaikki Suominen tuotantolaitokset

* Oikaistu

**Energiatehokkuus,
GJ tuotetonna kohti**

	13,02	12,78	12,69	13,19*	13,77	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
--	-------	-------	-------	--------	--------------	--

**Kasvihuonekaasupäästöt,
CO₂-ekvivalenttitonnia**

	2014	2015	2016	2017	2018	
Suorat (Scope 1)	44 115,10	42 201,96	41 563,76	44 867,26	47 937,96	Suorat kasvihuonekaasupäästöt, Suomen omista toiminnoista, kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Epäsuorat (Scope 2)	97 377,40	98 571,73	88 169,20	90 848,80	95 785,22**	Epäsuorat energian hankinnasta johtuvat kasvihuonekaasupäästöt, kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Yhteensä	141 492,50	140 773,69	129 732,96	135 716,06	143 723,18**	

**Kasvihuonekaasupäästöt,
CO₂-ekvivalenttitonnia
tuotetonna kohti**

Suorat (Scope 1)	0,35	0,32	0,32	0,33	0,35	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Epäsuorat (Scope 2)	0,77	0,75	0,67	0,68	0,69**	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Yhteensä	1,12	1,07	0,99	1,01	1,04**	

Raaka-aineiden käyttö, tonnia

	138 519	138 215	136 387	139 514	134 388,9	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
--	---------	---------	---------	---------	------------------	--

Kaatopaikkajäte

Tonnia	888,31	916,47	1 399,63	2 256,47	2 702,75	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
kg tuotetonna kohti	7,03	6,96	10,68	16,77	19,55	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset

**Veden käytön tehokkuus,
m³ tuotetonna kohti**

	43,01	42,08	39,69	39,6	46,63	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
--	-------	-------	-------	------	--------------	--

Vedenotto, m³

Lähde	2014	2015	2016	2017	2018	
Pintavedet	3 805 396	3 990 096	3 820 329	3 404 628	3 727 089	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Pohjavedet	557 605	480 743	436 014	1 137 453	1 870 796	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Kunnalliset lähteet	1 068 729	1 1071 452	946 571	785 576	846 824	Kattaa kaikki Suomen tuotantolaitokset
Yhteensä	5 431 730	5 542 291	5 202 917	5 327 657	6 444 709	

* Oikaistu

** Arvio. Windsor Locksin kasvihuonekasvupäästöt on arvioitu energiankulutuksen mukaan, koska luotettavaa tietoa kasvihuonekaasupäästöistä ei ollut saatavilla.

Hallinto

Hallinto-osio esittelee selvityksen Suominen Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkio-selvityksen 2018. Osio sisältää myös Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajan kirjeen sekä tietoa hallituksen ja johtoryhmän jäsenistä.

**Johanna
Sirén**

Apulaistuotepäällikkö
Suomi

Selvitys Suominen Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2018

Johdanto

Suominen Oyj ("Suominen" tai "Yhtiö") noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015. Tämä hallinnointikoodin edellyttämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä ("Selvitys") noudattaa hallinnointikoodia ja on julkaistu erillisenä kertomuksena toimintakertomuksen yhteydessä. Selvitys on julkaistu pörssitiedotteella samanaikaisesti tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen kanssa ja on saatavilla myös Suominen verkkosivuilla www.suominen.fi.

Suominen Oyj:n tarkastusvaliokunta ja hallitus ovat käsitelleet selvityksen. Selvitys ei päivitetä tilikauden aikana, mutta sen sisältämien aihealueiden tieto on esitetty ajantasaisena Suominen verkkosivuilla.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2015 on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n verkkosivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

1. Hallinnointia koskevat kuvaukset

Suominen-konserni

Suominen-konsernin liiketoiminnasta vastaavat osakeyhtiölain mukaiset toimielimet: yhtiökokous, hallitus ja sen kaksi valiokuntaa sekä toimitusjohtaja. Toimitusjohtajalla on työssään tukena johtoryhmä sekä laajennettu johtoryhmä.

Suominen Oyj:n ylin päättävä elin on yhtiökokous, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätäntävaltaansa. Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Konsernin emoyhtiö Suominen Oyj vastaa konsernin johdosta, taloushallinnosta ja rahoituksesta, tuotekehityksestä ja immateriaalioikeuksien hallinnoinnista, henkilöstöhallinnosta, tietohallinnosta sekä viestinnästä ja sijoittajasuhteista.

Suomisella on kaksi liiketoiminta-aluetta, Convenience ja Care, mutta vain yksi toimintasegmentti.

Suominen Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Suomisella on pysyvä yhtiökokouksen perustama osakkeenomistajien nimitystoimikunta. Nimitystoimikunnan tehtävänä on valmistella ja esitellä varsinaiselle yhtiökokoukselle ja tarvittaessa ylimääräiselle yhtiökokoukselle ehdotus hallituksen jäsenten palkitsemisesta, ehdotus hallituksen jäsenten lukumääräksi ja ehdotus hallituksen jäseniksi sekä puheenjohtajaksi. Lisäksi toimikunnan tehtävänä on etsiä hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaita.

Nimitystoimikunta koostuu neljästä (4) jäsenestä, joista yhtiön kolme suurinta osakkeenomistajaa ovat kukin oikeutettu ja nimeämään yhden jäsenen. Yhtiön kulloinkin hallituksen puheenjohtaja toimii toimikunnan neljäntenä jäsenenä. Nimitystoimikunta toimii toistaiseksi kunnes yhtiökokous toisin päättää. Toimikunnan jäsenet nimitetään vuosittain ja jäsenten toimikausi päättyy, kun toimikuntaan on nimitetty uudet jäsenet. Toimikunnan jäsenten on oltava riippumattomia yhtiöstä eikä

yhtiön toimivaan johtoon kuuluva henkilö saa olla toimikunnan jäsen. Tilikauden 2018 aikana toimineen nimitystoimikunnan jäsenten nimeämiseen oikeutetut osakkeenomistajat määräytyivät 1.9.2017 sekä 1.9.2018 rekisteröityinä olevien omistustietojen perusteella.

Ajalla 1.1.–4.9.2018 nimitystoimikunnan muodostivat

- Thomas Ahlström, Antti Ahlström Perilliset Oy:n toimitusjohtaja ja Ahlström Capital Oy:n hallituksen jäsen (AC Invest Two BV:n nimeämänä edustajana)

- Erkki Etola, Oy Etra Invest Ab:n toimitusjohtaja (Oy Etra Invest Ab:n nimeämänä edustajana)

- Reima Rytsölä, Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja, Sijoitukset (Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman nimeämänä edustajana)

- Jan Johansson, Suominen hallituksen puheenjohtaja.

Nimitystoimikunnan muodostivat 4.9.2018 lähtien

- Lasse Heinonen, Ahlström Capital Oy:n toimitusjohtaja (AC Invest Two BV:n nimeämänä edustajana)

- Erkki Etola, Oy Etra Invest Ab:n toimitusjohtaja (Oy Etra Invest Ab:n nimeämänä edustajana 30.11.2018 asti)

- Reima Rytsölä, Keskinäisen työeläkevaakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja, Sijoitukset (Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman nimeämänä edustajana)

- Jan Johansson, Suomen hallituksen puheenjohtaja

Oy Etra Invest Ab ilmoitti 30.11.2018 Suomiselle, että Roger Hagborg, Investment Advisory Professional, TVF TopCo Limited, korvaa Erkki Etolan Suomen osakkeenomistajien nimitystoimikunnassa Oy Etra Invest Ab:n nimeämänä edustajana.

Nimitystoimikunta kokoontui kerran tilikaudella 2018. Jäsenten osallistumisprosentti oli 100 %.

Hallitus

Hallituksen tehtävät

Hallituksen keskeisenä tehtävänä on ohjata Suominen-konsernin strategiaa niin, että konserni voi pitkällä tähtäimellä saavuttaa sille asetetut taloudelliset tavoitteet ja tuottaa mahdollisimman suurta arvoa

osakkeenomistajalle, huomioiden samalla myös muiden keskeisten sidosryhmien odotukset.

Hallitus vastaa yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus päättää asioista, joilla yhtiön toiminnan laajuus huomioon ottaen on huomattava merkitys yhtiön toiminnalle. Hallituksella on vuosittainen kokoussuunnitelma. Hallituksen keskeiset tehtävät ovat:

- päättää yhtiön konsernirakenteesta ja organisaatiosta
- nimittää ja erottaa yhtiön toimitusjohtaja
- päättää yhtiön toimitusjohtajan ja hänen välittömien alaistensa palkoista, palkkioista ja muista etuuksista
- päättää yhtiön palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätökset, toimintakertomukset, tilinpäätöstiedotteet ja osavuosikatsaukset
- seurata ja valvoa konsernin tuloskehitystä ja varmistaa johtamisjärjestelmän tehokkuus
- hyväksyä yhtiötä koskevat toimintapolitiikat (rahoitus-, vakuutus- ja riskienhallintapolitiikat sekä hallinnointiperiaatteet)
- päättää kiinteän omaisuuden hankinnasta ja luovutuksesta

- päättää strategisesti ja taloudellisesti merkittävistä investoinneista, yritysostoista, -myynneistä tai muista yritys-järjestelyistä

- päättää luoton ottamisesta ja vakuuden antamisesta

- käsitellä ja päättää strategiat ja toimintasuunnitelmat

- laatia osinkopolitiikka ja vahvistaa yhtiön tavoitteet.

Hallituksen valitsee yhtiökokous ja siihen kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan vähintään kolme (3) ja enintään seitsemän (7) jäsentä.

Hallitus 2018

Vuoden 2018 varsinaiseen yhtiökokoukseen eli 15.3.2018 asti Suominen Oyj:n hallituksen jäseninä toimivat Jan Johansson (hallituksen puheenjohtaja), Risto Anttonen (varapuheenjohtaja), Andreas Ahlström, Hannu Kasurinen, Laura Raitio ja Jaana Tuominen.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 15.3.2018 hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Andreas Ahlström, Risto Anttonen, Jan Johansson, Hannu Kasurinen, Laura Raitio ja Jaana Tuominen. Jan Johansson valittiin uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi. Hallituksen toimikausi kestää vuoden 2019 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot

Jan Johansson,

hallituksen puheenjohtaja
s. 1954
oikeustieteen kandidaatti
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
11 614 osaketta

Risto Anttonen,

hallituksen varapuheenjohtaja
s. 1949
diplomiekonomi, teollisuusneuvos
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
36 089 osaketta

Andreas Ahlström

s. 1976
kauppatieteiden maisteri
sijoitusjohtaja, Ahlström Capital Oy
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
10 779 osaketta

Hannu Kasurinen

s. 1963
kauppatieteiden maisteri
johtaja, Carton Board Liiketoimintayksikkö, Stora Enso Oyj
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
24 629 osaketta

Laura Raitio

s. 1962
tekniikan lisensiaatti
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
10 779 osaketta

Jaana Tuominen

s. 1960
diplomi-insinööri
toimitusjohtaja, Fiskars Oyj
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
14 725 osaketta

* Henkilökohtaisesti ja määräysvalta-yhteisöjen kautta omistetut osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet Suominen Oyj:ssä ja/tai sen konserni-yhtiöissä 31.12.2018.

Riippumattomuus

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia yhtiöstä. Kaikki hallituksen jäsenet ovat myös riippumattomia yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista, lukuun ottamatta Andreas Ahlströmiä, joka toimii Ahlström Capital Oy:n sijoitusjohtajana. Suominen Oyj:n suurin osakkeenomistaja AC Invest Two B.V. on Ahlström Capital Oy:n konserniyhtiö.

Kokouskäytäntö

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan tai tämän estyneenä ollessa varapuheenjohtajan johdolla. Kokousten esittelijänä toimii pääsääntöisesti toimitusjohtaja.

Vuonna 2018 hallitus kokoontui 19 kertaa, joista 5 kertaa per capsulam. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 99 %. Kunkin hallituksen jäsenen osallistumisaktiivisuus ilmenee alla olevasta taulukosta.

Nimi	Osallistuminen	
Jan Johansson	puheenjohtaja	19/19
Risto Anttonen	varapuheenjohtaja	19/19
Andreas Ahlström	jäsen	19/19
Hannu Kasurinen	jäsen	19/19
Laura Raitio	jäsen	18/19
Jaana Tuominen	jäsen	18/19

Toiminnan arviointi

Hallitus arvioi tilikaudella 2018 useimpien kokouksiensa jälkeen kokouksen valmisteluita ja kulkua sekä omaa toimintaansa jatkuvan parantamisen periaatteen mukaisesti.

Hallitus toteutti vuosittaisen arvioinnin toiminnastaan ja työskentelytavoistaan tilikaudella 2018. Arvioinnin suoritti ulkopuolinen asiantuntijayritys. Arvioinnin tuloksista keskusteltiin luottamuksellisesti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan kanssa, joka sai myös arviointiraportin käyttöönsä.

Hallituksen monimuotoisuusperiaatteet

Monimuotoisuus on tunnustettu Suomisella keskeiseksi pitkän tähtäimen menestystekijäksi. Myös yhtiön hallituksen kokoonpanoa pohdittaessa monimuotoisuutta arvioidaan useista eri näkökulmista. Hallituksen osaamisen, kokemuksen ja mielipiteiden monimuotoisuus edistää avoi-

muutta uusille ajatuksille ja auttaa hallitusta tukemaan ja haastamaan yhtiön johtoa. Monimuotoisuus vahvistaa avointa keskustelua ja päätöksenteon itsenäisyyttä. Lisäksi se edistää hyvää hallintotapaa, hallituksen ja toimivan johdon tehokasta valvontaa ja tukee seuraajasuunnittelua.

Suomisen osakkeenomistajien nimitystoimikunta arvioi hallituksen jäsenten lukumäärää, kokoonpanoa ja osaamistarpeita yhtiön nykyisten ja tulevien tarpeiden valossa. Hallituksen kokoonpanoa tarkastellessaan nimitystoimikunta pohtii muun muassa, onko hallituksessa edustettuna laaja-alaisesti liike-elämän tunte-musta, eri sukupuolia edustavia henkilöitä sekä eri-ikäisiä jäseniä. Suomisen tavoitteena on, että sen hallituksessa on sekä miehiä että naisia.

Suomisella lähtökohtana on, että nimitystoimikunnan lopullinen ehdotus yhtiökokoukselle hallituksen kokoonpanoksi perustuu kunkin ehdokkaan pätevyyteen ja osaamiseen. Ehdokkaiden on myös voitava käyttää riittävästi aikaa hallitus-töskentelyyn.

Suomisen monimuotoisuusperiaatteet on esitetty tässä selvityksessä oleellisilta osin. Ne ovat luettavissa kokonaisuudessaan osoitteessa www.suominen.fi.

Hallituksen monimuotoisuutta koskevien periaatteiden toteutuminen vuonna 2018

Suomisen 15.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi yhtiön hallitukseen kuusi jäsentä. Kuudesta jäsenestä kaksi on naisia. Kaikilla Suomisen hallituksen jäsenillä on korkeakoulututkinto juridiikasta tai kaupalliselta tai tekniseltä alalta. Kokemukseltaan he edustavat laaja-alaisesti kansainvälistä liike-elämää ja tuovat siten monimuotoista asiantunte-musta ja erilaisia näkemyksiä hallitustyöskentelyyn. Nuorin hallituksen jäsen täytti 42 vuotta ja vanhin 69 vuotta vuoden 2018 aikana.

Hallituksen valiokunnat Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan ensisijaiset tehtävät liittyvät yhtiön hyvän hallinnon varmistamiseen sekä kirjanpidon ja taloudellisen raportoinnin, sisäisten valvontajärjestelmien ja ulkoisen tilintarkastajan toiminnan valvonnan varmistamiseen. Tarkastusvaliokunta valmistelee vastuualueelleen kuuluvia asioita hallitukselle, mutta sillä ei ole itsenäistä päätösvaltaa, ellei hallitus erikseen tietyn asian osalta niin päättä.

Valiokunnan puheenjohtaja ja jäsenet valitaan vuosittain hallituksen järjestäytymiskokouksessa. Valiokuntaan valitaan vähintään kolme jäsentä. Tarkastusvaliokunnan jäsenten on oltava riippumattomia yhtiöstä ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallituksen järjestäytymiskokoukseen asti, ajalla 1.1.–15.3.2018 tarkastusvaliokunnassa toimivat Hannu Kasurinen (puheenjohtaja) sekä Andreas Ahlström ja Jaana Tuominen. Järjestäytymiskokouksessaan 15.3.2018 hallitus valitsi uudelleen tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi Hannu Kasurisen ja jäseneksi Andreas Ahlströmin. Laura Raitio valittiin uudeksi jäseneksi.

Tarkastusvaliokunta kokoontui neljä kertaa tilikaudella 2018. Jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100 %. Kunkin tarkastusvaliokunnan jäsenen osallistumisaktiivisuus ilmenee alla olevasta taulukosta.

Nimi	Osallistuminen
Hannu Kasurinen	puheenjohtaja 4/4
Andreas Ahlström	jäsen 4/4
Jaana Tuominen	jäsen 15.3.2018 asti 1/1
Laura Raitio	jäsen 15.3.2018 alkaen 3/3

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee yhtiön toimitusjohtajan ja konsernin muun ylimmän johdon palkitsemis- ja nimitysasiat sekä yhtiön henkilöstön palkitsemiseen liittyvät periaatteet ja käytännöt. Lisäksi valiokunta valmistelee hallitukselle henkilöstöraportointiin ja johdon seuraajasuunnitteluun kuuluvia asioita tarpeen mukaan. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee vastualueelleen kuuluvia asioita hallituksel-

le, mutta sillä ei ole itsenäistä päätösvaltaa ellei hallitus erikseen yksittäisen asian osalta niin päättä.

Valiokunnan puheenjohtaja ja jäsenet valitaan vuosittain hallituksen järjestäytymiskokouksessa. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenistä enemmistön on oltava yhtiöstä riippumattomia. Toimitusjohtaja tai yhtiön tai konsernin muuhun johtoon kuuluva henkilö ei saa olla valiokunnan jäsen.

Hallituksen järjestäytymiskokoukseen asti, ajalla 1.1.–15.3.2018 Suominen Oyj:n henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnassa toimivat Jan Johansson (puheenjohtaja) sekä Risto Anttonen ja Laura Raitio. Järjestäytymiskokouksessaan 15.3.2018 hallitus valitsi uudellen valiokunnan puheenjohtajaksi Jan Johanssonin ja jäseniksi uudelleen Risto Anttosen sekä Laura Raition.

Valiokunta kokoontui kaksi kertaa tilikaudella 2018. Jäsenten osallistumisprosentti kokouksissa oli 100 %. Kunkin jäsenen osallistumisaktiivisuus ilmenee alla olevasta taulukosta.

Nimi	Osallistuminen
Jan Johansson	puheenjohtaja 2/2
Risto Anttonen	jäsen 2/2
Laura Raitio	jäsen 2/2

Toimitusjohtaja

Yhtiön hallitus valitsee toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa

hallintoa osakeyhtiölain säännösten sekä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan velvollisuus on huolehtia yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä osakeyhtiölain tarkoittamalla tavalla. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän puheenjohtajana sekä johtoryhmän jäsenten välittömänä esimiehenä.

Nina Kopola, s. 1960, diplomi-insinööri, tekniikan lisensiaatti, toimi Suominen Oyj:n toimitusjohtajana 3.8.2018 asti. Nina Kopola omisti* 31.12.2018 yhteensä 99 354 Suominen Oyj:n osaketta.

Suomisen talousjohtaja Tapio Engström nimitettiin Suominen Oyj:n väliaikaiseksi toimitusjohtajaksi 3.8.2018. Hän omisti* 31.12.2018 yhteensä 40 328 Suominen Oyj:n osaketta.

Pekka Ojanpää nimitettiin Suominen Oyj:n uudeksi toimitusjohtajaksi 3.8.2018 ja hänen oli määrä aloittaa yhtiössä joulukuussa 2018. Pekka Ojanpää menehtyi kuitenkin lento-onnettomuudessa 23.11.2018. Tapio Engström jatkoi väliaikaisena toimitusjohtajana 7.1.2019 asti, jolloin Petri Helsky aloitti toimitusjohtajana.

Muu johto

Toimitusjohtajan tukena toimii johtoryhmä sekä laajennettu johtoryhmä. Johtoryhmään kuuluivat vuonna 2018 puheenjohtajana toimivan toimitusjohtajan lisäksi seuraavat henkilöt:

Tapio Engström

talousjohtaja (väliaikainen toimitusjohtaja ajalla 3.8.2018-7.1.2019)
ekonomi
s. 1963
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
40 328 osaketta

Lynda A. Kelly

johtaja, Care-liiketoiminta-alue
B.Sc. (Business Administration/Marketing)
s. 1964
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
18 759 osaketta

Larry L. Kinn

johtaja, Operational Excellence
B.A. (Chemistry)
s. 1957
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
11 918 osaketta

Markku Koivisto

teknologiajohtaja
diplomi-insinööri
s. 1971
Omistus* Suominen Oyj:ssä:
14 822 osaketta

Ernesto S. Levy

Johtaja, Convenience-liiketoiminta-alue
BIE (Industrial Engineering),
MBA (Marketing)
s. 1969

Omistus* Suominen Oyj:ssä:
27 834 osaketta

Mimoun Säim

johtaja, Tuotantolaitokset
ENSI Engineering
s. 1964

Omistus* Suominen Oyj:ssä:
29 060 osaketta

Hannu Sivula

Henkilöstöjohtaja
VTM
s. 1966

Omistus* Suominen Oyj:ssä:
35 647 osaketta

* Henkilökohtaisesti ja määräysvalta-yhteisöjen kautta omistetut osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet Suominen Oyj:ssä ja/tai sen konserni-yhtiöissä 31.12.2018.

Laajennettuun johtoryhmään kuuluivat tilikaudella 2018 edellä mainittujen lisäksi tietohallintojohtaja, hankintojohtaja sekä viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja.

2. Kuvaukset sisäisen valvonnan menettelytavoista ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Sisäinen valvonta

Valvontaympäristö

Suomisella valvonta on osa organisaation toimintaa. Valvontaa suoritetaan erilaisen liiketoimintaprosessien ohjauksessa

ja varmistamisessa sekä kattavan raportoinnin avulla.

Suomisen valvontaympäristö rakentuu ohjeistukseen, yrityskulttuuriin sekä esimiesten ja työntekijöiden tapaan toimia. Konserni on määritellyt arvonsa, eli ohjaavat periaatteensa, joilla kannustetaan aktiiviseen ja eettiseen toimintatapaan sekä eri sidosryhmien kanssa että konsernin sisällä. Arvojen jalkauttamiseen kuuluu eettisesti kestävään käyttäytymiseen kannustaminen siten, että korostetaan toiminnassa rehellisyyttä, läpinäkyvyyttä ja tiimityöskentelyä.

Sisäisen valvonnan prosessit perustuvat hallituksen hyväksymiin toimintapolitiikoihin ja muihin ohjeisiin. Organisaation vastuut rakentuvat tehtävien asemavaltuuksiin, tehtävien eriyttämiseen sekä "kahden silmäparin" ja "yksi yli" -päätöksentekoperiaatteisiin. Tehokas sisäinen valvonta edellyttää, että työtehtävät on jaettu asianmukaisesti eri työntekijöille ja että mahdolliset eturistiriidat tunnistetaan ja eliminoidaan. Valvontaympäristön riittävyys varmistetaan sisäisillä valvontaprosessien analysoinneilla ja arvioinneilla.

Konsernin talousorganisaatio avustaa liiketoimintayksiköitä niiden toiminnan ja kannattavuuden analysoinnissa sekä liiketoimintavaltintoja koskevissa päätöksissä. Yksiköiden controllereiden vastuulla on varmistaa, että kontrolliprosessit ovat olemassa ja että ne toimivat yksiköissä. Tietohallinnon tehtävänä on varmistaa,

että konserniyksiköiden tietojärjestelmien turvallisuustarkistukset toimivat ja ovat riittäviä.

Valvontatoiminnot

Suomisen sisäisen valvonnan järjestelmät toimivat muun muassa sen todentamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaiset ja oikeat tiedot konsernin taloudellisesta tilasta. Vastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä kuuluu hallitukselle ja toimitusjohtajalle. Kullekin hallituksen jäsenelle toimitetaan kuukausittain konsernin taloudellista tulosta ja tilannetta käsittelevä raportti.

Käytännön valvontaa tehdään paitsi hallituksen myös eri johtoryhmien katsastilaisuuksissa, joissa käydään läpi toteutuneita tuloksia. Konsernin taloudellista johtamista ja toimintojen valvontaa tukevat ja koordinoivat konsernin taloushallinto ja controller-verkosto.

Suomisen sisäinen valvonta on haudettu eri konsernitoiminnoille, jotka valvovat vastuullaan olevien hallituksen hyväksyminen toimintaohjeiden noudattamista. Konsernitason ohjeistuksen lisäksi valvontatoimenpiteitä suoritetaan yksikkö- ja tehdastasoilla. Valvontatoiminnot kattavat niin yleiset kuin yksilöidyt valvontamenettelyt, joiden tarkoituksena on estää, paljastaa ja korjata virhetilanteet ja poikkeamat.

Päivittäisessä liiketoiminnassa sovelletaan useita valvontamenettelyitä, joilla

pyritään estämään mahdollisten virheiden ja poikkeamien syntyminen taloudellisessa raportoinnissa ja joilla nämä virheet havaitaan ja korjataan. Suominen jakaa valvontatoimet kolmeen luokkaan. Kirjalliset ohjeistukset auttavat organisaatiossa toimivia vakiinnuttamaan noudatettavat valvontamenettelyt. Jatkuvalle ja säännöllisellä raportoinnilla saadaan tietoa konsernin toiminnoista, yksiköiden taloudellisesta tilanteesta sekä varmistetaan ohjeiden ja määriteltyjen menettelytapojen noudattaminen. Prosesseissa, jotka on luokiteltu kriittisiksi, tarvitaan erityisiä auktorisointeja töiden edistymisen mahdollistamiseksi vaiheesta toiseen joko turvallisuusyistä tai oikeellisuuden varmistamiseksi.

Mahdollisten erillisarviointien tarve, laajuus ja tiheys määritellään riskien arvioinnin sekä jatkuvan valvonnan tehokkuuden perusteella. Tietoturvallisuus ja siihen liittyvät valvontamenettelyt ovat keskeisiä kysymyksiä, kun tietojärjestelmien ominaisuuksia määritellään ja sovelletaan.

Viestintä ja tiedotus

Konsernin laskentakäsikirja, hallituksen hyväksymät toimintapolitiikat ja muut ohjeet ja määräykset, jotka koskevat taloudellista raportointia, pidetään ajan tasalla ja johto viestii niistä säännöllisesti niille työntekijöille, joita asia koskee, ja ne ovat nähtävillä myös yksiköiden sisäisissä tiedostokirjastoissa. Yksiköt käyttävät ra-

portoinnissaan määriteltyä standardikonaisuutta. Konsernijohto ja yksiköiden johtoryhmät pitävät kuukausittain kokouksia, joissa analysoidaan toimintaan liittyvien mittareiden ja indikaattoreiden kehitystä. Niiden avulla pyritään muun muassa siihen, että johto pystyisi paremmin ymmärtämään liiketoiminnan tuloksellisuutta ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

Seuranta

Vastuu jatkuvasta seurannasta on liiketoimintayksiköiden johdolla ja controller-toiminnoilla.

Laatutarkastajien ja asiakkaiden auditoijien tekemät säännölliset tarkastukset kattavat myös toimitusketjun prosessien valvontamenettelyt.

Konsernin talousosasto valvoo konsernin yksiköiden toimintoja ja prosesseja sekä ulkoisen ja sisäisen talousraportoinnin oikeellisuutta.

Riskienhallinta

Riskienhallinta on olennainen osa Suomen liiketoiminnan johtamista, ja riskien tunnistaminen ja arviointi ovat edellytyksiä myös sisäisten kontrollien järjestämiselle. Tavoitteena on keskittyä liiketoiminnan kannalta keskeisimpiin riskeihin. Riskit jaetaan liiketoimintariskeihin, jotka johtuvat liiketoimintaympäristön muutoksista, ja toiminnallisiin riskeihin, jotka johtuvat organisaation toimintaprosessien puutteista.

Toiminnalliset riskit voivat olla merkittäviä ulkoisten tahojen kanssa tehtävissä liiketoimissa. Konserniohjeistus, prosessitarkistukset, tehtävien eriyttämiset ja kokonaisvaltaisiin laatu järjestelmiin liittyvät standardit varmistavat osaltaan, että liiketoimintasuhteissa ei altistuta merkittäville riskeille.

Hallitus arvioi ja tarkkailee taloudelliseen raportointiin liittyviä riskejä tavoitteenaan varmistaa, että konsernin taloudellinen raportointi on luotettavaa, tukee päätöksentekoa ja palvelee ulkoisten sidosryhmien tarpeita. Varallisuuserien, velkojen tai vastuiden arvostaminen erilaisia arviointioletuksia ja -kriteerejä käyttämällä voi muodostua riskiksi.

Keskeisiä tulevaisuutta koskevia oletuksia ja raportointipäivän arvioita, joihin liittyy merkittävä riski varojen ja velkojen kirjanpitoarvon olennaisesta muuttumisesta, arvioidaan jatkuvasti. Monimutkaiset ja muuttuvat liiketoimintaan vaikuttavat tekijät voivat lisätä epävarmuutta omaisuuserien kirjanpitoarvojen määrittämiseen. Välttääkseen virhearviointeja varojen tai velkojen arvostuksessa käypiin arvoihin yhtiö tekee säännöllisiä tarkistuksia esimerkiksi vertailemalla tietoja materiaaliirroista, määristä, arvoista ja laadusta kirjanpidon tuottamiin tietoihin. Virhetilanteita, jotka saattaisivat syntyä epäsäännöllisistä tai epäjatkuvista tiedoista, vähennetään tekemällä automatisoituja järjestelmätarkistuksia, jotka

perustuvat tapahtumien jäljitettävyyteen (audit trail).

3. Muut tiedot

Sisäinen tarkastus

Suomisella ei ole erillistä omaa sisäisen tarkastuksen organisaatiota. Tilintarkastaja esittelee tarkastusvaliokunnalle vuosittain tilintarkastussuunnitelman.

Tarkastusvaliokunta arvioi vuosittain tehostettujen tarkastustoimenpiteiden tarvetta. Mikäli tarkastusvaliokunta katsoo tehostettujen sisäisten tarkastustoimenpiteiden olevan tarpeen, valiokunta sopii tarkastuksesta erikseen tilintarkastajan kanssa. Tehostetun sisäisen tarkastuksen havainnoista raportoidaan tarkastusvaliokunnalle, toimitusjohtajalle ja asianosaiselle muulle yhtiön johdolle.

Sisäpiirihallinto

Suominen noudattaa EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetusta (EU N:o 596/2014, "MAR") sekä kulloinkin voimassa olevaa Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Lisäksi yhtiön hallitus on vahvistanut Suomiselle oman sisäpiiriohjeen, joka täydentää Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta.

Ilmoitusvelvolliset johtohenkilöt

MAR-sääntelyn mukaisesti Suomisella ei ole enää velvollisuutta ylläpitää julkista sisäpiirirekisteriä. Sen sijaan Suominen ylläpitää luetteloa johtotehtävissä toimivista

henkilöistä (johtohenkilö) ja heidän lähipiiristään. Näillä henkilöillä on velvollisuus ilmoittaa Suomiselle ja Finanssivalvonnalle kaikki heidän lukuun tehdyt liiketoimet Suomen rahoitusvälineillä. Suominen julkistaa näistä ilmoituksista pörssitiedotteen niin pian kuin mahdollista ilmoituksen saatuaan.

Suomisella liiketoimistaan ilmoitusvelvollisiksi johtohenkilöiksi on määritelty Suominen Oyj:n hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja.

Suomen Johdon osakeomistukset -verkkosivulla olevia tietoja ei päivitetä MAR-sääntelyn voimaantulon 3.7.2016 jälkeen. Julkistettuja johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä liiketoimi-ilmoituksia voi tarkastella yhtiön verkkosivuilla www.suominen.fi (> Sijoittajille > Osake ja omistus > Johdon liiketoimet.)

Suljettu ikkuna

MAR-sääntelyn voimaantulon myötä Suomisella määriteltyjä johtohenkilöitä koskee MAR-sääntelyn mukainen 30 kalenteripäivän mittainen niin sanottu suljettu ikkuna ennen taloudellisten raporttien julkistusta. Suljettuun ikkunaan kuuluu myös taloudellisen raportin julkaisupäivä. Suljetun ikkunan aikana johtohenkilöä koskee kaupankäyntikielto Suomen rahoitusvälineillä. Suominen on asettanut 30 päivän mittaisen, taloudellisten raporttien julkistuksia edeltävän suljetun ajanjakson myös muun muassa niille avainhenkilöille,

jotka osallistuvat yhtiön taloudellisten raporttien valmisteluun. Tieto suljetuista ajanjaksoista julkistetaan vuosittain pörs-sitiedotteena sekä yhtiön verkkosivujen tapahtumakalenterissa.

Suljetulla ikkunalla määriteltyjen johto- ja avainhenkilöiden on mahdollista käydä kauppaa Suominen rahoitusvälineillä vain äärimmäisissä poikkeustapauksissa, esimerkiksi osallistuakseen yhtiön veloit-tamana osakesäästöohjelmaan. Poikkeami-seen 30 päivän suljetusta ikkunasta vaa-ditaan yhtiön suostumus. Mikäli johto- tai avainhenkilöllä on hallussaan sisäpiiritietoa, suljetusta ikkunasta ei voida poiketa.

Johto- ja avainhenkilöiden kaupankäynti

Sen lisäksi että johto- ja avainhenkilöt noudattavat suljettua ikkunaa ja muita kaupankäyntirajoituksia, heidän tulee ajoittaa kaupankäyntinsä Suominen osakkeella ja muilla rahoitusvälineillä siten, että he eivät toiminnallaan heikennä rahoitusmarkkinoi-den yleistä luottamusta yhtiötä kohtaan. Suominen suosittelee, että johto- ja avainhenkilöt sijoittavat Suominen osakkeeseen ja muihin rahoitusvälineisiin pitkällä tähtäimellä. Lisäksi yhtiö suosittelee, että joh-to- ja avainhenkilöt ajoittavat mahdolliset kaupat siten, että markkinoilla on käytet-tävissään mahdollisimman kattavat tiedot osakkeen tai rahoitusvälineen arvoon vai-kuttavista tekijöistä.

Sisäpiirihallinnon vastuualueet

Suominen talousjohtaja toimii yhtiön sisä-piirivastaavana ja johtaa yhtiön sisäpiiri-hallintoa.

MAR:n, arvopaperimarkkinalain ja Nasdaq Helsinki Oy:n sisäpiiri-ohjeen asettamien velvoitteiden ohella Suominen sisäpiirihallinto vastaa muun muassa

- sisäpiiriasioita koskevasta sisäisestä vies-tinnästä
- sisäpiiriasioita koskevasta koulutuksesta
- johtohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä luetteloinnista
- johtohenkilöiden liiketoimista johtuvien ilmoitusten vastaanottamisesta, käsitte-lystä ja toimittamisesta Finanssivalvon-taan (mikäli ilmoittaja on hänet siihen valtuuttanut) sekä ilmoitukseen liittyvän pörssitiedotteen julkaisemisesta.
- hankekohtaisten sisäpiiriluetteloiden ylläpitämisestä
- määriteltyjen avainhenkilöiden luette-loinnista
- sisäpiiriasioiden valvonnasta
- yhtiön verkkosivuilla julkaistavan tiedon hallinnasta tarvittaessa.

Tilintarkastus

Suominen 15.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi uudelleen yhtiön tilin-tarkastajaksi KHT-yhteisö Ernst & Young Oy:n. Ernst & Young nimitti päävastuulli-seksi tilintarkastajaksi KHT Toni Halosen.

Tilintarkastaja sopii tarkastusvaliokun-nan kanssa vuosittain tilintarkastussuun-nitelmasta. Vuonna 2018 Ernst & Young Oy:lle maksetut palkkiot konserniyhtiöi-den lakisääteisestä tilintarkastuksesta oli-vat 465 tuhatta euroa. Tilintarkastukseen liittymättömistä vero-, IFRS- ja muista palveluista tilintarkastusyhteisölle ja sen kanssa samaan konserniin kuuluville yh-tiöille maksettiin 74 tuhatta euroa.

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajan kirje

Hyvä osakkeenomistaja

Pyrin tässä kirjeessä käsittelemään vuoden 2018 merkittävimpiä tapahtumia henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajan näkökulmasta. Kuten aina, vuoteen mahtui suunniteltuja, odotettuja ja positiivisia tapahtumia, mutta myös ikäviä yllätyksiä. Vuonna 2018 vaaka kalistuu valitettavasti negatiivisen puolelle.

Suominen on Nina Kopolan vuoden 2011 lopussa alkaneella toimitusjohtajakaudella muuttunut suppealla maantieteellisellä alueella mutta usealla eri alalla toimivasta yrityksestä oman alansa johtavaksi, pelkästään kuitukankaisiin keskittyneeksi yhtiöksi. Tämän pohjatyön hyödyntämiseksi Suomisen hallitus nimitti elokuussa 2018 Pekka Ojanpään viemään Suomista eteenpäin ja vauhdittamaan yhtiön kannattavaa kasvua.

Talousjohtaja Tapio Engström toimi yhtiön väliaikaisena toimitusjohtajana Nina Kopolan lähdön jälkeen elokuusta joulukuun alkuun, jolloin Pekka Ojanpään oli tarkoitus aloittaa yhtiön johdossa. Valitettavasti hänen täytyi jatkaa väliaikaisena toimitusjohtajana pidempään

Pekka Ojanpään menehdyttyä traagisesti lento-onnettomuudessa 23.11.2018. Petri Helsky nimitettiin Suomisen toimitusjohtajaksi 19.12.2018, ja hän aloitti tehtävässä 7.1.2019.

Muut johtoryhmän jäsenet jatkoivat tehtävässään kuten edellisellä vuonna, eikä yhtiön organisaatorakenteessa tapahtunut merkittäviä muutoksia vuonna 2018.

Vuonna 2018 henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta keskittyi palkitsemisasioihin. Suominen käynnisti vuonna 2018 uuden pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmän, jonka piirissä on noin 20 johtajaa ja avainhenkilöä. Osakepalkkiojärjestelmän ensimmäinen ansaintajakso kattaa vuodet 2018–2020. Uuden palkkiojärjestelmän ansaintakriteereissä ja mittareissa yhdistyvät pitkälti osakkeenomistajien edut sekä periaate, jonka mukaan palkkiota maksetaan saavutetuista tuloksista. Ansaintakriteereissä otetaan lisäksi huomioon markkinat ja arvoketjut joissa Suominen toimii sekä yhtiön strateginen kehitysvaihe. Uudesta palkkiojärjestelmästä maksettavat palkkiot perustuvat liikevoittoprosenttiin (EBIT %) ja osakkeen suhteel-

liseen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR). Kummankin tavoitteen toteutumaa arvioidaan koko kolmen vuoden ansaintajaksolla eli niissä painottuu selkeästi pitkän aikavälin kehitys. TSR:n osalta Suomista verrataan kaikkiin muihin Helsingin pörssissä noteerattuihin yrityksiin. Mahdollinen palkkio maksetaan vuonna 2021 vain, jos Suomisen omistaja-arvon (osakkeen kurssikehityksen ja osinkojen yhdistelmä) kehitys on ollut parempi kuin niillä pörssin yrityksillä, jotka sijoittuvat alimpaan 30 prosenttiin. Täysi palkkio TSR:n perusteella maksetaan, jos Suominen ylittää parhaimman kymmenen prosentin joukkoon.

Ensimmäiset palkkiot pitkän aikavälin palkkiojärjestelmästä 2015 maksettiin vuonna 2018. Ansaintajakson 2015–2017 tuloksen perusteella ansaittujen netto-osakkeiden kokonaismäärä oli 89 568.

Suomisen globaali lyhyen aikavälin kannustinohjelma luo vahvan linkin organisaation tuloksen ja henkilökohtaisen palkitsemisen välille. Ohjelman piirissä on noin 120 avainhenkilöä. Vuonna 2018 organisaation tulokseen perustuva tavoite

ei kerryttänyt kannustimia, mikä korostaa tarkasti määriteltyjen ja kunnianhimoisten tavoitteiden sidonnaisuutta yhtiön tulokseen.

Suominen seuraa tiiviisti palkitsemista koskevassa raportoinnissa tapahtuvaa kehitystä Suomessa ja koko Euroopan tasolla. Suominen on aloittanut EU:n osakkeenomistajien oikeuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanon valmistelut. Tavoitteenamme on tarjota kaikille keskeisille sidosryhmille oikea-aikaista, avointa ja läpinäkyvää tietoa Suomisen palkitsemisesta. Tämä puheenjohtajan kirje jatkaa vuoden 2015 vuosikertomuksen yhteydessä aloittamaamme käytäntöä ja on konkreettinen askel kohti uusia raportointistandardeja. Jos sinulla on ideoita tai ehdotuksia siitä, miten voisimme paremmin palvella osakkeenomistajiamme, lähetä ne henkilöstöjohtaja Hannu Sivulalle: hannu.sivula@suominencorp.com.

Jan Johansson

Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja

Suominen Oyj:n palkka- ja palkkioselvitys 2018

Suominen Oyj ("Suominen" tai "yhtiö") noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015 (jäljempänä "Hallinnointikoodi"). Tämä palkka- ja palkkioselvitys on laadittu hallinnointikoodin palkitsemista koskevan raportointiohjeituksen mukaisesti. Koodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

A. Palkitsemisen päätöksentekojärjestys

Hallitus

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous etukäteen vuodeksi kerrallaan. Suomisen osakkeenomistajien nimitystoimikunta valmistelee itsenäisesti palkkioista esityksen yhtiökokoukselle.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Toimitusjohtajan ja hänen suorassa alaisuudessaan toimivan muun johdon (johdoryhmä ja laajennettu johdoryhmä) palkoista, tulospalkkioista ja muista eduista päättää Suominen hallitus. Hallitus päättää myös toimitusjohtajalle toimitusjohtajan päättämisen perusteella maksettavista

korvauksista. Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitsemisjärjestelmä koostuu kiinteästä kuukausipalkasta luontoisuuksista, tulospalkkiosta (lyhyen aikavälin palkitseminen) sekä osakeperusteisista kannustinohjelmista (pitkän aikavälin palkitseminen).

Suomisen hallituksen henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta valmistelee yhtiön toimitusjohtajan ja konsernin muun johdon palkitsemis- ja nimitysasiat sekä yhtiön henkilöstön palkitsemiseen liittyvät periaatteet ja käytännöt. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnalla ei ole asioissa itsenäistä päätöksentekovaltaa ellei hallitus erikseen toisin päättää.

B. Palkitsemisen periaatteet

Yleistä

Suomisen tavoitteena on palkitsemisjärjestelmä, joka on johdonmukainen, järjestelmällinen ja ennustettava. Järjestelmän tulee olla vahvasti sidottu tavoitteisiin. Palkitsemisen johdonmukaisuus ja kilpailukyky varmistetaan järjestelmällisillä sisäisillä ja ulkoisilla vertailuilla, joissa otetaan huomioon myös paikallisten markkinoiden olosuhteet. Suominen pal-

kitsemismallilla pyritään varmistamaan, että kiinteä osa palkitsemisen kokonaisuudesta kohdistetaan yksilöllisesti ja sitä tarkastellaan aktiivisesti. Aktiivisen palkitsemismallin tavoite on varmistaa, että yhtiö on houkutteleva työnantaja sekä nykyisille että uusille avainhenkilöille. Selkeät, suorituskykyä kuvaavat mittarit ja saavutettujen tulosten painottaminen varmistavat, että palkitseminen on perusteltua, tavoitteellista ja kannustavaa. Muuttuvan palkitsemisen tavoitteiden valinnalla pyritään kohdistamaan henkilöstön johtaminen Suominen strategian toteuttamiseen ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen. Pitkän ja lyhyen aikavälin suoritepalkkioiden käyttämisellä pyritään palkitsemaan hyviä suorituksia sekä edesauttamaan yhtiön taloudellista menestystä ja omistaja-arvon suotuisaa kehitystä.

Hallituksen palkitsemisen periaatteet

Suominen Oyj:n hallituksen jäsenten palkitseminen jakautuu kiinteään vuosipalkkioon sekä kokouspalkkioon.

Suomisen 15.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten palkkiot ennallaan. Näin ollen

hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 60 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio 37 500 euroa ja muiden hallituksen jäsenten vuosipalkkio 28 000 euroa. Hallituksen jäsenten vuosipalkkioista 60 % maksetaan rahana ja 40 % Suominen Oyj:n osakkeina.

Edellä mainituista palkkioista osakkeina luovutettava osakemäärä määritettiin Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämässä kaupankäynnissä määräytyneen osakkeen arvon perusteella käyttämällä osakkeen arvona osakkeen kaupankäyntimäärillä painotettua keskimuutosta Suominen Oyj:n tammi-maaliskuun 2018 osavuositarkastuksen julkaisupäivää seuraavan kuukauden ajalla. Osakkeet luovutettiin yhtiön hallussa olevista omista osakkeista 31.5.2018.

Lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkioita siten, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan 500 euron kokouspalkkio kokouksesta, joka pidetään hallituksen jäsenen kotimaassa ja 1 000 euron kokouspalkkio kokouksesta, joka pidetään muualla kuin hallituksen jäsenen kotimaassa. Kulukorvaukset maksetaan yhtiön voimassa olevan matkustussäännön mukaisesti.

Hallituksen jäsenille ei makseta erikseen palkkiota valiokuntatyöskentelystä.

Hallituksen jäsenet eivät ole työ- tai toimisuhteessa yhtiöön. He eivät kuulu yhtiön osakeperusteisten kannustinohjelmien piiriin eikä heillä ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa.

Hallituksen jäsenten palkkioksi saamiin Suominen Oyj:n osakkeisiin ei liity Suomisen asettamia rajoituksia tai omistusveloitteita.

Toimitusjohtajan palkitsemisen periaatteet

Suominen Oyj:n toimitusjohtajan palkitsemisjärjestelmä koostuu kiinteästä kuukausipalkasta luontoisetuineen, tulospalkkiosta (lyhyen aikavälin palkitseminen) sekä osakeperusteisista kannustinohjelmista (pitkän aikavälin palkitseminen). Tässä palkka- ja palkkioselvityksessä kuvattuja toimitusjohtajan palkitsemisen periaatteita on sovellettu sekä Nina Kopolan sopimuksessa (Suominen Oyj:n toimitusjohtaja 3.8.2018 asti) että Petri Helskyn sopimuksessa (Suominen Oyj:n toimitusjohtaja 7.1.2019 alkaen).

Pitkän aikavälin palkitseminen: osakeperusteinen kannustinjärjestelmä

Kannustinjärjestelmät vuosille 2015–2019

Suomisen hallitus päätti 4.12.2014 kahdesta uudesta konsernin johdon ja avainhenki-

löiden osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä. Järjestelmässä on kaksi osaa: osakepalkkiojärjestelmä ja sitouttava osakepalkkiojärjestelmä. Järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja järjestelmiin osallistuvien henkilöiden tavoitteet yhtiön arvon nostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa osallistujat yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Osakepalkkiojärjestelmä

Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2015–2017, 2016–2018 sekä 2017–2019. Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä, mukaan lukien toimitusjohtaja. Hallituksella on oikeus leikata järjestelmän mukaisia palkkioita, jos hallituksen osakkeen pörssikurssille asettamat rajat täyttyvät.

Palkkio ansaintajaksolta 2015–2017 perustui konsernin liikevaihdon kasvuun, liikevoittomarginaaliin (EBIT %) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROI %). Ansaintajaksolta 2015–2017 maksetut palkkiot on raportoitu tässä palkka- ja palkkioselvityksessä.

Palkkio ansaintajaksolta 2016–2018 perustui konsernin liikevaihdon kasvuun, liikevoittomarginaaliin (EBIT %) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROI %). Ansaintajaksolta 2016–2018 ei makseta palkkioita.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017–2019 perustuu konsernin liikevaihdon kasvuun, liikevoittomarginaaliin (EBIT %) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROI %). Ansaintajaksolta 2017–2019 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 480 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa, josta toimitusjohtajan enimmäisosuus vastaa 80 000 osakkeen arvoa. Palkkiot sisältävät myös rahana maksettavat osuudet.

Ansaintajaksojen kriteerien toteutumista seurataan vuosittain ja mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta 2017–2019 maksetaan vuonna 2020. Palkkiot maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Toimitusjohtajan on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa yhteensä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin toimitusjohtajan toimisuhte konserniyhtiöön jatkuu.

Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä

Sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä oli yksi kolmen vuoden ansaintajakso, kalente-

ri- ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon lisäämiseksi pitkällä aikavälillä, sitouttaa osallistujat yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen, yhtiön osakkeiden ansaitsemiseen ja kerryttämiseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Osakepalkkiojärjestelmien ehtoihin tehtiin teknisiä täsmennyksiä varsinaisen yhtiökokouksen 16.3.2016 päättämän ja 21.3.2016 toteutetun osakkeiden yhdistämisen jälkeen

Kannustinjärjestelmä vuodesta 2018 eteenpäin

Suominen Oyj:n hallitus hyväksyi 11.12.2017 konsernin johdolle (mukaan lukien toimitusjohtaja) ja avainhenkilöille uuden osakepohjaisen kannustinjärjestelmän. Uuden kannustinjärjestelmän tavoitteena on yhdistää osakkeenomistajien sekä johdon ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvon lisäämiseksi pitkällä aikavälillä, sitouttaa osallistujat yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen, yhtiön osakkeiden ansaitsemiseen ja kerryttämiseen perustuva palkkiojärjestelmä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2018

Uudessa osakepalkkiojärjestelmässä on tällä hetkellä kaksi kolmivuotista ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2018–2020 ja 2019–2021. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Osakepalkkiojärjestelmän piirissä on noin 20 henkilöä. Hallitus on oikeutettu leikkaamaan kannustinjärjestelmän

mukaisia palkkioita, mikäli hallituksen Suominen Oyj:n osakkeen pörssikurssille asettamat raja-arvot täyttyvät.

Kannustinjärjestelmästä mahdollisesti maksettavat palkkiot vuosina 2018–2020 perustuvat osakkeen suhteelliseen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR) ja liikevoittoprosenttiin (EBIT %). Ansaintajaksolta 2018–2020 mahdollisesti maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 502 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa, josta toimitusjohtajan enimmäisosuus vastaa 88 000 osakkeen arvoa. Molemmat luvut sisältävät myös rahana maksettavan osuuden.

Kannustinjärjestelmästä mahdollisesti maksettavat palkkiot vuosina 2019–2021 perustuvat osakkeen suhteelliseen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR). Ansaintajaksolta 2019–2021 mahdollisesti maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 729,000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Palkkioiden maksu ja johdon omistusvelvollisuus

Ansaintajaksojen 2018–2020 ja 2019–2021 mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana vuosina 2021 ja 2022. Rahana maksettava osuus on tarkoitettu kattamaan palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluonteiset maksut. Mikäli osallistujan työ- tai toimeisuhde

päätyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Suominen Oyj:n toimitusjohtajan on omistettava puolet järjestelmistä saamaansa netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä hänen yhden vuoden bruttovuosipalkkaansa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin osallistujan työ- tai toimeisuhde konserniyhtiöön jatkuu.

Lyhyen aikavälin palkitseminen

Suomisella on käytössä tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteet hallitus hyväksyy vuosittain etukäteen.

Vuonna 2018 toimitusjohtajan tulospalkkio perustui liikevaihdon kasvuun, sijoitetun pääoman tuottoon sekä tiettyihin henkilökohtaisiin tavoitteisiin, ja sen enimmäismäärä oli 60 % vuosipalkkiosta.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika ja erokorvaus

Toimitusjohtajan kanssa solmitun kirjallisen toimitusjohtajasopimuksen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta sekä yhtiön irtisanoessa että toimitusjohtajan irtisanoutuessa. Yhtiön irtisanoessa sopimuksen toimitusjohtajalle maksetaan erokorvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava summa. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä sopimusta siltä varalta, että hänen työsuhteensa päättyisi julkisen ostotarjouksen johdosta.

Toimitusjohtajan lisäeläkejärjestely

Toimitusjohtajalla on lakisääteisen eläkejärjestelyn lisäksi lisäeläkejärjestely, joka oikeuttaa toimitusjohtajalle vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke-edut 63-vuotiaana. Lisäeläke on maksuperusteinen ja vastaa 11,5 % toimitusjohtajan kyseisen vuoden työeläkelain alaisesta rahapalkasta. Lisäeläkemaksu suoritetaan laskennallisen vuosiansion perusteella (kiinteä kuukausipalkka lisätynä arvioidulla tulospalkkiolla, mutta ei mahdollisilla osakepalkkiojärjestelmän mukaisilla palkkioilla). Toteutuneen ja laskennallisen maksun mahdollinen erotus huomioidaan seuraavan vuoden maksussa.

Muun johdon palkittamisen periaatteet

Suominen Oyj:n muun johdon (johtoryhmä ja laajennettu johtoryhmä) palkittamisjärjestelmä koostuu kiinteästä kuukausipalkasta luontoisetuineen, tulospalkkiosta (lyhyen aikavälin palkitseminen) sekä osakeperusteisista kannustinohjelmista (pitkän aikavälin palkitseminen). Edellä selostettu lyhyen- ja pitkän aikavälin palkittamiseen perustuva järjestelmä koskee toimitusjohtajan lisäksi Suomen johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän jäseniä seuraavin poikkeuksin:

- Pitkän aikavälin palkitseminen: Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa yhteensä vastaa puolta hänen bruttovuosipalkkansa arvosta.
- Lyhyen aikavälin palkitseminen: johtoryhmän jäsenten osalta tulospalkkio vastaa enimmillään 50 % vuosipalkasta ja laajennetun johtoryhmän jäsenten osalta 40 % vuosipalkasta. Vuonna 2018 tulospalkkio perustui taloudellisiin tavoitteisiin (liikevaihdon kasvu sekä sijoitetun pääoman tuotto), joiden toteuma voi vaihdella välillä 0–100 %; sekä henkilökohtaiseen suoriutumiseen, jonka toteuma voi myös vaihdella välillä 0–100 %. Maksettava tulospalkkio määritellään laskemalla yhteen taloudellisten tavoitteiden toteuma ja henkilökohtaisen suoriutumisen painotettu toteuma.
- Muuhun johtoon kuuluville henkilöille ei makseta erillistä lisäeläkettä. Niissä missä ei ole lakisääteistä eläkejärjestelyä, eläkkeet on järjestetty Suomen tavanomaisten vapaaehtoisten eläkejärjestelyjen puitteissa.

Suomen johtoryhmän jäseniä sekä muita avainhenkilöitä toimii konsernin tytäryhtiöiden hallitusten jäseninä. Heille ei makseta erillisiä palkkioita.

C. Palkitsemisraportti

Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkkiot tilikaudella 2018

Tilikaudella 2018 toimitusjohtajana 3.8.2018 asti toimineelle Nina Kopolalle maksettu palkka luontoisetuineen oli yhteensä 905 429 euroa, josta irtisanomiskorvausta 482 819 euroa ja tulospalkkiota arviolta 64 979 euroa. Lisäksi hänellä oli sairausvakuutus, jonka kulut yhtiölle tilikaudella 2018 olivat 587 euroa. Nina Kopolalle maksettiin tilikaudella 2018 lisäeläkemaksuja yhteensä 79 689 euroa. Lisäksi hän sai yhteensä 14 182 Suominen osaketta

osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2015–2017 ja sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella.

Tilikaudella 2018 väliaikaisena toimitusjohtajana ajalla 3.8.2018–7.1.2019 toimineelle talousjohtaja Tapio Engströmille maksettu palkka luontoisetuineen oli 287 176 euroa. Hänelle maksettiin korotettua peruspalkkaa väliaikaisesta toimitusjohtajuudesta ilman erityisiä lisäetuja. Tapio Engström sai yhteensä 7 062 Suominen osaketta osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2015–2017 ja sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella.

Muiden johtoryhmän jäsenten palkat luontoisetuineen olivat tilikaudella 2018 yhteensä 1 477 733 euroa. Johtoryhmän muille jäsenille ei maksettu tulospalkkioita tilikaudella 2018. Tilikaudella 2018 muu johto sai yhteensä 48 822 Suominen osaketta osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakson 2015–2017 ja sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän perusteella.

Hallituksen palkkiot tilikaudella 2018

		Vuosi-palkkiosta rahana maksettu osuus, €	Vuosi-palkkiosta osakkeina maksettu osuus, €	Vuosi-palkkiosta osakkeina maksettu osuus, kpl	Kokous-palkkiot, €	Yhteensä, €
Jan Johansson	hallituksen	36 002,22	23 997,78	6 800	7 000	67 000
Risto Anttonen	puheenjohtaja	22 501,39	14 998,61	4 250	4 000	41 500
Andreas Ahlström	hallituksen	16 802,21	11 197,79	3 173	3 500	31 500
Hannu Kasurinen	varapuheenjohtaja	16 802,21	11 197,79	3 173	4 000	32 000
Laura Raitio	jäsen	16 802,21	11 197,79	3 173	4 000	32 000
Jaana Tuominen	jäsen	16 802,21	11 197,79	3 173	4 000	32 000

Hallituksen jäsenille maksettiin palkkioita (ml. Suominen osakkeina maksetut palkkiot) tilikaudella 2018 yhteensä 236 000 euroa.

Hallitus

Jan Johansson

s. 1954

Oikeustieteen kandidaatti

Hallituksen jäsen vuodesta 2017
Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2017

Riippumaton jäsen

Osakeomistus*: 11 614
Suomisen osaketta

Risto Anttonen

s. 1949

Diplomiekonomi, teollisuusneuvos

Hallituksen jäsen vuodesta 2011
Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2012

Riippumaton jäsen

Osakeomistus*: 36 089
Suomisen osaketta

Andreas Ahlström

s. 1976

Kauppatieteiden maisteri

Sijoitusjohtaja, Ahlström Capital Oy
Hallituksen jäsen vuodesta 2015

Ei-riippumaton jäsen

Osakeomistus*: 10 779
Suomisen osaketta

Hannu Kasurinen

s. 1963

Kauppatieteiden maisteri

Johtaja, Carton Board
-liiketoimintayksikkö,
Stora Enso Oyj

Hallituksen jäsen vuodesta 2012
Riippumaton jäsen

Osakeomistus*: 24 629
Suomisen osaketta

Laura Raitio

s. 1962

Tekniikan lisensiaatti

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

Riippumaton jäsen

Osakeomistus*: 10 779
Suomisen osaketta

Jaana Tuominen

s. 1960

Diplomi-insinööri

Toimitusjohtaja, Fiskars Oyj

Hallituksen jäsen vuodesta 2014

Riippumaton jäsen

Osakeomistus*: 14 725
Suomisen osaketta

Yksityiskohtaiset ja ajantasaiset tiedot hallituksen jäsenten keskeisestä työkokemuksesta ja luottamustehtävistä on esitetty Suomisen verkkosivuilla osoitteessa www.suominen.fi. Tiedot hallituksen palkitsemisesta sisältyvät Suomisen palkka- ja palkkioselvitykseen.

*Henkilökohtaisesti ja määräysvalta yhteisöjen kautta omistettut osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet Suominen Oyj:ssä ja/tai sen konserniyhtiöissä 31.12.2018.

Johtoryhmä

Tapio Engström

Toimitusjohtaja (vt.)
3.8.2018–7.1.2019,
talousjohtaja
s. 1963
Ekonomi
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2012
Osakeomistus*: 40 328
Suomisen osaketta

Petri Helsky

Toimitusjohtaja
7.1.2019 alkaen
s. 1966
Kauppatieteiden maisteri,
Diplomi-insinööri
Suominen Oyj:n
palveluksessa vuodesta 2019
Osakeomistus*:
0 Suomisen osaketta

Lynda A. Kelly

Johtaja, Care
s. 1964
B.Sc. (Business
Administration/Marketing)
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2014
Osakeomistus*: 18 759
Suomisen osaketta

Larry L. Kinn

Johtaja,
Operational Excellence
s. 1957
B.A. (Chemistry)
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2011
Osakeomistus*: 11 918
Suomisen osaketta

Markku Koivisto

Teknologiajohtaja
s. 1971
Diplomi-insinööri
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2017
Osakeomistus*: 14 822
Suomisen osaketta

Ernesto Levy

Johtaja, Convenience
s. 1969
BIE (Industrial Engineering),
MBA (Marketing)
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2015
Osakeomistus*: 27 834
Suomisen osaketta

Mimoun Saïm

Johtaja, Tuotantolaitokset
s. 1964
ENSI Engineering
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2011
Osakeomistus*: 29 060
Suomisen osaketta

Hannu Sivula

Henkilöstöjohtaja
s. 1966
VTM
Suomisen palveluksessa
vuodesta 2012
Osakeomistus*: 35 647
Suomisen osaketta

Yksityiskohtaiset ja ajantasaiset tiedot toimitusjohtajan ja muiden johtoryhmän jäsenten keskeisestä työkokemuksesta ja luottamustehtävistä on esitetty Suominen verkkosivuilla osoitteessa www.suominen.fi. Tiedot toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän palkitsemisesta sisältyvät Suominen palkka- ja palkkioselvitykseen.

*Henkilökohtaisesti ja määräysvalta yhteisöjen kautta omistetut osakkeet ja osakeperusteiset oikeudet Suominen Oyj:ssä ja/tai sen konserniyhtiöissä 31.12.2018.

Taloudelliset tiedot

Tämä osio sisältää hallituksen toimintakertomuksen, konsernitilinpäätöksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen, hallituksen ehdotuksen tilikauden voiton käyttämisestä, tilintarkastuskertomuksen ja tietoa tunnusluvuista.

**Gian Luca
Polosa**

Kehityspäällikkö,
Teknologia
Italia

Taloudelliset tiedot

1.1.–31.12.2018

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus	50	21. Ostovelat ja muut velat	97
Tilinpäätös	60	22. Myyntituotot asiakassopimuksista	97
Konsernitilinpäätös (IFRS)	60	23. Koko yhteisöä koskevat tiedot	98
Konsernin tase	60	24. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	98
Konsernin tuloslaskelma	61	25. Tilintarkastajille maksetut palkkiot	99
Konsernin laaja tuloslaskelma	62	26. Työsuhde-etuudet	99
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	63	27. Poistot	100
Konsernin rahavirtalaskelma	64	28. Rahoitustuotot ja -kulut	101
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	65	29. Tuloverot	102
1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	65	30. Osakeperusteiset maksut	105
2. Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja		31. Osakekohtainen tulos	108
arvioihin liittyvät epävarmuustekijät	67	32. Rahavirtalaskelman oikaisut	108
3. Rahoitusriskien hallinta	68	33. Lähipiiri	109
4. Pääoman hallinta	73	34. Vastuut ja ehdolliset velat	111
5. Liikearvo	74	35. Aikaisemmin julkaistujen tietojen oikaisut	112
6. Aineettomat hyödykkeet	74	36. Raportointikauden jälkeiset tapahtumat	114
7. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	76	Osakekohtaiset tunnusluvut	115
8. Konserniyitykset	78	Osakekohtaisten tunnuslukujen laskenta	116
9. Vaihto-omaisuus	79	Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)	119
10. Oman pääoman ehtoiset instrumentit	80	Tuloslaskelma	119
11. Saamiset	81	Tase	120
12. Rahoitusvarat	83	Rahoituslaskelma	121
13. Käypien arvojen hierarkia	84	Liitetiedot	122
14. Muut laajan tuloksen erät	85	Tilintarkastuskertomus	130
15. Osaketiedot	86	Tunnusluvut	133
16. Hybridilaina	89	Tunnuslukujen laskenta	134
17. Korolliset velat	90	Tietoa osakkeenomistajille	139
18. Rahoitusvelkojen luokittelu	93		
19. Johdannaisinstrumentit	94		
20. Etuuspohjaiset järjestelyt	96		

Hallituksen toimintakertomus 2018

Suomisen tilikauden 2018 avainsiat:

- Liikevaihto kasvoi, kannattavuus jäi odotuksista.
- Yhtiön toimitusjohtaja vaihtui.
- Suominen toteutti useita hinnoitteluun, suorituskykyyn ja tuotannon suunnitteluun liittyneitä toimenpiteitä parantaakseen kannattavuuttaan.
- Uusi tuotantolinja Bethunen tehtaalla Yhdysvalloissa paransi suorituskykyään vuoden mittaan. Tuotantolinjan suunniteltu tuotevalikoiman laajentaminen käynnistyi vuoden 2018 viimeisellä neljänneksellä.
- Suominen toi markkinoille neljä uutta kuitukangastuotetta tai tuotekonseptia, mukaan lukien kuitukangasalalla ennennäkemätön Suominen Intelligent Nonwovens™.
- Suominen juhli 120-vuotista historiaansa.
- Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2018 ei makseta osinkoa eikä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta palauteta pääomaa.

Suluissa esitetyt luvut viittaavat tilikauteen 2017, ellei toisin mainita.

Liikevaihto kasvoi, kannattavuus jäi odotuksista

Suomisen liikevaihto kasvoi 1,2 % edellisvuodesta ja oli 431,1 (426,0) milj. euroa. Päätäväväisillä hinnoittelutoimenpiteillä oli myönteinen vaikutus liikevaihtoon, vaikka Yhdysvaltain dollarin heikentyminen suhteessa euroon laimensikin osittain näiden toimenpiteiden vaikutusta. Convenience-liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 396,0 (388,6) milj. euroa ja Care-liiketoiminta-alueen 35,1 (37,5) milj. euroa.

Vuonna 2018 tuoteportfolio kehittyi oikeaan suuntaan, sillä suhteellisesti korkeamman lisäarvon tuotteiden osuus liikevaihdosta kasvoi 61 %:iin (58 %).

Yhtiön kannattavuus jäi odotuksista. Liikevoitto laski 4,6 milj. euroon ja tilikauden tulos jäi tappiolliseksi.

Suomisen toimitusjohtaja vaihtui

Nina Kopola jätti Suomisen toimitusjohtajan tehtävän 3.8.2018. Samana päivänä yhtiön talousjohtaja Tapio Engström aloitti väliaikaisena toimitusjohtajana.

Samana päivänä Suomisen hallitus nimitti uudeksi toimitusjohtajaksi Pekka Ojanpään. Hänen odotettiin aloittavan tehtävänsään joulukuussa 2018. Kuitenkin marraskuussa 2018 koko Suomisen työyhteisö koki traagisen menetyksen, kun Pekka Ojanpää menehtyi lento-onnettomuudessa. Suomisen hallituksen jäsenet myötäelivät hänen perheensä surussa.

19.12.2018 Suominen tiedotti, että Petri Helsky on nimitetty yhtiön toimitusjohtajaksi. Hän aloitti tehtävässään 7.1.2019.

Kannattavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet keskittyvät hinnoitteluun, suorituskykyyn ja tuotannon suunnitteluun

Heikkenevä kannattavuus oli Suomisen haaste vuonna 2018. Yhtiön tuoteportfolion muuttaminen on kaikkein tärkein kannattavuuden parantamiseen vaikuttava toimenpide, mutta on luonteeltaan asteittainen ja vie aikaa. Siksi Suominen toteutti useita hinnoitteluun, suorituskykyyn ja tuotannon suunnitteluun keskittyviä määrätietoisia toimenpiteitä parantaakseen kannattavuuttaan.

Suominen julkisti syyskuussa hinnankorotukset, jotka koskivat kaikkia tuotteita kaikkialla maailmassa. Myyntihintojen korotukset olivat Suomisen vastaus raaka-aineiden, rahtikustannusten sekä energian hintojen ennennäkemättömään nousuun. Lisäksi yhtiö toteutti lukuisia pienimuotoisempia hinnoittelutoimenpiteitä vuoden mittaan.

Suomisen uusi tuotantolinja Bethunen tehtaalla Yhdysvalloissa paransi suorituskykyään ja linjan tuotevalikoiman suunniteltuun laajentamiseen liittyviä koeajoja suoritettiin onnistuneesti neljänellä vuosineljänneksellä. Lisäksi yhtiöllä on meneillään kasvuinvestointihanke Green Bayn tehtaalla Yhdysvalloissa. Tämä hanke eteni suunnitellusti ja tuotantolinjaan tehtävien parannusten odotetaan olevan täydessä käytössä vuoden 2019 loppuun mennessä.

Meneillään olevalla konserninlaajuisella tietojärjestelmämuutoksella on merkittävä rooli tuotannon suunnittelussa. Tietojärjestelmämuutostus eteni aikataulun mukaisesti ja vuoden 2018 lopulla kuusi Suomisen kahdeksasta tehtaasta käytti uusittuja tietojärjestelmiä.

Bethunen tehtaalla uuden tuotantolinjan suorituskyky parani

Tuotannon ylösajo jatkui Bethunen tehtaalla uudella tuotantolinjalla. Linjan toiminta vakiintui ja tehostui, ja toisella vuosineljänneksellä tuotantolinjan vaikutus Suomisen bruttokatteeseen kääntyi positiiviseksi. Kuitenkin viimeisellä vuosineljänneksellä linjan tuotevalikoiman suunniteltuun laajentamiseen liittyneet onnistuneet koeajot rasittivat tilapäisesti linjan kannattavuutta.

Uusi tuotantolinja luo Suomiselle vahvaa kilpailuetua. Se vie Suomisen tuotantoteknologisesti uudelle tasolle ja tarjoaa yhtiön asiakkaille ainutlaatuisia etuja, sillä se tuo täysin uusia mahdol-

lisuuksia kuitukankaiden suunnitteluun. Tuotantolinja on räätäliöity Suomisen oman teknologiaosaamisen pohjalta, joten sen ominaisuudet ovat erinomaiset verrattuna mihin tahansa valmiseen ratkaisuun. Linja keskittyy toimittamaan korkean lisäarvon kuitukankaita, mikä edelleen kasvattaa korkean lisäarvon tuotteiden osuutta Suomisen tuoteportfoliossa.

Suominen toi markkinoille neljä uutta kuitukangastuotetta, mukaan lukien Suominen Intelligent Nonwovens™ -tuotekonseptin

Suominen toi markkinoille yhteensä neljä uutta tuotetta tai tuotekonseptia. Syyskuussa esiteltiin Suominen Intelligent Nonwovens™, ainutlaatuinen kuitukangaskonsepti, jossa kuitukankaaseen yhdistetään digitaalisia ominaisuuksia.

Viimeisellä vuosineljänneksellä Suominen toi markkinoille FIBRELLA® Cozy-, BIOLACE® Move- ja BIOLACE® Cozy -kuitukangastuotteet. BIOLACE® Move and BIOLACE® Cozy ovat kokonaan uusiutuvista raaka-aineista vesineulausteknologialla valmistettuja tuotteita, jotka vastaavat vastuullisesti tuotettujen kuitukankaiden kasvavaan kysyntään.

Kaikki lanseeratut tuotteet ovat korkean lisäarvon kuitukankaita ja niiden on määrä kasvattaa korkean lisäarvon tuotteiden osuutta Suomisen tuoteportfoliossa yhtiön strategisen linjauksen mukaan.

Suominen juhli 120-vuotista historiaansa

Vuoden mittaan Suominen juhli 120-vuotista taivaltaan. Juho Wiktor Suominen (1877–1935) perusti 16.4.1898 nahkurin verssaan Nakkilaan. Yksi Suomisen kahdeksasta tehtaasta sijaitsee tänäkin päivänä samalla paikalla.

Jo vuonna 1908 Juho W. Suomisen yritys toimi tehdasmaisesti, höyrykoneen voimin. Myöhemmin markkinoiden muuttuminen pakotti yrityksen useisiin suunnanmuutoksiin. Vuonna 1965

Suominen aloitti kuitukangastuotteiden valmistamisen. Näitä kuitukankaita käytettiin mm. matoissa, pehmusteissa ja kertakäyttöisissä pyyhintätuotteissa. Vuodesta 2014 Suominen on keskittynyt yksinomaan kuitukankaisiin.

Hallitus esittää, että tilikaudelta ei makseta osinkoa eikä palauteta pääomaa

Hallitus ehdottaa, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei makseta osinkoa eikä sijoitetun vapaan omaan pääoman rahastosta palauteta pääomaa ja että tilikauden voitto siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

Liikevaihto

Suomisen liikevaihto parani 1,2 % edellisvuodesta lähinnä korkeampien myyntihintojen ansiosta ja oli 431,1 (426,0) milj. euroa. Koko vuoden myyntimäärät olivat edellisvuoden tasolla. Yhdysvaltain dollarin heikentyminen suhteessa Suomisen raportointivaluutta euroon heikensi koko vuoden 2018 liikevaihtoa 10,9 milj. eurolla.

Convenience-liiketoiminta-alueen liikevaihto oli 396,0 (388,6) milj. euroa ja Care-liiketoiminta-alueen 35,1 (37,5) milj. euroa.

Vuonna 2018 tuoteportfoliomme kehittyi oikean suuntaisesti, kun suhteellisesti korkeampaa lisäarvoa tuottavien tuotteiden osuus tuoteportfoliostamme kasvoi 61 %:iin (58 %). Lastenhoidon pyyhintätuotteisiin tarkoitettujen kuitukankaiden osuus liikevaihdosta laski 39 %:iin (41 %). Henkilökohtaisen hygienian pyyhkeisiin tarkoitettujen kuitukankaiden osuus kasvoi 22 %:iin (21 %) ja kodinhoidon pyyhkeiden osuus 20 %:iin (19 %). Ammattikäytön pyyhkeiden osuus säilyi 9 %:ssa (9 %) ja hygienia- ja terveydenhuollon tuotteiden osuus laski 8 %:iin (9 %). Kaikki pyyhintätuotteisiin käytettävät kuitukankaat kuuluvat Convenience-liiketoimintaan ja hygienia- ja terveydenhuollon tuotteiden kuitukankaat Care-liiketoimintaan.

Liikevoitto ja tulos

Liikevoitto laski ja oli 4,6 (15,0) milj. euroa. Keskeisten tuotannon tekijöiden kasvaneet kustannukset, toimituskykyyn liittyneet ongelmat Yhdysvalloissa sekä Bethunen tehtaan uudella tuotantolinjalla suunnitelman mukaan viimeisellä neljänneksellä toteutettujen koeajojen kustannukset rasittivat liikevoittoa. Parantuneiden keskimyymintehintojen positiivinen vaikutus ei täysin kyennyt kompensoimaan merkittävimpien tuotannon tekijöiden hintojen jatkuvan nousun vaikutusta. Yhdysvaltain dollarin heikentyminen suhteessa Suomisen raportointivaluuttaan euroon heikensi liikevoittoa 0,1 milj. eurolla.

Tilikaudella 2018 Suominen muutti IFRS 9 -standardin soveltamisen yhteydessä myyntisaamisten odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta- ja kirjausperiaatteitaan. Suomisen myyntisaamisista tehdyt luottotappiovaraukset olivat vuonna 2018 yhteensä -0,7 (-0,1) milj. euroa. Suomisen toteutuneiden luottotappioiden määrä on historiallisesti ollut vähäinen.

Tilikaudella 2018 voitto ennen tuloveroja oli -1,0 (12,4) milj. euroa. Raportointikauden tuloverot olivat -0,8 (+2,0) milj. euroa ja raportointikauden voitto -1,7 (14,5) milj. euroa.

Liikevaihto ja liikevoitto

1 000 euroa	2018	2017	2016
Liikevaihto	431 109	425 996	416 862
Liikevoitto	4 594	15 000	25 622
Oikaistu liikevoitto	4 594	15 000	25 622

Rahoitus

Katsauskauden lopussa 31.12.2018 korolliset nettovelat nimellis-arvoilla laskettuna olivat 70,8 (81,4) milj. euroa. Velkaantumistasite oli 54,2% (59,5 %, oikaistu) ja omavaraisuusaste 40,7 % (42,5 %, oikaistu).

Nettorahoituskulut olivat vuonna 2018 yhteensä -5,6 (-2,6) milj. euroa eli 1,3 % (0,6 %) liikevaihdosta. Vuonna 2017 IAS 23 -standardin edellyttämä vieraan pääoman kulujen aktivointi käyttöomaisuuteen pienensi korkokuluja 2,2 milj. eurolla. Valuuttakurssien muutokset rahoituserissä olivat 0,3 (-0,6) milj. euroa. Lisäksi lainasaamisista kirjattiin 0,6 milj. euron suuruinen luottotappiovaraus odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella.

Liiketoiminnan rahavirta oli 32,1 (22,2) milj. euroa. Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta oli 0,56 (0,39) euroa vuonna 2018. Liiketoiminnan rahavirran rahoituseriin, -4,7 (-5,6) milj. euroa, vaikuttivat merkittävimmin erinä katsauskaudella maksetut korot. Vuoden alusta käyttöpääomaa oli vapautunut 5,6 milj. euroa (2017: sitoutunut 8,0).

Investoinnit

Vuonna 2018 Suominen bruttoinvestoinnit olivat 13,6 (37,2) milj. euroa. Bruttoinvestoinnit liittyivät pääasiassa kasvuinvestointihankkeeseen Green Bayn -tehtaalla Yhdysvalloissa sekä konserninlaajuiseen hankkeeseen tietojärjestelmien uudistamiseksi. Uudistettujen tietojärjestelmien käyttöönottoa jatkettiin vuoden aikana ilman merkittäviä ongelmia ja vuoden 2018 lopussa kuusi Suominen kahdeksasta tuotantolaitoksesta käyttää uutta järjestelmää. Muut investoinnit olivat pääosin ylläpitoinvestointeja.

Katsauskauden poistot olivat -21,0 (-19,3) milj. euroa.

Investoinnit ja poistot ja arvonalentumiset

1 000 euroa	2018	2017	2016
Bruttoinvestoinnit	13 580	37 210	53 320
% liikevaihdosta	3,2	8,7	12,8
Poistot	-21 018	-19 349	-18 520

Tunnusluvut	2018	2017	2016
Oman pääoman tuotto (ROE), %	-1,3	10,6	11,6
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	2,3	6,6	11,6
Omavaraisuusaste, %	40,7	42,5 (**)	45,3
Korolliset nettovelat, milj. euroa [*]	70,8	81,4	56,6
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	232,0	247,3 (**)	237,3
Velkaantumistasite, %	54,2	59,5 (**)	39,6

^{*} Nimellisarvoon

^{**} Oikaistu

Osakekohtaiset tunnusluvut	2018	2017	2016
Osakekohtainen tulos, euroa, laimentamaton	-0,03	0,27	0,29
Osakekohtainen tulos, euroa, laimennettu	-0,03	0,25	0,26
Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta, euroa	0,56	0,39	0,56
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,27	2,38 [†]	2,81
Hinta / osakekohtainen tulos (P/E)	-68,5	16,5	14,1
Osakekohtainen osinko/varojen jako, euroa ^{††}	-	0,11	0,11
Osinkosuhde/varojen jakosuhde, %	-	41,0	37,6
Efektiiivinen osinkotuotto, %	-	2,49	2,66

[†] Oikaistu

^{††} 2018 hallituksen ehdotus varsinaiselle yhtiökokoukselle

Osakekohtaiset tunnusluvut ovat osakeantioikaistuja. Osakekohtaisten tunnuslukujen laskenta on esitetty konsernitilinpäätöksessä.

Neljännesvuosikehitys 2018

1 000 euroa	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	2018
Liikevaihto	109 764	104 768	109 961	106 616	431 109
Oikaistu liikevoitto	-361	488	2 919	1 548	4 594
% liikevaihdosta	-0,3	0,5	2,7	1,5	1,1
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	-	-	-	-	-
Liikevoitto	-361	488	2 919	1 548	4 594
% liikevaihdosta	-0,3	0,5	2,7	1,5	1,1
Nettorahoituskulut	-1 547	-1 626	-507	-1 876	-5 557
Voitto ennen tuloveroja	-1 908	-1 138	2 411	-328	-962
% liikevaihdosta	-1,7	-1,1	2,2	-0,3	-0,2

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Suomisen tutkimus- ja kehitystoiminnot on organisoitu osaksi Teknologia-konsernitoimintaa. Teknologia-konsernitoiminnossa työskenteli vuoden lopussa yhteensä 19 (21) henkilöä. Tutkimus- ja kehitystoiminnan menot olivat 3,5 (4,7) milj. euroa eli 0,8 % (1,1 %) liikevaihdosta.

Suomisen visiona on muuttaa ihmisten käsitys kuitukankaista. Lisäksi yksi yhtiön strategian kolmesta kulmakivestä on kyky valmistaa kuitukankaita, joita muut eivät pysty valmistamaan. Näiden tavoitteiden myötä Suominen panostaa tutkimukseen ja tuotekehitykseen voidakseen tarjota asiakkailleen markkinoiden parhaat tai jopa ainutlaatuiset kuitukangasratkaisut. Suomisen tavoitteena on kasvattaa korkean lisäarvon tuotteiden osuutta portfoliossaan.

Suominen Oyj omistaa kaikki liiketoimintaan liittyvät patentit sekä niihin liittyvät teknologiat, tietotaidon, prosessit, reseptit ja kaikki muut Suominen Oyj:n kehittämät ratkaisut. Tavoitteena on, että yhtiöllä on laajat teolliset oikeudet kuitukangaspohjaisiin soveluksiin ja niihin liittyviin tuotantoteknologioihin sekä tarvittavat testi- ja pilottilinjat, joiden avulla se voi tarjota konserniyhtiöille parhaan mahdollisen tuen nykyisten ja tulevien asiakastarpeiden tyydyttämiseksi.

Henkilöstö

Suomisen palveluksessa oli tilikaudella 2018 keskimäärin 676 (670) ja tilikauden päättyessä 690 (663) henkilöä. Lisää henkilöstöä palkattiin lähinnä Tuotantolaitokset-funktiioon.

Henkilöstötunnuslukuja

	2018	2017	2016
Henkilöstö keskimäärin	676	670	646
Palkat ja palkkiot, 1 000 euroa	-35 647	-35 577	-32 482

Ympäristö

Suomisen tavoitteena on vähentää toiminnasta aiheutuvaa ympäristökuormitusta sekä minimoida tuotteiden ympäristövaikutukset niiden koko elinkaaren ajalla. Toiminnan jatkuvan parantamisen ja tehostamisen lisäksi ympäristötyötä ohjaavat materiaalien uudelleenkäytön ja kierrättämisen periaatteet. Suominen on sitoutunut huomioimaan toimintansa ympäristövaikutukset Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti.

Suominen toimii kaikkialla paikallisen lainsäädännön ja viranomaisohjeiden mukaan. Joihinkin konsernin yksiköiden toimintoihin vaaditaan erillisiä ympäristölupia. Suomisen kahdeksasta tehtaasta seitsemällä (Alicante, Bethune, Cressa, Green Bay, Mozzate, Nakkila ja Windsor Locks) on ISO 14001 -ympäristösertifikaatti.

Suomisen toiminnan ympäristövaikutukset syntyvät pääosin tuotannossa tarvittavista raaka-aineista, käytetystä energiasta ja vedestä sekä tuotannossa syntyvästä jätteestä. Ympäristövaatimukset huomioidaan jo tuotekehityksen alkuvaiheista lähtien. Tavoitteena on hyödyntää raaka-aineita, energiaa, vettä ja muita resursseja, kuten pakkausmateriaaleja ja kuljetuspalveluja, mahdollisimman tehokkaasti. Konserni keskittyy järjestelmällisesti vähentämään jätteen määrää ja tehostamaan energian ja veden käyttöä. Suomisen tuotetarjontaan kuuluu jo tällä hetkellä uusiutuvista materiaaleista valmistettuja sertifioituja vaihtoehtoja. Lisäksi yhtiö kehittää jatkuvasti tuotevalikoimaansa huomioiden ympäristökysymysten lisäksi myös sosiaalisen vastuun näkökohdat.

Tuotteiden valmistuksessa käytetään pääasiassa viskoosia, sellua, polypropeenaa ja polyesteria. On olemassa riski, että tuotantolaitoksista pääsee ympäristöön haitallisia aineita. Suomisen ympäristöriskit pyritään hallitsemaan osana tuotannon ohjausta laatu- ja ympäristöjärjestelmien avulla.

Suomisen tuotantolaitoksilla käytettiin vuonna 2018 erilaisia raaka-aineita yhteensä 134 389 tonnia (139 514 tonnia vuonna 2017), energiaa 1 903 062 gigajoulea (1 774 708) ja vettä 6 444 709 m³ (5 327 657 m³). Tuotantolaitoksilla syntyi kaatopaikkajätettä yhteensä 2 703 tonnia (2 256).

Suomisen ympäristöasioita on esitelty laajemmin vuosikertomuksen 2018 muita kuin taloudellisia tietoja koskevassa raportissa.

Suominen-konsernin ympäristömenot olivat 2,3 (2,2) milj. euroa. Merkittäviä aktivoitavia ympäristömenoja ei ollut.

Osaketiedot

Osakepääoma

Suominen Oyj:n kauppakisteriin rekisteröityjen osakkeiden määrä 31.12.2018 oli 58 259 219 osaketta, ja osakepääoma oli 11 860 056,00 euroa. Suomisella on yksi osakesarja, ja kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa sekä samansuuruiseen osinkoon. Suomisen osakkeet on liitetty arvo-osuusjärjestelmään.

Vaihto ja kurssi

Suominen Oyj:n osakkeiden (SUJY1V) vaihto Nasdaq Helsingissä 1.1.–31.12.2018 oli 3 643 880 osaketta eli 6,3 % osakkeiden keskimääräisestä määrästä ilman omia osakkeita. Osakkeen ylin kurssi katsauskaudella oli 4,60 euroa, alin 1,80 euroa ja kaupankäyntivolyyymilla painotettu keskimääräinen kurssi 3,10 euroa. Katsauskauden ensimmäisen kaupankäyntipäivän 2.1.2018 päätöskurssi oli 4,55 euroa ja viimeisen kaupankäyntipäivän 28.12.2018 päätöskurssi oli 2,05 euroa.

Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman omia osakkeita 31.12.2018 oli 117,9 milj. euroa.

Hallituksen valtuutukset

Hallituksella on 15.3.2018 pidetyn yhtiökokouksen antama valtuutus päättää enintään 400 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta. Omat osakkeet hankitaan muutoin kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa yhtiön vapaalla omalla pääomalla osakkeiden hankintahetken markkinahintaan Nasdaq Helsinki Oy:n säännellyllä markkinalla järjestämässä kaupankäynnissä. Osakkeet hankitaan ja maksetaan Nasdaq Helsinki Oy:n ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen mukaisesti. Osakkeita hankitaan käytettäväksi yhtiön osakepohjaisiin kannustinjärjestelmiin, hallituksen jäsenyyspalkkioiden maksamiseksi, vastikkeena liiketoimintaan liittyvissä hankinnoissa tai yhtiöllä pidettäväksi, muutoin luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Hallitus päättää muista omien osakkeiden hankkimiseen liittyvistä ehdoista. Valtuutus on voimassa 30.6.2019 saakka ja se kumoaa kaikki aiemmat omien osakkeiden hankintavaltuutukset.

Hallituksella on varsinaisen yhtiökokouksen 16.3.2016 antama valtuutus päättää uusien osakkeiden antamisesta ja/tai yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta ja/tai osakeyhtiölain 10. luvun 1 §:ssä tarkoitettujen optio- ja muiden erityisten oikeuksien antamisesta. Uusia osakkeita voidaan antaa ja/tai yhtiön tai sen konserniyhtiön hallussa olevia yhtiön omia osakkeita voidaan luovuttaa yhteensä enintään 5 000 000 kappaletta. Yhtiön antamien optio- ja muiden erityisten oikeuksien nojalla merkittävien uusien osakkeiden ja yhtiön hallussa olevien luovutettavien omien osakkeiden lukumäärä voi olla enintään yhteensä 5 000 000 kappaletta, joka määrä sisältyy edellä mainittuun enimmäismäärään. Valtuutus on voimassa 30.6.2019 saakka. Raportointikauden lopussa 31.12.2018 jäljellä oleva valtuutuksen perusteella luovutettavissa oleva osakkeiden enimmäismäärä oli 4 872 826 osaketta.

Hallituksen palkkioiden osakkeina maksettava osuus

Suomisen 15.3.2018 pidetty yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten palkkiot ennallaan. Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 60 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio 37 500 euroa ja muiden hallituksen jäsenten vuosipalkkio 28 000 euroa. Lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokous-

palkkioita siten, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan 500 euron kokouspalkkio kokouksesta, joka pidetään hallituksen jäsenen kotimaassa ja 1 000 euron kokouspalkkio kokouksesta, joka pidetään muualla kuin hallituksen jäsenen kotimaassa. Hallituksen jäsenten vuosipalkkioista 60 % maksetaan rahana ja 40 % Suominen Oyj:n osakkeina. Kulukorvaukset maksetaan yhtiön voimassa olevan matkustussäännön mukaisesti.

Edellä mainitusta palkkioista osakkeina luovutettava osakemäärä määritettiin Nasdaq Helsinki Oy:n ylläpitämässä pörssi-kaupankäynnissä määräytyneen osakkeen arvon perusteella seuraavasti: osakkeen arvona käytettiin osakkeen kaupankäyntimäärillä painotettua keskimurssia Suominen Oyj:n tammi-maaliskuun 2018 osavuositarkastuksen julkaisupäivää seuraavan kuukauden ajalta. Osakkeet luovutettiin hallituksen päätöksellä yhtiön hallussa olevista omista osakkeista 31.5.2018. Koska kyseessä oli yhtiökokouksen yksityiskohtaisen päätöksen toimeenpanosta, hallitus ei käyttänyt päätöksen tekemisessä itsenäistä harkintavaltaa. Luovutetut osakkeet ovat samaa lajia kuin yhtiön muut osakkeet.

Vuonna 2018 voimassa olleet johdon ja avainhenkilöiden osakeperusteiset kannustinjärjestelmät

Suominen Oyj:llä oli vuonna 2018 voimassa johdon ja avainhenkilöiden osakeperusteinen kannustinjärjestelmä, joka jakautui osakepalkkiojärjestelmään sekä sitouttavaan osakepalkkiojärjestelmään. Osakepalkkiojärjestelmän ensimmäinen ansaintajakso sekä sitouttava osakepalkkiojärjestelmä päättyivät, ja niiden perusteella järjestelmien kohderyhmälle annettiin järjestelmän ehtojen mukaisesti yhteensä 89 568 osaketta.

Osakepalkkiojärjestelmä

Osakepalkkiojärjestelmässä on kolme ansaintajaksota, kalenterivuodet 2015–2017, 2016–2018 sekä 2017–2019. Hallitus päättää erikseen uusista ansaintajaksosta. Lisäksi hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet sekä ansaintajaksolle osallistuvat henkilöt kunkin

ansaintajakson alussa. Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään kuuluu ansaintajaksosta riippuen noin 15–20 henkilöä. Hallituksella on oikeus leikata järjestelmän mukaisia palkkioita, jos hallituksen osakkeen pörssikurssille asettamat rajat täyttyvät.

Palkkio ansaintajaksolta 2015–2017 perustui konsernin liikevaihdon kasvuun, liikevoittomarginaaliin (EBIT %) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROI %).

Palkkio ansaintajaksolta 2016–2018 olisi perustunut konsernin liikevaihdon kasvuun, liikevoittomarginaaliin (EBIT %) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROI %). Ansaintajaksolta 2016–2018 ei makseta palkkioita.

Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017–2019 perustuu konsernin liikevaihdon kasvuun, liikevoittomarginaaliin (EBIT %) ja sijoitetun pääoman tuottoon (ROI %). Ansaintajaksolta 2017–2019 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 480 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Mahdolliset palkkiot ansaintajaksolta 2017–2019 maksetaan vuonna 2020. Palkkiot maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli osallistujan työ- tai toimitusuhde päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Toimitusjohtajan on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa yhteensä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin toimitusjohtajan toimitusuhde konserniyhtiöön jatkuu. Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa yhteensä vastaa puolta hänen bruttovuosipalkkansa arvosta. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin osallistujan työ- tai toimitusuhde konserniyhtiöön jatkuu.

Toisessa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmivuotinen ansaintajakso, kalenterivuodet 2018–2020. Sen piirissä on noin 20 henkilöä mukaan lukien toimitusjohtaja. Hallitus on oikeutettu leikkaamaan kannustinjärjestelmän mukaisia palkkioita, mikäli hallituksen Suominen Oyj:n osakkeen pörssikurssille asettamat raja-arvot täyttyvät.

Kannustinjärjestelmästä mahdollisesti maksettavat palkkiot vuosina 2018–2020 perustuvat osakkeen suhteelliseen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR) ja liikevoittoprosenttiin (EBIT %). Ansaintajaksolta 2018–2020 mahdollisesti maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 502 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Ansaintajakson 2018–2020 mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana vuonna 2021. Rahana maksettava osuus on tarkoitettu kattamaan palkkios- ta aiheutuvat verot ja veroluonteiset maksut. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava puolet järjestelmän perusteella saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä puolta hänen vuotuisesta bruttopalkastaan. Suominen Oyj:n toimitusjohtajan on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä hänen yhden vuoden bruttovuosipalkkaansa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin osallistujan työ- tai toimisuhte konserniyhtiöön jatkuu.

Osakkeenomistajat

Vuoden 2018 lopussa Suomisella oli 3 920 osakkeenomistajaa. Suominen tiedossa ei ole yhtiön osakkeiden omistukseen ja äänivallan käyttöön liittyviä sopimuksia. Lisätietoja johdon osakeomistuksista sekä taulukko suurimmista osakkeenomistajista on esitetty tilinpäätöstiedotteen taulukko-osassa.

Omat osakkeet

Raportointikauden lopussa 31.12.2018 Suominen Oyj:n hallussa oli 762 970 omaa osaketta.

Suominen Oyj:n hallitus päätti 6.3.2018 suunnatusta maksuttomasta osakeannista Suominen Oyj:n sitouttavan osakepalkkiojärjestelmän 2015 sekä osakepalkkiojärjestelmän 2015 (ansaintajakso 2015–2017) palkkioiden maksamista varten. Järjestelmiin osallistuneille henkilöille luovutettiin yhteensä 89 568 Suominen Oyj:n omaa osaketta.

Katsauskaudella yhtiön hallituksen jäsenille luovutettiin osakkeina suoritettavana osuutena vuosipalkkioista yhteensä 23 742 osaketta yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

Arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5 § mukaiset ilmoitukset

Suominen Oyj vastaanotti 26.4.2018 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan TVF TopCo Limitedin omistus Suominen Oyj:ssä ylitti 5 % liputusrajan ja oli 5,68 % osakkeista ja äänistä. TVF TopCo Limited on Triton Value Fundin (TVF) välillisesti omistama yhtiö.

Valtiovarainministeriön asetuksen 1020/2012 edellyttämät tiedot, joita ei ole esitetty konsernitilinpäätöksessä

Suominen Oyj:n osakkeiden tai niihin oikeuttaviin arvopapereiden siirtoon ei ole rajoituksia eikä niihin liity lunastus- tai suostumuslausekkeita.

Suominen Oyj ei ole osallisena sellaisissa järjestelyissä, joissa osakkeeseen tai siihen oikeuttavaan arvopaperiin liittyvät taloudelliset oikeudet ja arvopaperin hallinta on erotettu toisistaan.

Suominen Oyj:n yhtiöjärjestyksen sekä osakeyhtiölain mukaan yhtiökokous valitsee hallituksen. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitus päättää toimitusjohtajan valitsemisesta. Yhtiöjärjestyksessä ei ole erillisiä määräyksiä yhtiöjärjestyksen muuttamisesta. Osakkeiden liikkeelle laskemisesta ja omien osakkeiden hankkimisesta päättää yhtiökokous osakeyhtiölain mukaisesti.

Suominen Oyj:n hallituksen jäsenillä ei ole erillisiä sopimuksia yhtiön kanssa koskien korvauksia, kun hallituksen jäsen eroaa tehtävästään, hänet erotetaan tehtävästään tai heidän tehtävänsä päättyy julkisen ostotarjouksen seurauksena. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä sopimusta siltä varalta, että hänen sopimuksensa päätettäisiin julkisen ostotarjouksen johdosta. Suominen Oyj:n ja yhtiön toimitusjohtajan välisen sopimuksen mukaan yhtiön irtisanoessa sopimuksen toimitusjohtajalle maksetaan erokorvauksena 12 kuukauden rahapalkkaa vastaava summa. Muut toimitusjohtajasopimuksen keskeiset ehdot on kuvattu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 33 ja Suominen Oyj:n palkka- ja palkkioselvityksessä vuodelta 2018.

Nimitystoimikunnan kokoonpano

Suominen Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti Suominen Oyj:n osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan valittiin yhtiön kolmen suurimman osakkeenomistajan ilmoittamat edustajat. Lisäksi Suominen Oyj:n hallituksen puheenjohtaja toimii nimitystoimikunnan neljäntenä jäsenenä. Tilikaudella 2018 nimeämiseen oikeutetut osakkeenomistajat määräytyivät 1.9.2017 ja 1.9.2018 rekisteröityinä olevien omistustietojen perusteella.

Ajalla 1.1.–4.9.2018 nimitystoimikuntaan kuuluivat:

- Thomas Ahlström, Antti Ahlström Perilliset Oy:n toimitusjohtaja ja Ahlström Capital Oy:n hallituksen jäsen (AC Invest Two BV:n nimeämänä edustajana)
- Erkki Etola, Oy Etra Invest Ab:n toimitusjohtaja (Oy Etra Invest Ab:n nimeämänä edustajana)
- Reima Rytsölä, Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja, Sijoitukset (Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman nimeämänä edustajana)
- Jan Johansson, Suominen hallituksen puheenjohtaja.

4.9.2018 alkaen nimitystoimikuntaan kuuluivat:

- Lasse Heinonen, Ahlstrom Capital Oy:n toimitusjohtaja (AC Invest Two BV:n nimeämänä edustajana)
- Erkki Etola, Oy Etra Invest Ab:n toimitusjohtaja (Oy Etra Invest Ab:n nimeämänä edustajana) 30.11.2018 saakka
- Reima Rytsölä, Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja, Sijoitukset (Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman nimeämänä edustajana)
- Jan Johansson, Suominen hallituksen puheenjohtaja.

Oy Etra Invest Ab ilmoitti Suomiselle 30.11.2018, että Roger Hagborg, Investment Advisory Professional, TVF TopCo Limited, korvaa Erkki Etolan Suominen nimitystoimikunnassa Oy Etra Invest Ab:n nimeämänä edustajana.

Nimitystoimikunta toimittaa ehdotuksensa Suominen Oyj:n hallitukselle varsinaista yhtiökokousta edeltävän helmikuun 1. päivään mennessä.

Varsinainen yhtiökokous

Suominen Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 15.3.2018. Yhtiökokous vahvisti yhtiön ja konsernin tilinpäätöksen tilikaudelta 2017 ja myönsi vastuuvapauden yhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle.

Yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 2017 palautetaan omaa 0,11 euroa osakkeelta eli yhteensä 6,3 milj. euroa. Yhtiökokouksen päätös oli hallituksen ehdotuksen mukainen.

Yhtiökokous päätti pitää hallituksen jäsenten palkkiot ennallaan. Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 60 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajan vuosipalkkio 37 500 euroa ja muiden hallituksen jäsenten vuosipalkkio 28 000 euroa. Lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan kokouspalkkioita siten, että kullekin hallituksen jäsenelle maksetaan 500 euron kokouspalkkio kokouksesta, joka pidetään hallituksen jäsenen kotimaassa ja 1 000 euron kokouspalkkio kokouksesta, joka pidetään muualla kuin hallituksen jäsenen kotimaassa. Hallituksen jäsenten vuosipalkkioista 60 % maksetaan rahana ja 40 % Suominen Oyj:n osakkeina. Kulukorvaukset maksetaan yhtiön voimassa olevan matkustussäännön mukaisesti. Päätös oli Suominen osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotuksen mukainen.

Yhtiön hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin edelleen kuusi (6). Seuraavaksi toimikaudeksi, joka päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä, hallitukseen valittiin uudelleen Jan Johansson puheenjohta-

jaksi sekä Andreas Ahlström, Risto Anttonen, Hannu Kasurinen, Laura Raitio ja Jaana Tuominen jäseniksi. Päätökset olivat Suominen osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdotusten mukaisia.

Suominen Oyj:n tilintarkastajaksi valittiin yhtiöjärjestyksen mukaiseksi kaudeksi uudelleen tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy. Ernst & Young Oy nimitti päävastuulliseksi tilintarkastajaksi KHT Toni Halosen. Tilintarkastajan palkkio päätettiin maksaa yhtiön hyväksymän laskun mukaan. Tilintarkastusta koskevat päätökset olivat hallituksen ehdotuksen ja tarkastusvaliokunnan suosituksen mukaisia.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankkimisesta. Päätös oli hallituksen ehdotuksen mukainen. Valtuutuksen ehdot on kuvattu aiemmin tässä toimintakertomuksessa.

Hallituksen järjestäytyminen ja valiokunnat

Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi varapuheenjohtajakseen uudelleen Risto Anttonen.

Hallitus valitsi keskuudestaan myös tarkastusvaliokunnan sekä henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan jäsenet. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Hannu Kasurinen. Andreas Ahlström valittiin tarkastusvaliokunnan jäseneksi uudelleen ja Laura Raitio valittiin uudeksi jäseneksi. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Jan Johansson ja jäseniksi valittiin uudelleen Risto Anttonen ja Laura Raitio.

Johtoryhmän kokoonpano

Tilikaudella 2018 Suominen johtoryhmän muodostivat:

Tapio Engström, talousjohtaja ja väliaikainen toimitusjohtaja ajalla 3.8.2018–7.1.2019

Lynda A. Kelly, johtaja, Care-liiketoiminta

Larry Kinn, johtaja, Operational Excellence

Markku Koivisto, teknologiajohtaja

Ernesto S. Levy, johtaja, Convenience-liiketoiminta

Mimoun Saïm, johtaja, tuotantolaitokset

Hannu Sivula, henkilöstöjohtaja

Petri Helsky aloitti 7.1.2019 Suominen Oyj:n toimitusjohtajana ja johtoryhmän puheenjohtajana.

Nina Kopola toimi Suominen Oyj:n toimitusjohtajana ja johtoryhmän puheenjohtajana 3.8.2018 asti.

Liiketoiminnan riskit ja epävarmuustekijät

Poliittisen tilanteen kehittyminen globaalisti ja muutokset kuluttajien mieltymyksissä voivat vaikuttaa kielteisesti Suomiseen. Esimerkiksi poliittinen, vapaata kaupankäyntiä globaalisti rajoittava päätös voi vaikuttaa merkittävästi joidenkin raaka-aineiden saatavuuteen ja hintaan, mikä puolestaan vaikuttaisi Suominen liiketoimintaan ja kannattavuuteen. Suominen liiketoiminta on maantieteellisesti hajautunutta ja sen asiakkaat edustavat monipuolisesti eri toimialoja, mikä osittain suojaa yhtiötä näiltä riskeiltä.

Suominen tuotteiden kysyntä riippuu kuluttajien mieltymysten kehitymisestä. Aiemmin muutokset kuluttajien mieltymyksissä globaalilla tasolla ovat vaikuttaneet enimmäkseen Suomiseen positiivisesti, sillä ne ovat kasvattaneet kuitukankaista valmistettujen tuotteiden kysyntää. Kuitenkin tietyt tekijät, mukaan lukien kuluttajien suhtautuminen edes osittain öljypohjaisista raaka-aineista valmistettuihin tuotteisiin tai kuluttajien käsitys kertakäyttöisten tuotteiden vastuullisuudesta yleisellä tasolla, voivat muuttaa nopeasti kuluttajien mieltymyksiä ja ostokäyttäytymistä. Suominen seuraa kuluttajatrendejä proaktiivisesti ja kehittää niiden mukaan tuotevalikoimaansa.

Yhtiöllä on ollut valikoimassaan biohajoavia, kokonaan kasvipohjaisista raaka-aineista valmistettuja kuitukankaita jo yli 10 vuoden ajan. Suominen käy myös vuoropuhelua EU:n lainsäätäjien kanssa ns. kertakäyttöisten muovien käytön vähentämiseen tähtäävästä direktiiviehdotuksesta.

Arvio Suominen liikevaihdon kehityksestä perustuu osaksi asiakkaiden yhtiölle antamiin ennusteisiin ja toimitussuunnitelmiin. Ennusteiden ja suunnitelmien muutokset markkinatilanteen muutosten tai asiakkaiden varastomuutosten johdosta voivat vaikuttaa Suominen liikevaihtoon.

Suominen asiakaskunta on varsin keskittynyt, mikä lisää asiakas-kohtaista riskiä. Asiakaskeskittyisyys voi vaikuttaa Suominen tulokseen, jos asiakkaiden ostokäyttäytyminen muuttuu kuluksen muutosten seurauksena tai jos myynissä tapahtuu menetyksiä. Kymmenen suurimman asiakkaan osuus konsernin liikevaihdosta oli 65 % (63 %) vuonna 2018. Suurimpien asiakkaiden kohdalla pyritään pitkäaikaisiin sopimuksiin. Käytännössä asiakassuhteet ovat voimassa useiden vuosien ajan. Asiakkaisiin liittyvää luottoriskiä hallitaan hallituksen hyväksymän riskipolitiikan mukaisesti. Asiakkaille vahvistetaan luottorajat luottokelpo-suustietoihin ja liikesuhteeseen perustuen.

Yhdysvaltojen suuri painoarvo Suominen liiketoiminnassa lisää Yhdysvaltain dollariin liittyvän valuuttariskin merkitystä konsernin kokonaisvaluuttariskipositiossa. Suominen suojaa tätä valuuttapositiona suojauspolitiikkansa mukaisesti.

Etelä-Amerikan markkinoille tyypilliset riskit, kuten voimakkaat muutokset toimintaympäristössä ja valuuttakursseissa, voivat vaikuttaa Suominen toimintaan Brasiliassa.

Suominen ostaa merkittäviä määriä sellu- ja öljypohjaisia raaka-aineita vuosittain. Raaka-aineet ovat toiminnan suurin kustannuserä. Raaka-aineiden nopeat hinnantoukkaukset maailmanmarkkinoilla vaikuttavat Suominen kannattavuuteen. Suominen tulokseen raaka-aineiden hintojen muutokset vaikuttavat nopeasti, koska varastot vastaavat 2–4 viikon kulutusta ja raaka-aineiden hintamuutokset siirtyvät sopimuspohjaisiin myyntihintoihin arvioilta 2–5 kuukauden viiveellä.

Suominen pääraaka-aineiden pitkälliset toimituskatkokset voisivat aiheuttaa tuotannon keskeytyksiä ja vaikuttaisivat näin häiritsevästi yhtiön liiketoimintaan. Suominen ostaa pääosan raaka-aineistaan useammilta suurilta kansainvälisiltä raaka-ainetoimittajilta, ja siksi merkittävät toimituskatkokset ovat epätodennäköisiä suurimmassa osassa Suominen tuotteita.

Suomisella on lukuisia alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä kilpailijoita sen eri tuoteryhmissä. Joissakin tuoteryhmissä on tällä hetkellä ylitarjontaa Suominen molemmilla päämarkkina-alueilla. Uuden teknologian tuotteet ja tuonti halpojen valmistuskustannusten maista saattavat vähentää Suominen tuotteiden kilpailukykyä. Mikäli Suominen ei pysty kilpailemaan houkuttelevalla tuotetarjonnalla, se voi menettää markkinaosuuttaan. Kilpailu voi johtaa lisääntyneeseen hintapaineeseen, joka kohdistuu yhtiön tuotteisiin.

Suominen investoi jatkuvasti tuotantolaitoksiinsa. Investointien käyttöönotto voi myöhästyä suunnitellusta, investoinnit voivat maksaa alkuperäistä arviota enemmän tai tuottaa suunniteltua vähemmän hyötyä. Investointien käyttöönottovaiheessa voi ilmetä tilapäisiä toiminnan häiriöitä.

Suominen liiketoiminta riippuu yhtiön käyttämien tietojärjestelmien ja ohjelmistojen turvallisuudesta ja vakauudesta sekä kyber-riskien hallinnan onnistumisesta. Mikäli kyberriskit realisoituisivat tai Suominen tietojärjestelmiä tai ohjelmistoja ei voisi käyttää tai niissä olisi merkittäviä ja pitkäaikaisia käyttöön vaikuttavia ongelmia, Suominen maine sekä kyky toimittaa tuotteita asiakkaille sovitun aikataulun mukaisesti, tilata raaka-aineita ja hallita varastojaan voisi heikentyä.

Suominen liiketoiminta saattaa olla vaarassa keskeytyä äkillisten ja ennakoimattomien tapahtumien johdosta, kuten sähkönjakelun keskeytysten tai palo- ja vesivahinkojen vuoksi. Suominen ei ehkä pysty säätelemään näitä tilanteita omilla ennakoivilla toimillaan, mikä saattaa aiheuttaa keskeytyksiä liiketoiminnossa. Konsernin vahinkoriskit vakuutetaan siten, että toiminnan jatkuvuus on turvattu. Suomisella on voimassa asianmukaiset vahinko- ja keskeytysvakuutukset, joiden perusteella arvioidaan, että vahingot voidaan korvata ja keskeytymisestä aiheutuva taloudellinen haitta kattaa.

Suominen käyttää tuotantotoimintaansa tiettyjä teknologioita. Yhtiön johdon näkemyksen mukaan valitut teknologiat ovat kilpailukykyisiä, eikä Suomisella ole tarvetta tehdä merkittäviä investointeja uusiin teknologioihin. Ei kuitenkaan ole poissuljettua, että tehdyt teknologiavalinnat osoittautuisivat virheellisiksi ja tarvetta investoinneille syntyisi esimerkiksi uusien tai korvaavien teknologioiden kehityksen myötä.

Suominen on pyrkinyt suojautumaan tuotevastuuriskeiltä järjestelmällisillä laadunvalvontaprosesseilla sekä tuotevastuuvakuutuksin. Suominen Teknologia-toiminto varmistaa tuotteiden turvallisuuden tuotekehitysvaiheessa. Jatkuva laadun tarkkailu varmistaa tuotteiden laadun valmistuksessa. Yhtiön johto pitää merkittäviä tuotevastuuseen perustuvia vaatimuksia epätodennäköisinä eikä johdon tiedossa ole tällaisia vaatimuksia.

Suominen on tuloverotuksen kohteena useassa eri maassa. Tuloverojen kokonaismäärän arvioiminen koko konsernin tasolla edellyttää huolellista harkintaa ja useiden liiketoimien ja laskelmien osalta lopullisen veron määrä on epävarma. Veroriskit liittyvät myös verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin, ja riskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai veroviranomaisten määräämiin sanktioihin, jotka puolestaan voivat johtaa taloudellisiin menetyksiin. Laskennallisten verosaamisten kirjaaminen taseeseen edellyttää, että verotuksessa vahvistettuja tappioita voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyviä verotuksellisia voittoja vasten.

Konserni altistuu liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille, joita ovat muun muassa valuutta-, korko-, vastapuoli-, likviditeetti- ja luottoriski. Konsernin rahoitusriskejä hallitaan hallituksen vahvistaman politiikan mukaisesti. Konsernin rahoitusriskit on kuvattu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 3.

Suominen liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Arvonalentumistestauksessa on omaisuuserien kerrytettävissä olevat rahamäärät määritetty käyttöarvon avulla, joka on saatu diskonttaamalla arvioidut tulevat rahavirrat. Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevasta rahavirroista. Arvioituihin tuleviin rahavirtoihin liittyviä

epävarmuustekijöitä ovat muun muassa omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskontauskoron muutokset. Tulevaisuuteen liittyvien epävarmuustekijöiden vuoksi on mahdollista, että Suominen kerrytettävissä olevat rahamäärät eivät riitä kattamaan omaisuuserien, etenkin liikearvon, kirjanpitoarvoja. Mikäli näin tapahtuu, on kirjattava omaisuuserien arvon alentuminen, joka toteutuessaan heikentää tulosta sekä omaa pääomaa. Liikearvon arvonalentumistestauksesta on kerrottu konsernitilinpäätöksessä.

Toimintaympäristö

Suominen valmistamia kuitukankaita käytetään pääosin kuluttajille suunnatuissa päivittäistavaroissa, kuten erilaisissa kosteuspyyhkeissä, hygieniatuotteissa ja terveydenhuollon tuotteissa. Näillä Suominen kohdemarkkinoilla yleinen taloudellinen tilanne ja kuluttajien luottamus säätelevät kulutuskysynnän kehitystä, vaikka päivittäistavaroiden kysyntä ei luonteeltaan ole kovin syklistä. Suominen suurimmat markkina-alueet ovat Pohjois-Amerikka ja Eurooppa. Lisäksi yhtiö toimii Etelä-Amerikassa. Kuitukankaiden kysynnän kasvu on tyypillisesti ylittänyt bruttokansantuotteen kasvun muutamalla prosenttiyksiköllä.

Euroalueella kuluttajien luottamusindeksi heikkeni vuoden kuluessa ja oli tilikauden lopussa suunnilleen alkuvuoden 2017 tasolla. Yhdysvalloissa kuluttajien luottamuksessa ei juuri tapahtunut muutoksia vuoden mittaan, ja luottamusindeksi säilyi vahvalla tasolla.

Suominen arvioi tuotteidensa kysynnän kehitystä yleisen markkinatilanteen ja erityisesti asiakkaiden kanssa tehtyjen puitesopimusten perusteella. Kuitukangasmarkkinoilla on tällä hetkellä ylikapasiteettia, lähinnä lähinnä lastenhoidon pyyhintätuotteissa sekä wc:stä huuhteluvissa tuotteissa.

Kokonaisuutena Suominen odottaa kysynnän kasvun jatkuvan kohdemarkkinoillaan vuonna 2019 keskimäärin vuoden 2018 tasolla.

Tietoja emoyhtiön erillistilinpäätöksestä

Emoyhtiön tunnuslukuja

1 000 euroa	2018	2017	2016
Liikevaihto	22 788	21 574	19 729
Liikevoitto/tappio	-2 181	-1 804	-1 631
% liikevaihdosta	-9,6	-8,4	-8,3
Nettorahoituskulut	5 863	173	8 567
Voitto/tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja tuloveroja	3 682	-1 631	6 936
Tilikauden voitto/tappio	3 062	-463	7 723
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,4	1,8	2,4
Palkat ja palkkiot	-3 538	-2 880	-2 299
Henkilöstö keskimäärin	27	30	27

Suominen-konsernin emoyhtiön Suominen Oyj:n erillistilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolakia, kirjanpitoasetusta sekä muita tilinpäätöstä koskevia lakeja ja ohjeita noudattaen (FAS). Suominen-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS) noudattaen.

Suominen Oyj:n liikevaihto oli 22,8 (21,6) milj. euroa ja liiketappio -2,2 (-1,8) milj. euroa. Nettorahoituskulut olivat +5,9 (+0,2) milj. euroa. Tilikauden voitto/tappio oli 3,1 (-0,5) milj. euroa. Yhtiö ei ole antanut lähipiirilainoja muille kuin konserniyhtiöille.

Emoyhtiön palveluksessa oli tilikaudella 2018 keskimäärin 27 (30) henkilöä ja vuoden lopussa 29 (28) henkilöä.

Näkymät tilikaudelle 2019

Suominen arvioi konsernin liikevaihdon olevan vuonna 2019 tilikauden 2018 tasolla. Vertailukelpoisen liikevoiton odotetaan paranevan vuodesta ilman 2018 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin soveltamisen positiivisia vaikutuksia. Suominen liikevaihto vuonna 2018 oli 431,1 milj. euroa ja liikevoitto 4,6 milj. euroa.

Hallituksen voitonjakoehdotus

Konsernin emoyhtiön, Suominen Oyj:n voitto tilikaudelta 2018 oli 3 062 267,24 euroa. Osingonjakokelpoiset varat, sisältäen tilikauden voiton, olivat 9 655 243 euroa ja jakokelpoiset varat 90 840 409 euroa.

Hallitus ehdottaa, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei makseta osinkoa eikä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta palauteta pääomaa ja että tilikauden voitto siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

Selvitys Suominen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä, palkka- ja palkkioselvitys sekä muita kuin taloudellisia tietoja sisältävä raportti

Selvitys Suominen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuodelta 2018 on julkaistu erillisenä kertomuksena Suominen verkkosivuilla osoitteessa www.suominen.fi > Sijoittajille > Hallinto. Myös Suominen palkka- ja palkkioselvitys vuodelta 2018 on julkaistu ja saatavana samasta osoitteesta. Molemmat selvitykset ovat myös osa Suominen vuoden 2018 vuosikertomusta.

Direktiivin 2014/95/EU ja kirjanpitolain edellyttämä, muita kuin taloudellisia tietoja sisältävä raportti on julkaistu erillisenä kertomuksena Suominen verkkosivuilla www.suominen.fi > Sijoittajille > Hallinto. Se muodostaa myös Suominen vuoden 2018 vuosikertomuksen Yritysvastuu-osion.

Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Suominen tiedotti 9.1.2019, että Suominen Oyj:n talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen Tapio Engström jättää Suominen viimeistään 8.7.2019. Uuden talousjohtajan haku on käynnistetty.

Suominen tiedotti 30.1.2019, että Suominen Oyj:n hallitus on päättänyt johdon ja avainhenkilöiden uudesta osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä.

Uudessa osakepalkkiojärjestelmässä on yksi kolmivuotinen ansaintajakso, kalenterivuodet 2019–2021. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Osakepalkkiojärjestelmän piirissä on noin 20 henkilöä.

Kannustinjärjestelmästä mahdollisesti maksettavat palkkiot vuosina 2019–2021 perustuvat osakkeen suhteelliseen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR). Ansaintajaksolta 2019–2021 mahdollisesti maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 729 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös rahana maksettavan osuuden).

Hallitus on oikeutettu leikkaamaan kannustinjärjestelmän mukaisia palkkioita, mikäli hallituksen Suominen Oyj:n osakkeen pörssikurssille asettamat raja-arvot täyttyvät.

Ansaintajakson 2019–2021 mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana vuonna 2022. Rahana maksettava osuus on tarkoitettu kattamaan palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluonteiset maksut. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava puolet järjestelmän perusteella saamastaan netto-osakemäärästä kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä puolta hänen vuotuisesta bruttopalkastaan. Suominen Oyj:n toimitusjohtajan on omistettava puolet järjestelmästä saamastaan netto-osakemäärästä kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä hänen yhden vuoden bruttovuosipalkkaansa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin osallistujan työ- tai toimisuhte konserniyhtiöön jatkuu.

SUOMINEN OYJ
Hallitus

Konsernitilinpäätös (IFRS)

Konsernin tase

1 000 euroa

	Liitetieto	31.12.2018	Oikaistu 31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	5	15 496	15 496
Aineettomat hyödykkeet	6	21 231	17 470
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	7	129 391	136 649
Lainasaamiset	11	3 348	3 072
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	10	777	777
Muut pitkäaikaiset saamiset	11	1 393	1 744
Laskennalliset verosaamiset	29	2 540	5 142
Pitkäaikaiset varat yhteensä		174 175	180 349
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	9	51 583	44 241
Myyntisaamiset	11	58 097	53 934
Lainasaamiset	11	4 017	4 337
Muut lyhytaikaiset saamiset	11	4 118	4 236
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	29	974	7 703
Rahavarat		27 757	27 240
Lyhytaikaiset varat yhteensä		146 545	141 692
VARAT YHTEENSÄ		320 720	322 040

	Liitetieto	31.12.2018	Oikaistu 31.12.2017
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Oma pääoma			
Osakepääoma	15	11 860	11 860
Ylikurssirahasto		24 681	24 681
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		81 185	87 423
Omat osakkeet		-44	-44
Arvonmuutos- ja muut rahastot		264	264
Kurssierot	14	-669	-3 151
Kertyneet voittovarot		13 237	15 761
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		130 513	136 794
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	29	12 373	14 558
Velat etuusperusteisista järjestelyistä	20	847	984
Muut pitkäaikaiset velat	21	17	49
Joukkovelkakirjalainat	17	80 615	95 192
Muut pitkäaikaiset korolliset velat	17	84	162
Pitkäaikaiset velat yhteensä		93 935	110 945
Lyhytaikaiset velat			
Joukkovelkakirjalainat	17	15 687	-
Lyhytaikaiset korolliset velat	17	5 078	15 118
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	29	121	32
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	21	75 386	59 152
Lyhytaikaiset velat yhteensä		96 272	74 302
Velat yhteensä		190 207	185 247
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		320 720	322 040

Konsernin tuloslaskelma

1 000 euroa

	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto	22	431 109	425 996
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-399 826	-383 839
Bruttokate		31 283	42 157
Liiketoiminnan muut tuotot	24	2 528	1 764
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-7 048	-7 262
Tutkimus- ja kehityskulut		-3 515	-4 739
Hallinnon kulut		-17 599	-16 861
Liiketoiminnan muut kulut	24	-1 055	-59
Liikevoitto		4 594	15 000
Nettorahoituskulut	28	-5 557	-2 570
Voitto ennen tuloveroja		-963	12 430
Tuloverot	29	-757	2 048
Raportointikauden voitto		-1 720	14 478
Osakekohtainen tulos, euroa			
Laimentamaton	31	-0,03	0,27
Laimennettu		-0,03	0,25

Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Raportointikauden voitto	-1 720	14 478
Muut laajan tuloksen erät:		
Erät, jotka siirretään myöhemmin tulosvaikutteisiksi:		
Kurssierot	2 936	-17 083
Rahavirran suojausten käypien arvojen muutokset	-	267
Tulosvaikutteiseksi siirretyt erät	-	13
Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin siirretyt erät	-	-35
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot	-454	1 328
Yhteensä	2 482	-15 510
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:		
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	-41	15
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät tuloverot	11	-4
Yhteensä	-29	11
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	2 452	-15 500
Raportointikauden laaja tulos yhteensä	732	-1 022

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

1 000 euroa

	Liitetieto	Osakepääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Omat osakkeet	Kurssierot	Arvonmuutos- ja muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä		Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		11 860	24 681	87 423	-44	-3 151	264	15 761	136 794		
Raportointikauden voitto		-	-	-	-	-	-	-1 720	-1 720		
Muut laajan tuloksen erät	14	-	-	-	-	2 482	-	-29	2 452		
Laaja tulos yhteensä		-	-	-	-	2 482	-	-1 749	732		
Osakeperusteiset maksut		-	-	-	-	-	-	-775	-775		
Maksamattoman pääoman palautuksen palautus omaan pääomaan		-	-	0	-	-	-	-	0		
Pääoman palautus		-	-	-6 322	-	-	-	-	-6 322		
Omien osakkeiden luovutus		-	-	84	-	-	-	-	84		
Oma pääoma 31.12.2018		11 860	24 681	81 185	-44	-669	264	13 237	130 513		
										Hybridilaina	
Oma pääoma 1.1.2017		11 860	24 681	70 855	-44	12 613	10	6 324	126 300	16 525	142 824
Raportointikauden voitto		-	-	-	-	-	-	14 478	14 478	-	14 478
Muut laajan tuloksen erät	14	-	-	-	-	-15 764	254	11	-15 500	-	-15 500
Laaja tulos yhteensä		-	-	-	-	-15 764	254	14 489	-1 022	-	-1 022
Osakeperusteiset maksut		-	-	-	-	-	-	338	338	-	338
Osingonjako		-	-	-	-	-	-	-5 585	-5 585	-	-5 585
Omien osakkeiden luovutus		-	-	84	-	-	-	-	84	-	84
Hybridilainan konvertointi		-	-	16 484	-	-	-	-	16 484	-16 484	-
Hybridilaina		-	-	-	-	-	-	-481	-481	-41	-522
Oma pääoma 31.12.2017, julkaistu		11 860	24 681	87 423	-44	-3 151	264	15 084	136 117	-	136 117
IFRS-standardien muutosten vaikutus		-	-	-	-	-	-	677	677	-	677
Oma pääoma 31.12.2017, oikaistu		11 860	24 681	87 423	-44	-3 151	264	15 761	136 794	-	136 794

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 euroa

	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Raportointikauden voitto		-1 720	14 478
Oikaisut raportointikauden voittoon yhteensä	32	27 210	21 069
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta		25 490	35 547
Nettokäyttöpääoman muutos		5 621	-8 028
Rahoituserät		-4 677	-5 575
Tuloverot		5 715	207
Liiketoiminnan rahavirta		32 148	22 152
Investointien rahavirta			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-15 039	-33 839
Investointien rahavirta myydyistä liiketoiminnoista		198	287
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden myynnit		4	5
Investointien rahavirta		-14 837	-33 548
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten korollisten velkojen nostot	17	–	25 730
Lyhytaikaisten korollisten velkojen nostot	17	5 000	25 000
Lyhytaikaisten korollisten velkojen takaisinmaksut	17	-15 118	-27 263
Lainasaamisten takaisinmaksut		–	1 550
Joukkovelkakirjalainojen takaisinosto- ja liikkeellelaskukulut		–	-5 190
Pääoman palautus / osingonjako		-6 322	-5 585
Hybridilainan koron maksu		–	-642
Rahoituksen rahavirta		-16 440	13 599
Rahavarojen muutos			
		871	2 203
Rahavarat raportointikauden alussa		27 240	29 522
Valuuttakurssimuutosten vaikutus		-355	-4 485
Rahavarojen muutos		871	2 203
Rahavarat raportointikauden lopussa		27 757	27 240

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

1. KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Perustiedot

Konsernin emoyhteisö on Suominen Oyj, suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskiuurissa yhtiöissä ja jonka kotipaikka on Helsinki (Itämerentori 2, 00180 Helsinki). Konserni valmistaa kuitukankaita pääasiassa kulutustavateollisuuden yrityksille.

Suominen Oyj:n hallitus on hyväksynyt 30.1.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaisesti osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös tai tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa.

Laatimisperusta

Suominen-konsernin konsernitilinpäätös on laadittu noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (International Financial Reporting Standards, IFRS), jotka sisältävät myös IAS-standardit sekä standardien tulkinnat (SIC ja IFRIC). Kansainväliset tilinpäätösstandardit ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti yhteisössä sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös sisältää Suominen Oyj:n sekä sen tytäryritykset. Emoyhteisön toiminta- ja esittämismuuttua on euro, joka on myös konsernitilinpäätöksen esittämismuuttua. Muiden konserniyritysten toimintaväliset määrättyvät niiden pääasiallisen toimintaympäristön mukaan.

Konsernitilinpäätös laaditaan kalenterivuodelta, joka on myös emoyhteisön ja konserniyritysten tilikausi.

Konsernitilinpäätös on laadittu käyttäen alkuperäisiä hankintamenoja, ellei laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottua.

Konsernitilinpäätöksessä esitettävät luvut on pääosin esitetty tuhansina euroina. Pyöristyseroista johtuen taulukoiden luvut eivät yhteenlaskettuina välttämättä täsmää taulukoiden loppusummiin.

Uudet ja uudistetut IFRS- ja IAS-standardit

Suominen on noudattanut seuraavia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja 1.1.2018 lähtien:

* IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista. Uuden standardin soveltamisesta on kerrottu liitetiedossa 22 Myyntituotot.

* IFRS 9 Rahoitusinstrumentit. Uuden standardin soveltamisesta on kerrottu seuraavissa liitetiedoissa:

- * Liitetieto 10: Oman pääoman ehtoiset instrumentit
- * Liitetieto 11: Saamiset
- * Liitetieto 12: Rahoitusvarat
- * Liitetieto 28: Rahoitustuotot ja -kulut

IFRS 9 -standardin soveltamisen aloittaminen ei muuttanut Suomen rahoitusvelkojen kirjanpidollista käsittelyä tai luokitelua verrattuna IAS 39:ään.

* Muutokset IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin. Muutoksista on kerrottu liitetiedossa 30 Osakeperusteiset maksut.

* IFRIC 22 -tulkinta: Valuuttamääräiset liiketapahtumat ja ennakkomaksut. Kun yhtiölle syntyy ei-monetaarinen omaisuus-erä tai velka sen maksaessa tai saadessa valuuttamääräisen ennakkomaksun ennen kuin maksua vastaava omaisuus-erä, kulu tai tuotto kirjataan, ei-monetaarinen erä arvostetaan käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. IFRIC 22 -tulkinta selvittää, että kun tämä ei-monetaarinen erä kirjataan pois taseesta ja ennakkomaksua koskeva omaisuus-erä, kulu tai tuotto kirjataan, käytetään kirjaamisessa sitä valuuttakurssia, jota käytettiin ennakkomaksun alkuperäisessä kirjaamisessa, eikä valuuttakurssien muutosta huomioida.

Suominen ei sovelle IFRIC 22 -tulkintaa takautuvasti vaan 1.1.2018 tai sen jälkeen tapahtuviin liiketoimiin. Tulkinnan soveltamisella ei ollut merkittävää vaikutusta Suomen konsernitilinpäätöksen kannalta.

1.1.2018 käyttöön otettujen standardien vaikutus vertailukauden konsernitaseeseen, osakekohtaisiin tunnuslukuihin sekä vaihtoehtoisin tunnuslukuihin on esitetty liitetiedossa 35.

Muilla uusilla tai uudistetuilla standardeilla tai tulkinnoilla tai standardien vuosittaisilla parannuksilla, jotka tulivat voimaan 1.1.2018 alkavalla raportointikaudella, ei ole merkittävää vaikutusta Suomen konsernitilinpäätökseen.

Uudet standardit sekä niiden muutokset ja tulkinnat, jotka on julkaistu, mutta tulevat voimaan vuonna 2019 tai myöhemmin

Alla on esitetty erikseen ne uudet standardit ja tulkinnat, joilla on merkittävä vaikutus Suomen konsernitilinpäätökseen. Muilla uusilla tai uudistetuilla standardeilla tai tulkinnoilla, jotka tulevat voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla raportointikausilla, ei ole merkittävää vaikutusta Suomen konsernitilinpäätökseen.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi tulee voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla raportointikausilla, mikäli Euroopan unioni hyväksyy sen. Uuden standardin mukaisesti vuokralleottajan tulee kirjata taseeseensa vuokrasopimusten perusteella syntyvät vuokrasopimusvelat sekä käyttöoikeutta koskevat omaisuus-erät. Standardin johdosta sekä korollisten velkojen että aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden määrät Suomen konsernitaseessa kasvavat. Lisäksi tuloslaskelmaan kirjatut vuokratulot pienenevät ja poistot sekä korkokulut vastaavasti kasvavat, eli standardin käyttöönotto vaikuttaa liikevoittoon.

Suominen omistaa suurimman osan tuotantolaitoksistaan (eli rakennukset ja maa-alueet) sekä kaikki tuotantolinjansa. Vuokratuotantolaitokset Italiassa sekä Windsor Locksissa, Yhdysvalloissa, muodostavat Suomen merkittävimmät vuokrasopimukset. Muut vuokrasopimukset ovat lähinnä toimistotilojen sekä pienempien koneiden ja laitteiden vuokrasopimuksia.

Taseeseen kirjattavien vuokrasopimusvelkojen sekä käyttö-oikeusomaisuuserien kirjanpitoarvoon vaikuttavat muun muassa vuokrasopimusten pituus sekä niihin mahdollisesti liittyvät optiot ja mahdollisuudet pidentää tai lyhentää vuokra-aikaa. Erityisesti kirjanpitoarvoihin vaikuttavat arviot vuokrattujen tuotantolaitosten vuokrasopimusten pituudesta ja mahdollisesta jatkamisesta. Raportointikauden päättymispäivän tilanteen perusteella Suominen arvioi IFRS 16:n soveltamisesta syntyvien vuokrasopimusvelkojensa ja käyttöoikeusomaisuuseriensä kirjanpitoarvojen olevan noin 15-17 milj. euroa.

IFRS 16 -standardin soveltamisen aloittamisessa Suominen noudattaa mallia, jossa vertailutietoja ei oikaista, ja jossa standardin soveltamisen aloittamisesta kertynyt vaikutus kirjataan kertyneiden voittovarojen oikaisuksi aloittavaan taseeseen 1.1.2019.

IFRIC 23 -tulkinta: Tuloverotukseen liittyvä epävarmuus

IFRIC 23 -tulkinta ohjeistaa, kuinka tuloveroihin liittyvän epävarmuus huomioidaan tuloverojen kirjaamisessa. IFRIC 23:n mukaisesti olennaista on se, onko todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy yhtiön valitseman verotuksellisen kannanoton. Mikäli on todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy yhtiön verotuksellisen kannan, ei yhtiöllä ole verotuksellista epävarmuutta, joka vaatisi kirjausta kirjanpitoon. Mikäli on todennäköistä, että veroviranomainen ei hyväksy yhtiön näkemystä, huomioidaan epävarmuuden vaikutus tuloverojen tai laskennallisten verojen kirjaamisessa. Tällöin verotuksellisen epävarmuuden vaikutus huomioidaan joko todennäköisimmän lopputuloksen tai odotetun lopputuloksen perusteella, sen mukaan, kumpi menetelmistä heijastaa lopputulosta paremmin.

Verotuksellisesta epävarmuudesta johtuvia arvioita on muutettava, mikäli ne tosiasiat ja olosuhteet, jotka huomioitiin tuloverotukseen liittyvää epävarmuutta arvioitaessa, muuttuvat.

Tulkinnan mukaan yhtiön tulee valita, käsitteleekö se verotuksellisia epävarmuuksia toisistaan erillisinä, vai voidaanko näitä yhdistää yhden tai useamman eri epävarmuuden kanssa. Yhtiön tulee valita se lähestymistapa, joka parhaiten ennakoii verotuksellisten epävarmuustilanteiden ratkaisua.

Tulkintaa on sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla raportointikausilla. Suominen soveltaa tulkintaa oikaisemalla omaa pääomaa tulkinnan soveltamishetkellä 1.1.2019 oikaisematta vertailutietoja.

Muutokset IAS 19 -standardiin: Järjestelyn muuttaminen, supistaminen tai velvoitteen täyttäminen

Muutokset täsmentävät raportointikauden aikana tapahtuvien järjestelyn muuttamisen, supistamisen tai velvoitteen täyttämisen vaikutuksia kauden työsuoritukseen perustuvan menon sekä nettokoron kirjauksiin. Kun järjestelyä muutetaan, supistetaan tai velvoite täytetään, etuuspohjainen nettovelka tai -omaisuuserä määritetään uudelleen. Tällöin lasketaan työsuoritukseen perustuva meno uudelleen raportointikauden jäljellä olevalle ajalle käyttäen uudelleenmäärittämisessä käytettyjä vakuutusmatemaattisia oletuksia. Myös nettokorko määritetään uudelleen raportointikauden jäljellä olevalle ajalle käyttäen uudelleen määritettyä etuuspohjaista nettovelkaa tai -omaisuuserää sekä uudelleenmäärittämisessä käytettyä diskonttaus korkoa.

Järjestelyn muuttaminen, supistaminen tai velvoitteen täyttäminen saattaa pienentää tai poistaa kokonaan järjestelyn ylijäämän, mikä voi johtaa omaisuuserän enimmäismäärän vaikutuksen muuttumiseen. Koska Suomen etuuspohjaisissa järjestelyissä ei ole ylijäämää, tällä ei ole vaikutusta Suomen konsernitilinpäätökseen.

Muutoksia on sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla raportointikausilla. Koska muutoksia sovelletaan vain siirtymähetken jälkeisiin järjestelyiden muuttamisiin, supistamisiin tai velvoitteen täyttämisiin, ei muutoksilla ole vaikutusta Suomen konsernitilinpäätökseen siirtymähetkellä.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhteisön ja tytäryritykset. Emoyhteisöllä on tytäryrityksissä omistuksensa perusteella suoraan tai tytäryritystensä kautta yli puolet äänivallasta tai muutoin määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Myydyt yritykset ovat mukana konsernitilinpäätöksessä määräysvallan menettämiseen saakka ja raportointikauden aikana hankitut yritykset siitä lähtien, kun määräysvalta on siirtynyt Suomiselle. Keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä, jonka mukaisesti hankintahinta allokoidaan hankitun yrityksen yksilöitävissä oleville varoille ja vastattavaksi otetuille veloille, jotka arvostetaan hankintahetkellä käypään arvoon,

ja jäljelle jäänyt osuus kirjataan liikearvona. Yrityshankintaan liittyvät menot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Kaikki konserniyritysten väliset liiketapahtumat on eliminoitu. Realisoitumattomat tappiot on eliminoitu vain, mikäli tappio ei ole johtunut omaisuuserän arvon alentumisesta.

Ulkomaiset tytäryritykset

Konsernitilinpäätöksissä ulkomaisten tytäryritysten tuloslaskelmat, laajat tuloslaskelmat ja rahavirrat on muunnettu euroiksi käyttäen raportointikauden keskikursseja ja taseet käyttäen raportointikauden päättymispäivän valuuttakursseja.

Kurssiero, joka syntyy tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman ja taseen muuntamisesta eri valuuttakursseilla, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja se sisältyy omaan pääomaan kertyneisiin kurssieroihin. Myös kurssierot, jotka syntyvät nettosijoituksista euroalueen ulkopuolisiin ulkomaisiin tytäryrityksiin, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja ne sisältyvät omaan pääomaan kertyneihin kurssieroihin (liitetieto 14).

Kun tytäryritys myydään kokonaan tai osittain, kyseiseen yritykseen liittyvät kertyneet kurssierot siirretään kokonaisuudessaan tai myytyä osuutta vastaavalta määrältä omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi samalle kaudelle kuin myynnistä syntyneet luovutusvoitot tai -tappiot.

Valuuttamääräiset erät

Konserniyritykset muuntavat omissa kirjanpidoissaan päivittäiset valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjanpitovaluuttakseen tai toimintavaluuttakseen tapahtumapäivän kurssseja käyttäen. Tilinpäätöksissä valuuttamääräiset saamiset ja velat arvostetaan käyttäen raportointikauden päättymispäivän valuuttakursseja. Myyntisaamisiin liittyvät valuuttakurssierot kirjataan myynnin oikaisuiksi ja ostovelkoihin liittyvät valuuttakurssierot hankinnan ja valmistuksen kulujen oikaisuiksi. Rahoitukseen liittyvät valuuttakurssierot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Raportoitavat segmentit

Suomisella ei ole raportoitavia segmenttejä.

Suomisen liiketoiminta muodostuu yhdestä toimintasegmentistä, eli Kuitukankaista, jonka liikevaihdosta Suominen koko liikevaihto koostuu. Kaikki Suominen valmistamat ja myymät tuotteet ovat kuitukankaita, ja tuotteiden tuotantoprosessi ja -teknologia on samanlainen, sillä ne valmistetaan käyttäen samoja tuotantolinjoja. Myös muut käytettävät resurssit, kuten raaka-aineet tai tuotannon johto, ovat yhteisiä kaikille tuotteille. Asiakkaat ovat pääsääntöisesti kuitukankaiden jatkojalostajia, eivätkä tuotteisiin ja asiakkaisiin liittyvät riskit ja kannattavuus poikkea toisistaan. Myös tuotteiden jakelu on samanlaista.

Suomisen myyntiorganisaatio on organisoitu paitsi maantieteellisesti myös asiakkaiden tai asiakkaiden lopputuotteiden perusteella Convenience- ja Care-liiketoiminta-alueisiin. Merkitävien asiakassuhteiden ("Global Accounts") hoitaminen on kuitenkin riippumatonta liiketoiminta-alueista, sillä niitä hoidetaan keskitetysti. Suominen raportoi liikevaihtonsa paitsi liiketoiminta-alueittain myös maantieteellisesti.

Koska resursseja ei ole erikseen kohdennettu Convenience- tai Care-liiketoiminta-alueille, tuotantokapasiteetin tai muiden resurssien kohdentaminen joko Convenience- tai Care-liiketoiminta-alueen tuotteille riippuu sen hetkisestä tilauskannasta ja vapaasta tuotantokapasiteetista.

Suomisen ylin operatiivinen päätöksentekijä on konsernin toimitusjohtaja, jota konsernin johtoryhmä avustaa. Toimitusjohtaja tekee päätökset konsernin resurssien kohdentamiseksi, kuitenkin niin, että lakisääteiset ja kokoluokaltaan merkittävät asiat, kuten konsernin kannalta merkittävät investoinnit, toimitusjohtaja esittelee hallituksen hyväksyttäväksi.

Koko yhteisöä koskevat tiedot on kerrottu liitetiedossa 23.

Tutkimus- ja kehityksenot

Tutkimus- ja kehityksenot kirjataan tulosvaikutteisesti. Uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaan liittyviä kuluja ei ole aktivoitu, koska tutkimus- ja kehitystoiminnassa ei synny erillisiä hyödykkeitä tai niistä saatavia tuottoja ei voida luotettavasti arvioida.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset kirjataan tulosvaikutteisesti samanaikaisesti niiden kulujen kanssa, joita ne on tarkoitettu kattamaan. Ne kirjataan katettavien kulujen vähennykseksi. Julkiset avustukset, jotka on saatu aineellisten hyödykkeiden tai muiden varojen hankintaan, kirjataan kyseisten hyödykkeiden tai varojen hankintamenon vähennyksiksi.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernille on syntynyt aikaisemman tapahtuman seurauksen olemassa oleva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, ja on todennäköistä, että velvoitteen täyttäminen edellyttää maksua ja aiheuttaa taloudellisen menetyksen, ja kun velvoitteen määrä on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset kirjataan velaksi taseeseen. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Mikäli rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varaukset diskontataan.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan vain silloin, kun siitä on laadittu yksityiskohtainen, asianmukainen suunnitelma ja suunnitelman toimeenpano on aloitettu tai siitä on tiedotettu niille, joihin järjestely vaikuttaa.

Osingonjako ja muu varojen jako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingonjaosta tai muusta varojen jaosta ei tehdä kirjausta tilinpäätökseen. Osingonjako tai muu varojen jako kirjataan vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Tilintarkastus

Neljännesvuositiedot ja osavuosikatsaukset ovat tilintarkastamattomia.

Muut laatomperiaatteet

Varoja, velkoja sekä tuloslaskelmaeriä koskevat laatomperiaatteet on esitetty kutakin erää koskevan liitetiedon yhteydessä.

2. JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT ARVIOT JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Laadittaessa konsernitiilinpäätöstä kansainvälisten tilinpäätösstandardien mukaisesti yrityksen johto joutuu tekemään arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat taseen omaisuus- ja velkamääriin, vastuusitoumusten ja ehdollisten velkojen ja varojen määriin sekä raportointikauden tuottoihin ja kuluihin. Toteumat voivat poiketa näistä arvioista.

Johdon harkintaa edellyttäviä arvioita sisältyy omaisuserien, etenkin liikearvon, arvonalentumistestauksiin, yrityshankintojen yhteydessä konserniin tulleiden aineellisten käyttöomaisuus- hyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden käypiin arvoihin ja taloudellisiin vaikutusaikoihin, muiden aineellisten käyttöomaisuus- hyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin, vaihto-omaisuuden sekä myynti- ja lainasaamisten arvostukseen, laskennallisten verojen kirjaamiseen ja arvostamiseen sekä arvioon varausten määrästä ja todennäköisyydestä.

Tehtyjä arvioita ja harkintaan perustuvia ratkaisuja arvioidaan jatkuvasti, ja ne perustuvat aikaisempaan kokemukseen ja muihin tekijöihin, kuten tulevaisuuden tapahtumia koskeviin odotuksiin, joiden katsotaan olevan olosuhteet huomioon ottaen järkeviä.

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja niihin liittyvät epävarmuustekijät on esitetty kutakin erää koskevan liitetiedon yhteydessä.

3. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille, joita ovat muun muassa valuutta-, korko-, vastapuoli-, likviditeetti- ja luottoriski. Suominen Oyj:n hallituksen hyväksymä rahoituspolitiikka määrittelee konsernissa noudatettavat rahoituksen toimintavaltuudet, -vastuut ja -periaatteet. Rahoitus ja rahoitusriskien hallinta on keskitetty emoyhtiön rahoitusosastolle, joka toimii sisäisenä pankkina tarjoten rahoituspalveluja tytäryhtiöille. Rahoitusriskien hallintaa ohjaa rahoituspolitiikka, joka määrittää periaatteet ja riskilimiitit velkarakenteeseen, vastapuoliin, pankkisuhteisiin ja korko- ja valuuttariskiin liittyen.

Rahoituspolitiikan mukaisesti toimitusjohtaja hyväksyy kaikki merkittävät rahoitusoperaatiot ja rahoitusriskien suojausten päälinjat. Talousjohtaja valvoo, että rahoituspolitiikkaa noudatetaan koko konsernissa, ja vastaa rahoitustoiminnasta niin rahoituksen hankinnan, likvideettihallinnan kuin rahoitusriskien hallinnan osalta.

Valuuttariski

Suominen-konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut valuuttakurssivaihteluista aiheutuville transaktio- ja translaatoriskeille, joilla voi olla vaikutusta sekä konsernin tulokseen että taloudelliseen asemaan. Transaktioriski syntyy pääasiassa myynti- ja ostotoiminnoista syntyvistä valuuttamääräisistä rahavirroista, kun taas translaatoriskit syntyvät konsernin muiden kuin euromääräisten tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja tase-erien sekä muiden valuuttamääräisten tase-erien muuntamisesta emoyhtiön toimintavaihteluksi eli euroiksi. Konsernin valuuttariskien hallinnan tavoitteena on suojata liiketoiminnan tulosta ja rajoittaa valuuttakurssimuutosten aiheuttamaa vaihtelua rahavirroissa, tuloksessa ja taseessa.

Merkittävimmät valuuttakurssivaikutukset aiheutuvat Yhdysvaltain dollarista, minkä lisäksi konsernille muodostuu valuuttariskiä Brasilian realista.

Valuuttamääräiseen transaktiopositioon sisällytetään sovitut ja ennustetut valuuttamääräiset rahavirrat 12 kuukauden jaksolla. Transaktioriski muodostuu pääasiassa Yhdysvaltojen dollariin määräisistä transaktioista euroalueella ja Brasiliassa sekä euromääräisistä transaktioista Yhdysvalloissa ja Brasiliassa. Yhdysvaltain dollariin transaktioriski syntyy sekä operatiivisista liiketoimintaan liittyvistä eristä että rahoituseristä. Valuuttariskit suojataan tapauskohtaisesti.

Suojaustoiminnassa käytetään jossain määrin valuuttatermiinejä, joiden hinnoittelu on todennettavissa markkinoilta. Suominen ei sovelle suojauslaskentaa operatiivista toimintaa suojaavien valuuttajohdannaisten kirjauksissa, joten näiden suojausinstrumenttien käyvän arvon muutokset kirjataan tulospaikoissa.

Suominen sovelsi vuonna 2017 suojauslaskentaa sellaisten valuuttajohdannaisten osalta, jotka suojasivat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan sisältyvää valuuttariskiä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon sisällytetty valuuttakurssisuojauksesta johtunut määrä oli vertailukaudella -35 tuhatta euroa.

Konsernin transaktiopositio oli raportointikauden päättyessä seuraava:

1 000 euroa	Transaktiopositio 2018		Transaktiopositio 2017	
	12 kuukauden rahavirta	Suojaukset valuuttatermiineillä	12 kuukauden rahavirta	Suojaukset valuuttatermiineillä
USD/EUR	-773	-1 397	-5 317	-1 334
EUR/BRL	-1 740	–	-1 218	–
USD/BRL	-10 624	–	-8 409	–

Vastaavasti konsernin translaatioasema oli raportointikauden päättyessä seuraava:

Translaatiopositio 2018 euroa vastaan

1 000 euroa	Antolainat	Rahavarat ja sisäiset ottolainat	Ulkoiset ottolainat	Tytäryhtiöiden oma pääoma	Suojattu valuuttajohdannaisilla	Suojaamaton
BRL	–	3 636	–	16 797	–	20 433
USD	50 154	16 302	–	69 956	–	136 412

Translaatiopositio 2017 euroa vastaan

1 000 euroa	Antolainat	Rahavarat ja sisäiset ottolainat	Ulkoiset ottolainat	Tytäryhtiöiden oma pääoma	Suojattu valuuttajohdannaisilla	Suojaamaton
BRL	–	4 938	–	18 341	–	23 279
USD	47 883	7 632	–	84 237	–	139 752

Antolainat sisältävät konsernin sisäiset antolainat tytäryhtiöille (+). USD-määräiset antolainat tytäryhtiöille ovat rinnastettavissa omaan pääomaan, koska niiden takaisinmaksu ei ole ennakoitavissa lähitulevaisuudessa. Näiden lainojen määrät olivat 57,4 milj. USD eli raportointikauden päättyessä 50,2 milj. euroa. Oman pääoman luonteisista lainoista kurssierot kirjataan muiden oman pääoman ehtoisten sijoitusten tapaan laajan tuloksen kurssi-eroihin. Sisäisten ja ulkoisten ottolainojen kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Suominen suojsi osittain vuonna 2017 USD-määräistä translaatiopositiotaan ulkoisella 20,1 milj. USD suuruisella ulkoisella valuuttalainalla. Valuuttalainat maksettiin pois vuoden 2017 aikana.

Rahoitusinstrumenttien herkkyyshanalyysi

Kansainväliset tilinpäätösstandardit edellyttävät rahoitusinstrumenttien herkkyyshanalyysin esittämistä. Seuraavalla sivulla olevassa herkkyyshanalyysissä rahoitusinstrumentit sisältävät valuuttajohdannaiset, lyhyt- ja pitkäaikaiset valuuttamääräiset lainasaamiset tytäryhtiöiltä ja velat tytäryhtiölle. Taulukossa herkkyyttä on arvioitu valuuttojen toteutuneen 12 kuukauden volatiliteetin perusteella siten, että valuuttakurssimuutoksen vaikutus lasketaan seuraavalla 12 kuukauden jaksolla verrattuna raportointikauden päättymispäivän kurssiin. Valuuttakurssimuutos tarkoittaa euron muutosta Yhdysvaltain dollaria vastaan.

2018

1 000 euroa	Valuutta vahvistuu %	A. Vaikutus voittoon verojen jälkeen	B. Vaikutus omaan pääomaan verojen jälkeen (ilman A:n vaikutusta)	Valuutta heikkenee %	A. Vaikutus voittoon verojen jälkeen	B. Vaikutus omaan pääomaan verojen jälkeen (ilman A:n vaikutusta)
USD/EUR	7	-81	2 884	7	81	-2 884

2017

1 000 euroa	Valuutta vahvistuu %	A. Vaikutus voittoon verojen jälkeen	B. Vaikutus omaan pääomaan verojen jälkeen (ilman A:n vaikutusta)	Valuutta heikkenee %	A. Vaikutus voittoon verojen jälkeen	B. Vaikutus omaan pääomaan verojen jälkeen (ilman A:n vaikutusta)
USD/EUR	7	-76	2 693	7	76	-2 693

Valuuttasuojauksen tehokkuus ja herkkyytarkastelu

Suominen on tarkastellut suojaustoiminnan tehokkuutta tarkastelemalla konsernin ennustettua 12 kuukauden nettovaluuttavirtaa siten, että suojausinstrumenttien kompensoiva vaikutus huomioidaan tarkastelussa. Tässä tarkastelussa yllä olevien valuuttakurssien muutosten nettovaikutus vuoden 2018 voittoon verojen jälkeen olisi - /+ 125 tuhatta euroa (- /+ 374 tuhatta euroa). Taulukossa herkkyyttä on arvioitu valuuttojen toteutuneen 12 kuukauden volatiliiteetin perusteella siten, että kurssimuutoksen vaikutus lasketaan seuraavalla 12 kuukauden jaksolla verrattuna raportointikauden päättymispäivän kurssiin.

2018

1 000 euroa	Valuutta vahvistuu / heikkenee %	Kurssi-muutoksen vaikutus 12 kuukauden valuuttavirtaan	Kurssi-muutoksen vaikutus suojausinstrumentteihin	Netto-vaikutus verojen jälkeen
USD/EUR	+7 / -7	-56 / +56	-100 / +100	-125 / +125

Korkoriski

Suominen altistuu korkorisille rahoittaessaan liiketoimintaansa euro- tai valuuttamääräisellä velalla. Korkoriski syntyy vaihtuvakorkoisen velan uudelleenhinnoittelusta tai uuden vaihtuvakorkoisen velan nostamisesta. Kiinteäkorkoinen velka on altis käyvän arvon muutoksille. Korkorisien hallinnan tavoitteena on tuoda ennustettavuutta korkokuluihin ja tulokseen pitämällä duraatio optimaalisena kiinteä- ja vaihtuvakorkoisen velan suhteella. Suominen lainasalkkuun sisältyy sekä vaihtuva- että

kiinteäkorkoisia velkoja. Suominen luottolimiitin puitteissa nostetut lainat ovat vaihtuvakorkoisia. Suominen hallitus on määrittänyt lainasalkun korkorakenteen sekä sen poikkeamarajat. Keskimääräinen korkoduraatio voi vaihdella 12 ja 48 kuukauden välillä. Raportointikauden päättymispäivänä se oli 38 kuukautta (vuonna 2017 45 kuukautta).

Raportointikauden päättyessä konsernin kiinteäkorkoisten velkojen tasearvo oli 96,5 milj. euroa (95,5 milj. euroa) ja vaihtuvakorkoisten velkojen tase-arvo oli 5,0 milj. euroa (15,0 milj. euroa).

Korkoriskiä on tarkasteltu herkkyytenä korkokäyrän 0,5 prosenttiyksikön muutokselle. Korkotason nousu kautta koko korkokäyrän 0,5 prosenttiyksiköllä olisi vaikuttanut Suominen lainojen korkotasoihin ja korkovirtoihin ja markkina-arvoihin yhden vuoden aikana seuraavasti:

1 000 euroa	2018		2017	
	Korko-muutos, prosenttiyksikköä	Vaikutus voittoon verojen jälkeen	Korko-muutos, prosenttiyksikköä	Vaikutus voittoon verojen jälkeen
Vaihtuvakorkoiset lainat	+ /- 0,5	- /+20	+ /- 0,5	- /+60

Raportointikauden päättyessä konsernin rahavarat olivat 27,8 milj. euroa (27,2 milj. euroa). Rahavaroja ei ole huomioitu herkkyyssanalyysissä.

Luottoriski

Konsernin suurimmat yksittäiset luottoriskit ovat myyntisaamisissa korkean luottoluokituksen omaavilta kansainvälisiltä asiakasyrityksiltä. Hallituksen hyväksymä luottopolitiikka säätelee asiakkaille tapahtuvan luotonannon periaatteet ja organisaation vastuut. Asiakkaille myönnetään luottoa luotonvahvistamisprosessin seurauksena. Asiakkaiden luottotilanteesta annetaan vähintään kerran kuukaudessa raportit myynnistä vastaaville henkilöille. Raportointikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjautetut myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot olivat 672 tuhatta euroa (110 tuhatta euroa). Myyntisaamisten ikäkauma on esitetty konsernitiilin päätöksen liitetiedossa 11. Myyntisaamisten tasearvo vastaa luottoriskin enimmäismäärää. Myyntisaamisiin sisältyvän luottoriskin määrittämisestä on kerrottu liitetiedossa 11.

Konsernilla on myyntisaamisten myyntiohjelma ("Supply Chain Financing"), joka vastaa raportointikauden päättymispäivänä noin neljäsosaa konsernin myynnistä. Myyntisaamisten myyntiohjelman ehtojen mukaisesti konserni on siirtänyt saamiin liittyvät sopimukselliset oikeudet ja riskit toiselle osapuolelle.

Myyntisaamisten lisäksi Suomiselle syntyy luottoriskiä Joustopakkaukset-liiketoiminnan myynnin yhteydessä vuonna 2014 myönnettyistä lainasaamisista. Lainasaamisista turvaavista vakuuksista sekä luottoriskin määrittämisestä on kerrottu konsernitiilin päätöksen liitetiedossa 11.

Suomisen hallitus on vahvistanut sijoitustoiminnalle ja johdannaissopimuksien käytölle vastapuolilistan, joka perustuu arvioon hyvästä luottokelpoisuudesta ja jossa vastapuolen maksimiriskimäärä on määritelty. Ylimääräiset rahavarat voidaan sijoittaa pankkeihin tai yritystodistuksiin, joilla arvioidaan olevan hyvä luottokelpoisuus ja likviditeetti. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa raportointikauden päättymispäivänä.

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Suomisen tavoitteena on käyttää useita rahoituksen lähteitä. Konserni ylläpitää pitkiä ja luottamuksellisia suhteita pääpankkeihinsa hankkien näiltä erilaisia palveluita ja neuvonantoa.

Jälleerahoitusriskiä pyritään vähentämään jakamalla lainojen erääntyminen usealle vuodelle.

Suominen sopi syyskuussa 2017 uudesta syndikaattilainajärjestelystä. Lainarahoitus sisältää nelivuotisen 100 milj. euron luottolimiitin (revolving credit facility). Lainasopimus on solmittu Nordea Pankin ja Svenska Handelsbankenin kanssa. Uuden pankkilainan taloudelliset kovenantit ovat nettovelkojen suhde käyttökatteeseen (leverage ratio) sekä velkaantumistasaste (gearing).

Suominen Oyj ilmoitti syyskuussa 2017 laskevana liikkeelle 85 milj. euron suuruisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan, jonka kiinteä vuotuinen kuponkikorko on 2,50 % ja joka erääntyy 3.10.2022. Joukkovelkakirjalaina on noteerattu Nasdaq Helsingissä 10.10.2017 lähtien.

Rahoitusvelkojen erääntyminen 2018

1 000 euroa

Rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Sopimukselliset rahavirrat	Erääntyminen			
			Alle 6 kuukautta	6–12 kuukautta	1–2 vuotta	2–5 vuotta
Joukkovelkakirjalainat	96 301	109 918	344	18 199	2 125	89 250
Lainat rahoituslaitoksilta	5 000	5 032	5 032	–	–	–
Rahoitusleasingvelat	162	173	51	35	87	–
Muut rahoitusvelat	308	308	308	–	–	–
Ostovelat	66 677	66 677	66 677	–	–	–
Yhteensä	168 448	182 108	72 412	18 234	2 212	89 250

Vuokravastuiden erääntyminen on esitetty liitetiedossa 34.

Ehdolliset velat	Yhteensä	Erääntyminen			
		Alle 6 kuukautta	6–12 kuukautta	1–2 vuotta	2–5 vuotta
Takausvastuut	10 516	3 000	1 500	163	5 853
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukselliset sitoumukset	1 128	1 128	–	–	–
Yhteensä	11 644	4 128	1 500	163	5 853

Suominen Oyj teki syyskuussa 2017 vuonna 2014 liikkeelle laskevan 75 milj. euron joukkovelkakirjalainan haltijoille vapaaehtoisesta takaisinostotarjouksesta. Takaisin ostettujen joukkovelkakirjalainojen määrä oli 59 270 000 euroa.

Nostettujen lainojen sitovien limiittisopimusten mukainen keskimaturiteetti oli raportointikauden päättyessä 3,1 vuotta (3,7 vuotta). Raportointikauden päättymispäivänä sidottua rahoituslimiittiä (revolving credit facility) on käyttämättä 91 milj. euroa.

Emoyhtiön rahoitusosasto hallinnoi likviditeettiä usealla konsernitiilirakenteella, jotka on sovittu yhteistyöpankkien kanssa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty rahoitusvelkojen ja johdannaisten erääntyminen diskonttaamattomina rahavirtoina. Luvut sisältävät sekä koronmaksut että velkojen takaisinmaksut.

Rahoitusvelkojen erääntyminen 2017

1 000 euroa

Rahoitusvelat	Kirjanpitoarvo	Sopimukselliset rahavirrat	Erääntyminen			
			Alle 6 kuukautta	6–12 kuukautta	1–2 vuotta	2–5 vuotta
Joukkovelkakirjalainat	95 192	112 731	344	2 469	18 543	91 375
Lainat rahoituslaitoksilta	15 000	15 044	15 044	–	–	–
Rahoitusleasingvelat	280	304	66	66	85	87
Muut rahoitusvelat	301	301	301	–	–	–
Ostovelat	52 145	52 145	52 047	98	–	–
Yhteensä	162 918	180 525	67 802	2 633	18 628	91 462

Vuokravastuiden erääntyminen on esitetetty liitetiedossa 34.

Ehdolliset velat	Yhteensä	Erääntyminen			
		Alle 6 kuukautta	6–12 kuukautta	1–2 vuotta	2–5 vuotta
Takausvastuut	9 865	3 000	1 500	163	5 202
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukselliset sitoumukset	86	86	–	–	–
Yhteensä	9 951	3 086	1 500	163	5 202

4. PÄÄOMAN HALLINTA

Suomisen pääoman hallinnan pyrkimyksenä on tase- ja pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla sen toimintaedellytykset sekä kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena kilpailukykyinen tuotto sijoitetulle pääomalle. Pääomarakenteen tulee turvata Suomisen velkarahoitusmahdollisuudet. Pääomarakennetta suunniteltaessa pyritään ottamaan huomioon liiketoiminnan nykyiset ja tulevat tarpeet sekä varmistamaan rahoituksen kilpailukykyiset kustannukset.

Suomisen hallitus seuraa omavaraisuus- ja velkaantumisasatetta (gearing). Velkaantumisaste mitataan korollisten nettovelkojen suhteena konsernin omaan pääomaan. Omavaraisuusaste laskeaan konsernin oman pääoman ja saaduilla ennakoinnilla oikaistun taseen loppusumman suhteena.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan muun muassa osingon- tai varojenjaon ja osakeantien avulla. Suomisella on tarvittaessa mahdollisuus hankkia omia osakkeita ja laskea liikkeelle uusia osakkeita yhtiökokouksen valtuutusten mukaisesti tai päättää omaisuuserien tai liiketoimintojen myynnistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin omavaraisuusaste oli 40,7 % (42,5 %, oikaistu) ja velkaantumisaste oli 54,2 % (59,5 %, oikaistu) 31.12.2018. Konsernilla on selected supplier -statuksella eräiden asiakkaidensa kanssa "Supply Chain Financing" -ohjelma, jossa myyntisaamia myydään siten, että Suomisen oikeudet ja velvoitteet kyseisiin saamiin lakkaavat ("non-recourse"). Ohjelma vapauttaa sitoutunutta pääomaa.

Rahoituksen hankintaa (funding) hoidetaan siten, että rahoittajien luottamus yhtiöön on hyvä. Yhteistyö pankkien kanssa rakentuu pitkäaikaisiin pankkisuhteisiin.

Suomisen tavoitteena on hoitaa lainavelvoitteensa liiketoiminnan rahavirralla sekä tarvittaessa vapauttamalla pääomaa myymällä ei-keskeisiä liiketoimintoja ja omaisuuseriä.

Konsernin vieraan pääoman ehtoihin rahoitussopimuksiin liittyy kovenanttiehtoja, jotka on sidottu konsernitason tunnuslukuihin. Luottolimitin taloudelliset kovenantit ovat nettovelkojen suhde käyttökatteeseen (leverage ratio) sekä velkaantumisaste (gearing). Mikäli kovenanttiehdot eivät täyty, tulee lainanantajien kanssa aloittaa neuvottelut.

Suomisen korollisista veloista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 17.

Omavaraisuusaste ja velkaantumisaste raportointikauden päättymispäivänä

Viite	milj. euroa	Oikaistu	
		2018	2017
Liitetieto 17	Korollisten velkojen nimellisarvo	105,9	116,0
Liitetieto 11	Korolliset saamiset	-7,4	-7,4
Konsernin tase	Rahavarat	-27,8	-27,2
	Korolliset nettovelat	70,8	81,4
	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	130,5	136,8
	Taseen loppusumma – saadut ennakot	320,7	322,0
	Velkaantumisaste, %	54,2	59,5
	Omavaraisuusaste, %	40,7	42,5

5. LIIKEARVO

1 000 euroa

Liikearvon arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksissa on rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetty käyttöarvon avulla, joka on saatu diskonttaamalla sen arvioidut vastaiset rahavirrat. Rahavirtaa tuottavan yksikön ennakoitua rahavirrat perustuvat toteutuneeseen kehitykseen, vuosisuunnitelmiin sekä strategiatyön pohjalta laadittuihin viiden vuoden ennusteisiin. Ennusteiden keskeiset perusteet käydään läpi aina testausta suoritettaessa. Ennustekautta myöhemmät rahavirrat arvioidaan ekstrapoloimalla suunnitelmiin perustuvat luvut toimialakohtaisella kasvuprosentilla. Käyttöarvojen keskeiset oletukset liittyvät rahavirtayksikön volyymin kehitykseen, toiminnan kannattavuuteen, kustannustasoon sekä käytettyyn diskonttauskorkoon.

Hyödykkeiden korvausinvestoinnit on arvioitu taloudelliseen pitoaikaan perustuvien suunnitelmapoistojen perusteella siten, että niillä voidaan säilyttää nykyinen tuotantokapasiteetti.

Suomisen liikevaihdon vuosikasvuksi ennustejaksolla 2018–2022 on arvioitu 4,2 %. Vuonna 2017 konserni julkisti strategiansa seuraavalle viisivuotiskaudelle. Strategian lähtökohtana on strategiakausilla 2012–2014 ja 2015–2015 Suomisen liiketoiminnalle luotu perusta. Vuosina 2012–2014 vakautettiin konsernin toiminta ja vuosina 2015–2017 luotiin perusta tulevalle kasvulle. Tätä tuki Suomisen kasvuinvestointiohjelma, erityisesti Alicanten, Paulinian ja Bethunen tehtailla. Nämä investoinnit mahdollistavat sen, että näillä tehtailla voidaan valmistaa enemmän korkeamman lisäarvon tuotteita. Investointi uuteen tuotantolinjaan Bethunen tehtaalla lisäsi myös Suomisen tuotantokapasiteettia.

Diskonttauskorkojen määrittämisessä on käytetty testausajan kohdan pääomakustannusta tavoitteelliselle pääomarakenteelle, jossa velan suhde omaan pääomaan on 65 %. Pääomakustannus on laskettu oman pääoman ja vieraan pääoman keskimääräisenä kustannuksena ennen veroja ottaen huomioon riskittömän sijoituksen tuottovaade, oman pääoman riskilisa sekä vieraan pääoman rahoittajien marginaali. Vieraan pääoman kustannuspohjana on käytetty toimintamaittain painotettua 10 vuoden valtion velkakirjojen riskitöntä keskimorkoa.

Arvonalentumistestauksen laskelmat perustuvat testaushetken arvioihin tulevaisuudesta. Käyttöarvojen riskitarkastelussa on arvioitu rahavirtojen määrän ja ajoituksen vaihtelua. Laskelmiin sisältyy epävarmuutta ja riskiä on huomioitu diskonttauskorossa sekä oikaisemalla rahavirtoja kokemusperäisellä tiedolla aikaisempien testauksien osumatarkkuudesta.

Liikearvon testauksessa on kirjanpitoarvossa huomioitu paitsi liikearvon kirjanpitoarvo myös aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo sekä käyttöpääoma. Mikäli diskonttauskorko nousisi 1,205 prosenttiyksikköä tai pitkän aikavälin vuotuinen liikevoittoprosentti laskisi 0,683 prosenttiyksikköä, kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo.

Arvonalentumistestauksessa käytetyt keskeiset oletukset

	2018	2017
Diskonttauskorko ennen veroja	13,7 %	13,4 %
Liikevaihdon kasvu 2018–2022 (2017–2021)	4,2 %	8,4 %
Pitkän aikavälin vuotuinen kasvu	1,0 %	1,0 %
Pitkän aikavälin vuotuinen liikevoittoprosentti	6,3 %	11,0 %

Laatimisperiaatteet

Liiketoimintojen yhdistämisestä syntynyt liikearvo muodostuu hankinnassa luovutetun vastikkeen ja käypiin arvoihin arvostettujen hankittujen nettovarojen erotuksena. Liikearvo kohdistetaan niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joiden on katsottu hyötyvän hankituista nettovaroista sekä niiden tuomista synergiaeduista. Liikearvo testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa. Jos liikearvon arvonalentumistestaus osoittaa, että sen rahavirtaa tuottavan yksikön, johon liikearvo sisältyy, kerrytettävissä oleva rahamäärä on alempi kuin sen kirjanpitoarvo, kirjataan liikearvon ja mahdollisten muiden omaisuuserien arvonalentumistappio kuluksi tuloslaskelmaan. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa myöhemmillä raportointikausilla.

Suomisen liikearvo on syntynyt Ahlstromin Home and Personal -liiketoiminnan ostosta vuonna 2011. Liikearvon kirjanpitoarvo oli raportointikauden päättymispäivänä 15 495 tuhatta euroa (15 495 tuhatta euroa vuonna 2017). Suomisella on yksi toimintasegmentti (Kuitukankaat), joka on myös rahavirtaa tuottava yksikkö, jolle koko liikearvo on kohdistettu.

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Liikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Testauksessa käytetyt kerrytettävissä olevat rahamäärät perustuvat käyttöarvolaskelmiin, jotka edellyttävät arvioiden tekemistä. Toteutuneet rahavirrat voivat poiketa arvioiduista diskontatuista tulevista rahavirroista. Arvioituihin tuleviin rahavirtoihin liittyviä epävarmuustekijöitä ovat muun muassa omaisuuserien pitkä taloudellinen käyttöaika, tuotteiden ennustettujen myyntihintojen, tuotantokustannusten sekä laskelmissa käytetyn diskonttauskoron muutokset.

6. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 euroa

Laatimisperiaatteet

Aineettomat oikeudet ovat patentteja, tavaramerkkejä, ohjelmistolisenssejä sekä asiakassuhteita, joille on liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä kohdistettu hankintamenoa arvostamalla ne hankintahetkellä käypään arvoon. Muut aineettomat hyödykkeet ovat ohjelmistojen tai vastaavan aineettoman omaisuuden kehittämiseen ja hankintaan liittyviä kustannuksia. Mikäli aineeton hyödyke on IAS 23:n mukainen ehdot täyttävä omaisuus, eli sen valmiiksi saattaminen vaatii huomattavan pitkän ajan, aktivoidaan vieraan pääoman menot kyseisen hyödykkeen hankintamenoon.

Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan vain siinä tapauksessa, että niiden vaikutuksesta yritykselle koitua taloudellinen hyöty lisääntyy yli alun perin arvioidun suoritustason. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet kirjataan taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumistappioilla ja ne poistetaan tasapoistoin niiden arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Hankittujen tytäryritysten aineettomat hyödykkeet arvostetaan tytäryrityksen hankintahetkellä käypään arvoon.

Suomisella ei ole muita aineettomia hyödykkeitä kuin liikearvo, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Liikearvolle sekä raportointikauden lopussa keskeneräisille aineettomille hyö-

dykkeille tehdään arvonalentumistesti. Liikearvosta on kerrottu tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 5.

Muut aineettomat hyödykkeet testataan arvonalentumistappion varalta mikäli on viitteitä siitä, että hyödykkeen arvo on alentunut. Arvonalentumistestauksesta on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 27.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat

Liikearvo	ei poistoja
Aineettomat oikeudet	3–13 vuotta
Asiakassuhteet	13 vuotta
Muut aineettomat hyödykkeet	5–10 vuotta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoja

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvoja verrataan hyödykkeiden kerrytettävissä olevaan rahamäärään, mikäli on syytä olettaa, että hyödykkeiden arvo on alentunut. Kerrytettävä rahamäärä on hyödykkeen käypä arvo tai tätä korkeampi käyttöarvo, joka lasketaan diskonttaamalla hyödykkeen kerryttämät vastaiset rahavirrat nykyarvoonsa. Mikäli kerrytettävissä oleva rahamäärä on alempi kuin hyödykkeen kirjanpitoarvo, kirjataan arvonalentumistappio. Sekä rahavirtojen määrä että niiden ajoitus perustuvat johdon arvioon.

Aineettomien hyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika perustuu johdon arvioon siitä ajanjaksosta, jolloin kyseisen hyödykkeen odotetaan olevan Suominen käytettävissä. Hyödykkeen todellinen taloudellinen vaikutusaika voi kuitenkin poiketa alun perin arvioidusta, jolloin joko korjataan hyödykkeestä tehtäviä vuosittaisia poistoja tai kirjataan arvonalentumistappio.

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2018
Hankintameno 1.1.	15 010	15 496	7 386	7 714	45 606
Kurssiero	-17	-	19	0	2
Lisäykset	120	-	13	6 024	6 157
Vähennykset ja myynnit	-	-	-158	-	-158
Siirrot erien välillä	9 078	-	-393	-9 078	-393
Hankintameno 31.12.	24 191	15 496	6 867	4 660	51 214
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-9 095	-	-3 490	-56	-12 640
Kurssiero	12	-	5	-	17
Raportointikauden poistot	-1 787	-	-583	-	-2 371
Vähennykset ja myynnit	-	-	158	-	158
Siirrot erien välillä	-	-	349	-	349
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-10 870	-	-3 562	-56	-14 488
Kirjanpitoarvo 31.12.	13 320	15 496	3 304	4 605	36 727

	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2017
Hankintameno 1.1.	13 724	15 496	7 546	3 212	39 978
Kurssiero	-43	-	-159	0	-202
Lisäykset	139	-	-	5 823	5 962
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-	-	-	65	65
Vähennykset ja myynnit	-90	-	-	-36	-126
Siirrot erien välillä	1 280	-	-	-1 350	-70
Hankintameno 31.12.	15 010	15 496	7 386	7 714	45 606
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-7 348	-	-2 945	-56	-10 349
Kurssiero	34	-	77	-	111
Raportointikauden poistot	-1 871	-	-622	-	-2 493
Vähennykset ja myynnit	90	-	-	-	90
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-9 095	-	-3 490	-56	-12 640
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 915	15 496	3 896	7 660	32 966

Vuonna 2011 kohdistettiin Ahlstromin Home and Personal -liiketoimintojen hankintahinnasta 5 979 tuhatta euroa asiakassuhteisiin. Raportointikauden päättyessä näiden asiakassuhteiden kirjanpitoarvo oli 2 683 tuhatta euroa.

7. AINEELLISET KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEET

1 000 euroa

Laatimisperiaatteet

Maa-alueet, rakennukset, koneet ja laitteet muodostavat suurimman osan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Ne arvostetaan taseeseen välittömään hankintamenoon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla. Mikäli aineellinen hyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat poikkeavat toisistaan, käsitellään kukin osa erillisenä hyödykkeenä. Hankittujen tytäryritysten aineelliset hyödykkeet arvostetaan tytäryrityksen hankintahetkellä käypään arvoon.

Kun aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen erillisenä hyödykkeenä käsitelty osa uusitaan, uuteen osaan liittyvät kulut aktivoidaan ja korvattavan osan mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muut myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun ne lisäävät hyödykkeestä yritykselle koituvaa taloudellista hyötyä. Normaali kunnossapito- ja korjauskustannukset kirjataan tulosvaikutteisesti niiden syntyhetkellä.

Vieraan pääoman menot aktivoidaan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintameno, mikäli hyödykkeet ovat ehdot täyttäviä omaisuuseriä siten kuin IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardissa määritellään.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Poistojen tekeminen aloitetaan, kun hyödyke on valmis käytettäväksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja, koska niillä katsotaan olevan rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä tai luovutuksesta syntyvät voitot tai tappiot määritetään myyntihinnan ja hyödykkeen kirjanpitoarvon erotuksena, ja ne kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajat

Maa-alueet	ei poistoja
Rakennukset ja rakennelmat	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	4–20 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–5 vuotta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoja

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvoja verrataan hyödykkeiden kerryttävissä olevaan rahamäärään, mikäli on syytä olettaa, että hyödykkeiden arvo on alentunut. Kerrytettävä rahamäärä on hyödykkeen käypä arvo tai tätä korkeampi käyttöarvo, joka lasketaan diskonttaamalla hyödykkeen kerryttämät vastaiset rahavirrat nykyarvoonsa. Mikäli kerrytettävissä oleva rahamäärä on alempi kuin hyödykkeen kirjanpitoarvo, kirjataan arvonalentumistappio. Sekä rahavirtojen määrä että niiden ajoitus perustuvat johdon arvioon.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellinen vaikutusaika perustuu johdon arvioon siitä ajanjaksosta, jolloin kyseisen hyödykkeen odotetaan olevan Suominen käytettävissä. Hyödykkeen todellinen taloudellinen vaikutusaika voi kuitenkin poiketa alun perin arvioidusta, jolloin joko korjataan hyödykkeestä tehtäviä vuosittaisia poistoja tai kirjataan arvonalentumistappio.

	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2018
Hankintameno 1.1.	3 524	59 298	224 227	487	3 594	291 132
Kurssiero	-159	897	5 336	-1	107	6 180
Lisäykset	-	-	15	24	7 322	7 360
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-	-	-	-	63	63
Vähennykset ja myynnit	-	-21	-	-	-	-21
Siirrot erien välillä	-	1 691	4 484	508	-6 290	393
Hankintameno 31.12.	3 365	61 865	234 062	1 020	4 796	305 107
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	-31 104	-122 762	-448	-170	-154 483
Kurssiero	-	-76	-2 174	1	-8	-2 257
Vähennysten ja myyntien poistot	-	21	-	-	-	21
Raportointikauden poistot	-	-2 382	-16 208	-58	-	-18 648
Siirrot erien välillä	-	-	-9	-339	-	-349
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	-33 541	-141 154	-844	-178	-175 717
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 365	28 324	92 908	175	4 619	129 391

	Maa-alueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2017
Hankintameno 1.1.	3 993	46 810	173 026	470	57 252	281 552
Kurssiero	-469	-2 310	-11 883	-2	-6 760	-21 423
Lisäykset	-	-	694	-	28 361	29 054
Aktivoidut vieraan pääoman menot	-	-	-	-	2 164	2 164
Aktivoidut rahavirran suojaukset	-	-	-	-	-35	-35
Vähennykset ja myynnit	-	-33	-217	-	-	-250
Siirrot erien välillä	-	14 832	62 607	20	-77 388	70
Hankintameno 31.12.	3 524	59 298	224 227	487	3 594	291 132
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	-29 953	-115 451	-445	-193	-146 042
Kurssiero	-	734	7 407	1	23	8 166
Vähennysten ja myyntien poistot	-	33	217	-	-	250
Raportointikauden poistot	-	-1 918	-14 935	-4	-	-16 857
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-	-31 104	-122 762	-448	-170	-154 483
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 524	28 194	101 465	41	3 424	136 649

2018
2017
Tuotannon koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo
91 017 99 463

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset on esitetty liitetiedossa 34.

Rahoitusleasingsopimuksilla hankitut omaisuuserät

Koneisiin ja kalustoon sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja koneita, joiden kirjanpitoarvo oli raportointikauden

lopussa 149 tuhatta euroa (266 tuhatta euroa), ja raportointikauden poistot olivat 117 tuhatta euroa (117 tuhatta euroa).

8. KONSERNIYRITYKSET

Yhtiö	Kotipaikka	Omistus- osuus, %	Emoyhtiön omistama
Suominen Oyj	Helsinki		
Suominen Kuitukankaat Oy	Nakkila	100 %	x
Mozzate Nonwovens S.r.l.	Mozzate, Italia	100 %	x
Cressa Nonwovens S.r.l.	Mozzate, Italia	100 %	
Suominen Spain Holding, S.A.U.	Alicante, Espanja	100 %	x
Alicante Nonwovens S.A.U.	Alicante, Espanja	100 %	
Suominen US Holding, Inc.	Delaware, USA	100 %	x
Bethune Nonwovens, Inc.	Bethune, Etelä-Carolina, Yhdysvallat	100 %	
Green Bay Nonwovens, Inc.	Green Bay, Wisconsin, Yhdysvallat	100 %	
Windsor Locks Nonwovens, Inc.	Windsor Locks, Connecticut, Yhdysvallat	100 %	
Suominen Brasil Indústria e Comercio de Não-Tecidos Ltda.	Paulinia, Brasilia	100 %	x

9. VAIHTO-OMAISUUS

1 000 euroa

Vaihto-omaisuus	2018	2017
Aineet ja tarvikkeet	28 903	24 866
Keskeneräiset tuotteet	2 051	3 168
Valmiit tuotteet	19 711	15 884
Vaihto-omaisuuden ennakkomaksut	918	323
Vaihto-omaisuus yhteensä	51 583	44 241
Vaihto-omaisuuden arvonalentumiskirjaukset	-1 409	-1 044
Vaihto-omaisuuden arvonalentumiskirjausten peruutukset	143	196
Raportointikaudella kuluksi kirjattu vaihto-omaisuuden määrä	-333 251	-319 590

Laatimisperiaatteet

Vaihto-omaisuuden hankintameno määritetään FIFO-menetelmän tai painotetun keskihinnan mukaisesti. Vaihto-omaisuuden arvo sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät ja välilliset menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenuon luetaan materiaalin ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien

kustannusten lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin, hallinnon tai rahoituksen menoja. Vieraan pääoman menoja ei aktivoida varaston arvoon.

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai sitä alempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvoa alennetaan epäkurantin omaisuuden osalta.

Kuluksi kirjattu vaihto-omaisuuden määrä sisältyy tuloslaskelmassa hankinnan ja valmistuksen kuluihin.

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Vaihto-omaisuuden arvostus edellyttää jossain määrin johdon arviota. Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempaan nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvoa käytetään alimman tasearvon testaukseen vaihto-omaisuuden yliarvostamisen estämiseksi.

10. OMAN PÄÄOMAN EHTOISET INSTRUMENTIT

1 000 euroa

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Määritelty käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi	Yhteensä 2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	347	429	777
Kirjanpitoarvo 31.12.	347	429	777

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	Määritelty käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi	Yhteensä 2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	347	429	777
Kirjanpitoarvo 31.12.	347	429	777

Laatimisperiaatteet

IFRS 9 mahdollistaa oman pääoman ehtoisten instrumenttien eli osakkeiden ollessa kyseessä, että yhteisö voi valita instrumentteittain niiden peruuttamattoman luokittelu- ja kirjaamistavan. Oman pääoman ehtoisten instrumenttien osalta Suominen luokittelee osan käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, jolloin sekä käyvän arvon muutokset että mahdolliset myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti. Osa luokitellaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi, jolloin sekä käyvän arvon muutokset että mahdolliset myyntivoitot ja -tappiot kirjataan laajaan tulokseen eikä niitä missään vaiheessa kierrätetä tulosvaikutteisiksi.

Oman pääoman ehtoiset rahoitusvarat koostuvat noteeraamattomista osakkeista. Vuonna 2014 hankittiin Bright Maze Oy:n osakkeita Joustopakkauset -liiketoiminnan myynnin yhteydessä. Omistusosuus on 19,9 % osakkeista ja äänistä. Bright Maze Oy:n osakkeet ovat tulosvaikutteisesti arvostettavia.

Muut osakkeet ja osuudet on määritelty käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi, koska niiden merkitys Suomen konsernitilipäätökselle ei ole olennainen.

Jos oman pääoman ehtoisten rahoitusvaralle ei ole toimivia markkinoita tai jos kyseessä ovat noteeraamattomat sijoitukset, käypä arvo määritetään arvostusmenetelmien avulla. Mikäli rahoitusvaran osalta ei tiedossa ole riippumattomien osapuolten välillä toteutuneita kauppia, käytetään käypänä arvona esimerkiksi varasta kertyvien diskontattujen rahavirtojen nykyarvoa tai olennaisilta osin samanlaisten instrumenttien käypiä arvoja.

IFRS 9:n käyttöönotto ei aiheuttanut muutoksia oman pääoman ehtoisten instrumenttien käypiin arvoihin.

11. SAAMISET

1 000 euroa

	Oikaistu	
	2018	2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	3 348	3 072
Muut pitkäaikaiset saamiset	1 393	1 744
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	4 741	4 815
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	58 097	53 934
Lainasaamiset	4 017	4 337
Muut lyhytaikaiset saamiset	867	1 535
Siirtosaamiset	3 251	2 701
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	66 232	62 507

Siirtosaamiset koostuvat pääosin rahoituserien jaksotuksista, myynnin jaksotuksista sekä muista jaksotuksista. Sekä lyhytaikaisissa että pitkäaikaisissa muissa saamisissa on muun muassa saamia välillisiin veroihin liittyen.

Johdannaisinstrumenteista kirjatut siirtosaamiset on eritelty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 19.

Muiden saamisten laadun arviointi perustuu historialliseen maksukäyttäytymiseen. Muut saamiset eivät ole erääntyneet eikä niiden arvo ole alentunut. Muiden saamisten kirjanpitoarvo vastaa luottoriskille alttiina olevaa enimmäismäärää.

Joustopakkaukset-liiketoiminnan myynnin yhteydessä vuonna 2014 sovittiin, että osa kauppahinnasta määräytyi myydyin liiketoiminnan kaupan jälkeen kertyvän tuloksen perusteella. Tämä saaminen oli kirjattu muihin pitkäaikaisiin saamisiin ja se arvostettiin käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Jäljellä olevasta saamisesta saatiin maksu vuonna 2018.

Suomisella on "selected supplier" -statuksella eräiden asiakkaidensa kanssa "Supply Chain Financing" -ohjelma, jossa myyntisaamia myydään siten, että Suominen sopimukseen perustuva oikeus myyntisaamisista kertyviin rahavaroihin lakkaa.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja altistuminen luottoriskille

	Myyntisaamiset 31.12.2018						
	Erääntyneet						
	Erääntymättömät	Alle 5 päivää	5–30 päivää	31–120 päivää	Yli 120 päivää	Yhteensä erääntyneet	Yhteensä
Myyntisaamiset	49 129	1 928	4 687	1 957	1 478	10 050	59 179
Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä	–	–	-2	-118	-962	-1 082	-1 082
Myyntisaamisten kirjanpitoarvo	49 129	1 928	4 685	1 839	516	8 967	58 097

	Myyntisaamiset 31.12.2017						
	Erääntyneet						
	Erääntymättömät	Alle 5 päivää	5–30 päivää	31–120 päivää	Yli 120 päivää	Yhteensä erääntyneet	Yhteensä
Myyntisaamiset	47 218	2 388	3 024	1 243	485	7 140	54 358
Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä	–	–	-3	-41	-380	-424	-424
Myyntisaamisten kirjanpitoarvo	47 218	2 388	3 021	1 202	105	6 716	53 934

Myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot ja muutokset odotettavissa olevia luottotappioita koskevassa vähennyserässä

	2018	2017
Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä 1.1.	-424	-358
Kurssiero	-30	44
Toteutuneet	30	0
Peruutetut	15	–
Lisäykset raportointikauden aikana	-672	-111
Odotettavissa olevia luottotappioita koskeva vähennyserä 31.12.	-1 081	-424

Raportointikaudella kirjatut myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot, netto

	-672	-110
--	------	------

Myyntisaamisten valuuttajakauma	Oikaistu	
	2018	2017
EUR	32 494	33 262
USD	20 633	17 354
BRL	4 824	3 319
Muut valuutat	146	–
Yhteensä	58 097	53 935

Lainasaamiset

Joustopakkaukset-liiketoiminnan myynnin yhteydessä vuonna 2014 Suominen Oyj myönsi ostajayhtiö Bright Maze Oy:lle kaksi lainaa: Vendor Loan Note ja Subordinated Loan Note. Kummankin lainan kertyneet korot pääomitaan vuosittain joulukuussa.

Vendor Loan Noten korko on 6 % p.a. Laina erääntyi 31.12.2018. Lainan maksun noudattamatta jättämisen vuoksi lainan korkoprosentti on noussut. Lainan vakuutena on Bright Maze Oy:n saamia, Amerplast Oy:n osakkeet sekä Bright Maze Oy:n yritysliikennitys. Suomisella on näihin vakuuksiin toissijainen oikeus.

Subordinated Loan Noten korko on 9 % p.a. ja se maksetaan takaisin kokonaan lainan erääntyessä 31.7.2024. Subordinated Loan Notella ei ole vakuutta ja se on etuoikeusjärjestyksessä viimeinen. Suominen voi muuntaa lainan Bright Maze Oy:n omaksi pääomaksi ennen eräpäivää niin halutessaan.

Mikäli Bright Maze -konsernin omistus pohja muuttuu merkittävästi, molemmat lainasaamiset kertyneine korkoineen maksetaan ennenaikaisesti takaisin kokonaan. Velallinen voi maksaa takaisin lainat milloin tahansa.

Laatimisperiaatteet

Lainasaamiset

Kunkin lainasaamisen osalta tehdään erillistarkastelu sekä luottoriskin että mahdollisen arvonalentumisen varalta. Nämä tarkastelut perustuvat velallisen taloudelliseen asemaan, maksujen myöhästymisiin sekä tulevaisuuden rahavirtoihin. Velallisilla ei ole ulkoista luottoluokitusta.

Vendor Loan Note, joka oli IAS 39:n mukaisesti luokiteltu lainoihin ja muihin saamiin ja arvostettu jaksotettuun hankintamenuon, on IFRS 9:n mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettava rahoitusvara, koska se sisältää epätuottavien lainaehtoja. Tämän lainasaamisen osalta siihen sisältyvä odotettavissa oleva luottoriski huomioidaan saamisen käypää arvoa määritettäessä. Luottoriski arvioidaan koko voimassaoloaikana odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella, koska maksuaikataulun noudattamatta jättämisestä johtuen luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Luottoriskin kasvamisesta johtuneet arvonalentumistappiot kirjataan rahoituskuluihin (liitetieto 28).

Subordinated Loan Note arvostetaan IFRS 9:n mukaisesti edelleen jaksotettuun hankintamenuon, koska sen sopimukselliset rahavirrat muodostuvat ainoastaan pääoman ja koron maksusta, ja Suominen tavoitteena on saamisen hallussapito eräpäivään saakka sopimuksellisten rahavirtojen keräämiseksi. Tämän lainasaamisen osalta luottotappioriski ja arvonalentumiskirjaus arvioidaan 12 kuukauden kuluessa odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella, tai mikäli saamiseen liittyvä luottotappioriski on lisääntynyt, koko voimassaoloaikana odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset arvostetaan IFRS 9:n mukaisesti jaksotettuun hankintamenuon. Myyntisaamisten arvoon vaikuttaa myytyjen hyödykkeiden transaktiohintaa, joka määritellään IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin mukaisesti. Transaktiohintaa määriteltäessä huomioidaan muun muassa sopimukseen sisältyvät muuttuvat vastikkeet, kuten määrälennukset, jolloin transaktiohintaa voi olla alhaisempi kuin asiakkaalta laskutettu summa.

Suominen oli jo ennen IFRS 15:n käyttöönottoa kirjannut arvioidut asiakasalennusjaksotukset ja muut mahdolliset muuttuvat vastikkeet tulosvaikutteisesti, joten IFRS 15:n käyttöönotolla ei transaktiohinnan osalta ollut tulosvaikutusta. Koska kyseiset kulujaksotukset esitettiin ennen IFRS 9:n käyttöönottoa taseessa siirtovelkoina ja IFRS 9:n mukaisesti myyntisaamia pienentävänä eränä, muutti IFRS 9 myyntisaamisten kirjanpitoarvoa vertailukauden taseessa.

Myyntisaamisten luottotappiokirjausten osalta Suominen soveltaa IFRS 9:n sallimaa käytännön helpotusta ja käyttää myyntisaamisten luottotappioiden arvioinnissa luottotappiovarausmatriisia, joka perustuu kokemukseen aikaisemmin toteutuneista luottotappioista. Varusmatriisin mukaisesti myyntisaamisten luottotappiokirjaus perustuu kunakin raportointipäivänä koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Myyntisaamiset ryhmitellään perustuen maksujen viivästymispäiviin sekä asiakkaiden riskiominaisuuksiin, joissa huomioidaan asiakkaiden kyky suorittaa kaikki erääntyvät maksut sopimusehtojen mukaisesti. Riskiominaisuuksissa huomioidaan muun muassa asiakkaaseen liittyvä maantieteellinen riski, asiakkaan maksukäyttäytyminen ja asiakkaan taloudellinen tilanne.

Myyntisaamisista odotettavissa olevat luottotappiot ovat todennäköisyyksillä painotettu arvio odotettavissa olevana voimassaoloaikana toteutuvista luottotappioista. Suominen toteutuneet luottotappiot ovat historiallisesti olleet pienet. IFRS 9:n soveltaminen aikaisti myyntisaamisten odotettavissa olevien luottotappioiden, eli luottotappiovarauksen, kirjausta aikaisempaan verrattuna.

Noin puolet myyntisaamisista oli raportointikauden päättymispäivänä korkean luottoluokituksen omaavilta kansainvälisiltä asiakasyrityksiltä, jotka ovat kykeneviä suorittamaan erääntyneet maksunsa. Näiltä asiakkailta olevien yli 30 päivää myöhässä olevien saamisten osalta ei katsota, että luottoriski olisi merkittävästi kasvanut.

Mikäli muiden erääntyneiden myyntisaamisten osalta on arvioitu, että luottoriski on merkittävästi kasvanut, on näistä tehty luottotappiovarauksia. Lisäksi erääntyneet myyntisaamiset on laitettu perintään tai asiakkaiden kanssa on tehty maksusuunnitelma, jonka toteutumista seurataan jatkuvasti.

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Myynti- ja lainasaamisten arvostus edellyttää jossain määrin johdon arviota. Myynti- ja lainasaamisista kirjataan arvonalentumistappio, mikäli johto arvioi, että saamisen kirjanpitoarvo ei enää vastaa sen käypää arvoa. Myös odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä käytetään arvioita.

12. RAHOITUSVARAT

1 000 euroa

Rahoitusvarojen luokittelu

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- arvoon arvostetut rahoitusvarat	Rahoitusvarat, jotka on määritetty käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	347	–	429	777	777
Muut pitkäaikaiset saamiset	–	–	–	–	–
Lainasaamiset	4 017	3 348	–	7 365	7 365
Myyntisaamiset	–	58 097	–	58 097	58 097
Korko- ja muut rahoitussaamiset	–	491	–	491	491
Johdannaisvarat	9	–	–	9	9
Rahavarat	–	27 757	–	27 757	27 757
Yhteensä 31.12.2018	4 374	89 693	429	94 496	94 496

	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintameno- arvoon arvostetut rahoitusvarat	Rahoitusvarat, jotka on määritetty käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta arvostettaviksi	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Oman pääoman ehtoiset rahoitusvarat	347	–	429	777	777
Muut pitkäaikaiset saamiset	214	–	–	214	214
Lainasaamiset	4 337	3 072	–	7 409	7 409
Myyntisaamiset	–	53 934	–	53 934	53 934
Korko- ja muut rahoitussaamiset	–	670	–	670	670
Johdannaisvarat	24	–	–	24	24
Rahavarat	–	27 240	–	27 240	27 240
Yhteensä 31.12.2017	4 923	84 916	429	90 268	90 268

Laatimisperiaatteet

Suominen on määrittänyt liiketoimintamallinsa koskien rahoitusvarojen hallinnointia ja määritellyt tämän sekä rahoitusvarojen ominaisuuksien perusteella rahoitusvarojensa luokittelun.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupankäyntipäivän perusteella. Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet varojen rahavirtoihin ovat lakanneet tai siirretty toiselle osa-

puolelle ja konserni on siirtänyt varojen omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin ulkopuoliselle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat

Tietyt lainasaamiset, jotka oli IAS 39:n mukaisesti luokiteltu lainoihin ja muihin saamisiin ja arvostettu jaksotettuun hankintameno- arvoon, ovat IFRS 9:n mukaisesti käypään arvoon tulosvaikut-

teisesti arvostettavia rahoitusvaroja, koska ne muun muassa sisältävät epätyypillisiä lainaehtoja. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatusta lainasaamisista on kerrottu liitetiedossa 11.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat sisältävät oman pääoman ehtoisia instrumentteja, joista on kerrottu liitetiedossa 10.

Johdannaisinstrumentit, joiden osalta ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan myös IFRS 9:n mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Johdannaisinstrumenteista on kerrottu liitetiedossa 19.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutoksista johtuvat voitot tai tappiot esitetään varan luonteesta riippuen joko liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa tai rahoituserissä.

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon muihin laajan tuloksen eriin kirjattavat rahoitusvarat sisältävät oman pääoman ehtoisia instrumentteja, joista on kerrottu liitetiedossa 10.

Jaksotettuun hankintameno- arvoon arvostetut rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintameno- arvoon arvostetuista laina- ja myyntisaamisista on kerrottu liitetiedossa 11.

Rahavarat arvostetaan IFRS 9:n mukaisesti jaksotettuun hankintameno- arvoon. IFRS 9 edellyttää myös rahavarojen osalta, että niiden osalta tehdään arvonalentumistarkastelu ja kirjataan arvonalentumistappio joko 12 kuukauden kuluessa odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella, tai mikäli luottoriski on merkittävästi kasvanut, koko voimassaoloaikana odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella. Raportointikauden päättämispäivän tilanteen perusteella ja huomioiden pankkitalletusten vastapuoliin liittyvä luottoriski, Suomisella ei ole rahavarojen osalta arvonalentumiskirjauksia.

Rahavarat sisältävät käteisvarat. Käytössä olevat pankkitilien luottolimitit sisältyvät taseen lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin.

13. KÄYPIEN ARVOJEN HIERARKIA

1 000 euroa

Käypien arvojen hierarkia 2018

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat	Taso 1	Taso 2	Taso 3
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	777
Lainasaamiset	-	-	4 017
Valuuttajohdannaiset	-	9	-
Yhteensä 2018	-	9	4 793

Käypien arvojen hierarkia 2017

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat			
Muut pitkäaikaiset saamiset	-	-	214
Lainasaamiset	-	-	4 337
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	-	-	777
Valuuttajohdannaiset	-	24	-
Yhteensä 2017	-	24	5 327

Tasolle 3 luokiteltujen käypien arvojen muutokset

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat	
Yhteensä 1.1.2017	1 277
Toteuttamiset	-287
Yhteensä 31.12.2017	990
Uudelleenluokittelu (IFRS 9:n soveltamisen johdosta)	4 337
Yhteensä 31.12.2017 (oikaistu)	5 327
Tulosvaikutteisesti kirjatut	
Korkotuotot	268
Käyvän arvon muutos	-16
Arvon alentumistappio	-588
Toteuttamiset	-198
Yhteensä 31.12.2018	4 793
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat	
Yhteensä 1.1.2017	253
Toteuttamiset	-253
Yhteensä 31.12.2017	-

Raportointikausien 2018 ja 2017 lopussa Suomisella ei ollut käypään arvoon arvostettuja rahoitusvelkoja.

Tulosvaikutteisesti kirjatut erät on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Raportointikausien aikana ei tapahtunut siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

Tason 1 käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuus-erien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla.

Rahoitusinstrumenteille, joilla ei käydä kauppaa toimivilla markkinoilla, määritetään käypä arvo arvostusmenetelmien avulla. Näissä arvostusmenetelmissä käytetään mahdollisimman paljon todennettavissa olevaa markkinatietoa, ja turvaututaan mahdollisimman vähän yrityskohtaisiin arvioihin. Jos kaikki instrumentin käyvän arvon määrittämiseen tarvittavat tiedot ovat todennettavissa, instrumentti on Tasolla 2.

Valuuttatermiinisopimukset on arvostettu käypään arvoon käytämällä raportointikauden päättymispäivän valuuttakursseja sekä korkoeroihin perustuvia termiinipisteitä.

Tason 3 rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat niitä koskeviin syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa olevaan markkinatietoon, vaan merkittävilta osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Tasolle 3 luokiteltujen Bright Maze Oy:n osakkeiden käypä arvo on laskettu EBITDA-kertoimeen ja verrokkianalyysiin perustuen. Mikäli oman pääoman ehtoisen rahoitusvaran osalta ei tiedossa ole riippumattomien osapuolten välillä toteutuneita kauppvoja, käytetään käypänä arvona esimerkiksi varasta kertyvien diskontattujen rahavirtojen nykyarvoa tai olennaisilta osin samanlaisten instrumenttien käypiä arvoja.

Tasolle 3 luokiteltujen lainasaamisten käypä arvo on laskettu vähentämällä lainasaamisesta koko voimassaoloajalta odotettavissa olevat luottotappiot.

14. MUUT LAAJAN TULOKSEN ERÄT

1 000 euroa

2018	Kurssierot	Arvonmuutos- ja muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Raportointikauden voitto	–	–	-1 720	-1 720
Kurssierot	2 936	–	–	2 936
Tuloverot kurssieroista	-454	–	–	-454
Etuuspohjaiset järjestelyt, uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	–	–	-41	-41
Etuuspohjaiset järjestelyt, uudelleen määrittämisestä johtuvat erät, tuloverot	–	–	11	11
Laaja tulos yhteensä	2 482	–	-1 750	732

2017	Kurssierot	Arvonmuutos- ja muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Raportointikauden voitto	–	–	14 478	14 478
Kurssierot	-17 083	–	–	-17 083
Tuloverot kurssieroista	1 319	–	–	1 319
Käypien arvojen muutokset, rahavirran suojaukset	–	267	–	267
Käypien arvojen muutokset, rahavirran suojaukset, tuloverot	–	11	–	11
Rahavirran suojaukset, tulosvaikutteisiksi siirretyt erät	–	13	–	13
Rahavirran suojaukset, tulosvaikutteisiksi siirretyt erät, tuloverot	–	-3	–	-3
Rahavirran suojaukset, aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin siirretyt erät	–	-35	–	-35
Etuuspohjaiset järjestelyt, uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	–	–	15	15
Etuuspohjaiset järjestelyt, uudelleen määrittämisestä johtuvat erät, tuloverot	–	–	-4	-4
Laaja tulos yhteensä	-15 764	253	14 489	-1 022

Laatimisperiaatteet – kurssierot

Kurssierot, joka syntyvät tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman ja taseen muuntamisesta euroiksi eri valuuttakursseilla, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja ne sisältyvät omaan pääomaan kertyneisiin kurssieroihin. Myös kurssierot, jotka syntyvät netto-sijoituksista euroalueen ulkopuolisiin tytäryhtiöihin, kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja ne sisältyvät omaan pääomaan kertyneisiin kurssieroihin.

Osa tytäryhtiöille annetuista lainoista on tosiasiallisesti osa kyseiseen yhtiöön tehtyä nettosijoitusta, koska näiden lainojen takaisinmaksu ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Näiden lainojen kurssierot kirjataan laajaan tulokseen ja omaan pääomaan kurssieroihin.

15. OSAKETIEDOT

Osakepääoma ja osakemäärä

Suominen Oyj:n rekisteröity osakepääoma on 11 860 056 euroa. Suominen Oyj:n kaupparekisteriin rekisteröityjen osakkeiden määrä 31.12.2018 oli 58 259 219 osaketta.

Yhtiöllä on yksi osakesarja. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa, ja kaikilla osakkeilla on samanlainen oikeus osinkoon tai muuhun varojen jakoon. Osakkeella ei ole nimelisarvoa. Osake noteerataan Nasdaq Helsingissä.

Omat osakkeet

Suominen Oyj:n omia osakkeita ostettaessa niistä maksettu määrä, mukaan lukien hankinnan välittömät kulut, on kirjattu oman pääoman vähennyksenä. Jos ostetut osakkeet luovutetaan edelleen, saatu vastike merkitään omaan pääomaan. Omiin osakkeisiin ei osakeyhtiölain mukaan kohdistu osakkeenomistajan oikeuksia, kuten oikeutta osinkoon tai muuhun varojen jakoon tai oikeutta osallistua yhtiökokoukseen.

Raportointikauden lopussa Suominen Oyj:n hallussa oli 762 970 omaa osaketta. Suominen Oyj:n hallitus päätti maaliskuussa 2018 suunnatusta maksuttomasta osakeannista vuoden 2015 osakepalkkiojärjestelmien palkkioiden maksamista varten. Järjestelmiin osallistuneille henkilöille luovutettiin yhteensä 89 568 Suominen Oyj:n osaketta. Raportointikaudella yhtiö luovutti yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti 31.5.2018 hallituksen jäsenen vuosipalkkion osakkeina maksettavan osuuden, yhteensä 23 742 osaketta.

Yhtiön lähipiirin omistamista osakkeista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 33.

Osakeperusteiset järjestelmät

Suomisen osakeperusteisista kannustinjärjestelmistä on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 30.

Suomisella ei ole optiojärjestelyjä.

Osakkeen kurssi ja vaihto

Suominen Oyj:n osakkeiden vaihto Nasdaq Helsingissä 1.1.–31.12.2018 oli 3 643 880 (5 405 584) osaketta eli 6,3 % (10,4 %) osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä ilman omia osakkeita. Osakkeen ylin kurssi oli 4,60 euroa (5,22 euroa), alin 1,80 euroa (3,86 euroa) ja kaupankäyntivolyymilla painotettu keskipurssi 3,10 euroa (4,53 euroa). Raportointikauden päätöskurssi oli 2,05 euroa (4,42 euroa). Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman omia osakkeita 31.12.2018 oli 117,9 (253,6) milj. euroa.

Osakkeiden lukumäärä

Muutokset osakemäärässä

Osakemäärä 1.1.2017	51 665 642
Hybridilainan konvertoinnit	6 593 577
Osakemäärä 31.12.2017	58 259 219
Osakemäärä 31.12.2018	58 259 219

Muutokset omissa osakkeissa

Osakemäärä 1.1.2017	893 087
Omien osakkeiden luovutus, hallituspalkkiot	-16 807
Osakemäärä 31.12.2017	876 280
Omien osakkeiden luovutus, hallituspalkkiot	-23 742
Omien osakkeiden luovutus, osakepalkkiojärjestelmät	-89 568
Osakemäärä 31.12.2018	762 970

Osakkeiden lukumäärä

	31.12.2018	31.12.2017
Osakemäärä ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939
Osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939
Keskimääräinen osakemäärä ilman omia osakkeita	57 468 939	52 145 416
Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita	57 468 939	52 145 416
Keskimääräinen laimennettu osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita	57 508 720	57 798 395

Arvopaperimarkkinalain 9. luvun 5 § mukaiset ilmoitukset vuonna 2018

Suominen Oyj vastaanotti 26.4.2018 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 §:n mukaisen ilmoituksen, jonka mukaan TVF TopCo Limitedin omistus Suominen Oyj:ssä ylitti 5 % liputusrajan ja oli 5,68 % osakkeista ja äänistä. TVF TopCo Limited on Triton Value Fundin (TVF) välillisesti omistama yhtiö.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2018

Osakkeenomistaja	Osakemäärä kpl	% osakkeista ja äänistä
AC Invest Two BV	13 953 357	23,95 %
Oy Etra Invest Ab	6 009 167	10,31 %
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	4 500 000	7,72 %
Nordea Bank ABP	3 980 941	6,83 %
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	3 546 892	6,09 %
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	3 024 651	5,19 %
OP-Suomi -sijoitusrahasto	1 976 760	3,39 %
Oy H. Kuningas & Co. AB	1 300 000	2,23 %
Nissi Evald ja Hilda Säätiö	1 000 000	1,72 %
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	989 909	1,70 %
Heikki Bergholm	979 841	1,68 %
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	954 000	1,64 %
Mikko Majjala	855 147	1,47 %
Mandatum Life Unit-linked	841 981	1,45 %
Juhani Majjala	794 026	1,36 %
15 suurinta yhteensä	44 706 672	76,74 %
Muut	8 136 143	13,97 %
Hallintarekisteröidyt osakkeet	4 649 385	7,98 %
Omat osakkeet	762 970	1,31 %
Yhteistilillä	4 049	0,01 %
Yhteensä	58 259 219	100,00 %

Osakkeenomistus omistajaryhmittäin 31.12.2018

	Omistajien lukumäärä	%-osuus	Osakemäärä kpl	% osakkeista ja äänistä
Yritykset	163	4,2 %	4 655 110	7,99 %
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	18	0,5 %	12 977 156	22,27 %
Julkisyhteisöt	7	0,2 %	12 267 284	21,06 %
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	16	0,4 %	1 424 741	2,45 %
Kotitaloudet	3 684	94,2 %	7 463 185	12,81 %
Ulkomaiset osakkeenomistajat	21	0,5 %	14 055 339	24,13 %
Yhteensä	3 909	100,0 %	52 842 815	90,70 %
Hallintarekisteröidyt osakkeet	10		4 649 385	7,98 %
Yhteistilillä			4 049	0,01 %
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	1		762 970	1,31 %
Yhteensä	3 920		58 259 219	100,00 %

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2018

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	%-osuus	Osakemäärä kpl	% osakkeista ja äänistä
1–100	1 177	30,0 %	55 607	0,10 %
101–500	1 354	34,5 %	362 521	0,62 %
501–1 000	546	13,9 %	421 526	0,72 %
1 001–5 000	601	15,3 %	1 326 922	2,28 %
5 001–10 000	105	2,7 %	755 773	1,30 %
10 001–50 000	83	2,1 %	1 700 231	2,92 %
50 001–100 000	15	0,4 %	1 123 478	1,93 %
100 001–500 000	18	0,5 %	4 066 440	6,98 %
yli 500 000	20	0,5 %	47 679 702	81,84 %
Yhteensä	3 919	100,0 %	57 492 200	98,68 %
Yhteistilillä			4 049	0,01 %
Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet	1		762 970	1,31 %
Yhteensä	3 920		58 259 219	100,00 %

16. HYBRIDILAINA

1 000 euroa

Suominen laski 10.2.2014 liikkeelle 17 500 000 euron osakkeiksi vaihdettavan oman pääoman ehtoisen hybridilainan Brasilian kuitukangasliiketoiminnan hankinnan rahoittamiseksi. Laina muodostui 175:stä nimellisarvoltaan 100 000 euron velkakirjasta. Lainalla ei ollut vakuutta.

Lainaosuus oikeutti lainanhaltijan vaihtamaan lainaosuuden ja sille kertyneet mahdolliset korot Suomisen osakkeiksi 11.2.2014–10.2.2018 välisenä aikana 2,50 euron vaihtokurssilla. Vuoden 2017 aikana koko hybridilaina konvertoitiin osakkeiksi. Konversion myötä Suomisen osakemäärä kasvoi 6 593 577 osakkeella.

Hybridilainalla konvertoitujen osakkeiden arvo merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Suomisen sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto kasvoi vuonna 2017 lainakonversion myötä 16,5 milj. eurolla.

Yhtiön jakaessa osinkoa 10.2.2018 mennessä, oli hybridilainojen haltijoilla oikeus saada hyvitys, joka vastasi määrältään osinkoa. Vuonna 2017 hybridilainan haltijoille maksettiin osingonjaon johdosta korkoa 0,6 milj euroa.

Suomisen hybridilaina luokiteltiin IAS 32:n mukaisesti oman pääoman ehtoiseksi instrumentiksi eikä rahoitusvelaksi, koska sekä koron että pääoman maksut olivat täysin yhtiön päätettävissä eikä maksuja oltu kytketty muihin velkoihin.

Muutokset hybridilainassa

Hybridilaina 1.1.2017	16 337
Korkojen pääomitus	285
Konversiot osakkeiksi	-16 622
Hybridilaina 31.12.2017	-

17. KOROLLISET VELAT

1 000 euroa

Suominen Oyj ilmoitti syyskuussa 2017 laskevansa liikkeelle nimellisarvoltaan 85 milj. euron suuruisen vakuudettoman joukkovelkakirjalainan, jonka kiinteä vuotuinen kuponkikorko on 2,50 % ja joka erääntyy 3.10.2022. Joukkovelkakirjalaina on noteerattu Nasdaq Helsingissä 10.10.2017 lähtien. Velkakirjat ovat Suominen suorita ja vakuudettomia sitoumuksia, joilla on takaajina toimivien tytäryhtiöiden antama omavelkainen takaus.

Suominen Oyj teki syyskuussa 2017 vuonna 2014 liikkeelle lasketun 75 milj. euron joukkovelkakirjalainan haltijoille vapaaehtoisen takaisinostotarjouksen. Takaisin ostettujen joukkovelkakirjalainojen määrä oli 59 270 000 euroa. Lisäksi joukkovelkakirjanhaltijoiden kokouksessa muutettiin jäljelle jääneiden joukkovelkakirjojen ehtoja.

Joukkovelkakirjalainan liikkeellelaskun yhteydessä Suominen sopi syndikaattilainajärjestelystä. Lainarahoitus sisältää nelivuotisen 100 milj. euron luottolimitin (revolving credit facility). Luottolimitin taloudelliset kovenantit ovat nettovelkojen suhde käyttökatteeseen (leverage ratio) sekä velkaantumisaste (gearing). Syndikaattilaina on vaihtuvakorkoinen.

	2018			2017		
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo
Pitkäaikaiset korolliset velat						
Rahoitusleasingvelat	84	84	84	162	162	162
Joukkovelkakirjalainat	80 615	80 750	85 000	95 192	102 647	100 730
Yhteensä	80 698	80 834	85 084	95 354	102 809	100 892
Lyhytaikaiset korolliset velat						
Lyhytaikaiset rahoituslaitoslainat	5 000	5 000	5 000	15 000	15 000	15 000
Rahoitusleasingvelat	78	78	78	118	118	118
Joukkovelkakirjalainat	15 687	16 156	15 730	–	–	–
Yhteensä	20 765	21 234	20 808	15 118	15 118	15 118
Yhteensä	101 463	102 068	105 892	110 472	117 927	116 010

Suominen katsoo, että korollisten velkojen ilmoittaminen paitsi jaksotettuun hankintamenuun, myös nimellisarvostaan, antaa sijoittajille hyödyllistä lisätietoa Suominen velkaantumisesta.

Korollisten velkojen muutos

	2018	2017
Korolliset velat yhteensä kauden alussa	110 472	94 497
Lyhytaikaiset lainat kauden alussa	15 118	7 923
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksu, rahavirtavaikutteiset	-15 118	-27 264
Lyhytaikaisten lainojen nostot, rahavirtavaikutteiset	5 000	25 000
Siirrot pitkäaikaisista lainoista	15 749	11 412
Joukkovelkakirjalainan jaksotettuun hankintamenuon, ei vaikutusta rahavirtaan	16	-
Kurssiero	-	-1 953
Lyhytaikaiset lainat kauden lopussa	20 765	15 118
Pitkäaikaiset lainat kauden alussa	162	11 574
Siirrot lyhytaikaisiin lainoihin	-78	-11 412
Pitkäaikaiset lainat kauden lopussa	84	162
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat kauden alussa	95 192	75 000
Uuden joukkovelkakirjalainan liikkeellelasku, rahavirtavaikutteinen	-	25 730
Siirrot lyhytaikaisiin lainoihin	-15 671	-
Joukkovelkakirjalainojen jaksotus jaksotettuun hankintamenuon, ei vaikutusta rahavirtaan	1 093	-348
Joukkovelkakirjalainojen lunastus- ja liikkeellelaskukulut, rahavirtavaikutteiset	-	-5 190
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat kauden lopussa	80 615	95 192
Korolliset velat yhteensä kauden lopussa	101 463	110 472
Korollisten velkojen erääntyminen		
2019 (2018)	20 765	15 118
2020 (2019)	67	15 708
2021 (2020)	17	67
2022 (2021)	80 615	17
2023– (2022–)	-	79 563
Yhteensä	101 463	110 472
Korollisten velkojen valuuttajakauma		
euro	101 463	110 472
Yhteensä	101 463	110 472

Rahoitusleasingvelat

	2018	2017
Vastaisten vähimmäisvuokrien erääntyminen		
1 vuoden kuluessa	85	132
Yli 1 vuoden ja enintään 5 vuoden kuluttua	87	173
Vastaiset vähimmäisvuokrat yhteensä	173	305
Vastainen rahoitusmeno	-11	-25
Vastaisten vähimmäisvuokrien nykyarvo	162	280
Vastaisten vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen		
1 vuoden kuluessa	78	118
Yli 1 vuoden ja enintään 5 vuoden kuluttua	84	162
Vastaisten vähimmäisvuokrien nykyarvo	162	280

Laatimisperiaatteet

Julkisesti noteerattavat joukkovelkakirjalainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää. Julkisesti noteeratun joukkovelkakirjalainan käypä arvo määräytyy raportointikauden päätöspäivän noteerauksen mukaan.

Lainaliimiteistä maksettavat palkkiot kirjataan lainaan liittyvinä transaktiomenoina siltä osin kuin liimitin käyttäminen on todennäköistä. Tällöin palkkio kirjataan taseeseen, kunnes laina nostetaan, jonka jälkeen se kirjataan tulosvaikutteisesti kyseisen lainan voimassaoloaikana. Mikäli lainaliimitin käyttäminen ei ole todennäköistä, kirjataan palkkio välittömästi tulosvaikutteisesti.

18. RAHOITUSVELKOJEN LUOKITTELU

1 000 euroa

	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut velat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo
Lainat rahoituslaitoksilta	5 000	5 000	5 000	5 000
Joukkovelkakirjalainat	96 301	96 301	96 906	100 730
Rahoitusleasingvelat	162	162	162	162
Korkovelat	725	725	725	725
Muut lyhytaikaiset velat	308	308	308	308
Ostovelat	66 677	66 677	66 677	66 677
Yhteensä 31.12.2018	169 173	169 173	169 778	173 602

	Jaksotettuun hankintameno- arvostetut velat	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo
Lainat rahoituslaitoksilta	15 000	15 000	15 000	15 000
Joukkovelkakirjalainat	95 192	95 192	102 647	100 730
Rahoitusleasingvelat	280	280	280	280
Korkovelat	736	736	736	736
Muut lyhytaikaiset velat	301	301	301	301
Ostovelat	52 145	52 145	52 145	52 145
Yhteensä 31.12.2017	163 654	163 654	171 109	169 192

Laatimisperiaatteet

Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi veloiksi, jos ne eräännyvät alle 12 kuukauden kuluttua raportointikauden päättymispäivästä.

Rahoitusvelka tai rahoitusvelan osa kirjataan pois taseesta silloin, kun velka on lakannut olemasta, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Johdannaisinstrumenteista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 19.

Korollisista veloista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 17.

Ostovelat

Ostovelat arvostetaan jaksotettuun hankintameno-
arvostetun kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa.

19. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

1 000 euroa

Johdannaissaamiset ja -velat taseessa

	2018	2017
Saamiset		
Johdannaiset, suojauslaskentaa ei sovelleta	9	24

Johdannaisten käyvät arvot esitetään taseessa bruttomääräisinä ja voidaan netottaa vain sopimusrikkomus- tai konkurssitilanteissa. Johdannaisiin perustuvat saamiset vastapuolilta olisivat mahdollisen netoutuksen jälkeen 9 tuhatta euroa.

Laatimisperiaatteet

Johdannaiset kirjataan alun perin johdannaissopimuksen solmimispäivän käypään arvoon, ja sen jälkeen ne arvostetaan käypään arvoon. Tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan sen mukaan, onko johdannainen määritetty suojausinstrumentiksi ja minkä luonteista erää se suojaa. Suomisella instrumentteja voidaan käyttää suojaamaan tietyltä riskiltä, joka liittyy taseeseen merkittyn omaisuuserään tai velkaan taikka erittäin todennäköiseen ennakoituun liiketoimeen (rahavirran suojaus). Suojaavan johdannaisten koko käypä arvo luokitellaan lyhytaikaiseksi omaisuuseräksi tai velaksi. Muut kuin suojaamistarkoituksessa pidettävät johdannaiset luokitellaan lyhytaikaisiksi varoiksi tai veloiksi.

Valuuttatermiinisopimukset on arvostettu käypään arvoon käytämällä raportointikauden päättymispäivän valuuttakursseja sekä korkoeroihin perustuvia termiinipisteitä.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat johdannaiset

Pääosa konsernin solmimista johdannaissopimuksista suojaa konsernin operatiivisia transaktioita vaikka ne eivät täytäkään IFRS 9:n mukaisia suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä. Näiden johdannaisten käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti.

Suojauslaskenta

Rahavirran suojausiksi määritettyjen ehdot täyttävien johdannaisten käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa.

Kun suojausinstrumentti erääntyy tai myydään tai kun suojaus ei enää täytä suojauslaskennan soveltamisen edellytyksiä, omaan pääomaan sillä hetkellä sisältyvät kertyneet voitot tai tappiot jäävät omaan pääomaan ja ne siirretään tulosvaikutteisiksi vasta kun ennakoitu liiketoimi kirjataan tulosvaikutteisesti. Mikäli ennakoitun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omassa pääomassa

esitetty kertynyt voitto tai tappio siirretään tulosvaikutteiseksi siihen tuloslaskelmaerään, johon ennakoitun liiketoiminnan tulosvaikutus olisi toteutuessaan kirjattu.

Suominen dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallinnan tavoitteet ja suojausstrategian. Suojausta aloitettaessa sekä kunkin raportointikauden päättyessä dokumentoidaan ja arvioidaan suojaussuhteiden tehokkuus tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käypien arvojen muutokset.

Vuonna 2017 tiettyjen aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan liittyvät valuuttatermiinit luokiteltiin suojausinstrumenteiksi niiden suojatessa hyödykkeen hankintaan liittyviä ennakoituja rahavirtoja, jolloin näiden johdannaisten kirjaamisessa sovellettiin suojauslaskentaa. Näiden johdannaisten käyvän arvon muutosten tehokas osuus kirjattiin muihin laajan tuloksen eriin ja esitettiin oman pääoman arvonmuutosrahastossa siihen saakka, kunnes kyseisen hyödykkeen hankintaan liittyvä velka oli kirjattu taseeseen. Tällöin arvonmuutosrahastoon kirjattu osuus siirrettiin oikaisemaan hyödykkeen hankintamenoa, ja johdannaisinstrumentin tulevat käyvän arvon muutokset kirjattiin tulosvaikutteisesti rahoituseriin.

Johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot

	2018				2017			
	Nimellisarvo	Käypä arvo, netto	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo, netto	Positiivinen käypä arvo	Negatiivinen käypä arvo
Valuuttatermiinit								
Suojauslaskentaa ei sovelleta	1 397	9	9	–	1 334	24	24	–

Johdannaisinstrumentit tuloslaskelmassa	2018	2017
Hankinnan ja valmistuksen kulut		
Valuuttajohdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	33	-68
Rahavirran suojausten tehoton osuus, sähköjohdannaiset	-	-39
Rahavirran suojaus, sähköjohdannaiset, toteutuneet	-	-13
Liiketoiminnan muut kulut		
Valuuttajohdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	-65	192
Nettorahoituskulut		
Valuuttajohdannaisten korkoerot	-28	-61
Koronvaihtosopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	-	-14
Johdannaisinstrumentit muun laajan tuloksen erissä		
Rahavirran suojausten käypien arvojen muutokset, sähköjohdannaiset	-	-56
Rahavirran suojausten käypien arvojen muutokset, valuuttajohdannaiset	-	323
Rahavirran suojausten tulosvaikutteiseksi siirretyt erät, sähköjohdannaiset	-	13
Rahavirran suojausten aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin siirretyt erät, valuuttajohdannaiset	-	-35
Yhteensä	-	245

20. ETUUSPOHJAISET JÄRJESTELYT

1 000 euroa

Suomisella on etuus pohjainen työsuhteiden päättämiseen liittyvä järjestely Italiassa (TFR, Trattamento di Fine Rapporto). Järjestely on rahastoimaton ja suljettu uusilta henkilöiltä. Järjestelystä maksettavan etuuden suuruus määräytyy muun muassa järjestelyssä olevien henkilöiden työvuosien ja loppupalkan perusteella. Järjestelyn veloitteet määritetään yhtiöstä riippumattomien vaakuutusmatemaatikoiden tekemien laskelmien perusteella.

Laatimisperiaatteet

Etuus pohjaiset veloitteet lasketaan arvioitujen rahavirtojen nykyarvoina käyttäen diskonttaus korkoina sellaisten pitkien valtion velkasitoumusten korkoja, joiden maturiteetit vastaavat veloitteiden maturiteetteja, tai vastaavia pitkäaikaisia korkoja. Järjestelyihin mahdollisesti kuuluvat varat arvostetaan käypään arvoon raportointikauden päättämispäivänä.

Etuus pohjaisissa järjestelyissä kulut lasketaan käyttäen ennakoituun etuus oikeus yksikköön perustuvaa menetelmää. Menetelmän mukaisesti menot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kustannus työntekijöiden palvelusajalle. Suominen Italiassa olevasta etuus pohjaisesta järjestelystä ei kuitenkaan normaalisti synny tuloslaskelmaan muuta kulua kuin nettokorkokulu.

Tuloslaskelmaan kirjataan aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot, mikäli järjestelmää muutetaan, sekä etuus pohjaisen nettovelan nettokorko. Työsuorituksiin perustuvat menot, mikäli sellaisia on, kirjataan tuloslaskelmaan työsuhde-etuuksina ja nettokorko rahoituseriin. Etuus pohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erot, kuten vakuutusmatemaattiset voitot ja -tappiot, kirjataan laajaan tulokseen sinä raportointikautena kuin ne syntyvät, eikä näitä erii saada myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi.

	2018	2017
Velat etuus pohjaisista järjestelyistä taseessa		
Rahastoimattomien veloitteiden nykyarvo	847	984
Alijäämä	847	984
Etuus pohjaisen veloitteen muutos		
Etuus pohjaisen veloitteen nykyarvo 1.1.	984	1 081
Kirjattu tulosvaikutteisesti:		
Korkokulut	13	15
Yhteensä kirjattu tulosvaikutteisesti (voitto - / tappio +)	13	15
Uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät:		
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-41	-15
Yhteensä uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät	-41	-15
Maksetut etuudet	-109	-97
Etuus pohjaisen veloitteen nykyarvo 31.12.	847	984
Muutokset järjestelyyn kuuluvissa varoissa		
Järjestelyyn kuuluvat varat 1.1.	-	-
Maksusuoritukset työnantajalta	109	97
Maksetut etuudet	-109	-97
Järjestelyyn kuuluvat varat 31.12.	-	-
Laajaan tulokseen kirjatut uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät		
Laajaan tulokseen kirjatut erät 1.1. (voitto - / tappio +)	501	516
Vakuutusmatemaattinen voitto (-) / tappio (+) etuus pohjaisesta veloitteesta raportointikaudella	-41	-15
Laajaan tulokseen kirjatut erät 31.12. (voitto - / tappio +)	460	501
Tärkeimmät käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset		
Diskonttauskorko (%)	1,60	1,30
Tuleva inflaatio-oletus (%)	1,80	1,80
Odotettu keskimääräinen jäljellä oleva työssäoloaika (vuotta)	15,2	15,2
Vakuutusmatemaattisiin oletuksiin liittyvät herkkyysoanalyysit		
Diskonttauskorko laskee 0,25 prosenttiyksikköä		
Vaikutus etuus pohjaiseen veloitteeseen	34	36
Diskonttauskorko kasvaa 0,25 prosenttiyksikköä		
Vaikutus etuus pohjaiseen veloitteeseen	-33	-35
Arvioidut maksusuoritukset tulevina vuosina etuus pohjaiseen järjestelyyn kuuluville		
Seuraavana vuonna	31	9
1–2 vuoden kuluessa	52	57
3–5 vuoden kuluessa	313	121
6–10 vuoden kuluttua	251	424
Yhteensä	647	611

21. OSTOVELAT JA MUUT VELAT

1 000 euroa

	Oikaistu	
Muut pitkäaikaiset velat	2018	2017
Siirtovelat	17	49
Muut pitkäaikaiset velat yhteensä	17	49

Lyhytaikaiset velat

Ostovelat	66 677	52 145
Saadut ennakot	27	8
Muut velat	1 331	1 750
Siirtovelat	7 352	5 250
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat yhteensä	75 386	59 153

Siirtovelat sisältävät muun muassa korkovelkoja, jaksotettuja henkilöstökuluja ja muita jaksotuksia.

Muut velat sisältävät muun muassa välillisistä veroista aiheutuneita velkoja.

Ostovelkojen valuuttajakauma

EUR	28 207	29 449
USD	38 334	22 371
BRL	132	285
Muut valuutat	4	39
Yhteensä	66 677	52 145

22. MYYNTITUOTOT ASIAKASSOPIMUKSISTA

1 000 euroa

Suominen-konsernin koko liikevaihto koostuu kuitukankaiden myynnistä. Suomisella oli vuonna 2018 kolme asiakasta, joiden osuus konsernin myynnistä ylitti 10 % koko liikevaihdosta. Myynti kahdelle näistä asiakkaista oli 84,6 milj. euroa (85,5) ja 67,7 milj. euroa (57,7). Lisäksi yksi asiakas ylitti vuonna 2018 10 %:n rajan. Myynti tälle asiakkaalle oli vuonna 2018 43,9 milj. euroa

Liiketoiminnan muut tuotot on esitetty liitetiedossa 24.

Myynti maantieteellisten alueiden mukaan	2018	2017
Suomi	2 415	2 510
Muu Eurooppa	153 133	160 817
Yhdysvallat	233 204	216 565
Muu Pohjois- ja Etelä-Amerikka	34 984	35 610
Muut maat	7 372	10 494
Yhteensä	431 109	425 996

Myynti liiketoiminta-alueittain

Convenience	395 977	388 562
Care	35 107	37 482
Kohdistamattomat myynnin kurssierot	24	-47
Yhteensä	431 109	425 996

Laatimisperiaatteet

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardia on sovellettu 1.1.2018 lähtien. Suominen on soveltanut standardia takautuvasti siten, että standardin soveltamisen aloittamisesta aiheutunut kertynyt vaikutus on kirjattu soveltamisajankohtana 1.1.2018. Uudella standardilla ei ollut olennaista vaikutusta myynnin tuloutukseen Suomisella.

Liikevaihto sisältää myytyjen tuotteiden kokonaislaskutusarvon, josta on vähennetty oikaisuerinä myynnin välilliset verot sekä alennukset. Myyntisaamisten kurssierot kirjataan myynnin oikaisueriin.

Suomisen myymät tavarat ovat kuitukangasrullia. Kustakin kuitukangasrullasta asiakas kykenee hyötymään joko yksinään tai yhdessä muiden helposti saatavissa olevien voimavarojen kanssa. Luovutetut tavarat on yksilöity Suomisen asiakassopimuksissa

(esimerkiksi määritelty tuotteen laatu ja mitat). Sopimuksissa on usein määritelty tavoite toimitettaville määrille, mutta asiakas ei ole sitoutunut näihin määriin. Toimituserät perustuvat asiakkaan toimittamaan ostotilauksiin ja kukin toimituserä laskutetaan erikseen.

Suoritevelvoite täytetään, kun tuotteet luovutetaan asiakkaalle, eli suoritevelvoite täytetään yhtenä ajankohtana. Pääasiassa tuotteet luovutetaan asiakkaalle tuotteiden lähtiessä tehtaalta. Mikäli toimitusehtojen mukaisesti tuotteisiin liittyvät riskit ja edut sekä määräysvalta siirtyvät asiakkaalle vasta kun tuotteet on toimitettu asiakkaalle, tuloutetaan myynti vasta kun tuotteet on toimitettu asiakkaalle. Tämä ei aiheuttanut muutosta Suomisen tuloutuskäytäntöön.

Maksuehdot ja -ajat vaihtelevat asiakkaittain. Maksuehtoon ja maksuajan pituuteen vaikuttavat muun muassa asiakkaan luottoriski ja aiempi maksukäyttäytyminen. Lisäksi sekä laskuttavan tehtaan että asiakkaan maantieteellisellä sijainnilla on vaikutusta maksuehtoon. Suomisella on luottopolitiikan (credit policy) mukaiset suositellut maksuajat, mutta kaupallisista syistä näistä voidaan poiketa. Pääsääntöisesti myyntisaamiset erääntyvät maksettavaksi 30–90 päivän päästä laskutuspäivästä.

Transaktiohintoihin ei sisälly merkittävää rahoituskomponenttia, ja vastikkeet suoritetaan rahana.

Osassa asiakassopimuksista on määritelty alennuksia, jotka myönnetään asiakkaalle, mikäli toimitusmäärät ylittävät ennalta määritellyn tason, eli näissä tapauksissa transaktiohintaa sisältää muuttuvan vastikkeen. Muuttuvan vastikkeen vaikutus transaktiohintaan huomioidaan myyntiä tuloutettaessa arvioimalla kunkin sopimukseen liittyvän alennuksen toteutumisen todennäköisyys. Arviointi perustuu todennäköisimpään rahamäärään. Arvioinnissa huomioidaan kyseistä asiakasta koskeva historiatieto (kuten ovatko asiakastoimitukset aiemmin saavuttaneet sen tason, jonka jälkeen alennus on myönnetty), tavarantoimitushetken tilanne sekä ennusteet tulevista toimituksista. Muuttuvan vastikkeen määrän arviointiin liittyvä epävarmuus on katsottu niin epäolennaiseksi, että muuttuvaa vastiketta koskevaa arvioita ei ole rajoitettu. Arvioitua transaktiohintaa päivitetään viimeistään kunkin raportointikauden päättyessä. Tämä ei aiheuttanut muutosta Suomisen tuloutuskäytäntöön.

Saaminen asiakkaalta kirjataan transaktiohintaan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että sekä laskun mukaista myyntisaamista

asiakkaalta että myyntituottoja oikaistaan kirjanpidossa arvioidun alennuksen mukaisella varauksella. Tämä muutti aikasempaa käytäntöä taseeseen kirjaamisessa, sillä aiemmin alennusvaraus oli kirjattu siirtovelkoihin. Avaava tase on oikaistu tältä osin.

Osassa asiakassopimuksia tuotteen transaktiohintaa on sidottu Suominen raaka-ainekustannuksiin. Raaka-ainehintojen vaikutus transaktiohintaan vaikuttaa kuitenkin vain tuleviin transaktiohintoihin, eikä niillä ole vaikutusta jo toimitettujen tavaroiden hintaan. Koska toimituserät ovat erillisiä suoritevelvoitteita, raaka-ainehintaehdot ei sovelleta takautuvasti.

Myyntihinnat on asiakassopimuksissa määritelty kullekin tuotteelle erikseen. Tuotteen hinta kullekin asiakkaalle perustuu muun muassa asiakkaan tilausmääriin, transaktiovaluuttaan sekä asiakkaan maantieteelliseen sijaintiin. Transaktiohintaa määritettäessä huomioidaan sopimukseen sisältyvät muuttuvat vastikkeet. Muuttuvat vastikkeet (alennukset) kohdistetaan kaikille sopimukseen sisältyville suoritevelvoitteille, paitsi jos sopimuksessa on sovittu toisin. Tällöin muuttuvat vastikkeet kohdistetaan vain niille suoritevelvoitteille, joita ne koskevat.

Suomisella ei ole sen kaltaisia olennaisia asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvia lisämenoja, jotka täyttäisivät aktivointiehtoja. Mahdolliset lisämenot kirjataan kuluksi niiden toteutuessa, sillä lisämenojen perusteella aktivoitava omaisuus ei kirjattaisiin kuluksi viimeistään yhden vuoden kuluessa niiden syntymisestä. Suomisella ei myöskään ole sopimuksen täyttämistä aiheutuvia menoja, jotka täyttäisivät IFRS 15.95-97 mukaiset aktivointikriteerit.

23. KOKO YHTEISÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

1 000 euroa

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet maantieteellisten alueiden mukaisesti

	2018	2017
Suomi	23 370	19 750
Muu Eurooppa	20 963	22 879
Yhdysvallat	115 356	119 355
Brasilia	6 429	7 629
Yhteensä	166 118	169 614

Myynti maantieteellisten alueiden mukaan sekä myynti liiketoiminta-alueittain on esitetty liitetiedossa 22.

24. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

1 000 euroa

Liiketoiminnan muut tuotot	2018	2017
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	4	5
Vakuutus- ja muut korvaukset	34	26
Vuokratuotot	258	252
Hukkamateriaalin myynti	2 170	1 221
Liiketoiminnan muut tuotot	62	259
Yhteensä	2 528	1 764

Hukkamateriaali syntyy tuotannon hävikistä ja tuotemyyntiin kelpaamattomasta laadusta, jotka myydään uudelleenkäytettäväksi.

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten vähimmäisvuokratuotot on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 34.

Liiketoiminnan muut kulut

Raportointikaudella kirjatut myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot, netto	-672	-110
Valuuttajohdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	-65	192
Liiketoiminnan muut kulut	-318	-141
Yhteensä	-1 055	-59

Laatimisperiaatteet

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot, saadut vakuutuskorvaukset sekä muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot sekä hukkamateriaalin myyntituotot.

Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden myyntitappiot, myyntisaamisten odotettavissa olevat luottotappiot sekä muut kuin varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kulut.

25. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1 000 euroa

Tilintarkastajille maksetut palkkiot sisältyvät hallinnon kuluihin.

Konsernin ja emoyhtiön päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Ernst & Young Oy vuoden 2015 varsinaisesta yhtiökokouksesta lähtien.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot	2018	2017
Tilintarkastuspalkkiot	-465	-444
Muut palvelut	-74	-55
Yhteensä	-539	-498

Alla olevassa taulukossa on esitetty konsernin emoyhtiön, Suominen Oyj:n, maksamat palkkiot.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot, Suominen Oyj

Tilintarkastuspalkkiot	-128	-116
Muut palvelut	-73	-55
Yhteensä	-201	-171

26. TYÖSUHDE-ETUUEDET

1 000 euroa

	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-36 084	-34 898
Osakeperusteiset maksut	438	-680
Eläkkeet, maksupohjaiset järjestelyt	-2 508	-2 677
Muut henkilöstösivukulut	-17 271	-16 594
Yhteensä	-55 426	-54 849

Henkilöstö keskimäärin	676	670
Henkilöstö raportointikauden lopussa	690	663
josta Suomessa	132	127

Johdon palkoista ja palkkioista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 33.

Osakeperusteisista maksuista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 30.

Etuuspohjaisista järjestelyistä on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 20.

Laatimisperiaatteet – eläkejärjestelyt

Konsernin eläkejärjestelyt työntekijöiden eläketurvan kattamiseksi eri maissa perustuvat kunkin maan paikalliseen lainsäädäntöön ja vakiintuneeseen käytäntöön. Eläkejärjestelyt rahoitetaan maksuilla vakuutusyhtiöille tai vastaaville yksiköille. Eläkejärjestelyihin voi liittyä lisäeläkkeitä tai mahdollisuus ennen aikaiseen eläkkeelle siirtymiseen tai korvaukseen työkyvyttömyyden varalta.

Eläkejärjestelyt luokitellaan joko maksu- tai etuuspohjaisiksi eläkejärjestelyiksi. Maksupohjaiset järjestelyt ovat työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevia järjestelyjä, joiden mukaisesti yhteisö suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle, eikä yhteisöllä ole veloitetta suoritetta lisämaksuja, mikäli tällä erillisellä yksiköllä ei ole riittävästi varoja työsuhte-etuuksien suorittamiseen. Maksupohjaisista järjestelyistä suoritettavat maksut kirjataan kuluksi sille raportointikaudelle, johon ne kohdistuvat.

Konsernilla on Italiassa etuuspohjainen työsuhteiden päättymisen jälkeinen järjestely (TFR) (liitetieto 20). Muissa maissa eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

27. POISTOT

1 000 euroa

Poistot toiminnoittain	2018	2017
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-18 553	-16 603
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-920	-755
Tutkimus ja kehitys	-145	-828
Hallinnon kulut	-1 400	-1 163
Yhteensä	-21 018	-19 349
Poistot hyödykeluokittain		
Aineettomat oikeudet	-1 787	-1 871
Muut aineettomat hyödykkeet	-583	-622
Rakennukset ja rakennelmat	-2 382	-1 918
Koneet ja kalusto	-16 208	-14 935
Muut aineelliset hyödykkeet	-58	-4
Yhteensä	-21 018	-19 349

Laatimisperiaatteet

Aineettomien hyödykkeiden poistoista on kerrottu liitetiedossa 6 ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista liitetiedossa 7.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden samoin kuin aineettomien hyödykkeiden osalta seurataan, onko olemassa tekijöitä, jotka antaisivat aihetta olettaa, että näiden hyödykkeiden kirjanpitoarvot ylittäisivät niiden kerryttävissä olevat rahamäärät, jolloin olisi kirjattava arvonalentumistappio. Viitteinä hyödykkeiden mahdollisesta arvon alentumisesta voivat olla muun muassa omaisuuserän markkina-arvon huomattava lasku, liiketoimintaympäristön haitallinen muuttuminen, omaisuuserän käytön tai käyttötavan haitallinen muuttuminen tai sen taloudellisen suorituskyvyn huonontuminen suhteessa odotettuun suorituskykyyn.

Mikäli yllä kuvattuja tekijöitä havaitaan, määritellään niiden hyödykkeiden kerryttävissä oleva rahamäärä, joiden osalta on viitteitä mahdollisesta arvon alentumisesta. Kerryttävissä oleva rahamäärä on käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä omaisuuserästä saatavat arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan käyttäen diskonttauskorkoja, jotka kuvastavat kyseisen omaisuuserän, tai mikäli omaisuuserä on osa suurempaa kokonaisuutta, sen rahavirtaa tuottavan yksikön, johon omaisuuserä kuuluu, keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Käyttöarvojen riskitarkastelu arvioidaan rahavirtojen määrän ja ajoituksen vaihteluun perustuen.

Omaisuuserän arvonalentumistappio voidaan peruuttaa, mikäli arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeen on tapahtunut positiivinen muutos kerryttävästä rahamäärästä tehdyissä arvioissa. Tällöin peruutetaan aiempina vuosina tehty arvonalentumiskirjaus korkeintaan siihen arvoon asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty (poistoilla vähennettynä), mikäli siitä ei olisi aiempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota.

Liikearvon arvonalentumistauksesta on kerrottu liitetiedossa 5.

28. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 euroa

Rahoitustuotot	2018	2017
Korkotuotot jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista saamisista	519	429
Korkotuotot käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetuista saamisista [†]	268	320
Muut korkotuotot	2	9
Valuuttajohdannaiset, korkoero	13	8
Yhteensä	801	766
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista veloista	-4 022	-1 634
Korkokulut etuusperusteisista järjestelyistä	-13	-15
Muut korkokulut	0	0
Korkoswapit	-	-14
Valuuttajohdannaiset, korkoero	-41	-70
Rahoituskulut myyntisaamisten myynnistä	-695	-372
Muut rahoituskulut	-1 296	-629
Yhteensä	-6 067	-2 735
Tappiot käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetuista saamisista		
Käyvän arvon muutos	-16	-
Arvon alentumistappio [†]	-588	-
Yhteensä	-604	-
Valuuttakurssierot, netto	313	-602
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-5 557	-2 570

[†] Lainasaamisista, jotka on IFRS 9:n mukaisesti arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Liikevoittoon sisältyvät valuuttakurssierot	2018	2017
Liikevaihto	5	-214
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-560	339
Liiketoiminnan muut kulut	-8	-2

Laatimisperiaatteet

Valuuttamääräisten erien kirjaamisperiaatteista on kerrottu liitetiedossa 1.

Korkokulut kirjataan pääsääntöisesti tulosvaikutteisesti suoriteperusteisesti kullekin tilikaudelle. Mikäli omaisuuserä on ehdot täyttävä omaisuuserä siten kuin IAS 23 Vieraan pääoman menot -standardissa määritellään, omaisuuserän välittömästi hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan kuitenkin kyseisen omaisuuserän hankintamenoön. Aktivointi koskee lähinnä aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä ja aineettomia hyödykkeitä.

Raportointikaudella aktivoidut vieraan pääoman menot olivat 63 tuhatta euroa (2 228 tuhatta euroa). Käytetty rahoitusmenokerroin oli 4,16 %.

Lainasaamisten luottoriski arvioidaan lähtökohtaisesti 12 kuukauden odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella. Mikäli lainasaamisen luottoriski on lisääntynyt merkittävästi alkupe- räisen kirjaamisen jälkeen, arvioidaan koko voimassaoloaikana odotettavissa olevien luottotappioiden perusteella. Arvon alen- tumiseen tai luottotappioriskin kasvamiseen viittaavina seikkoina voidaan pitää mm. maksun laiminlyöntiä tai viivästymistä.

29. TULOVEROT

1 000 euroa

Tuloslaskelman tuloverot	2018	2017
Kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot kuluvalta vuodelta	-1 328	6 475
Kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verot edellisiltä vuosilta	-25	-45
Laskennallisten verosaamisten muutos	2 112	701
Laskennallisten verovelkojen muutos	-1 426	-4 969
Muut tuloverot	-90	-114
Tuloslaskelman verot yhteensä	-757	2 048
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut tuloverot		
Kurssierot	-454	1 319
Rahavirran suojaukset, käyvän arvon muutokset	-	11
Rahavirran suojaukset, tulosvaikutteiseksi siirretyt erät	-	-3
Etuuspohjaiset järjestelyt, uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	11	-4
Yhteensä muihin laajan tuloksen eriin kirjatut verot	-443	1 324
Muuhun omaan pääomaan kirjatut verot		
Voittovarot, hybridilainan korko-oikaisusta	-	120
Yhteensä muuhun omaan pääomaan kirjatut verot	-	120

Yhdysvaltain liittovaltion yhteisöverokannan laskulla 35 %:sta 21 %:iin verovuoden 2018 alusta lähtien oli huomattava positiivinen vaikutus vertailukauden tuloveroihin. Verokannan laskun vaikutus Suominen vuoden 2017 tuloveroihin oli yhteensä noin +8,3 milj. euroa. Kokonaisvaikutuksesta alle puolet kertyi laskennallisten nettoverovelkojen uudelleen arvostamisesta uudella 21 % verokannalla ja yli puolet käyttömajausinvestointien nopeutetuista verotuspoistoista, joihin liittyvä laskennallinen verovelka on kirjattu alennetulla verokannalla.

Suominen pystyi vertailukaudella hyödyntämään Yhdysvalloissa paitsi Bethunen tuotantolinjainvestoinnin myös muiden investointien osalta vuoden 2017 tuloverotuksessa Yhdysvaltain verolainsäädännön sallimaa mahdollisuutta käyttömajausinvestointien nopeutettuihin verotuspoistoihin. Yhdysvaltojen liittovaltion verolainsäädännön mukaan verotuksellisia tappioita voitiin hyödyntää takautuvasti edellisten vuosien verotettuja voittoja vastaan. Takautuva hyödyntäminen kirjattiin vuonna 2017 voimassa olevalla yhteisöverokannalla, joka oli 35 %.

Nopeutettujen verotuspoistojen hyödyntäminen lykkää veronmaksua tuleville vuosille, kun jatkossa verotuksessa vähennyskelpoiset käyttömajauspoistot pienenevät.

Konserniyrityksillä on verotuksellisia tappioita yhteensä 34,0 milj. euroa (26,5 milj. euroa), joita voidaan kohdistaa tulevia verotettavia tuloja vasten. Kaikista verotuksellisista tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska niiden käytävyyteen liittyy epävarmuutta. Suominen johti on arvioinut vuoden 2018 tilinpäätöstä laatiessaan, että Suominen kykenee hyödyntämään ne käyttämättömät verotukselliset tappionsa, joista on kirjattu laskennallista verosaamista. Näillä tappioilla on myöskin edelleen useiden vuosien vanhenemisaika tai niillä ei ole vanhenemisaikaa.

Laskennallista verovelkaa ei ole kirjattu vuosina 2018 ja 2017 suomalaisten tai ulkomaalaisten tytäryritysten jakamattomista voittovaroista, koska suurin osa näistä voidaan jakaa omistajayritykselle ilman veroseuraamuksia.

Laatimisperiaatteet

Konsernituloslaskelman tuloverot sisältävät kunkin konserniyrityksen verotettavaan tulokseen perustuvat verot ja edellisten raportointikausien verojen oikaisu, jotka on laskettu paikallisten verosäännösten mukaan, sekä laskennallisten verovelkojen ja -saamisten muutokset.

Muina laajan tuloksen erinä kirjattavien erien verovaikutus kirjataan myös muihin laajan tuloksen eriin.

Suomisella on paikallisista verotarkastuksista johtuen joitakin epävarmoja veropositiota verotarkastajien haastettua Suominen veroilmoituksilla tehdyt vaatimukset verotuksessa vähennyskelpoisista eristä. Suominen on arvioinut kunkin verotarkastuksen osalta, ovatko veroviranomaisten tulkinnot perusteltuja ja oikaissut tarvittaessa kirjattuja määriä vastaamaan odotettavia maksettaviksi tulevia määriä. Vaikka johdon käsitys on, että verotarkastusten lopputulokset eivät tule aiheuttamaan merkittäviä lisäkirjauksia jo kirjattujen määrien lisäksi, lopulliset summat voivat poiketa arvioituista. Mikäli verotarkastusten lopullinen tulos poikkeaisi johdon arvioimasta lopputuloksesta, arvioitu mahdollinen lisäkustannus raportointikauden päättyessä olisi noin 0,5 milj. euroa.

Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu väliaikaisista eroista taseen kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennalliset verosaamiset väliaikaisista eroista ja verotuksellisista tappiosta sisältyvät tilinpäätökseen vain siihen määrään asti kuin veroyksikölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa niin, että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Laskennallista verovelkaa ja -saamista laskettaessa on käytetty raportointikauden päättymishetkellä voimassa olevaa tai tulevien vuosien vahvistettua verokantaa. Eri maiden verokantojen muutokset on otettu huomioon laskennallisissa veroissa. Suomen yhteisöverokanta on 20 (20) %.

Väliaikaiset erot muodostuvat pääosin aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden poistoista, etuuspoijaisten järjestelyiden kirjauksesta, hankittujen yritysten nettovarojen arvostamisesta käypään arvoon, rahoitusvarojen arvostamisesta käypään arvoon, osakeperusteisista maksuista ja vahvistetuista tappioista.

Voimassa olevien verokantojen mukaan laskettujen verojen vertailu tuloslaskelman veroihin

	2018	2017
Voitto ennen tuloveroja	-963	12 430
Tulovero voimassa olevalla emoyhteisön verokannalla	193	-2 486
Ulkomaisten tytäryritysten eriavien verokantojen vaikutus	-551	-2 182
Verovapaat tuotot ja vähennyskelvottomat menot	-588	-177
Verokannan ja verolakien muutosten vaikutus	-	8 244
Raportointikauden tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	-319	-1 430
Raportointikaudella kirjatut laskennalliset verot aikaisempiin raportointikausiin liittyvistä väliaikaisista eroista	80	930
Raportointikaudella peruutetut laskennalliset verot	-143	-76
Tuloverot aikaisemmilta raportointikausilta ja lähde- ja muut tuloverot	-116	-159
Käytetyt verotukselliset tappiot, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista	688	87
Vähimmäisvero	-	-702
Verot tuloslaskelmassa	-757	2 048
Efekttiivinen verokanta, %	N/A	N/A
Verosaamiset ja -velat taseessa		
Laskennalliset verosaamiset	2 540	5 142
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	974	7 703
Laskennalliset verovelat	12 373	14 558
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	121	32

Johdon harkintaa edellyttävät arviot ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Laskennallisten verojen kirjaaminen ja arvostaminen edellyttää johdolta arvioiden käyttämistä etenkin silloin, kun kyse on konserniyritysten tappioiden perusteella kirjatusta laskennallisesta verosaamisesta tai muusta väliaikaisesta erosta johtuvasta laskennallisesta verosaamisesta. Laskennalliset verosaamiset väliaikaisista eroista ja verotuksellisista tappiosta sisältyvät tilinpäätökseen vain siihen määrään asti kuin veroyksikölle todennäköisesti syntyy verotettavaa tuloa niin, että verosaamiset pystytään hyödyntämään.

Kaikki verovelat ja -saamiset arvioidaan raportointikauden päätymispäivänä ja mahdollinen erotus kirjataan laajaan tulokseen.

Konserniyhtiöihin suoritetuissa verotarkastuksissa saattaa syntyä tilanteita, joissa veroviranomaiset haastavat Suominen ottaman näkemyksen verotettavan tulon määrästä eivätkä tule täysin hyväksymään sitä. Tällöin kirjattuja määriä oikaistaan tarvittaessa vastaamaan odotettavia maksettaviksi tulevia määriä. Mahdolliset oikaisu sekä kirjattavan verovelan määrä perustuvat arvioon verotarkastuksen lopputuloksesta.

Laskennallisten verosaamisten täsmäytys	1.1.2018	Kurssiero	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muun laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan	31.12.2018
Työsuhde-etuudet	344	-	-265	11	90
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	1 290	-49	-574	-	667
Verotappiot	1 992	-	2 131	-	4 123
Muut väliaikaiset erot	1 517	-51	820	-454	1 832
Yhteensä	5 142	-100	2 112	-443	6 712
Netotus laskennallisten verovelkojen kanssa					-4 172
Yhteensä	5 142				2 540

	1.1.2017	Kurssiero	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muun laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan	31.12.2017
Työsuhde-etuudet	204	-	144	-4	344
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	1 188	-134	237	-	1 290
Verotappiot	1 241	-	751	-	1 992
Muut väliaikaiset erot	791	-163	-430	1 319	1 517
Yhteensä	3 424	-298	701	1 315	5 142

Laskennallisten verovelkojen täsmäytys	1.1.2018	Kurssiero	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muun laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan	31.12.2018
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	13 127	582	-1 119	-	14 829
Muut väliaikaiset erot	1 365	-21	-307	-	1 651
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	65	-	-	-	65
Yhteensä	14 558	561	-1 426	-	16 545
Netotus laskennallisten verosaamisten kanssa					-4 172
Yhteensä	14 558				12 373

	1.1.2017	Kurssiero	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muun laajan tuloksen eriin tai omaan pääomaan	31.12.2017
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet ja aineettomat hyödykkeet	8 902	-1 284	-5 509	-	13 127
Muut väliaikaiset erot	2 219	-193	540	-120	1 365
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	65	-	-	-	65
Rahavirran suojaukset	9	-	-	-9	-
Yhteensä	11 195	-1 477	-4 969	-129	14 558

30. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Suomisella on osakepalkkiojärjestelmiä, jotka on suunnattu konsernin avainhenkilöille. Järjestelmien ehtojen mukaisesti emoyhtiö antaa oikeuden syntymisehtojen toteutuessa avainhenkilöille osakkeita, ja osa palkkiosta maksetaan käteisvaroina. Käteisvaraosuudella pyritään kattamaan palkkiosta osallistujalle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli osallistujan työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta. Hallituksella on oikeus leikata järjestelmien mukaisia palkkioita mikäli hallituksen osakkeen pörssikurssille asettamat rajat täytyvät.

Järjestelmien tarkoituksena on yhdistää omistajien ja järjestelmiin osallistuvien henkilöiden tavoitteet yhtiön arvonnostamiseksi pitkällä aikavälillä sekä sitouttaa osallistujat yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyiset yhtiön osakkeiden ansaintaan ja kertymiseen perustuvat palkkiojärjestelmät.

Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa yhteensä vastaa puolta hänen bruttovuosipalkkansa arvosta. Yhtiön toimitusjohtajan on omistettava puolet järjestelmistä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa yhteensä vastaa hänen bruttovuosipalkkansa arvoa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin osallistujan työ- tai toimisuhte konserniyhtiöön jatkuu.

Osakeperusteiset kannustinjärjestelmät 2015–2017

Suominen Oyj:n hallitus päätti 5.12.2014 kahdesta uudesta konsernin johdon ja avainhenkilöiden osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2015–2017

Osakepalkkiojärjestelmässä oli yksi oikeuden syntymisajanjakso, kalenterivuodet 2015–2017. Suominen Oyj:n hallitus päätti erikseen uusista oikeuden syntymisajanjaksoista, oikeuksien syntymisehdoista ja kullekin ehdolle asetettavista tavoitteista oikeuden syntymisajanjakson alussa. Oikeuden syntymisajanjaksoilta

2015–2017 maksettavat palkkiot vastasivat yhteensä enintään noin 460 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös käteisvaroina suoritettavan osuuden).

Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2015–2017

Sitouttavassa osakepalkkiojärjestelmässä oli yksi kolmen vuoden oikeuden syntymisajanjakso, kalenterivuodet 2015–2017. Palkkion saaminen tästä järjestelmästä edellytti, että järjestelmään osallistuva henkilö omisti tai hankki yhtiön osakkeita hallituksen päättämän määrän. Lisäksi palkkion saaminen oli sidottu osallistujan työ- tai toimisuhteen voimassaoloon palkkion maksuhetkellä.

Järjestelmän kohderyhmään kuuluivat konsernin johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän perusteella maksettavat palkkiot vastasivat yhteensä enintään noin 127 478 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös käteisvaroina suoritettavan osuuden).

Palkkion maksaminen

Palkkiot oikeuden syntymisajanjaksoilta 2015–2017 maksettiin vuonna 2018 osittain yhtiön osakkeina ja osittain käteisvaroina. Vuonna 2018 järjestelmiin osallistuneille henkilöille luovutettiin yhteensä 89 568 Suominen Oyj:n osaketta. Maksettujen palkkioiden arvo, sisältäen sekä osakkeina että käteisenä suoritettun osuuden, oli maksuhetkellä yhteensä 700 tuhatta euroa.

Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2016–2018

Suominen Oyj:n hallitus päätti 8.12.2015 johdon ja avainhenkilöiden osakeperusteisen kannustinjärjestelmän uudesta oikeuden syntymisajanjaksoista. Oikeuden syntymisajanjakso koskee kalenterivuotia 2016–2018.

Oikeuden syntymisajanjaksoilta 2016–2018 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 245 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös käteisvaroina suoritettavan osuuden).

Hallitus päätti erikseen uusista oikeuden syntymisajanjaksoista. Yhtiön hallitus päätti järjestelmän oikeuden syntymisehdot ja kullekin ehdolle asetettavat tavoitteet oikeuden syntymisajanjakson alussa.

Palkkion maksaminen

Mahdolliset palkkiot oikeuden syntymisajanjaksoilta 2016–2018 maksetaan vuonna 2019 osittain yhtiön osakkeina ja osittain käteisvaroina.

Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2017–2019

Suominen Oyj:n hallitus päätti 9.12.2016 johdon ja avainhenkilöiden osakeperusteisen kannustinjärjestelmän uudesta ansaintajaksosta. Ansaintajakso koskee kalenterivuotia 2017–2019. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä.

Oikeuden syntymisajanjaksoilta 2017–2019 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 480 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös käteisvaroina maksettavan osuuden). Hallitus päättää erikseen uusista oikeuden syntymisajanjaksoista. Hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet oikeuden syntymisajanjakson alussa.

Palkkion maksaminen

Mahdolliset palkkiot oikeuden syntymisajanjaksoilta 2017–2019 maksetaan vuonna 2020 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana.

Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2018–2020

Suominen Oyj:n hallitus päätti 11.12.2017 johdon ja avainhenkilöiden uudesta osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä. Oikeuden syntymisajanjakso koskee kalenterivuotia 2018–2020. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 20 henkilöä.

Oikeuden syntymisajanjaksoilta 2018–2020 maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 502 000 Suominen Oyj:n osak-

keen arvoa (sisältäen myös käteisvaroina maksettavan osuuden). Hallitus päättää erikseen uusista oikeuden syntymisajanjaksoista. Hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet oikeuden syntymisajanjakson alussa.

Palkkion maksaminen

Mahdolliset palkkiot oikeuden syntymisajanjaksolta 2018–2020 maksetaan vuonna 2021 osittain yhtiön osakkeina ja osittain rahana.

Raportointikaudella myönnettyjen instrumenttien arvostus

Raportointikaudella ei myönnetty uusia instrumentteja.

Laatimisperiaatteet

IFRS 2 -standardin muutokset, joita on noudatettu 1.1.2018 alkaen, muuttivat sellaisten osakeperusteisten maksujen kirjaamista ja arvostamista, joissa osa palkkiosta maksetaan henkilöstölle palkkiosta syntyvien tuloverojen johdosta käteisvaroina eikä

osakkeina. Tällaisten osakepalkkiojärjestelyiden toteuttamis- tai oikeuden syntymishetkellä yhteisö sen sijaan, että maksaisi koko palkkion osakkeina, pidättääkin maksettavien osakkeiden kokonaismäärästä osakkeita sellaisen määrän, joka vastaa rahallisesti henkilön tuloverovelkaa, ja tilittää kyseisen rahamäärän veroviranomaisille henkilön puolesta.

Ennen muutoksen voimaantuloa käteisvaroina maksettavat osakeperusteiset maksut arvostettiin käypään arvoon raportointipäivänä ja esitettiin taseessa velkana. IFRS 2:n muutoksen jälkeen, mikäli järjestely sisältää tuloverojen johdosta käteisvaroina maksettavan osuuden, nämä aiemmin käteisvaroina maksettavat osuudet luokitellaan osakkeina maksettaviksi ja arvostetaan kuten osakkeina maksettavat. Siirtymähetkellä 1.1.2018 käteisvaroina maksettavat osuudet sellaisista osakeperusteisista järjestelyistä, joihin ei vielä ollut syntynyt oikeutta ja jotka sisälsivät tuloverojen johdosta käteisvaroina maksettavan osuuden, arvostettiin uudelleen ja kirjattiin osakkeina maksettavina omaan pääomaan käypään arvoon. Käteisvaroina maksettavasta osuudesta kirjattu velka kirjattiin pois taseesta ja uudelleenarvostamisesta syntynyt ero kirjattiin omaan pääomaan. Muutoksen vaikutus kasvatti konsernin omaa pääomaa 0,7 milj. eurolla (liitetieto 35). Aikaisempia kausia ei ole oikaistu.

Osakeperusteisten kannustinjärjestelmien vaikutus raportointikauden voittoon ja taloudelliseen asemaan 2018

1 000 euroa	Osakeperusteiset kannustin- järjestelmät 2015–2017	Osakeperusteinen kannustin- järjestelmä 2016–2018	Osakeperusteinen kannustin- järjestelmä 2017–2019	Osakeperusteinen kannustin- järjestelmä 2018–2020	Yhteensä
Raportointikauden kulu (-)	15	375	286	-210	466
Kirjattu omaan pääomaan vuonna 2018	-15	-360	-270	204	-441
Kirjattu velaksi 31.12.2018	-	-	-	6	6
Arvio määrästä, jolla työn tekijöiden verovelvoite täytetään 31.12.2018	-	-	-	104	104

Osakeperusteisten kannustinjärjestelmien tiedot	Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2015–2017	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2015–2017	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2016–2018	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2017–2019	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2018–2020	Yhteensä / painotettu keskiarvo
Myönnettävien osakkeiden enimmäismäärä, mukaan lukien käteisvaroina suoritettava osuus	0	460 000	245 000	480 000	502 000	1 687 000
Myöntämispäivä	30.1.2015	30.1.2015	8.12.2015	9.12.2016	11.12.2017	
Oikeuden syntymispäivä	12.3.2018	12.3.2018	31.5.2019	31.5.2020	31.5.2021	
Oikeuden syntymisehdot	Osakkeenomistus	Liikevaihdon kasvu, liikevoitto-%, sijoitetun pääoman tuotto-%	Liikevaihdon kasvu, liikevoitto-%, sijoitetun pääoman tuotto-%	Liikevaihdon kasvu, liikevoitto-%, sijoitetun pääoman tuotto-%	Liikevoitto-%, osakkeen suhteellinen kokonais-tuotto (TSR)	
	Työsuhteen jatkuminen	Työsuhteen jatkuminen	Työsuhteen jatkuminen	Työsuhteen jatkuminen	Työsuhteen jatkuminen	
Enimmäisvoimassaoloaika, vuosia	3,1	3,1	3,5	3,5	3,5	
Jäljellä oleva voimassaoloaika, vuosia	–	–	0,4	1,4	2,4	1,2
Järjestelyssä mukana olevien henkilöiden lukumäärä raportointikauden lopussa	–	–	8	16	18	
Maksun suorittamistapa	Osakkeina ja käteisvaroina	Osakkeina ja käteisvaroina	Osakkeina ja käteisvaroina	Osakkeina ja käteisvaroina	Osakkeina ja käteisvaroina	
Muutokset vuonna 2018	Sitouttava osakepalkkiojärjestelmä 2015–2017	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2015–2017	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2016–2018	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2017–2019	Osakeperusteinen kannustinjärjestelmä 2018–2020	Yhteensä
Kauden alussa ulkona olleet	127 478	428 500	218 000	421 000	502 000	1 696 978
Menetetty	–	-380 508	-218 000	-93 000	-107 000	-798 508
Kaudella toteutetut	-127 478	-47 992	–	–	–	-175 470
Kauden lopussa ulkona olleet	–	–	–	328 000	395 000	723 000

Osakeperusteisille kannustinjärjestelmille on myöntämishetkellä määritelty käypä arvo, joka kirjataan kuluksi ansaintajaksolla. Sekä osakkeina että käteisvaroina maksettava osuus on kirjattu 1.1.2018 lähtien omaan pääomaan IFRS 2 -standardimuutoksen mukaisesti ja myös käteisvaroina myönnettävä osuus arvostetaan myöntämispäivän arvoon 1.1.2018 lähtien järjestelmien jäljellä olevalle voimassaoloajalle. Osakeperusteiseen kannustinjärjestelmään 2018–2020 liittyvä markkinaehtoinen kriteeri (osakkeen koko-

naistuohto) otetaan IFRS 2 -standardin mukaisesti huomioon käyvässä arvossa myöntämishetkellä, eikä sitä ohjelman kuluessa muuteta. Näin ollen myöntämishetkellä tehtyä kuluarviota ei peruuteta markkinaehtoisen kriteerin osalta. Mikäli muut järjestelmän ansaintakriteerit (työssäolovelvoite ja tulokseen perustuvat ansaintakriteerit) eivät täyty, peruutetaan näiden perusteella tehdyt kuluarvot.

31. OSAKEKOHTAINEN TULOS

Raportointikauden voitto

Osakekohtainen tulos on laskettu jakamalla emoyhteisön omistajille kuuluva osuus raportointikauden tuloksesta (vuonna 2017 myös oikaistuna hybridilainan korkovaikutuksella verojen jälkeen) raportointikauden aikana ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistulla keskimääräisellä painotetulla lukumäärällä, jota laskettaessa on vähennetty konsernin hallussa kulloinkin olevat omat osakkeet.

Laskettaessa vuoden 2017 laimennettua osakekohtaista tulosta oikaistiin ulkona olevien osakkeiden keskimääräistä osakeantioikaistua painotettua keskiarvoa hybridilainan vaikutuksella osakemäärään.

Hybridilainan vaikutus osakemäärään oli laskettu siten, että jäljellä olevan lainan oletettiin olevan kokonaan vaihdettu osakkeiksi lainan liikkeellelaskuhetkestä lähtien. Lisäksi jäljellä olevan lainamäärän koko laina-aikana kertyvien korkojen oletettiin olevan kokonaan vaihdettu osakkeiksi lainan liikkeellelaskuhetkestä lähtien. Koko hybridilaina oli konvertoitu osakkeiksi raportointikauden 2017 lopussa.

Laskettaessa laimennettua osakekohtaista tulosta oikaistaan osakemäärää myös osakeperusteisten kannustinjärjestelmien vaikutuksella.

Raportointikauden voitto

1 000 euroa

	2018	2017
Raportointikauden voitto	-1 720	14 478
Hybridilainan korkovaikutus veroilla vähennettynä	-	-481
Yhteensä	-1 720	13 997

Osakkeiden lukumäärä

Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita	57 468 939	52 145 416
Keskimääräinen laimennettu osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita	57 508 720	57 798 395

Osakekohtainen tulos

euroa

Laimentamaton	-0,03	0,27
Laimennettu	-0,03	0,25

32. RAHAVIRTUALASKELMAN OIKAISUT

1 000 euroa

Liiketoiminnan rahavirran oikaisut	2018	2017
Oikaisut raportointikauden voittoon		
Tuloverot	757	-2 048
Rahoitustuotot ja -kulut	5 557	2 570
Poistot ja arvonalentumiset	21 018	19 349
Aineellisten käyttöomaisuus- hyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	-4	5
Muut ei-rahavirtaperusteiset erät raportointikauden voitossa	-119	1 193
Yhteensä	27 210	21 069

33. LÄHIPIIRI

Johdon palkitseminen

Hallituksen palkkiot

euroa	2018		2017	
	vuosipalkkio	kokouspalkkio	vuosipalkkio	kokouspalkkio
Jan Johansson, hallituksen puheenjohtaja (15.3.2017 lähtien)	60 000	7 000	60 001	–
Jorma Eloranta, hallituksen puheenjohtaja (15.3.2017 saakka)	–	–	–	5 500
Risto Anttonen, hallituksen varapuheenjohtaja	37 500	4 000	37 502	5 500
Hannu Kasurinen	28 000	4 000	27 998	5 500
Jaana Tuominen	28 000	4 000	27 998	5 500
Andreas Ahlström	28 000	3 500	27 998	5 500
Laura Raitio	28 000	4 000	27 998	5 500
Yhteensä	209 500	26 500	209 495	33 000

Suominen Oyj:n 15.3.2018 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti, että hallituksen jäsenten vuosipalkkiosta 40 % suoritetaan Suominen Oyj:n osakkeina. Hallituksen jäsenille vuodelta 2018 osakkeina suoritettun palkkio-osuuden määrä oli yhteensä 23 742 osaketta. Osakkeet luovutettiin 31.5.2018 ja niiden luovutusarvo oli yhteensä 83 787 euroa eli noin 3,53 euroa osakkeelta.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa.

Hallituksen jäsenillä ei ole erillisiä sopimuksia siltä varalta, että heidän toimikautensa päättyisi julkisen ostotarjouksen vuoksi.

Toimitusjohtajan työsuhde-etuudet

Nina Kopola, 3.8.2018 saakka

euroa	2018	2017
Palkat	203 771	312 392
Tulospalkkio	64 979	49 586
Osakepalkkiot	117 341	–
Irtisanomiskorvaukset (irtisanomisajan palkka ja irtisanomiskorvaus)	482 819	–
Rahapalkat yhteensä	868 910	361 978
Luontoisedut	36 519	18 660
Yhteensä	905 429	380 638
Lakisääteiset eläkkeet	108 019	55 497
Vapaaehtoiset eläkkeet	79 689	38 497

Luontoisedut sekä eläkkeet sisältävät myös irtisanomisajan palkkaan ja irtisanomiskorvaukseen perustuvat luontoisedut ja eläkkeet. Tulospalkkio on arvio vuodelta 2018 maksettavasta

palkkiosta. Yhteensä irtisanomiskorvaus luontoisetuineen ja eläkekuluineen ja bonusarvio mukaan luettuna on 679 tuhatta euroa.

Tapio Engström (talousjohtaja, väliaikainen toimitusjohtaja) maksuperusteisesti

euroa	2018
Palkat	224 690
Tulospalkkiot	–
Osakepalkkiot	62 246
Rahapalkat yhteensä	286 936
Luontoisedut	240
Yhteensä	287 176
Lakisääteiset eläkkeet	37 226

Tapio Engström toimi väliaikaisena toimitusjohtajana ajalla 3.8.2018–7.1.2019. Tänä aikana hän sai korotettua peruspalkkaa eikä muita erityisiä etuuksia oltu annettu väliaikaisen toimitusjohtajuuden perusteella. Hänen vuoden 2017 työsuhte-etuutensa sisältävät kohtaan "Muun johtoryhmän työsuhte-etuudet".

Tammikuussa 2019 aloittaneen uuden toimitusjohtajan Petri Helskyn kanssa on tehty kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Sopimuksen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kuukautta. Yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajalle maksetaan lisäksi 12 kuukauden palkkaa vastaava irtisanomiskorvaus. Toimitusjohtajalla on maksuperusteinen lisäeläke, johon varattava summa on 11,5 % toimitusjohtajan kyseisen vuoden työeläkelain mukaisesta palkasta. Lisäeläkejärjestelyn perusteella hänellä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 63-vuotiaana. Toimitusjohtajalla ei ole erillistä sopimusta siltä varalta, että hänen sopimuksensa päättyisi julkisen ostotarjouksen johdosta.

Muu johtoryhmän työsuhde-etuudet maksuperusteisesti

euroa	2018	2017
Palkat	1 030 183	1 301 474
Tulospalkkiot	–	31 960
Osakepalkkiot	373 830	–
Rahapalkat yhteensä	1 404 013	1 333 434
Luontoisedut	73 720	60 690
Yhteensä	1 477 733	1 394 124
Lakisääteiset eläkkeet	148 649	172 177
Vapaaehtoiset eläkkeet	20 000	20 000

Johtoryhmän jäsenillä ei ole pääsääntöisesti muita kuin lakisääteisiä eläkejärjestelyitä. Yhdysvaltojen vapaaehtoiset eläkejärjestelyt on esitetty osana lakisääteisiä eläkejärjestelyjä. Muiden konsernin johtoryhmän jäsenien eläkeikä on normaalin paikallisen lainsäädännön mukainen.

Osakeperusteisista kannustinjärjestelmistä on kerrottu konsernitiininpäätöksen liitetiedossa 30. Jäljellä olevien osakeperusteisten kannustinjärjestelmien kulujaksotukset ja kulujaksotusten peruutukset olivat raportointikauden lopussa lähimpiin osalta nettona -409 tuhatta euroa.

Vuonna 2018 luovutettiin osakeperusteisten kannustinjärjestelmien perusteella toimitusjohtaja Nina Kopolalle 14 182 Suominen Oyj:n osaketta, talousjohtajalle ja väliaikaiselle toimitusjohtajalle Tapio Engströmille 7 062 osaketta ja muille johtoryhmän jäsenille 48 822 osaketta.

Johdon osakkeenomistus kpl osakkeita

Hallitus	31.12.2018	31.12.2017
Jan Johansson, hallituksen puheenjohtaja	11 614	4 814
Risto Anttonen, hallituksen varapuheenjohtaja	36 089	31 839
Hannu Kasurinen	24 629	21 456
Jaana Tuominen	14 725	11 552
Andreas Ahlström	10 779	7 606
Laura Raitio	10 779	7 606
Yhteensä	108 615	84 873
Yhteensä osakkeista ja äänistä	0,19 %	0,15 %

Johtoryhmä

Nina Kopola, toimitusjohtaja 3.8.2018 saakka	–	85 172
Tapio Engström, talousjohtaja, väliaikainen toimitusjohtaja 3.8.2018–7.1.2019	40 328	33 266
Larry L. Kinn	11 918	6 348
Lynda A. Kelly	18 759	10 000
Ernesto Levy	27 834	12 000
Mimoun Saïm	29 060	21 525
Hannu Sivula	35 647	29 345
Markku Koivisto	14 822	10 000
Yhteensä	178 368	207 656
Yhteensä osakkeista ja äänistä	0,31 %	0,36 %

Laatimisperiaatteet

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähimpiin, jos toinen osapuoli pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa.

Suominen-konsernin lähimpiin kuuluvat konsernin emoyhtiö (Suominen Oyj) ja tytäryritykset. Suomisen lähimpiin kuuluvat myös hallitus, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet sekä heidän perheenjäsenensä ja määräysvaltayhtiönsä. Myös osakkeenomittajat, jolla on osakeomistuksen kautta huomattava vaikutusvalta

Suomisessa, kuuluvat lähimpiin. Suomisella ei ole osakkuusyhtiöitä.

Liiketoimissaan lähimpiin kuuluvien kanssa Suominen noudattaa samoja kaupallisia ehtoja kuin liiketoimissaan ulkopuolisten osapuolten kanssa.

Konsernin lähimpiin kuuluville, poisluettuna tytäryhtiöt, ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia.

34. VASTUUT JA EHDOLLISET VELAT

1 000 euroa

Takaus- ja muut vastuut	2018	2017
Takaukset omista sitoumuksista	10 516	9 865
Muut omat vastuut	2 863	3 484
Yhteensä	13 378	13 349
Muut vastuut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukselliset sitoumukset	1 128	86
Yhteensä	1 128	86

Takaukset omista sitoumuksista ovat tavarantoimittajille annettuja vakuuksia.

Osa konsernin tytäryhtiöistä on antanut takauksen Suominen Oyj:n puolesta sen ulkoisten velkojen vakuudeksi. Takausten enimmäismäärä on maksamattoman velan ja korkokulujen yhteismäärä raportointikauden päätyessä.

Laatimisperiaatteet – vastuut ja ehdolliset velat

Ehdollinen velka on mahdollinen velvoite, jota ei ole kirjattu velaksi taseeseen, koska esimerkiksi sen olemassaolo ei vielä ole varmistunut eikä sen toteutuminen ole yhtiön määräysvallassa. Johto käyttää arvioita arvioidessaan ehdollisten velkojen määriä.

Vuokrakulut

Vuokrakulut yhteensä	-4 313	-4 305
----------------------	--------	--------

Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten mukaisten vastaisten vähimmäisvuokrien erääntyminen

Yhden vuoden kuluessa	3 991	3 756
1–5 vuoden kuluessa	9 545	3 113
Yli 5 vuoden kuluttua	2 180	1 745
Yhteensä	15 716	8 614

Ei-purettavissa olevien vuokrasopimusten vastaisten vähimmäisvuokratuottojen erääntyminen

Yhden vuoden kuluessa	251	183
1–5 vuoden kuluessa	113	52
Yli 5 vuoden kuluttua	–	–
Yhteensä	363	235

Laatimisperiaatteet – vuokrasopimukset (IAS 17)

Maksut Suominen-konsernin muista vuokrasopimuksista kuin rahoitusleasingisopimuksista kirjataan vuokrakuluiksi vuokra-ajan kuluessa.

Ne aineellisten hyödykkeiden vuokrasopimukset, joissa Suomiselle siirtyy olennainen osa omistukseen liittyvistä riskeistä ja hyödyistä, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Ne kirjataan taseeseen vuokrasopimuksen alkaessa joko hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoituskuluksi ja velan lyhennykseksi. Leasingvuokrat vähennettynä rahoituskuluilla on kirjattu korollisiin velkoihin, ja korko-osuus kirjataan tulosvaikutteisesti korkokuluksi vuokratuottojen aikana.

Rahoitusleasingisopimuksilla rahoitetut aineelliset hyödykkeet poistetaan joko hyödykkeen taloudellisena pitoaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana.

Sellaisiin sopimuksiin, jotka eivät ole juridiselta muodoltaan vuokrasopimuksia, mutta joissa on tosiasiallisesti kyse käyttöoikeuden antamisesta maksua vastaan tiettyyn hyödykkeeseen tietyn ajanjaksoksi, sovelletaan tulkintaa IFRIC 4 Miten määritetään, sisältääkö järjestely vuokrasopimuksen. Mikäli järjestely tai sen osa tulkitaan vuokrasopimukseksi, käsitellään sitä tai osaa siitä IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti joko rahoitusleasingisopimuksena tai muuna vuokrasopimuksena.

Pitkäaikaiset kiinteistövuokrasopimukset on luokiteltu muiksi vuokrasopimuksiksi, koska omistamiselle ominaiset riskit ja edut eivät ole siirtyneet vuokralle ottajalle eikä Suomisella ole merkittäviä vuokratuottojen jälkeisiä velvoitteita.

Vuokratuotot tuloutetaan vuokrasopimuksen mukaisesti vuokra-aikana. Vuokratuotot on kirjattu liiketoiminnan muihin tuottoihin (liitetieto 24).

Uuden vuokrasopimusstandardin (IFRS 16) soveltamisesta 1.1.2019 alkaen on kerrottu liitetiedossa 1.

35. AIKAISEMMIN JULKAISTUJEN TIETOJEN OIKAISUT

1 000 euroa

	Oikaisun perusteena oleva standardi	Julkaistu 31.12.2017	Oikaisut 31.12.2017	Oikaistu 31.12.2017
Varat				
Pitkäaikaiset varat				
Liikearvo		15 496	–	15 496
Aineettomat hyödykkeet		17 470	–	17 470
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		136 649	–	136 649
Lainasaamiset		3 072	–	3 072
Oman pääoman ehtoiset instrumentit		777	–	777
Muut pitkäaikaiset saamiset		1 744	–	1 744
Laskennalliset verosaamiset		5 142	–	5 142
Pitkäaikaiset varat yhteensä		180 349	–	180 349
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		44 241	–	44 241
Myyntisaamiset	IFRS 15 / IFRS 9	57 560	-3 626	53 934
Lainasaamiset		4 337	–	4 337
Muut lyhytaikaiset saamiset		4 236	–	4 236
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset		7 703	–	7 703
Rahavarat		27 240	–	27 240
Lyhytaikaiset varat yhteensä		145 318	-3 626	141 692
Varat yhteensä		325 666	-3 626	322 040
Oma pääoma ja velat				
Oma pääoma				
Osakepääoma		11 860	–	11 860
Ylikurssirahasto		24 681	–	24 681
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		87 423	–	87 423
Omat osakkeet		-44	–	-44
Arvonmuutos- ja muut rahastot		264	–	264
Kurssierot		-3 151	–	-3 151
Kertyneet voittovarot	IFRS 2	15 084	677	15 761
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		136 117	677	136 794

	Oikaisun perusteena oleva standardi	Julkaistu 31.12.2017	Oikaisu 31.12.2017	Oikaistu 31.12.2017
Velat				
Pitkäaikaiset velat				
Laskennalliset verovelat		14 558	–	14 558
Velat etuusperusteisista järjestelyistä		984	–	984
Muut pitkäaikaiset velat	IFRS 2	350	-301	49
Joukkovelkakirjalainat		95 192	–	95 192
Muut pitkäaikaiset korolliset velat		162	–	162
Pitkäaikaiset velat yhteensä		111 246	-301	110 945
Lyhytaikaiset velat				
Lyhytaikaiset korolliset velat		15 118	–	15 118
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		32	–	32
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	IFRS 2 / IFRS 15 / IFRS 9	63 154	-4 002	59 152
Lyhytaikaiset velat yhteensä		78 304	-4 002	74 302
Velat yhteensä		189 550	-4 303	185 247
Oma pääoma ja velat yhteensä		325 666	-3 626	322 040

Rahoitusvarojen luokittelu

IAS 39 – julkaistu

- a. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat
- b. Lainat ja muut saamiset
- c. Myytävissä olevat varat

IFRS 9 – oikaistu

- d. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat varat
- e. Käypään arvoon laajan tuloksen kautta kirjattavat rahoitusvarat
- f. Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut rahoitusvarat

1 000 euroa	Luokittelu IAS 39			Luokittelu IFRS 9		
	a.	b.	c.	d.	e.	f.
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	–	–	777	347	429	–
Muut pitkäaikaiset saamiset	214	–	–	214	–	–
Lainasaamiset	–	7 409	–	4 337	–	3 072
Myyntisaamiset	–	57 560	–	–	–	53 934
Johdannaiset	24	–	–	24	–	–
Korko- ja muut rahoitussaamiset	–	670	–	–	–	670
Rahavarat	–	27 240	–	–	–	27 240
Yhteensä 31.12.2017	238	92 880	777	4 923	429	84 916

Myyntisaamisten kirjanpitoarvoa on oikaistu IFRS 15:n ja IFRS 9:n soveltamisen johdosta.

Osakekohtaiset tunnusluvut

	Julkaistu 31.12.2017	Oikaistu 31.12.2017
Osakekohtainen oma pääoma		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	136 117	136 794
Osakeantioikaistu osakemäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita	57 382 939	57 382 939
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,37	2,38
Vaihtoehtoiset tunnusluvut ^(*)		
Omavaraisuusaste		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	136 117	136 794
Taseen loppusumma	325 666	322 040
Saadut ennakot	-8	-8
Yhteensä	325 659	322 033
Omavaraisuusaste, %	41,8 %	42,5 %
Velkaantumisaste		
Korolliset nettovelat nimellisarvoon	81 360	81 360
Oma pääoma yhteensä	136 117	136 794
Velkaantumisaste, %	59,8 %	59,5 %

^(*) Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät ole osa tilinpäätöstä.

36. RAPORTOINTIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Suominen ilmoitti 9.1.2019, että talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen Tapio Engström jättää Suominen viimeistään 8. heinäkuuta 2019. Uuden talousjohtajan haku on käynnistetty.

Suominen tiedotti 30.1.2019, että Suominen Oyj:n hallitus on päättänyt johdon ja avainhenkilöiden uudesta osakeperusteisesta kannustinjärjestelmästä.

Uudessa osakeperusteisessa kannustinjärjestelmässä on yksi kolmivuotinen oikeuden syntymisajanjakso, kalenterivuodet 2019–2021. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Osakepalkkiojärjestelmän piirissä on noin 20 henkilöä.

Kannustinjärjestelmästä mahdollisesti maksettavat palkkiot oikeuden syntymisajanjaksona 2019–2021 perustuvat osakkeen suhteelliseen kokonaistuottoon (Total Shareholder Return, TSR). Oikeuden syntymisajanjaksolta 2019–2021 mahdollisesti maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 729 000 Suominen Oyj:n osakkeen arvoa (sisältäen myös käteisvaroina maksettavan osuuden).

Hallitus on oikeutettu leikkaamaan kannustinjärjestelmän mukaisia palkkioita, mikäli hallituksen Suominen Oyj:n osakkeen pörssikurssille asettamat raja-arvot täyttyvät.

Oikeuden syntymisajanjakson 2019–2021 mahdolliset palkkiot maksetaan osittain yhtiön osakkeina ja osittain käteisvaroina vuonna 2022. Käteisvaroina maksettava osuus on tarkoitettu kattamaan palkkiosta aiheutuvat verot ja veroluonteiset maksut.

Mikäli osallistujan työ- tai toimisuuhde päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Konsernin johtoryhmän jäsenen on omistettava 50 % järjestelmän perusteella saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä puolta hänen vuotuisesta bruttopalkastaan. Suominen Oyj:n toimitusjohtajan on omistettava 50 % järjestelmästä saamastaan netto-osakemäärästä, kunnes hänen osakeomistuksensa vastaa yhteensä hänen yhden vuoden bruttovuosipalkkaansa. Tämä osakemäärä on omistettava niin kauan kuin osallistujan työ- tai toimisuuhde konserniyhtiöön jatkuu.

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtaiset tunnusluvut ovat osakeantioikaistuja.

	2018	2017	2016
Osakekohtainen tulos, euroa	-0,03	0,27	0,29
Osakekohtainen tulos, euroa, yhteensä, laimennettu	-0,03	0,25	0,26
Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta, euroa	0,56	0,39	0,56
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,27	2,38 ^{**}	2,81 ^{***}
Hinta/osakekohtainen tulos (P/E)	-68,49	16,47	14,13
Osakekohtainen osinko / pääoman palautus, euroa [†]	0,00	0,11	0,11
Osinkosuhte / pääoman palautussuhde, %	N/A	41,0	37,6
Efektiiivinen osinkotuotto, %	N/A	2,49	2,66
Osakkeiden lukumäärä katsauskauden lopussa ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939	50 772 555
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman omia osakkeita	57 468 939	52 145 416	50 343 806
Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä ilman omia osakkeita	57 468 939	52 145 416	50 343 806
Osakekurssi raportointikauden lopussa, euroa	2,05	4,42	4,14
Alin osakekurssi raportointikaudella, euroa	1,80	3,86	3,49
Ylin osakekurssi raportointikaudella, euroa	4,60	5,22	6,20
Kaupankäyntivolyymilla painotettu keskimurssi, euroa	3,10	4,53	4,24
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	117,9	253,6	210,2
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä	3 643 880	5 405 584	13 611 634
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä, % keskimääräisestä osakemäärästä	6,3	10,4	27,0

[†] 2018 hallituksen ehdotus varsinaiselle yhtiökokoukselle.

^{**} Oikaistu uusien IFRS-standardien käyttöönoton johdosta.

^{***} Tunnusluvun laskennassa oma pääoma sisältää hybridilainan.

Osakekohtaisten tunnuslukujen laskenta

Osakekohtaiset tunnusluvut ovat joko IFRS-tunnuslukuja (osakekohtainen tulos), Valtiovarainministeriön asetuksen edellyttämiä tunnuslukuja tai vaihtoehtoisia tunnuslukuja (osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta).

Osakekohtainen tulos

$$\text{Laimentamaton osakekohtainen tulos (EPS)} = \frac{\text{Raportointikauden voitto oikaistuna hybridilainan korkovaiikutuksella verojen jälkeen}}{\text{Keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

$$\text{Laimennettu osakekohtainen tulos (EPS)} = \frac{\text{Raportointikauden voitto}}{\text{Keskimääräinen laimennettu osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Osakekohtaisen tuloksen laskemisesta on kerrottu liitetiedossa 31.

Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta

$$\text{Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta} = \frac{\text{Liiketoiminnan rahavirta}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita}}$$

Viite

Konsernin rahavirtalaskelma
Liitetieto 15

	2018	2017
Liiketoiminnan rahavirta, tuhatta euroa	32 148	22 152
Osakeantioikaistu osakemäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939
Osakekohtainen liiketoiminnan rahavirta, euroa	0,56	0,39

Osakekohtainen oma pääoma

$$\text{Osakekohtainen oma pääoma} = \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä}}{\text{Osakeantioikaistu osakemäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita}}$$

Viite

Konsernin tase
Liitetieto 15

	2018	2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä, tuhatta euroa	130 513	136 794
Osakeantioikaistu osakemäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	2,27	2,38

Osakekohtainen osinko / pääoman palautus

Osakekohtainen osinko / pääoman palautus = $\frac{\text{Raportointikaudelta jaettu osinko / pääoman palautus}}{\text{Liikkeelle laskettujen osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman omia osakkeita}}$

Viite

Hallituksen ehdotus

Liitetieto 15

	2018	2017
Raportointikaudelta jaettu osinko / pääoman palautus, tuhatta euroa	0	6 312
Liikkeellelaskettujen osakkeiden lukumäärä kauden lopussa ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939
Osakekohtainen osinko / pääoman palautus, euroa	0,00	0,11

Osinkosuhde / pääoman palautusuhde, %

Osinkosuhde / pääoman palautusuhde, % = $\frac{\text{Osakekohtainen osinko / pääoman palautus} \times 100}{\text{Laimentamaton osakekohtainen tulos}}$

Viite

Liitetieto 31

	2018	2017
Osakekohtainen osinko / pääoman palautus x 100	0,00	11,00
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	-0,03	0,27
Osinkosuhde / pääoman palautusuhde, %	N/A	41,0

Efektiiivinen osinkotuotto, %

Efektiiivinen osinkotuotto, % = $\frac{\text{Osakekohtainen osinko / pääoman palautus} \times 100}{\text{Raportointikauden viimeinen pörssikurssi}}$

Viite

Liitetieto 15

	2018	2017
Osakekohtainen osinko / pääoman palautus x 100	0,00	11,00
Raportointikauden viimeinen pörssikurssi, euroa	2,05	4,42
Efektiiivinen osinkotuotto, %	N/A	2,49

Hinta / osakekohtainen tulos (P/E)

$$\text{Hinta / osakekohtainen tulos (P/E)} = \frac{\text{Raportointikauden viimeinen pörssikurssi}}{\text{Laimentamaton osakekohtainen tulos}}$$

Viite

Liitetieto 15

Liitetieto 31

	2018	2017
Raportointikauden viimeinen pörssikurssi, euroa	2,05	4,42
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	-0,03	0,27
Hinta / osakekohtainen tulos (P/E)	-68,49	16,47

Osakekannan markkina-arvo

$$\text{Osakekannan markkina-arvo} = \text{Osakkeiden lukumäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita} \times \text{raportointikauden viimeinen pörssikurssi}$$

Viite

Liitetieto 15

Liitetieto 15

	2018	2017
Osakkeiden lukumäärä raportointikauden lopussa ilman omia osakkeita	57 496 249	57 382 939
Raportointikauden viimeinen pörssikurssi, euroa	2,05	4,42
Osakekannan markkina-arvo, milj. euroa	117,9	253,6

Osakkeiden vaihto

$$\text{Osakkeiden vaihto} = \frac{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärän suhteellinen osuus keskimääräisestä osakemäärästä ilman omia osakkeita}}{\text{Osakkeiden lukumäärä raportointikaudella}}$$

Viite

Liitetieto 15

Liitetieto 15

	2018	2017
Vaihdettujen osakkeiden lukumäärä raportointikaudella	3 643 880	5 405 584
Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman omia osakkeita	57 468 939	52 145 416
Osakkeiden vaihto, %	6,3	10,4

Emoyhtiön tilinpäätös (FAS)

Tuloslaskelma

euroa	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liikevaihto		22 787 995,48	21 573 935,06
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-2 666 268,11	-1 791 147,75
Bruttokate		20 121 727,37	19 782 787,31
Liiketoiminnan muut tuotot	2	200 080,49	215 554,78
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-1 488 847,90	-1 628 136,59
Tutkimus ja kehitys		-1 138 671,41	-2 603 629,41
Hallinnon kulut		-9 697 284,11	-7 970 353,16
Liiketoiminnan muut kulut	2	-10 178 307,89	-9 600 500,36
Liiketappio		-2 181 303,45	-1 804 277,43
Rahoitustuotot	6	11 671 536,83	12 663 887,68
Rahoituskulut	6	-5 808 210,78	-12 490 660,91
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		5 863 326,05	173 226,77
Voitto / tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		3 682 022,60	-1 631 050,66
Poistoeron muutos	7	-604 846,66	1 223 080,72
Verot	8	-14 908,70	-54 916,40
Tilikauden voitto / tappio		3 062 267,24	-462 886,34

Tase

euroa	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	5,9	16 368 892,48	12 026 782,06
Aineelliset hyödykkeet	5,10	85 764,72	117 977,93
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	11	107 869 783,56	107 869 783,56
Muut sijoitukset	11	28 500,46	28 500,46
Lainasaamiset			
Lainasaamiset konserniyhtiöiltä		78 295 611,33	77 149 424,47
Lainasaamiset muilta		3 348 327,28	3 071 859,89
Muut pitkäaikaiset saamiset	12	5 800,00	9 600,00
Pysyvät vastaavat yhteensä		206 002 679,83	200 273 928,37
Vaihtuvat vastaavat			
Lainasaamiset		4 016 847,50	4 337 383,76
Muut lyhytaikaiset saamiset	12	36 340 147,23	44 718 299,80
Rahavarat		21 898 890,63	18 890 446,78
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		62 255 885,36	67 946 130,34
VASTAAVAA YHTEENSÄ		268 258 565,19	268 220 058,71

EUR	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	14	11 860 056,00	11 860 056,00
Ylikurssirahasto		24 680 587,83	24 680 587,83
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		81 185 166,57	87 423 152,11
Muu oma pääoma		6 592 975,31	7 055 861,65
Tilikauden voitto / tappio		3 062 267,24	-462 886,34
Oma pääoma yhteensä	13	127 381 052,95	130 556 771,25
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		760 248,73	155 402,07
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korolliset velat			
Joukkovelkakirjalainat	15	85 000 000,00	100 730 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		85 000 000,00	100 730 000,00
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korolliset velat			
Joukkovelkakirjalainat	15	15 730 000,00	-
Lainat rahoituslaitoksilta	15	5 000 000,00	15 000 000,00
Lainat konserniyhtiöiltä	15	30 787 495,00	18 724 132,58
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	16	3 599 768,51	3 053 752,81
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		55 117 263,51	36 777 885,39
Vieras pääoma yhteensä		140 117 263,51	137 507 885,39
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		268 258 565,19	268 220 058,71

Rahoituslaskelma

1 000 euroa	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto / tappio		3 062	-463
Oikaisut tilikauden voittoon / tappioon:	19	-3 305	1 293
Liiketoiminnan rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta		-243	830
Myynti- ja muiden saamisten lisäys (-) tai vähennys (+)		670	1 460
Korottomien lyhytaikaisten velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)		1 108	-203
Liiketoiminnan rahavirta ennen maksettuja rahoituseriä ja veroja		1 535	2 087
Maksetut ja saadut korot ja muut rahoituserät		2 276	1 222
Maksetut välittömät verot		-26	-43
Liiketoiminnan rahavirta		3 784	3 267
Investointien rahavirta			
Investoinnit	9,10	-6 995	-4 823
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot		-	70
Osinkotuotot tytäryhtiöitä		1 897	5 921
Investointien rahavirta		-5 098	1 167

1 000 euroa	Liitetieto	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten korollisten velkojen muutos	15	-	25 730
Lyhytaikaisten korollisten velkojen muutos	15	1 392	-29 535
Pitkäaikaisten lainasaamisten muutos		2 100	-937
Lyhytaikaisten lainasaamisten muutos		7 261	8 393
Joukkovelkakirjalainojen takaisinosto- ja liikkeellelaskukulut		-	-5 190
Varojen jako / osingonjako	13	-6 322	-5 585
Rahoituksen rahavirta		4 431	-7 124
Rahavarojen muutos			
		3 118	-2 690
Rahavarat 1.1.		18 890	24 246
Rahavarojen kurssiero		-109	-2 666
Rahavarojen muutos		3 118	-2 690
Rahavarat 31.12.		21 899	18 890

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

Suominen Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka osakkeet noteerataan Nasdaq Helsinki Oy:n keskiuurissa yhtiössä ja jonka kotipaikka on Helsinki (Itämerentori 2, 00180 Helsinki). Suominen Oyj on Suominen-konsernin emoyhtiö.

Suominen Oyj:n erillistilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolakia, kirjanpitoasetusta sekä muita tilinpäätöstä koskevia lakeja ja ohjeita noudattaen. Suominen-konsernin laatimisperiaatteet on laadittu noudattaen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja (IFRS), ja Suominen Oyj noudattaa konsernin tilinpäätöksen laatimisperiaatteita siltä osin kuin se on mahdollista suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaan. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet on esitetty konsernitilinpäätöksessä.

Erot Suominen Oyj:n erillistilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisperiaateissa on esitetty alla.

Liikevaihto

Liikevaihto muodostuu konsernipalveluiden myynnistä ja rojalituotoista.

Rahoitusvarat ja -velat ja johdannaisinstrumentit

Rahoitusvarat ja -velat on kirjattu johdannaisinstrumentteja lukuun ottamatta alkuperäiseen hankintamenoonsa tai alkuperäiseen hankintameroon vähennettynä arvonalentumisilla. Johdannaiset kirjataan käypiin arvoihin. Valuuttajohdannaiset,

siltä osin kuin ne eivät suojaa rahoituseriä, kirjataan liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin. Mikäli johdannaisinstrumenttiin sovelletaan IFRS 9 -standardin mukaisesti suojauslaskentaa, kirjataan johdannaisten käyvän arvon muutosten tehokas osuus oman pääoman arvomuutosrahastoon. Johdannaisten arvostusmenetelmistä sekä suojauslaskennasta on kerrottu tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 19.

Rahoitusleasing

Leasingmaksut on käsitelty vuokratuloina. Maksamattomat vuokratavastuut on esitetty tilinpäätöksessä vastuissa.

Poistoero

Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä poistoeron muutos esitetään erillisenä eränä tuloslaskelmassa ja kertynyt poistoero omana eränään taseessa.

2. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT JA KULUT

1 000 euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Liiketoiminnan muut tuotot		
Voitot valuuttajohdannaisista	–	206
Muut tuotot	200	9
Yhteensä	200	216
Liiketoiminnan muut kulut		
Palveluostot konserniyhtiöiltä	-10 106	-9 545
Tappiot valuuttajohdannaisista	-65	-15
Muut kulut	-8	-41
Yhteensä	-10 178	-9 601

3. HENKILÖSTÖKULUT

1 000 euroa

Palkat ja palkkiot	-3 538	-2 880
Eläkekulut	-418	-485
Muut henkilöstösivukulut	-223	-143
Yhteensä	-4 179	-3 508
Henkilöstö keskimäärin	27	30
Henkilöstö kauden lopussa	29	28

Johdon palkat ja palkkiot

Johdon palkitsemisesta on kerrottu konsernitilin päätöksen liitetiedossa 33.

4. TILINTARKASTAJIEN PALKKIOT

1 000 euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Tilintarkastus	-128	-116
Veroneuvonta	-6	-22
Muut palvelut	-68	-33
Yhteensä	-201	-171

Konsernin ja emoyhtiön päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut Ernst & Young Oy (EY) vuoden 2015 varsinaisesta yhtiökokouksesta lähtien.

5. POISTOT JA ARVONALENTUMISET

1 000 euroa

Toimintokohtaiset poistot ja arvonalentumiset		
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-603	-360
Myyntin ja markkinoinnin kulut	-365	-197
Tutkimus ja kehitys	-173	-1 416
Hallinnon kulut	-699	-537
Yhteensä	-1 840	-2 510

Poistot ja arvonalentumiset hyödykeryhmittäin

Koneet ja kalusto	-38	-79
Aineettomat oikeudet	-1 802	-2 432
Yhteensä	-1 840	-2 510

6. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

1 000 euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Korkotuotot konserniyrityksiltä	6 276	6 088
Korkotuotot muilta	655	606
Osinkotuotot konserniyrityksiltä	1 897	5 921
Muut rahoitustuotot konserniyrityksiltä	45	48
Valuuttakurssierot (netto)	2 799	-6 839
Korkokulut konserniyrityksille	-112	-88
Korkokulut muille	-3 002	-4 285
Rahoitusvarojen arvoalentumistappiot ja käyvän arvon muutos	-604	–
Muut rahoituskulut muille	-2 090	-1 278
Yhteensä	5 863	173

7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT

1 000 euroa

Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	-605	1 223
Yhteensä	-605	1 223

8. TULOVEROT

1 000 euroa

Lähdeverot ja muut välittömät verot	-18	-55
Edellisten tilikausien tuloverot	4	–
Yhteensä	-15	-55

9. AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

1 000 euroa

	Aineettomat oikeudet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2018	Yhteensä 2017
Hankintameno 1.1.	16 349	7 523	23 872	18 106
Lisäykset	120	6 024	6 144	5 962
Vähennykset ja myynnit	-	-	-	-196
Siirrot erien välillä	8 980	-8 980	-	-
Hankintameno 31.12.	25 450	4 566	30 016	23 872
Kertyneet poistot 1.1.	-11 845	-	-11 845	-9 504
Tilikauden poistot	-1 802	-	-1 802	-2 432
Vähennysten poistot	-	-	-	90
Kertyneet poistot 31.12.	-13 647	-	-13 647	-11 845
Kirjanpitoarvo 31.12.	11 803	4 566	16 369	12 027

10. AINEELLISET HYÖDYKKEET

1 000 euroa

	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä 2018	Yhteensä 2017
Hankintameno 1.1.	444	18	-	462	560
Lisäykset	-	-	6	6	39
Vähennykset ja myynnit	-	-	-	-	-137
Siirrot erien välillä	-	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	444	18	6	468	462
Kertyneet poistot 1.1.	-344	-	-	-344	-402
Tilikauden poistot	-38	-	-	-38	-79
Vähennysten poistot	-	-	-	-	137
Kertyneet poistot 31.12.	-382	-	-	-382	-344
Kirjanpitoarvo 31.12.	62	18	6	86	118

11. SIOITUKSET

1 000 euroa

	Osakkeet konserniyrityksissä	Muut sijoitukset	Yhteensä 2018	Yhteensä 2017
Kirjanpitoarvo 1.1.	107 870	29	107 898	107 898
Kirjanpitoarvo 31.12.	107 870	29	107 898	107 898

Konserniyrityksistä on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 8.

	Osuus yhtiön osakkeista ja äänimäärästä, %	Osakkeiden määrä, kpl	Osakkeiden nimellisarvo, 1 000 euroa	Osakkeiden kirjanpitoarvo, 1 000 euroa	Yhtiön oman pääoman määrä, 1 000 euroa	Viimeksi laaditun tilinpäätöksen osoittama voitto/tappio, 1 000 euroa
Kiinteistö Oy Killinpolku, Virrat	25,0	1	8	8	-	-
Bright Maze Oy, Helsinki	19,9	19 900	20	20	-3 013	-499

12. SAAMISET

1 000 euroa

	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset saamiset		
Annetut vuokravakuudet	6	10
Muut pitkäaikaiset saamiset yhteensä	6	10
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	185	380
Siirtosaamiset		
Verosaamiset	400	397
Kauppahintasaamiset	-	214
Lainojen järjestelypalkkiot	4 384	5 600
Kulujaksotukset	357	-
Realisoitumaton voitto valuuttajohdannaisista	9	24
Muut	-	6
Siirtosaamiset yhteensä	5 150	6 241
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	-	320
Korolliset saamiset	31 005	36 957
Korottomat saamiset	-	820
Yhteensä	31 005	38 097
Muut lyhytaikaiset saamiset yhteensä	36 340	44 718

13. OMA PÄÄOMA

1 000 euroa

	31.12.2018	31.12.2017
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	11 860	11 860
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	24 681	24 681
Omat osakkeet 1.1. ja 31.12.	-44	-44
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	87 423	70 855
Pääoman palautus	-6 322	-
Omien osakkeiden luovutus	84	84
Hybridilainan konvertointi	-	16 484
Maksamattomien pääoman palautusten peruutus	0	-
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	81 185	87 423
Käyvän arvon rahasto 1.1.	-	43
Käyvän arvon muutokset	-	-43
Käyvän arvon rahasto 31.12.	-	-
Kertyneet voittovarot 1.1.	6 637	12 684
Osingonjako	-	-5 585
Kertyneet voittovarot 31.12.	6 637	7 099
Tilikauden voitto / tappio	3 062	-463
Oma pääoma 31.12.	127 381	130 557

Jakokelpoiset varat
euroa

	31.12.2018
Kertyneet voittovarot 31.12.	6 636 595
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	81 185 167
Omat osakkeet 31.12.	-43 619
Tilikauden voitto / tappio	3 062 267
Jakokelpoiset varat	90 840 409

Osingonjakokelpoiset varat
euroa

Kertyneet voittovarot 31.12.	6 636 595
Omat osakkeet 31.12.	-43 619
Tilikauden voitto / tappio	3 062 267
Osingonjakokelpoiset varat	9 655 243

14. OSAKEPÄÄOMA

Osakepääomasta ja osakkeista on kerrottu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 15.

15. KOROLLISET VELAT

1 000 euroa

	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikaiset korolliset velat		
Joukkovelkakirjalainat	85 000	100 730
Pitkäaikaiset korolliset velat yhteensä	85 000	100 730
Lyhytaikaiset korolliset velat		
Joukkovelkakirjalainat	15 730	–
Rahoituslaitoslainat	5 000	15 000
Lainat konserniyrityksiltä	30 787	18 724
Lyhytaikaiset korolliset velat yhteensä	51 517	33 724
Korolliset velat yhteensä	136 517	134 454

Pitkäaikaisten ulkoisten korollisten velkojen lyhennykset

	2019	2020	2021	2022	2023
Joukkovelkakirjalaina	–	–	–	85 000	–

16. KOROTTOMAT VELAT

1 000 euroa

	31.12.2018	31.12.2017
Lyhytaikaiset korottomat velat		
Ostovelat	1 412	1 692
Muut lyhytaikaiset velat	89	134
Siirtovelat		
Korkojaksotukset	725	736
Jaksotetut palkka- ja sosiaalikulut	1 073	484
Muut jaksotetut kulut	40	8
Siirtovelat yhteensä	1 838	1 228
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	260	–
Yhteensä	260	–
Lyhytaikaiset korottomat velat yhteensä	3 600	3 054

17. VASTUUT

1 000 euroa

	31.12.2018	31.12.2017
Takaukset		
Konserniyhtiöiden puolesta	12 318	12 490
Omasta puolesta	89	61
Yhteensä	12 408	12 551

Takaukset konserniyhtiöiden puolesta ovat tavarantoimittajille ja vuokranantajille annettuja vakuuksia.

Vuokra- ja leasingvastuut

Seuraavana vuonna erääntyvät vuokrat	250	239
Myöhempinä vuosina erääntyvät vuokrat	509	365
Yhteensä	760	604

18. JOHDANNAISINSTRUMENTIT

1 000 euroa

Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot ja käyvät arvot	31.12.2018	
	Nimellisarvo	Käypä arvo
Valuuttatermiinit		
Ulkoiset	1 397	9
Johdannaisinstrumenttien nimellisarvot ja käyvät arvot	31.12.2017	
	Nimellisarvo	Käypä arvo
Valuuttatermiinit		
Ulkoiset	1 334	24

19. RAHOITUSLASKELMAN OIKAISUT

1 000 euroa

	1.1.–31.12.2018	1.1.–31.12.2017
Oikaisut tilikauden voittoon / tappioon:		
Poistoeron muutos	605	-1 223
Rahoitustuotot ja -kulut	-5 863	-173
Verot	15	55
Poistot	1 840	2 510
Muut ei-rahavirtaperusteiset erät tilikauden voitossa	98	124
Oikaisut tilikauden voittoon / tappioon yhteensä	-3 305	1 293

Hallituksen ehdotus tilikauden voiton käyttämisestä

Suominen-konsernin emoyhtiön Suominen Oyj:n voitto tilikaudelta 1.1.–31.12.2018 oli 3 062 267,24 euroa, ja osingonjakokelpoiset varat, sisältäen tilikauden voiton, olivat 9 655 243 euroa. Jakokelpoiset varat olivat 90 840 409 euroa.

Hallitus ehdottaa, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa eikä palauteta pääomaa sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta ja että voitto siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

Tilikauden päättymisen jälkeen yhtiön taloudellisessa asemassa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

Helsingissä 30. tammikuuta 2019

Jan Johansson
Hallituksen puheenjohtaja

Risto Anttonen

Andreas Ahlström

Hannu Kasurinen

Laura Raitio

Jaana Tuominen

Petri Helsky
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Suominen Oyj:n yhtiökokoukselle

TILINPÄÄTÖKSEN TILINTARKASTUS

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Suominen Oyj:n (y-tunnus 1680141-9) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 25.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaan tilintarkastusevidenssiä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Olemme täyttäneet kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa* kuvatut velvollisuutemme tilinpäätöksen tilintarkastuksessa mukaan lukien näihin seikkoihin liittyvät velvoitteemme. Tämän mukaisesti suoritimme suunnittelemaamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat arvioimme mukaisesti riskeihin, jotka voivat johtaa tilinpäätöksen olennaiseen virheellisyyteen. Suorittamamme tilintarkastustoimenpiteet, jotka kohdistuivat myös alla mainittuihin seikkoihin, ovat olleet perustana oheista tilinpäätöstä koskevalle lausunollemme.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Myyntituottojen kirjaaminen

Viittaamme konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteisiin ja liitetietoon 22

Myyntituotot asiakassopimuksista kirjataan sillä hetkellä, kun tuotteisiin liittyvä määräysvalta on siirtynyt ostajalle.

Liikevaihto on konsernissa käytetty keskeinen suorituskyvyn mittari, mikä saattaa luoda kannustimen myyntituottojen ennenaikaiselle tuloutukselle.

Myyntituottojen kirjaaminen oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka sekä EU-asetuksen 537/2014 10. artiklan 2c kohdassa tarkoitettu merkittävä olennaisen virheellisuuden riski johtuen tuottojen oikea-aikaiseen kirjaamiseen liittyvästä riskistä.

Tilintarkastustoimenpiteemme, joissa on huomioitu riski olennaisesta virheellisyydestä myyntituottojen kirjaamisessa, sisältsivät muun muassa:

- konsernin laskentaperiaatteiden asianmukaisuuden arvioinnin myyntituottojen tuloutuksen osalta ja vertailun sovellettaviin laskentastandardeihin;
- myyntituottojen luonteen, automatisoinnin asteen ja poikkeavien sopimusehtojen selvittämisen;
- myyntituottojen kirjaamisen testaamisen, sisältäen sisäisten kontrollien testauksen soveltuvin osin. Testauksemme sisälsi ulkopuolisten vahvistusten hankkimisen, myyntituottojen määrien täsmäytykset asiakassopimuksiin ja mahdollisuuksien mukaan toimitusten vastaanottohyväksyntien todentamisen;
- myyntituottoihin liittyvät analyttiset aineistotarkastustoimenpiteet;
- ja liitetietojen arvioinnin myyntituottojen osalta.

Tuloverot

Viittaamme johdon harkintaa edellyttäviin arvioihin ja arvioihin liittyviin epävarmuustekijöihin ja liitetietoon 29

Konserni toimii maailmanlaajuisesti useassa eri maassa, joissa verotuskäytännöt poikkeavat toisistaan. Tilinpäätöstä laatiessaan johto tekee tavanomaisesti oletuksia ja käyttää harkintaa liittyen verokysymyksiin ja veroriskeihin. Tuloverot oli tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska niihin sisältyy luontaista epävarmuutta liittyen muuttuvien verosäännösten noudattamiseen useissa eri maissa sekä verotappioista kirjattujen laskennallisten verosaamisten hyödynnettävyyteen.

Suoritimme muun muassa seuraavat tilintarkastustoimenpiteet:

- Arvioimme konsernin verojen kirjaamiseen ja arviointiin liittyvää prosessia.
- Verotuksen erityisasiantuntijoidemme avustuksella arvioimme konsernin ja veroviranomaisten kirjeenvaihtoa punnitaksemme merkityksellisiä riskejä varten kirjattuja verovarauksia.
- Arvioimme käytettyjä oletuksia yhdessä veroasiantuntijoidemme kanssa, erityisesti laskennallisten verojen hyödynnettävyyteen liittyen.
- Arvioimme johdon kolmansilta osapuolilta hankkimia veroihin liittyviä lausuntoja.
- Arvioimme konsernin veroihin liittyvien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan

lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista

suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varoitoista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

MUUT RAPORTOINTIVELVOITTEET

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 19.3.2015 alkaen yhtäjaksoisesti 4 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suorittaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsinki 30.1.2019

Ernst & Young Oy
tilintarkastusyhteisö

Toni Halonen
KHT

Tunnusluvut

	2018	2017	2016
Liikevaihto, milj. euroa	431,1	426,0	416,9
Vertailukelpoinen liikevoitto, milj. euroa	4,6	15,0	25,6
% liikevaihdosta	1,1	3,5	6,1
Liikevoitto, milj. euroa	4,6	15,0	25,6
% liikevaihdosta	1,1	3,5	6,1
Voitto ennen tuloveroja, milj. euroa	-1,0	12,4	22,4
% liikevaihdosta	-0,2	2,9	5,4
Raportointikauden voitto, milj. euroa	-1,7	14,5	15,2
% liikevaihdosta	-0,4	3,4	3,7
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	32,1	22,2	28,5
Taseen loppusumma, milj. euroa	320,7	322,0 [†]	315,6 ^{**}
Oman pääoman tuotto (ROE), %	-1,3	10,6	11,6 ^{**}
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	2,3	6,6	11,6 ^{**}
Omavaraisuusaste, %	40,7	42,5 [†]	45,3 ^{**}
Korolliset nettovelat, milj. euroa	70,8	81,4	56,6
Sijoitettu pääoma, milj. euroa	232,0	247,3 [†]	237,3 ^{**}
Velkaantumisaste, %	54,2	59,5 [†]	39,6 ^{**}
Bruttoinvestoinnit, milj. euroa	13,6	37,2	53,3
% liikevaihdosta	3,2	8,7	12,8
Poistot, arvonalentumiset ja arvonalentumisten peruutukset, milj. euroa	-21,0	-19,3	-18,5
Tutkimus- ja kehitysmenot, milj. euroa	3,5	4,7	4,3
% liikevaihdosta	0,8	1,1	1,0
Henkilöstö keskimäärin	676	670	646

[†] Oikaistu uusien IFRS-standardien käyttöönoton johdosta.

^{**} Tunnusluvun laskennassa oma pääoma sisältää hybridilainan.

Tunnuslukujen laskenta

Osa Suomisen esittämistä tunnusluvuista on vaihtoehtoisia tunnuslukuja. Vaihtoehtoinen tunnusluku on taloudellinen tunnusluku, joka on muu kuin IFRS-normistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku. Suomisen käsityksen mukaan vaihtoehtoisten tunnuslukujen käyttö antaa esimerkiksi sijoittajille hyödyllistä tietoa konsernin taloudellisesta toiminnasta ja tilasta ja helpottaa raportointikausien välistä vertailua.

Liikevoitto ja vertailukelpoinen liikevoitto

Liikevoitto (EBIT) on tärkeä yhtiön kannattavuutta kuvaava tunnusluku, sillä koska tuloverojen ja rahoituserien vaikutusta ei huomioida tunnusluvussa, se kuvaa yksinomaan yhtiön kykyä tuottaa voittoa liiketoiminnastaan. Liikevoitto esitetään omana eränään konsernin tuloslaskelmassa.

Liikevoitto (EBIT) = Voitto ennen tuloveroja + nettorahoituskulut

Vertailukelpoinen liikevoitto (EBIT) = Voitto ennen tuloveroja + nettorahoituskulut oikaistuna tuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä

Eri raportointikausien tuloksen vertailukelpoisuuden parantamiseksi Suominen esittää vaihtoehtoisena tunnuslukuna vertailukelpoisen liikevoiton. Liikevoittoa oikaistaan merkittäväillä liiketapahtumilla, joiden katsotaan vaikeuttavan eri raportointikausien välistä vertailua. Tällaisia eriä ovat muun muassa arvonalentumistappiot tai niiden peruutukset, merkittävät omaisuuserien luovutusvoitot ja -tappiot sekä uudelleenjärjestelykulut. Vuosina 2018 ja 2017 Suomisella ei ollut tuloksen vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä.

Käyttökate (EBITDA)

Käyttökate kuvaa yrityksen liiketoiminnan tulosta ennen poistoja, rahoituseriä ja tuloveroja. Käyttökate on tärkeä tunnusluku kuvatessaan kuinka paljon yhtiön liikevaihdosta jää katetta, kun siitä vähennetään toiminnan kulut.

Käyttökate (EBITDA) = Liikevoitto + poistot ja arvonalentumiset

Viite

Konsernin tuloslaskelma

Liitetieto 27

1 000 euroa	2018	2017
Liikevoitto	4 594	15 000
+ Poistot ja arvonalentumiset	21 018	19 349
Käyttökate	25 613	34 349

Bruttoinvestoinnit

Bruttoinvestointien kokonaissumma on tunnusluku, jota voidaan hyödyntää muun muassa sen arvioimisessa, miten Suominen ylläpitää ja uudistaa tuotantokoneitaan ja -laitoksiaan.

Bruttoinvestoinnit sisältävät myös aktivoidut vieraan pääoman menot ja aktivoidut rahavirran suojaukset.

Viite

Liitetieto 6

Liitetieto 7

1 000 euroa	2018	2017
Lisäykset aineettomiin hyödykkeisiin	6 157	6 027
Lisäykset aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	7 423	31 183
Bruttoinvestoinnit	13 580	37 210

Rahavarat

Rahavarat = Muut rahavarat ja käteisvarat

Korolliset nettovelat

Korolliset nettovelat on tärkeä tunnusluku, jonka perusteella sijoittajat saavat käsityksen Suomisen velkaantumisesta. Suominen katsoo, että korollisten velkojen ilmoittaminen paitsi jaksotettuun hankintamenuun, myös nimellisarvostaan, antaa sijoittajille hyödyllistä lisätietoa Suomisen velkaantumisesta.

Korolliset nettovelat = Korolliset velat nimellisarvoon – korolliset saamiset – rahavarat

Viite

Liitetieto 17

Liitetieto 11

Konsernin tase

Liitetieto 17

Liitetieto 17

1 000 euroa	2018	2017
Korolliset velat	101 463	110 472
Joukkovelkakirjalainojen lunastus- ja liikkeellelaskukulut	4 429	5 538
Korolliset saamiset	-7 365	-7 409
Rahavarat	-27 757	-27 240
Korolliset nettovelat	70 770	81 360
Korolliset velat	101 463	110 472
Joukkovelkakirjalainojen lunastus- ja liikkeellelaskukulut	4 429	5 538
Korollisten velkojen nimellisarvo	105 892	116 010

Oman pääoman tuotto (ROE), %

Oman pääoman tuotto-% on yksi tärkeimmistä omistajien ja sijoittajien käyttämistä yrityksen kannattavuutta kuvaavista mittareista. Tunnusluku kertoo yrityksen kyvystä huolehtia omistajien yritykseen sijoittamista pääomista, ja se kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa raportointikauden aikana.

$$\text{Oman pääoman tuotto (ROE), \%} = \frac{\text{Raportointikauden voitto (rullaava 12 kuukautta)} \times 100}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä (vuosineljännesten keskiarvo)}}$$

		Oikaistu	
	1 000 euroa	2018	2017
Viite			
Konsernin tuloslaskelma	Raportointikauden voitto (rullaava 12 kuukautta)	-1 720	14 478
	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä 31.12.2017 ^{1*} / 2016	136 794	142 824
	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä 31.3.2018 / 2017	126 866	139 902
	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä 30.6.2018 / 2017	132 631	134 074
	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä 30.9.2018 / 2017	130 981	132 564
Konsernin tase	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä 31.12.2018 / 2017 ^{1*}	130 513	136 794
	Keskiarvo	131 557	137 232
	Oman pääoman tuotto (ROE), %	-1,3	10,6

^{1*} Oikaistu.

Sijoitettu pääoma

$$\text{Sijoitettu pääoma} = \text{Oma pääoma yhteensä} + \text{korolliset velat}$$

		Oikaistu	
	1 000 euroa	2018	2017
Viite			
Konsernin tase	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	130 513	136 794 ^{1*}
Liitetieto 17	Korolliset velat	101 463	110 472
	Sijoitettu pääoma	231 977	247 266

^{1*} Oikaistu.

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %

Sijoitetun pääoman tuotto on yksi tärkeimmistä tunnusluvuista. Se mittaa yrityksen suhteellista kannattavuutta eli sitä tuottoa, joka on saatu yritykseen sijoitetulle pääomalle.

$$\text{Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), \%} = \frac{\text{Liikevoitto + rahoitustuotot (rullaava 12 kuukautta)} \times 100}{\text{Sijoitettu pääoma, vuosineljännesten keskiarvo}}$$

Viite

Konsernin tuloslaskelma

Liitetieto 28

		Oikaistu	
	1 000 euroa	2018	2017
Liikevoitto (rullaava 12 kuukautta)		4 594	15 000
Rahoitustuotot (rullaava 12 kuukautta)		801	758
Yhteensä		5 395	15 758
Sijoitettu pääoma 31.12.2017 ^(*) / 2016		247 266	237 321
Sijoitettu pääoma 31.3.2018 / 2017		232 580	244 103
Sijoitettu pääoma 30.6.2018 / 2017		238 589	234 892
Sijoitettu pääoma 30.9.2018 / 2017		227 186	229 735
Sijoitettu pääoma 31.12.2018 / 2017 ^(*)		231 977	247 266
Keskiarvo		235 520	238 663
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %		2,3	6,6

^(*) Oikaistu.

Omavaraisuusaste, %

Omavaraisuusaste on olennainen tunnusluku, joka mittaa yhtiön vakavaraisuutta, tappion sietokykyä sekä kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäimellä. Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus yhtiön taseesta on rahoitettu omalla pääomalla. Oma pääoma muodostaa yhtiölle puskurin mahdollisia tappioita vastaan, ja omavaraisuusaste kuvaa näiden puskurien tasoa.

$$\text{Omavaraisuusaste, \%} = \frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä} \times 100}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

		Oikaistu	
	1 000 euroa	2018	2017
Viite Konsernin tase	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	130 513	136 794
Konsernin tase Liitetieto 21	Taseen loppusumma	320 720	322 040
	Saadut ennakot	-27	-8
		320 694	322 032
	Omavaraisuusaste, %	40,7	42,5

Velkaantumisaste, %

Velkaantumisaste kertoo, mikä on omistajien yritykseen sijoittaman oman pääoman ja rahoittajilta lainattujen korollisten velkojen suhde. Velkaantumisaste on tärkeä tunnusluku arvioitaessa yhtiön taloudellista tilannetta. Korkea velkaantumisaste on riskitekijä, joka saattaa rajoittaa yhtiön kasvumahdollisuuksia ja kaventaa sen taloudellista liikkumavaraa.

$$\text{Velkaantumisaste, \%} = \frac{\text{Korolliset nettovelat} \times 100}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$$

		Oikaistu	
	1 000 euroa	2018	2017
Viite	Korolliset nettovelat	70 770	81 360
Konsernin tase	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma yhteensä	130 513	136 794
	Velkaantumisaste, %	54,2	59,5

Tietoa osakkeenomistajille

Taloudellinen tiedottaminen

Suominen Oyj raportoi taloudellisesta kehityksestään vuosineljänneksittäin vuonna 2019 ja julkaisee seuraavat taloudelliset katsaukset:

Osavuosikatsaus tammi-maaliskuulta keskiviikkona 24.4. noin klo 15.00

Puolivuotiskatsaus tammi-kesäkuulta keskiviikkona 7.8. noin klo 13.00

Osavuosikatsaus tammi-syyskuulta tiistaina 22.10. noin klo 15.00

Tilinpäätöstiedote tilikaudelta 2018 julkaistiin 31.1.2019.

Suominen julkaisee taloudelliset katsaukset ja muut pörssi-tiedotteet suomeksi ja englanniksi. Ne ovat luettavissa heti ilmestymisen jälkeen yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.suominen.fi. Englanninkieliset versiot ovat käännöksiä suomen kielellä laadituista alkuperäisistä raporteista.

Yhtiökokous

Suominen Oyj:n osakkeenomistajat kutsutaan varsinaiseen yhtiökokoukseen, joka pidetään tiistaina 19.3.2019 klo 10.00 alkaen Finlandia-talon Helsinki-salissa, osoitteessa Mannerheimintie 13 e, 00100 Helsinki. Kokoukseen ilmoittautuneiden vastaanottaminen aloitetaan klo 9.00. Kokouksen jälkeen on kahvitarjoilu, jonka aikana osakkeenomistajilla on mahdollisuus tavata yhtiön johtoa.

Yhtiökokouskutsu julkaistiin pörssitiedotteena 31.1.2019. Kaikki yhtiökokoukseen liittyvät materiaalit ovat saatavilla Suominen verkkosivuilla osoitteessa www.suominen.fi > Sijoittajille > Hallinto > Yhtiökokous > Yhtiökokous 2019.

Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on 7.3.2019 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään

yhtiön osakasluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvo-osuus-tililleen, on rekisteröity yhtiön osakasluetteloon.

Osakkeenomistajan, joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittautua viimeistään 14.3.2019 klo 16.00, mihin mennessä ilmoittautumisen tulee olla perillä. Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- sähköpostilla osoitteeseen agm@suominencorp.com
- puhelimitse numeroon 010 214 3551 arkipäivisin klo 8.00–16.00
- kirjeitse osoitteeseen Suominen Oyj, Itämerentori 2, 00180 Helsinki
- faksilla numeroon 09 773 1109

Ilmoittautumisen yhteydessä tulee ilmoittaa osakkeenomistajan nimi, henkilötunnus, osoite, puhelinnumero sekä mahdollisen avustajan tai asiamiehen nimi sekä asiamiehen henkilötunnus.

Osingonjako

Hallitus ehdottaa, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta ei makseta osinkoa eikä sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta palauteta pääomaa ja että tilikauden voitto siirretään kertyneisiin voittovaroihin.

Sijoittajayhteydet

Suominen Oyj:n sijoittajasuhteista vastaa viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja Emilia Peltola, p. 010 214 3082.

Johdon tapaamispyynnöt voi osoittaa toimitusjohtajan assistentti Eeva Oinoselle, p. 010 214 3551.

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@suominencorp.com.

Suljettu ikkuna ja hiljainen jakso

Suominen noudattaa 30 päivän mittaista ns. suljettua ikkunaa ennen taloudellisten raporttien julkaisua. Suljetun ikkunan aikana Suominen määriteltyjä johtohenkilöitä ja tiettyjä avainhenkilöitä koskee kaupankäyntikielto Suominen osakkeella ja rahoitusvälineillä. Suljetut ikkunat ajoittuvat vuonna 2019 seuraavasti:

26.3.–24.4.

9.7.–7.8.

23.9.–22.10.

Myös Suominen ns. hiljainen jakso alkaa 30 päivää ennen taloudellisten raporttien julkistamista ja päättyy niiden julkistamiseen. Hiljaisella jaksolla ei järjestetä sijoittajapaamisia eikä kommentoida konsernin tulosta ja kehitystä.

Suominen Oyj

Pääkonttori
Itämerentori 2
00180 Helsinki
Puh. 010 214 300
communications@suominencorp.com

Suomisen kaikkien toimipisteiden
yhteystiedot on esitelty osoitteessa
www.suominen.fi

www.suominen.fi
Twitter: @SuominenCorp
ja @SuominenOyj
LinkedIn: Suominen Corporation

